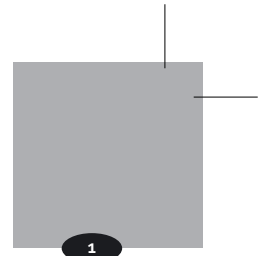

Studiegids Psychologie
2003 • 2004

Universiteit Maastricht

Postbus 616 6200 MD Maastricht

1
Studiegids 2003-2004

Redactie:	Irma Kokx, Yvonne Lenoir
Eindredactie:	Willie Schipper
Productie en lay-out:	Datawyse Boekproducties, Maastricht
Ontwerp kaft:??????

BAMA-ROOSTER 2003-2004 VOOR EERSTE -EN TWEDEJAARS

3

Augustus					September						
week	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
ma	4	11	18	25		1	8	15	22	29	
di	5	12	19	26		2	9	16	23	30	
wo	6	13	20	27		3	10	17	24		
do	7	14	21	28		4	11	18	25		
vr	1	8	15	22	39	5	12	19	26		
za	2	9	16	23	30	6	13	20	27		
zo	3	10	17	24	1	7	14	21	28		
blok			1			2	3	4	5	1	
Oktober					November						
week	40	41	42	43	44	44	45	46	47	48	
ma	6	13	20	27		3	10	17	24		
di	7	14	21	28		4	11	18	25		
wo	1	8	15	22	29	5	12	19	26		
do	2	9	16	23	30	6	13	20	27		
vr	3	10	17	24	31	7	14	21	28		
za	4	11	18	25		1	8	15	22	29	
zo	5	12	19	26		2	9	16	23	30	
blok	1	2	3	4	5	5	6	1	2	3	
December					Januari						
week	49	50	51	52	1	1	2	3	4	5	
ma	1	8	15	22	29	6	13	20	27		
di	2	9	16	23	30	7	14	21	28		
wo	3	10	17	24	31	1	8	15	22	29	
do	4	11	18	25		2	9	16	23	30	
vr	5	12	19	26		3	10	17	24	31	
za	6	13	20	27		4	11	18	25		
zo	7	14	21	28		-	1	2	3	4	
blok	4	5	6	-	-						
Februari					Maart						
week	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ma	2	9	16	23		1	8	15	22	29	
di	3	10	17	24		2	9	16	23	30	
wo	4	11	18	25		3	10	17	24	31	
do	5	12	19	26		4	11	18	25		
vr	6	13	20	27		5	12	19	26		
za	7	14	21	28		6	13	20	27		
zo	1	8	15	22	29	7	14	21	28		
blok	4	5	6	1	2	3	4	5	6		
April					Mei						
week	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23
ma	5	12	19	26		3	10	17	24	31	
di	6	13	20	27		4	11	18	25		
wo	7	14	21	28		5	12	19	26		
do	1	8	15	22	29	6	13	20	27		
vr	2	9	16	23	30	7	14	21	28		
za	3	10	17	24		1	8	15	22	29	
zo	4	11	18	25		2	9	16	23	30	
blok	7	1	2	3	4	4	5	6	1	2	3
Juni					Juli						
week	23	24	25	26	27	27	28	29	30	31	
ma	7	14	21	28		6	13	20	27		
di	1	8	15	22	29	7	14	21	28		
wo	2	9	16	23	30	1	8	15	22	29	
do	3	10	17	24		2	9	16	23	30	
vr	4	11	18	25		3	10	17	24	31	
za	5	12	19	26		4	11	18	25		
zo	6	13	20	27		5	12	19	26		
blok	3	4	5	6							

Agenda

19-08 t/m 22-08 Inkom
 01-09 t/m 05-09 facultaire introductie jaar 1
 01-09 t/m 05-09 portfolioweek jaar 2

08-09 t/m 24-10 eerste periode

22-10 bloktoets 1.1a en 2.1.a
 24-10 bloktoets 1.1.b en 2.1.b

27-10 t/m 12-12 tweede periode

13-11 eerste voortgangstoets / VGT
 10-12 bloktoets 1.2.a en 2.2a
 12-12 bloktoets 1.2.b en 2.2b

15-12 t/m 19-12 herkansingsweek

22-12 t/m 02-01 Kerstvakantie, onderwijsvrij

05-01 t/m 30-01 derde periode

30-01 bloktoets 1.3 en 2.3

02-02 t/m 26-03 vierde periode

12-03 tweede voortgangstoets / VGT
 23-02 t/m 27-02 Carnaval, onderwijsvrij
 24-03 bloktoets 2.4.a
 26-03 bloktoets 1.4.b en 2.4.b
 29-03 t/m 02-04 herkansingsweek

05-04 t/m 28-05 vijfde periode

09-04 Goede Vrijdag, onderwijsvrij
 12-04 2e Paasdag, onderwijsvrij
 30-04 Koninginnedag, onderwijsvrij
 05-05 Bevrijdingsdag, onderwijsvrij
 20-05 Hemelvaart
 21-05 onderwijsvrij
 26-05 bloktoets 1.5.a en 2.5.b
 28-05 bloktoets 1.5.b
 31-05 2e Pinksterdag, onderwijsvrij

01-06 t/m 25-6 zesde periode

03-06 derde voortgangstoets / VGT
 25-06 bloktoets 1.6
 28-06 t/m 02-07 herkansingsweek

ROOSTER 2003-2004 VOOR DERDE- EN VIERDE JAARS

4

Augustus					September					
week	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
ma	4	11	18	25		1	8	15	22	29
di		5	12	19	26	2	9	16	23	30
wo		6	13	20	27	3	10	17	24	
do		7	14	21	28	4	11	18	25	
vr	1	8	15	22	29	5	12	19	26	
za	2	9	16	23	30	6	13	20	27	
zo	3	10	17	24	1	7	14	21	28	
blok				1		2	3	4	5	1

Oktober					November					
week	40	41	42	43	44	44	45	46	47	48
ma		6	13	20	27		3	10	17	24
di		7	14	21	28		4	11	18	25
wo	1	8	15	22	29		5	12	19	26
do	2	9	16	23	30		6	13	20	27
vr	3	10	17	24	31		7	14	21	28
za	4	11	18	25		1	8	15	22	29
zo	5	12	19	26		2	9	16	23	30
blok	1	2	3	4	5	5	6	1	2	3

December					Januari					
week	49	50	51	52	1	1	2	3	4	5
ma	1	8	15	22	29		5	12	19	26
di	2	9	16	23	30		6	13	20	27
wo	3	10	17	24	31		7	14	21	28
do	4	11	18	25		1	8	15	22	29
vr	5	12	19	26		2	9	16	23	30
za	6	13	20	27		3	10	17	24	31
zo	7	14	21	28		4	11	18	25	
blok	4	5	6			1	2	3	4	

Februari					Maart						
week	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ma		2	9	16	23		1	8	15	22	29
di		3	10	17	24		2	9	16	23	30
wo		4	11	18	25		3	10	17	24	31
do		5	12	19	26		4	11	18	25	
vr		6	13	20	27		5	12	19	26	
za		7	14	21	28		6	13	20	27	
zo	1	8	15	22	29		7	14	21	28	
blok	4	5	6	1	2		3	4	5	6	

April					Mei						
week	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23
ma		5	12	19	26		3	10	17	24	31
di		6	13	20	27		4	11	18	25	
wo		7	14	21	28		5	12	19	26	
do	1	8	15	22	29		6	13	20	27	
vr	2	9	16	23	30		7	14	21	28	
za	3	10	17	24		1	8	15	22	29	
zo	4	11	18	25		2	9	16	23	30	
blok	7	1	2	3	4	4	5	6	1	2	3

Juni					Juli						
week	23	24	25	26	27	27	28	29	30	31	
ma		7	14	21	28		6	13	20	27	
di	1	8	15	22	29		7	14	21	28	
wo	2	9	16	23	30		1	8	15	22	29
do	3	10	17	24			2	9	16	23	30
vr	4	11	18	25			3	10	17	24	31
za	5	12	19	26			4	11	18	25	
zo	6	13	20	27			5	12	19	26	
blok	3	4	5	6							

Agenda

25-08 t/m 25-09 eerste periode
26-09 bloktoets eerste periode

29-10 t/m 07-11 tweede periode
07-11 bloktoets tweede periode
10-11 t/m 07-11 derde periode
13-11 eerste voortgangstoets / VGT

18-12 bloktoets derde periode
22-12 t/m 02-01 Kerstvakantie, onderwijsvrij
05-01 t/m 13-02 vierde periode

13-02 bloktoets vierde periode
16-02 t/m 02-04 vijfde periode
23-02 t/m 27-02 Carnaval, onderwijsvrij
12-03 tweede voortgangstoets / VGT

02-04 bloktoets vijfde periode
05-04 t/m 14-05 zesde periode
09-04 Goede Vrijdag, onderwijsvrij
12-04 2e Paasdag, onderwijsvrij
30-04 Koninginnedag, onderwijsvrij
05-05 Bevrijdingsdag, onderwijsvrij
14-05 bloktoets zesde periode
20-05 Hemelvaart
21-05 onderwijsvrij
31-05 2e Pinksterdag, onderwijsvrij

17-05 t/m 25-06 zevende periode
03-06 derde voortgangstoets / VGT
25-06 bloktoets zevende periode

Inhoudsopgave

Woord vooraf	9
Psychologie aan de Universiteit Maastricht	11
Het Maastrichtse psychologiecurriculum	12
Het onderwijssysteem: probleemgestuurd onderwijs	14
Internationalisering	15
Organisatie van de faculteit der psychologie	16
1 Bachelor jaar een	23
1.1 Algemeen	24
1.2 Overzicht onderwijs jaar 1	26
1.2.1 Omschrijving van de blokken	26
1.2.2 Basisboeken	40
1.2.3 Formatieve toetsen	41
1.2.4 Proefpersoonverplichting	41
2 Bachelor jaar twee	43
2.1 Algemeen	44
2.2 Overzicht onderwijs jaar 2	45
2.2.1 Omschrijving van de blokken	45
2.2.2 Basisboeken	57
2.2.3 Proefpersoonverplichting	57
3 Het derde studiejaar	59
3.1 Algemeen	60
3.2 Overzicht onderwijs jaar 3	61
3.3 De afstudeerrichting cognitieve psychologie	63
3.3.1 Basisprogramma cognitieve psychologie	63
3.3.1.1 Omschrijving van de blokken	63
3.3.2 <i>Afstudeervariant cognitieve ergonomie</i>	67
3.3.2.1 Omschrijving van de blokken	67
3.3.3 <i>Afstudeervariant onderwijspsychologie</i>	71
3.3.3.1 Omschrijving van de blokken	72
3.4 De afstudeerrichting biologische psychologie	76
3.4.1 Basisprogramma biologische psychologie	76
3.4.1.1 Omschrijving van de blokken	77
3.4.2 <i>Afstudeervariant neuropsychologie</i>	81
3.4.2.1 Omschrijving van de blokken	81

3.4.3	<i>Afstudeervariant ontwikkelingspsychologie</i>	86
3.4.3.1	Omschrijving van de blokken	87
3.4.4	<i>The major in cognitive neuroscience</i>	92
3.4.4.1	Description of the course	93
3.5	<i>Het afstudeertraject psychopathologie</i>	98
3.5.1	Basisprogramma psychopathologie	98
3.5.1.1	Omschrijving van de blokken	100
3.6	Niet-blokgebonden programma derde jaar	105
3.6.1	Delphi II	105
3.6.2	Statistiek IIIa en IIIb	106
3.6.3	Schrijfonderswijs III	108
3.6.4	Basisboeken	110
4	Het vierde studiejaar	111
4.1	Algemeen	112
4.2	Keuzeonderwijs	112
4.2.1	Schema keuzeblokken 2003/2004	113
4.3	Onderzoeksstage en afstudeerwerkstuk	114
4.4	Basisaantekening psychodiagnostiek	115
4.5	Proefdierkunde	116
5	Examens	117
5.1	Onderwijs- en examenregeling Bachelor	118
	§ 1: Algemene bepalingen	118
	§ 2: Opbouw van de opleiding	120
	§ 3: Onderwijs	122
	§ 4: Toetsen en examens	122
	§ 5: Vooropleiding	128
	§ 6: Studiebegeleiding	128
	§ 7: Overgangs- en slotbepalingen	129
	Bijlage 1 Equivalentietabel	131
5.2	Regels en richtlijnen Bachelorexamen opleiding psychologie	132
	Bijlage 1 Samenstelling van de voortgangstoets	137
	Bijlage 2 Beoordelingsprocedure voortgangstoets	138
	Bijlage 3 Fraude richtlijn	139
5.3	Onderwijs- en examenregeling doctoraal psychologie	141
	§ 1: Algemene bepalingen	142
	§ 2: Doctoraal (postpropedeuse) psychologie	144
	§ 2.1: Derde en vierde studiejaar	144
	§ 2.1.A: Afstudeerrichting cognitieve psychologie	144
	§ 2.1.B: Afstudeerrichting biologische psychologie	146
	§ 2.1.C: Afstudeertraject psychopathologie	148

§ 2.2: Doctoraalexamen	149
§ 3: Toetsen; tentaminering	150
§ 4: Uitslagbepaling	153
§ 5: Vrijstelling	154
§ 6: Afleggen van examens	155
§ 7: Studievoortgang	156
§ 8: Slot- en invoeringsbepalingen	156
Bijlage 1 Overgangsregelingen	158
Bijlage 2 Hardheidsclausule	158
5.4 Regels en richtlijnen voor het doctoraalexamen	168
Bijlage 1 Samenstelling van de voortgangstoets	168
Bijlage 2 Beoordelingsprocedure voortgangstoets	169
Bijlage 3 Fraude richtlijn	170
Bijlage 4 Reglement onderzoeksofzet	172
Bijlage 5 Reglement stage	173
Bijlage 6 Reglement afstudeerwerkstuk	174
6 Studentenvoorzieningen	175
6.1 Studentenservicecentrum (SSC)	176
6.2 Sectie Psychologiestudenten en het NIP	178
6.2.1 NIP en SPS	178
6.2.2 SPS-platform Maastricht	179
6.3 InterUM bv	179
6.4 Onderwijsondersteuning: het bureau onderwijs	180
6.4.1 Algemeen	180
6.4.2 Openingstijden bureau onderwijs; correspondentie	185
6.5 Studieadviseur psychologie	186
6.6 Universiteitsbibliotheek	187
6.7 Programma-evaluatie	191
6.8 Geautomatiseerde informatievoorziening (resultaten opvragen)	193
6.9 Onderwijsruimten	193
6.10 Toetsen	194
6.11 Afstuderen	199
7 Medewerkers faculteit der psychologie Leeropdracht hoogleraren en universitair hoofddocenten	201 213
8 Trefwoordenregister	217

Woord vooraf

Een studiegids is een soort spoorboekje. Je vindt er een overzicht in van de routes die leiden naar het doctoraalexamen, in dit geval in de psychologie, compleet met beschrijvingen van alle onderwijs- en examenonderdelen. Daarnaast zijn alle belangrijke data opgenomen, namelijk die van het begin en het einde van het studiejaar, de vakanties, de blokken, de toetsen en de stages. Bovendien biedt de gids een overzicht van de organisatie van de faculteit en de universiteit, van de reglementen, de belangrijkste in het onderwijs gebruikte boeken en vele praktische zaken meer. Niet in de laatste plaats is een studiegids een naslagwerk voor studenten en voor medewerkers, met de namen van de personeelsleden, hun functie, de adressen en de telefoonnummers. De gids stelt de gebruiker in staat zijn weg in de faculteit te vinden en zich voor inlichtingen tot de juiste persoon te wenden. Doe er je voordeel mee.

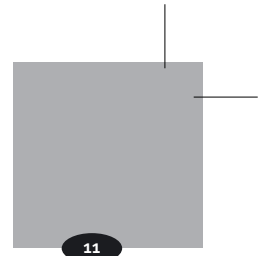
Dit jaar is het tweede jaar van de bachelor-master structuur. De invoering van de bachelor-master structuur betekent dat ouderejaars studenten er goed aan doen om hun studievoortgang goed in de gaten te houden. Er worden uiteraard overgangsregelingen aangeboden maar het is beter om deze regelingen voor te blijven.

Over het algemeen is er grote tevredenheid over de studie Psychologie, zowel bij studenten als bij de externe visitatiecommissie die in 2002 haar verslag heeft gepubliceerd.

De faculteit wenst alle studenten, beginnend en gevorderd, veel succes!

Gerjo Kok,
decaan faculteit der psychologie

Maastricht, juli 2003

11

Studiegids 2003-2004

HET MAASTRICHTSE PSYCHOLOGIECURRICULUM

Profiel van de opleiding

ALGEMEEN

Het is opmerkelijk dat er hier aan de UM met een nieuwe opleiding psychologie kon worden gestart. Het is al lang geleden dat zo iets nog gebeurd is; men moet daarvoor wel een jaar of dertig terug in de academische geschiedenis. Dat er met een nieuwe opleiding kon worden gestart stelde grotendeels op twee factoren: er zijn ontwikkelingen in de psychologie die een nieuwe opleiding wettigen, en de Maastrichtse psychologie heeft een eigen, op deze ontwikkelingen geënt profiel ontwikkeld. Het is daarom goed om hier aan het begin van de beschrijving van het onderwijsprogramma nog eens kort in te gaan op het specifieke karakter van de Maastrichtse psychologie-opleiding.

Twee revoluties hebben de recente ontwikkeling van de psychologie bepaald. De eerste, de cognitieve revolutie, begon aan het begin van de jaren zestig, maar kwam pas in de jaren tachtig tot volle wasdom, toen computers allengs kleiner en oneindig veel krachtiger werden. Vooral het idee dat computerprogramma's menselijk denken konden nabootsen heeft een belangrijke stimulans gegeven aan de opkomst van de cognitieve psychologie. De cognitieve revolutie leidde tot nieuwe inzichten in denken en taal - niet alleen van mensen, ook van dieren; denk bijvoorbeeld aan het onderzoek naar het gebruik van taal door chimpansees - en tot nieuwe theorieën over waarnemen en emoties.

De tweede revolutie begon halverwege de jaren zeventig. Sinds die tijd is onze kennis op het gebied van de werking van de hersenen, en met name van de manier waarop de hersenen het gedrag bepalen, enorm toegenomen. Dit is bepalend geweest voor het ontstaan van de biologische psychologie. Door de biologische revolutie kijken wij nu heel anders aan tegen menselijk gedrag. Slapen en waken blijken te worden bestuurd door de hersenen. Onze seksualiteit en ons eetgedrag hebben niet alleen te maken met een subjectief gevoel, maar vooral ook met hormonen en neurotransmitters. Verder wordt steeds duidelijker hoe het spreken en begrijpen van taal samenhangt met structuren binnen beide hersenhelften. De oorzaken van belangrijke gedrags- en cognitieve stoornissen (zoals schizofrenie of leesblindheid) blijken eerder in biologische mechanismen gezocht te moeten worden dan in sociale factoren. De cognitieve en de biologische psychologie zijn dus baanbrekend voor nieuwe kennis en inzichten in de psychologie en voor de toekomst wordt er veel van verwacht.

In Maastricht zijn de beloften en uitdagingen van deze revoluties voor het eerst uitgangspunt voor de ontwikkeling van een vernieuwde opleiding psychologie geworden. Hier wordt een programma aangeboden dat gedragen wordt door deze twee ontwikkelingen in de psychologie. Alle deelgebieden en aspecten van de psychologie

komen in het programma aan de orde, zoals dat ook elders gebruikelijk is, maar cognitieve en biologische psychologie geven daarbij als ondergrond en organiserende principes het hele onderwijsprogramma vorm.

Opbouw van het programma

Tot het academische jaar 2001-2002 was de studie opgebouwd uit een propedeuse (1 jaar) en een doctoraalprogramma van drie jaar. De eerste twee jaren vormden een algemene basisopleiding in de psychologie en waren gemeenschappelijk voor alle studenten. Daarna werd een keuze gemaakt voor één van de twee brede afstudeer-richtingen: cognitieve psychologie of biologische psychologie. Hierbinnen kan worden gekozen voor een bepaald traject (bijvoorbeeld onderwijspsychologie).

In het vierde jaar kon je door middel van keuzeonderwijs en een onderzoeksstage een eigen accent geven aan de afronding van de opleiding. Met ingang van het academische jaar 2002-2003 is dit programma jaar voor jaar vervangen door een 3-jarige bachelor en een 1-jarig master programma. Dit betekent dat dit academisch jaar (2003-2004) jaar 1 en 2 bestaan uit het bachelor programma, terwijl de derdejaars en hoger het oude doctoraal programma afmaken (de propedeuse bestaat dus niet meer).

Bij een normaal studietempo kost de opleiding ongeveer 40 uur per week.

Het bachelor jaar is opgedeeld in 2 semesters waarbij steeds 2 blokperioden van 7 weken (waarin twee blokken naast elkaar worden aangeboden) gevolgd worden door een 4-weeks blok. Die blokken zijn opgebouwd aan de hand van centrale thema's, van waaruit kennis en inzicht uit meerdere vakken, wetenschappelijke disciplines, worden bestudeerd. Verder zijn er blokken gericht op methoden en technieken, statistiek, schrijfvaardigheden en communicatievaardigheden, kritisch denken en leren programmeren.

Het studiejaar van de doctoraal fase is opgedeeld in blokken van doorgaans zes weken: zeven in elk jaar. In de meeste blokken wordt een centraal thema behandeld waarin vaardigheden worden aangeleerd die betrekking hebben op de inhoud van het blok. Parallel aan ieder blok zijn er practica waarin je vaardigheden aanleert, meestal aansluitend op de stof in het blok. Verder is er het zogenaamde niet-blokgebonden onderwijs, waarin methoden en technieken van onderzoek, statistiek, computervaardigheidsonderwijs, schrijfonderwijs en Engels worden aangeboden. Dit programma loopt parallel aan de blokken. Het niet-blokgebonden onderwijs kost gemiddeld een dag studietijd per week. Voor stage en afstudeerwerkstuk in het vierde jaar zijn 4 volledige blokperiodes ingeruimd. In beide systemen is probleemgestuurd onderwijs de gehanteerde onderwijsvorm.

HET ONDERWIJSSYSTEEM: PROBLEEMGESTUURD ONDERWIJS

De keuze om in Maastricht te gaan studeren, betekent tegelijk een keuze voor een onderwijsvorm die sterk afwijkt van wat elders gebruikelijk is. In Maastricht wordt het onderwijs gegeven vanuit de methode van het probleemgestuurd onderwijs (PGO). Globaal kan men daaraan de volgende kenmerken onderscheiden:

1. Student centraal

Anders dan bij traditionele onderwijsvormen is het probleemgestuurd onderwijs niet gedacht vanuit de informatieoverdracht van de docent naar de studenten, maar is het onderwijs gebaseerd op het leerproces van de student. Niet de docent, maar de student neemt de centrale plaats in.

2. Problemen sturen het leren

Uitgangspunt voor het leerproces vormen problemen, waarover de studenten in een kleine groep een diepgaande discussie voeren. Dergelijke problemen zijn zo geformuleerd dat zij de studenten naar allerlei verklaringsvragen leiden: wat zijn de oorzaken van het beschreven fenomeen? Op grond van deze discussie formuleren studenten de stof die zij in de daaropvolgende dagen gaan bestuderen.

3. Onderwijsgroepen

Het onderwijs vindt plaats in onderwijsgroepen van circa 10 personen, die één of tweemaal per week bijeenkomen. In deze bijeenkomsten wordt aan de hand van blokboeken casuïstiek bediscussieerd. De onderwijsgroepen staan onder begeleiding van tutoren die het leerproces begeleiden en bewaken.

4. Zelfwerkzaamheid

Probleemsturing en groepsdiscussies stimuleren studenten zich relatief zelfstandig de relevante kennis, inzicht en vaardigheden eigen te maken. Deze nadruk op zelfwerkzaamheid vormt een centraal kenmerk van het PGO.

5. Voortgangstoetsing

Naast werkstukken en bloktoetsen, die een blok afsluiten, vormen (disciplinair ingerichte) voortgangstoetsen een onderdeel van het examensysteem. In een voortgangstoets worden alle studenten op eindniveau op hun kennis getoetst. Van cruciaal belang is uiteraard, dat de disciplinair ingerichte vragen van de voortgangstoets op het beoogde eindniveau van de opleiding worden geformuleerd. Hierdoor kan de student zijn vorderingen ten opzichte van de gestelde eindtermen evalueren in vergelijking met de resultaten van het jaarcohort. De uitslag geeft studenten voorts inzicht in het bereikte kennisniveau in de verschillende (sub)disciplines.

Gevolgen voor leermiddelen

Deze andere inrichting van het onderwijs heeft tal van gevolgen voor de wijze waarop met leermiddelen wordt omgegaan door docenten en studenten. In het probleemgestuurd onderwijs worden studenten gestimuleerd om naast de basisliteratuur, die zij moeten aanschaffen, ook allerlei andere relevante bronnen te raadplegen. Die bevinden zich in het zogenaamde studielandschap, waarover in hoofdstuk 6 meer wordt verteld. Het is belangrijk dat studenten van meet af aan leren om met verschillende, soms conflicterende bronnen van kennis om te gaan en zelfstandig conclusies leren trekken over de waarde van inzichten. Er is een essentieel leermiddel, dat hier apart wordt vermeld: het zogenaamde blokboek.

Blokboeken

Elke cursus in het probleemgestuurd onderwijs maakt gebruik van een blokboek. Het blokboek wordt gemaakt door een team van docenten en studenten. Het bevat alle essentiële informatie over het onderwijs in de betreffende periode: wie voor het blok verantwoordelijk is, waarover het blok gaat, wat de student aan het einde van de cursus moet weten, welke vaardigheden in de periode worden onderwezen, welke literatuur essentieel is, welke wordt aanbevolen, welke colleges er worden gegeven. Hoofdbestanddelen zijn echter de problemen of taken. Het blokboek wordt altijd kort voor het begin van de blokperiode aan de studenten ter beschikking gesteld. De gegevens die resulteren uit de evaluatie van het onderwijs aan het einde van elke cursus worden gebruikt om het blokboek voor het volgende jaar te verbeteren.

INTERNATIONALISERING

Internationalisering is één van de zogenaamde profielkenmerken van de Universiteit Maastricht. Ontwikkelingen in de wetenschap trekken zich van grenzen niets aan; ze hebben een bij uitstek internationaal karakter. Dat geldt zeker voor de ontwikkelingen in de biologische en cognitieve psychologie. De verwachting is dan ook dat een deel van de afgestudeerden op de internationale arbeidsmarkt een werkkring zal vinden. Om de studenten daarop voor te bereiden wordt taalonderwijs als onderdeel van het curriculum aangeboden, zullen bepaalde blokken in het Engels worden aangeboden en wordt een groeiend aanbod aan buitenlandse onderwijs- en stagemogelijkheden aangeboden. Verder zullen voor bepaalde programma-onderdelen gerenommeerde buitenlandse gastdocenten aangetrokken worden.

De afgelopen jaren heeft de faculteit diverse uitwisselingsprogramma's opgezet die in eerste instantie studentenuitwisseling tot doel hebben. In de loop van de tijd zullen binnen deze programma's ook docentenuitwisseling en wellicht ook samenwerking op het gebied van onderzoek mogelijk zijn.

Voor een recent overzicht van de uitwisselingsprogramma's kan men terecht bij bureau internationalisering, tel. 38 81920, Universiteitssingel 40, k. 5.753.

ORGANISATIE VAN DE FACULTEIT DER PSYCHOLOGIE

Hierna volgt een overzicht van de onderwijsorganisatie van de faculteit der psychologie. Het belangrijkste bestuurlijke orgaan is het faculteitsbestuur. De faculteit wordt ondersteund door een kleine staf, die gehuisvest is aan de Universiteitssingel 40, waar ook de logistieke, organisatorische en administratieve ondersteuning van het onderwijs is ondergebracht. Het bureau onderwijs is de vraagbaak voor allerlei praktische vragen en zaken.

De docenten zijn doorgaans werkzaam binnen de faculteit der psychologie, maar soms ook bij andere faculteiten, vooral de faculteiten gezondheidswetenschappen en geneeskunde.

Het onderwijs vindt plaats op de locaties Universiteitssingel 40 (Uns 40), Universiteitssingel 50 (Uns 50) en Debyeplein 1 (Deb 1).

Bestuur faculteit der psychologie

Bestuur psychologie

Samenstelling

Voorzitter: Gerjo Kok (decaan), portefeuillehouder algemene zaken, uitbouw, personeel, financiën, emancipatiezaken, interne en externe betrekkingen, internationalisering, informatisering, huisvesting/nieuwbouw, tel. 38 81937, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.732

Leden: Harald Merkelbach, portefeuillehouder onderzoek, tel. 38 81945, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.732a
Harm Hospers, adviseur onderwijs, tel. 38 82399, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.731a

Secretaris: Ed Sprokkel (directeur), tel. 38 82174, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.742

Studentleden

Per 01.09.2003: Elke Geraerts (ID 078859)
Bert Jans (ID 151181)

Raad psychologie

Samenstelling

OBP-lid: Jacques Beursgens, tel. 38 81882, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.754

WP Leden: Hanneke van Mier, tel. 38 84010, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.744
Karin Slegers, tel. 38 81942, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.737
Ellen Dreezens, tel. 38 82179, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.755
Rob Markus, tel. 38 82474, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.773

Secretaris: Ed Sprokkel, tel. 38 82174, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.742

Studentleden: Niels Beune (ID 29068)
Diana Castermans (ID 146943)
Petra Habets (ID 85634)
Alex Uyttendaele (ID 152498)
Martijn Nijwening (ID 152358)

De faculteit der psychologie

De faculteit der psychologie kent twee capaciteitsgroepen en een faculteitsbureau (inclusief bureau onderwijs). De capaciteitsgroepen zijn neurocognitie en experimentele psychologie. In totaal werken bij psychologie momenteel ongeveer 90 mensen.

Faculteitsbureau psychologie

Het faculteitsbureau ondersteunt de activiteiten van het faculteitsbestuur en de faculteitsraad, maar ook het computerlandschap, het onderzoek en de internationalisering.

Diverse commissies ten behoeve van het onderwijs

Blokplanningsgroepen

Taken

De blokplanningsgroepen verzorgen de daadwerkelijke invulling, organisatie en uitvoering van de onderwijsseenheid. Ook voor de overige onderwijsseenheden zijn vergelijkbare groepen ingesteld. Bij een opleiding in opbouw is het noodzakelijk, dat de leden van de blokplanningsgroep ook een substantieel aandeel hebben in de feitelijke verzorging van het onderwijs. Alle leden van blokplanningsgroepen zijn daarom tevens tutor. Bij alle blokken zijn intensieve practica ingepland. Omdat het van wezenlijk belang is dat de practica en de inhoud van de blokken goed op elkaar zijn afgestemd, maken de practicumcoördinatoren voor elk blok q.q. deel uit van de relevante planningsgroep. De blokcoördinator is primair verantwoordelijk voor het blok tegenover de jaarcoördinatoren. De namen van de blokcoördinatoren vindt men in hoofdstukken 1, 2, 3 en 4 bij de blokbeschrijvingen.

Curriculumgroep jaar 1

Voorzitter: Arjan Blokland, neurocognitie, tel. 38 81903, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.731

Leden: blokcoördinatoren jaar 1

Taken

Verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van het programma van jaar 1, leiding geven aan het onderwijs in alle stadia - van voorbereiding tot verzorging - binnen het programma, zorg voor de invulling van onderwijsrollen en kwaliteitsbewaking. Coördineren en bijsturen van de invulling van de blokken gelet op kwaliteit en samenhang, met inbegrip van afstemming tussen blokken, studeerbaarheid etc.

Curriculumgroep jaar 2

Voorzitter: Herco Fonteijn, neurocognitie, tel. 38 81907, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.777a

Leden: blokcoördinatoren jaar 2

Taken

Verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van het programma van jaar 2, leiding geven aan het onderwijs in alle stadia - van voorbereiding tot verzorging - binnen het programma, zorg voor de invulling van onderwijsrollen en kwaliteitsbewaking. Coördineren en bijsturen van de invulling van de blokken gelet op kwaliteit en samenhang, met inbegrip van afstemming tussen blokken, studeerbaarheid etc.

Curriculumgroep jaar 3 biologische psychologie

Voorzitter: Lisa Jonkman, neurocognitie, tel. 38 81956, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.732

Leden: blokcoördinatoren jaar 3 van de afstudeerrichting biologische psychologie en afstudeervarianten

Taken

Verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van het programma van jaar 3, leiding geven aan het onderwijs in alle stadia - van voorbereiding tot verzorging - binnen het programma, zorg voor de invulling van onderwijsrollen en kwaliteitsbewaking. Coördineren en bijsturen van de invulling van de blokken gelet op kwaliteit en samenhang, met inbegrip van afstemming tussen blokken, studeerbaarheid etc.

Curriculumgroep jaar 3 cognitieve psychologie

Voorzitter: Robert van Doorn, experimentele psychologie, tel. 38 81926, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.749

Leden: blokcoördinatoren jaar 3 van de afstudeerrichting cognitieve psychologie en afstudeervarianten

Taken

Verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van het programma van jaar 3, leiding geven aan het onderwijs in alle stadia - van voorbereiding tot verzorging - binnen het programma, zorg voor de invulling van onderwijsrollen en kwaliteitsbewaking. Coördineren en bijsturen van de invulling van de blokken gelet op kwaliteit en samenhang, met inbegrip van afstemming tussen blokken, studeerbaarheid etc.

Hoofd bureau onderwijs

Irma Kokx, bureau onderwijs, tel. 38 81883, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.777

Taak

Dagelijkse coördinatie van de verdere opbouw van het curriculum zowel wat betreft de organisatorische als de inhoudelijke afstemming van onderdelen van het onderwijsprogramma. Voor studenten betekent dit dat het hoofd van het bureau onderwijs open staat voor alle opmerkingen, informatie etc. met betrekking tot het onderwijs. Belangrijk is dat alle vragen betreffende aftekeningen van blokken, practica, organisatie van blokken en practica (kortom de administratie van het onderwijs psychologie), terecht dienen te komen bij de desbetreffende medewerkers van het bureau onderwijs. Vragen, opmerkingen over compensatieregelingen, vrijstellingen e.d. liggen op het terrein van de voorzitter van de examencommissie.

Opleidingsdirecteur

Harm Hospers, experimentele psychologie, tel. 38 82399, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.731a

Taken

De opleidingsdirecteur is namens het bestuur belast met de organisatie en coördinatie van de werkzaamheden die verband houden met de uitvoering van het onderwijs- en examenprogramma van de opleiding. De opleidingsdirecteur adviseert het bestuur van de faculteit over de inhoud van de onderwijs- en examenregeling van de opleiding. De opleidingsdirecteur is belast met werkzaamheden in het kader van de kwaliteitszorg met betrekking tot het onderwijs van de opleiding en adviseert het bestuur over het systeem van interne kwaliteitszorg en de follow-up van de resultaten van de externe kwaliteitszorg.

Opleidingscommissie

Voorzitter: Lisa Jonkman, neurocognitie, tel. 38 81956, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.732

Leden: voorzitters van de curriculumjaargroepen en vier studentleden

Taken

De opleidingscommissie (OC) richt zich op de instandhouding en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs in zijn geheel. Dit impliceert dat de OC zich vooral richt op de structuur en inhoud van het programma in het licht van doelstellingen en eindtermen. De OC houdt zich niet in detail met het onderwijs bezig.

Examencommissie

Voorzitter: Hanneke van Mier, neurocognitie, tel. 38 84010, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.744

Taken

Verantwoordelijk voor de uitvoering van de onderwijs- en examenregeling. Ook behandelt deze commissie verzoeken om vrijstellingen e.d. Voor individuele vragen over examen- en toetsaangelegenheden kan men terecht op het spreekuur, dat wekelijks plaatsvindt op dinsdag en donderdag van 13.00 - 13.30 uur.

Colloquium doctum commissie

Voorzitter: Hanneke van Mier, neurocognitie, tel. 38 84010, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.744

Taak

Uitvoering van de colloquium doctum regeling.

Voortgangstoets

Herco Fonteyn, experimentele psychologie, tel. 38 81907, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.777a

Taak

Verantwoordelijk voor de opbouw en uitvoering van de voortgangstoets.

Bibliotheekcommissie

Voorzitter: Rob Markus, experimentele psychologie, tel. 38 82474, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.773

Taak

Verantwoordelijk voor de aanschaf van literatuur voor de bibliotheek en studielandschap.

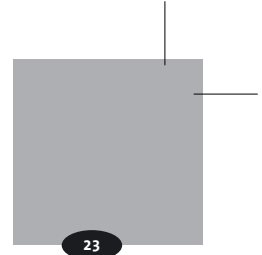
Reductie boeken

Het is mogelijk om studieboeken met korting aan te schaffen via de faculteitsvereniging *Luna-tik*. Je dient dan wel lid te worden (kosten lidmaatschap €25,- voor de gehele studieduur). Het telefoonnummer van *Luna-tik* is 38 81957.

Luna-tik is gehuisvest in de Universiteitssingel 40, k. 1.771. Het postadres is: faculteitsvereniging *Luna-tik*, faculteit der psychologie, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

Bachelor jaar een

1.1 ALGEMEEN

Met ingang van het academische jaar 2002-2003 is gestart met een bachelor-opleiding psychologie. De vroegere propedeuse is komen te vervallen. Het eerste jaar van de bachelor heeft een oriënterende, selecterende en verwijzende functie. Daarom wordt zowel een representatief beeld van de psychologie met haar basisdisciplines gegeven alsook een uitzicht geboden op de benaderingswijzen binnen de Maastrichtse psychologie-opleiding.

Het programma begint met een training probleemgestuurd onderwijs, waarin vaardigheden worden geoefend die relevant zijn voor het probleemgestuurd onderwijs. Deze eerste week wordt gevolgd door twee perioden van 7 weken, waarin in elke periode twee blokken naast elkaar worden aangeboden (een a en een b blok). Hierna volgt een periode van vier weken, waarin slechts één blok wordt aangeboden. De tweede helft van het jaar is gelijk aan de eerste: twee perioden van 7 weken met parallelle blokken, afgesloten met een blok van vier weken. De structuur van de parallelle blokken is zodanig dat er per week 3 onderwijsgroepsbijeenkomsten zijn: 2 van het ene en 1 van het andere blok. Dus: blok 1.1.a heeft in week 1 onderwijsgroepen op maandag en vrijdag en in week 2 op woensdag. Blok 1.1.b heeft in week 1 onderwijsgroep op woensdag en in week 2 op maandag en vrijdag. Dit schema wordt steeds herhaald. In week 7 is de laatste onderwijsgroep van het a-blok op maandag en die van de het b-blok op dinsdag. De toets van het a-blok is op woensdag en van het b-blok op vrijdag.

De eerste twee parallelle blokken zijn blok 1.1.a 'Sociaal gedrag' en blok 1.2.b 'Lichaam en gedrag.' Het blok 'Sociaal gedrag' geeft een inleiding in de sociale psychologie en heeft dezelfde tutor en groepssamenstelling als die van de training probleemgestuurd onderwijs. Het blok 'Lichaam en gedrag' geeft aan hoe biologische mechanismen gedrag bepalen en beïnvloeden. De hierop volgende twee parallelle blokken zijn 1.2.a 'Ontwikkeling en leren' en 1.2.b 'Waarnemen.' In blok 1.2.a 'Ontwikkeling en leren' wordt ontwikkeling vanuit zowel een cognitief als een biologisch perspectief bestudeerd. Het blok 1.2.b 'Waarnemen' is een inleidend blok in de waarnemingspsychologie. In de laatste week voor het kerstreces zijn er herkansingen van de blokken 1.1.a en 1.1.b.

In januari vindt een intensief blok van vier weken plaats dat geheel gewijd is aan methoden en technieken en een inleiding in de statistiek.

Het programma wordt vervolgd met twee parallelle blokken van 7 weken. Het format van deze periode is in zoverre afwijkend van wat hierboven wordt beschreven, dat het statistiekblok wel in onderwijsgroepen plaatsvindt, maar het blok 'Schrijfvaardigheid en presenteren' alleen colleges en trainings- en presentatiebijeenkomsten kent. Ook deze blokken worden gevolgd door een herkansingsweek. De volgende twee parallelle blokken zijn 1.5.a 'Geschiedenis en grondslagen van de psychologie,' een blok dat de psychologie in haar historische context plaatst, en het blok 1.5.b 'Menselijk kennen' waarin het perspectief van de cognitieve psychologie

centraal staat. Het laatste blok van vier weken is een trainingsblok in gesprekstechnieken. Het jaar wordt afgesloten met een herkansingsweek.

Gekoppeld aan ieder blok zijn er practica, waarin vaardigheden worden aangeleerd die meestal aansluiten op de stof van het blok. In de blokomschrijvingen in deze gids worden de doelstellingen en inhoud van de practica per blok aangegeven. Meer gedetailleerde informatie wordt gegeven in de blokboeken.

Blackboard

In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van elektronische middelen voor communicatie en informatie. Binnen de faculteit der psychologie wordt in het eerste bachelorjaar gebruik gemaakt van 'blackboard.' Dit is een elektronische leeromgeving waarin je je blokboek kunt vinden, je literatuur (elektronische reader) en je formatieve toetsen kunt maken. In sommige blokken zal 'blackboard' ook gebruikt worden om bijvoorbeeld verslagen in te leveren. Informatie hierover zal in elk blokboek te vinden zijn.

Regeling Engelstalige blokken

Om buitenlandse uitwisselingsstudenten aan het onderwijs deel te laten nemen, kan het wenselijk zijn dat blokken in het Engels worden aangeboden. Met betrekking tot het eerste bachelorjaar wordt de volgende regeling gehanteerd: de blokken van het eerste jaar worden in eerste instantie alleen in het Nederlands aangeboden. Indien een buitenlandse student zich voor een eerstejaars blok aanmeldt, zal één onderwijsgroep in het Engels plaatsvinden waarvoor ook reguliere studenten zich kunnen aanmelden. Colleges en practica hoeven niet in het Engels plaats te vinden; dit is aan de coördinator om te beslissen. De studenten in de Engelstalige onderwijsgroep kunnen de toets zowel in het Nederlands als in het Engels afleggen.

1.2 OVERZICHT ONDERWIJS JAAR 1

Periode	Aantal weken	Blok	
Periode 0	1	1.0 Introductie probleemgestuurd onderwijs	
Periode 1	7	1.1.a Sociaal gedrag	1.1.b Lichaam en gedrag
Periode 2	7	1.2.a Ontwikkeling en leren	1.2.b Waarnemen
Periode 3	4	1.3 Methoden en technieken	
Periode 4	7	1.4.a Schrijfvaardigheden en presenteren	1.4.b Statistiek I
Periode 5	7	1.5.a Geschiedenis en grondslagen van de psychologie	1.5.b complexe cognitie psychologie
Periode 6	4	1.6 Training communicatievaardigheden: gespreksvoering	

1.2.1 Omschrijving van de blokken**Blok 1.0 Introductie probleemgestuurd onderwijs**

Coördinator: vacature

Doelstellingen

Het onderwijs in Maastricht is gebaseerd op de methode van het probleemgestuurd onderwijs. Om binnen dit onderwijssysteem goed te functioneren is kennis van achtergronden en centrale elementen ervan, van groot belang. Voorts is training in enkele basisvaardigheden essentieel.

Nadere omschrijving van het blok

Dit blok start met het aanleren van vaardigheden voor het werken in onderwijsgroepsbijeenkomsten. In drie van de vier bijeenkomsten wordt probleemgestuurd onderwijs geoefend aan de hand van taken. Ook zijn er trainingen computergebruik en bibliotheek. Er geldt een 100% aanwezigheidsverplichting voor deze week.

Literatuur

Wordt uitgedeeld.

Practicum introductie cursus computer-gebruik

Coördinator: Jacques Beursgens tel. 38 81882, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.754, e-mail: j.beursgens@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

In het eerste blok van het eerstejaars computeronderwijs verwerven studenten basale kennis van de computerhardware en leren zij werken met het besturingssysteem WindowsXP en enkele veelgebruikte computerprogramma's. Tevens worden de trainingen gebruikt om ervoor te zorgen dat elke student een minimaal basis niveau bezit om de diverse door de faculteit der psychologie ter beschikking gestelde ICT-mogelijkheden te kunnen aanwenden.

In deze eerste training doen studenten kennis op van de diverse aspecten van ICT benodigd voor de studie psychologie:

- procedures computerlandschappen van de faculteit der psychologie;
- gebruikte computer-hardware binnen computerlandschappen van de faculteit der psychologie en hoe er mee om te gaan;
- werken met het besturingssysteem Windows XP, hands-on training;
- werken in een netwerk omgeving (inloggen, validatie, authenticatie);
- gebruiken van ICT-bronnen op Unimaas (UB electronic readers, libraries, startmenu's etc.).

Deze training wordt afgetekend op basis van aanwezigheid bij de training.

Practicum introductie bibliotheek

Coördinator: Marie-Louise Knols, Universiteitsbibliotheek, tel. 38 81250, Universiteitssingel 50, k. 2.411, e-mail: m.knols@UB.unimaas.nl

Omschrijving

Tijdens een bijeenkomst wordt de systematiek en werkwijze van de universiteitbibliotheek uitgelegd, waarbij tevens wordt ingegaan op de zoekmogelijkheden voor het gebruik van de UB.

Onderwijsvorm

4 trainingsbijeenkomsten, 2 practicumbijeenkomsten, 2 hoorcolleges.

Blok 1.1.a Sociaal gedrag

Coördinator: Rob Ruiters, experimentele psychologie, tel. 38 82413/81908, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.761, e-mail: r.ruiters@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

In dit blok wordt een inleiding gegeven in de sociale psychologie.

Nadere omschrijving van het blok

Sociale psychologie bestudeert cognities, emoties en menselijk gedrag, met name waar het interactie met andere mensen betreft. Het blok begint met enkele klassieke thema's uit de sociale psychologie: altruïsme, conformiteit, attitudes en cognitieve

dissonantie. In de tweede helft van het blok worden de thema's vooroordelen en stereotiepen, agressie, sociale cognitie en interpersoonlijke attractie behandeld.

Literatuur

- Gleitman, H., Fridlund, A.J., & Reisberg, D. (1999). *Psychology* (5th Ed.). New York: W.W. Norton & Company.
- Myers, D.G. (2002). *Social Psychology* (7th Ed.). Boston: McGraw Hill.
- elektronische reader.

Practicum internet/e-mail

Coördinator: Jacques Beursgens, tel. 38 81882, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.754, e-mail: j.beursgens@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Tijdens deze training leren de studenten te werken met e-mail en met het internet. De trainingen zijn met name bedoeld om de student wegwijs te maken in en met het gebruik van deze informatiebronnen wordt geleerd hoe deze aangewend kunnen worden ter ondersteuning van de studie.

De volgende aspecten worden tijdens de training behandeld:

E-mail:

- werken met e-mail via outlook Web-access;
- omgaan met diverse soorten en typen attachments;
- begrijpen en gebruiken van Cc, Bcc;
- omgaan met SPAM-mail;
- omgaan met mail-lijsten.

Internet:

- de zegeningen van het internet;
- zoek-engines, mediatheek psychologie;
- virussen, hoe te handelen;
- do's en don'ts van het internet.
- Deze training wordt afgetekend op basis van aanwezigheid bij de training.

Practicum PsychInfo

Coördinator: Marie-Louise Knols, Universiteitsbibliotheek, tel. 38 81250, Universiteitssingel 50, k. 2.411, e-mail: m.knols@UB.unimaas.nl

Omschrijving

Het leren werken met CD-Rom bestanden die relevant zijn voor het zoeken naar literatuur, zoals PsycInfo. Aftekening vindt plaats op basis van het maken van oefenopdrachten tijdens de training.

Practicum Word

Coördinator: Wilfred van Dellen, neurocognitie, tel. 38 82467, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.767, e-mail: w.vandellen@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

In één bijeenkomst maken studenten kennis met het tekstverwerkingsprogramma Word en leren dit toe te passen. Aftekening vindt plaats op grond van beheersing van dit programma zoals beoordeeld door de practicumbegeleider. Ervaren studenten zullen dus eerder klaar zijn dan niet-ervaren studenten.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, 6 hoorcolleges, 4 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open vragen en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 1.1.b Lichaam en gedrag

Coördinator: Arjan Blokland, neurocognitie, tel. 38 81903, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.731, e-mail: a.blokland@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Dit blok heeft tot doel de student inzicht te geven in de samenhang tussen biologie en gedrag. Verder zullen studenten basale aspecten van hersenanatomie moeten bestuderen.

Nadere omschrijving van het blok

Het blok 'Lichaam en gedrag' geeft een introductie in centrale onderwerpen uit de biologische psychologie. Het doel van het blok is om inzicht te geven in de biologische basis van gedrag. Verschillende belangrijke onderdelen van de biologische psychologie zullen worden behandeld, e.g., seksualiteit, emoties, geheugen, slapen en waken. Verder zal veel aandacht worden besteed aan fundamentele aspecten van de biologische psychologie, te weten hersenanatomie en de werking van zenuwcellen. Blok 1.1b beoogt daarvan voorbeelden aan te reiken en inzicht te geven in de samenhang tussen lichamelijke processen en gedrag. Kort samengevat zijn de doelstellingen de volgende:

- verwerven van kennis over lichamelijke processen die een rol spelen in gedrag;
- creëren van inzicht in die psychologische processen die voor een belangrijk deel (mede) worden bepaald door biologische mechanismen;
- het leren herkennen van welke biologische processen, naast psychologische en sociale factoren, invloed hebben op gedrag en beleving.

Literatuur

- Pinel J.P.J. (2002). *Biopsychology* (5th Ed). Boston: Allyn and Bacon.

- elektronische reader.

Practicum hersenanatomie

Coördinator: Wijnand Raaijmakers, neurocognitie, tel. 38 81880, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.777a, e-mail: w.raaijmakers@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Kennismaking met de hersenanatomie.

Het practicum bestaat uit twee delen. In het eerste deel zullen de studenten in een groep een eerste kennismaking krijgen met anatomische termen. Dit zal met behulp van een werkboek worden gedaan. Het practicum dient om de student meer inzicht te geven in de structuur van de hersenen en de plaats van de belangrijkste neuro-anatomische structuren. Het tweede deel bestaat uit zelfstudie: met behulp van hersenmodellen en een werkboek kunnen studenten de anatomie van de hersenen zelf verder bestuderen.

Practicum psychofysiologie

Coördinator: Eric Vuurman, neuropsychologie, tel. 38 81046, Dr Tanslaan 10, k. 3.018, e-mail: e.vuurman@np.unimaas.nl

Omschrijving

Kennismaking met de psychofysiologie. Tijdens een bijeenkomst leren de studenten meer over de relatie tussen mentale inspanning en biologische mechanismen door het afleiden van de activiteit van de hersenen. Men krijgt kennis over de psychofysiologische methoden die hiervoor worden gebruikt. Dit practicum duurt 2 uur.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges, 3 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 1.2.a Ontwikkeling en leren

Coördinator: Erik van Loosbroek, neurocognitie, tel. 38 84045, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.747, e-mail: e.vanloosbroek@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Tijdens dit blok leert de student hoe mensen zich psychologisch ontwikkelen vanaf de babytijd tot aan de adolescentie. Bestudeerd wordt welke veranderingen het waarnemen, denken, de taal, persoonlijkheid en emoties in de loop der jaren doormaken. Er wordt daarbij aandacht besteed aan leerprocessen, zoals habituatie en ope-

rant conditioneren. Ook stoornissen in de ontwikkeling, bijvoorbeeld ADHD, worden besproken.

Nadere omschrijving van het blok

De ontwikkeling en verandering van psychologische functies vanaf de geboorte tot in de adolescentie zijn onderwerp van dit blok. Hoe slaagt een kind erin vanuit bijna niets zich te ontwikkelen tot een volwassene? Bestudeerd zal worden hoe kinderen leren waarnemen en denken (de zogenaamde cognitieve ontwikkeling), waarbij oudere theorieën zoals die van Piaget afgezet worden tegen recentere ideeën. Daarnaast is taalverwerving een belangrijk onderwerp. Het is wonderlijk om te zien hoe een baby die als pasgeborene geen woord begrijpt en al helemaal niets kan zeggen, binnen twee tot drie jaar goed leert praten. En dit overigens zonder gebruik te maken van woordenboeken en boeken vol grammaticale regels. Ook wordt er aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind, zoals de hechting aan ouders. Heeft die hechting soms invloed op de latere emotionele ontwikkeling? En hoe verloopt die emotionele ontwikkeling eigenlijk? Wanneer ontwikkelt een kind schaamte? Wanneer is een actief jongetje normaal en wanneer zeggen we dat hij een aandachtsstoornis heeft?

Ontwikkeling kan beschouwd worden als de veranderingen in gedrag die een aanpassing van het kind inhouden aan de fysieke en sociale omgeving. Die gedragsveranderingen gaan gepaard met veranderingen in biologische structuren. Leren draagt daar in belangrijke mate aan bij. Als men zich al niet realiseerde hoe complex en talrijk de veranderingen zijn die kinderen tijdens ontwikkeling en leren doormaken, dan moet het blok dat besef alsnog tot stand brengen. Tegelijkertijd wil het blok interesse wekken voor het fundamentele karakter van ontwikkeling en leren.

Literatuur

- Basisboek(en).
- elektronische reader.

Practicum

Coördinator: Remco Havermans, experimentele psychologie, tel. 38 84053, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.741, e-mail: r.havermans@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Het practicum bestaat uit twee computertaken die vrijwel geheel zelfstandig uitgevoerd worden. In het eerste deel leert de student operant conditioneren op de computer. Door verschillende variabelen te manipuleren verwerft de student inzicht in de wijze waarop operant conditioneren plaatsvindt. In het tweede deel leert de student systematisch te observeren. Over beide delen worden schriftelijke vragen beantwoord.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, 7 hoorcolleges, 1 practicumbijeenkomst.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open vragen en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 1.2.b Waarnemen

Coördinator: Fren Smulders, experimentele psychologie, tel. 38 81909, Universiteits-
singel 40, oost, k. 3.744, e-mail: f.smulders@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Inleiding in de waarnemingspsychologie en kennismaking met haar toepassingen.

Nadere omschrijving van het blok

De waarnemingspsychologie is één van de best ontwikkelde takken van de psychologie. Gedragsstudies en neurowetenschappelijk onderzoek dragen ieder jaar bij tot haar verdere ontwikkeling. Kennis van de capaciteiten en beperkingen van de menselijke waarnemer helpt ons de wereld beter in te richten.

De cognitieve en biologische mechanismen van het zien van kleur, contrast, diepte, en het herkennen van objecten zullen blootgelegd worden door bestudering van onder meer illusies en de effecten van hersenbeschadiging. Naast de visuele waarneming komen ook de auditieve waarneming, de geurwaarneming, de tastzin en tijdwaarneming in het blok aan de orde. In een practicum zullen de studenten kennismaken met waarnemingsfenomenen die niet via enkel papier of computer te ervaren zijn.

Literatuur

- Goldstein, E.B. (2002). *Sensation and perception* (6th Ed.). Hartford: Wadsworth Publishing.
- Gleitman, H., Fridlund, A.J., & Reisberg, D. (1999). *Psychology* (5th Ed.). New York: W.W. Norton & Company.
- elektronische reader.

Practicum

Coördinator: Annemiek Vermeeren, neurocognitie, tel. 38 81952, Universiteitssingel
40, oost, k. 2.738, e-mail: a.vermeeren@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Kennismaking met o.m. geurwaarneming, dieptewaarneming, gehoorsillusies.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, 6 hoorcolleges, 1 responsiecollege, 1 practicum-bijeenkomst.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open vragen en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 1.3 Methoden en technieken

Coördinator: Sjaan Nederkoorn, experimentele psychologie, tel. 38 81925, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.725, e-mail: c.nederkoorn@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Psychologen maken bij het verrichten van onderzoek gebruik van bepaalde methoden zoals experimenten, veldobservaties en vragenlijsten. In het eerste jaar maakt de student kennis met enkele van de belangrijkste methoden van onderzoek en met enkele statistische technieken die gebruikt worden om de resultaten van het onderzoek te beschrijven. Deze kennis is niet alleen van belang voor onderzoek in de latere fases van de studie, maar ook voor het kunnen begrijpen en kritisch kunnen beoordelen van de literatuur tijdens de gehele studie. De kennis van goede methoden en berekeningen wordt toegepast in een practicum waarin aan de hand van een eenvoudige vraagstelling empirische gegevens worden verzameld.

Nadere omschrijving van het programma

Tijdens de cursus komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- het experiment en controleproblemen;
- berekening en interpretatie van correlaties;
- quasi-experimenteel onderzoek;
- directe observatiestudies, interviews en vragenlijsten;
- centrummaten, spreidingsmaten, correlatie, lineaire regressie.

Literatuur

- Mook, D. G. (2001). *Psychological Research: The ideas behind the methods* (1st Ed.). New York: Norton.
- Moore, D.S., & McCabe, G.P. (2002). *Introduction to the Practice of Statistics* (4th Ed.). New York: Freeman and Company.
- Werkboek en elektronische reader.

Onderwijsvorm

7 hoorcolleges, 1 responsiecollege, 11 onderwijsgroepsbijeenkomsten, practicum.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open vragen en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 1.4.a Academische en beroepsvaardigheden: Schrijfvaardigheden en presenteren

Coördinator: Wilfred van Dellen, neurocognitie, tel. 38 82467/38 84797, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.767, e-mail: w.vandellen@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden zijn voor psychologen onontbeerlijk, zowel op wetenschappelijk gebied als in de psychologische en maatschappelijke praktijk. Met het aanleren van deze vaardigheden kan niet vroeg genoeg worden gestart. In de opleiding psychologie zal daarom ruime aandacht worden besteed aan het oefenen van schrijfvaardigheden en presentatietechnieken. In het blok 'Schrijfvaardigheden en presenteren' zal door studenten een wetenschappelijk onderbouwd werkstuk worden geschreven in de Nederlandse taal. Studenten dienen het werkstuk tevens te presenteren in een groep, waarbij voor visuele ondersteuning van het verhaal verplicht gebruik wordt gemaakt van het programma 'PowerPoint' om óf een slideshow óf sheets te maken.

Concreet zijn de doelstellingen:

- het zoeken van wetenschappelijke literatuur in de bibliotheek;
- het zoeken van relevante literatuur via literatuurbestanden;
- het verwerken van de gevonden literatuur;
- het leren schrijven van een wetenschappelijk werkstuk;
- het voorbereiden en geven van presentaties in het Nederlands;
- het juist gebruiken van visuele hulpmiddelen;
- het adequaat kunnen beantwoorden van vragen gesteld naar aanleiding van de presentatie;
- het adequaat kunnen gebruiken van het programma 'PowerPoint.'

Nadere omschrijving van het programma

Het onderwijsprogramma voor dit blok wordt gevormd door het schrijven van een werkstuk over een algemeen psychologisch onderwerp, een training 'presenteren' en een cursus 'PowerPoint.'

Het werkstuk bestaat uit een bespreking van een aantal relatief recente publicaties over het gekozen onderwerp. Het is de bedoeling dat de vaardigheden die in het practicum van 1.1.a aan bod zijn geweest (gebruik bibliotheek, CD-rom training PsychInfo en Medline en een cursus Word) hierbij geïntegreerd worden. Voor de specifieke richtlijnen en eisen voor het schrijven van het werkstuk wordt verwezen naar de handleiding 'schrijfvaardigheidsonderwijs'.

Tijdens de training 'presenteren' zal er voornamelijk worden geoefend in het geven van presentaties.

Practicum Power Point

Coördinator: Wilfred van Dellen, neurocognitie, tel. 38 82467/38 84797, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.767, e-mail: w.vandellen@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

De cursus 'PowerPoint' geeft een introductie in een programma voor visuele ondersteuning van mondelinge presentaties.

Onderwijsvorm

Tijdens het blok worden 2 colleges aangeboden. Daarnaast zullen er (minimaal) 2 bijeenkomsten plaatsvinden die worden gewijd aan het schrijven van een wetenschappelijk paper, 2 trainingsbijeenkomsten waarin presentatievaardigheden worden geoefend en één bijeenkomst waarin studenten hun werkstuk zullen presenteren.

Toetsvorm

Het werkstuk wordt beoordeeld op inhoud en op Nederlands taalgebruik. De presentatie van het werkstuk wordt eveneens beoordeeld. De beoordeling van zowel het werkstuk als de presentatie moet voldoende zijn.

Blok 1.4.b Statistiek I

Coördinator: Nick Broers, methodologie en statistiek, tel. 38 81929, Universiteits-singel 40, oost, k. 5.741 of tel. 38 82274, Debyeplein 1, k. 2.064, e-mail: nick.broers@stat.unimaas.nl

Doelstellingen

In het eerste jaar wordt de student vertrouwd gemaakt met psychologisch onderzoek in uiteenlopende gedaantes. Op grond van hun onderzoeksresultaten aanvaarden of verwerpen psychologen allerlei theorieën. Ze rechtvaardigen hun beslissingen met een beroep op de door hen verzamelde gegevens, die ze meestal statistisch hebben bewerkt. Om de beweringen van psychologen op waarde te kunnen schatten is een goed begrip van de statistiek dan ook onontbeerlijk.

Nadere omschrijving van het programma

Het onderwijs in de statistiek gedurende het eerste jaar is vooral conceptueel van aard en er op gericht studenten te steunen bij het op waarde schatten van de uitkomsten van onderzoek. Rekenen is minder belangrijk dan inzicht. Nadruk ligt op een inleiding in verschillende onderwerpen.

Het onderdeel Statistiek I bestaat uit de volgende onderwerpen:

- elementaire kansrekening;
- steekproevenverdelingen;
- toetsing en schatting;
- een aantal veelgebruikte toepassingen, waaronder de t-toets en variantie-analyse.

Practicum

Coördinator: Nick Broers, methodologie en statistiek, tel. 38 81929, Universiteits-
singel 40, oost, k. 5.741 of tel. 38 82274, Debyeplein 1, k. 2.064, e-mail:
nick.broers@stat.unimaas.nl

Omschrijving

Psychologen die met statistiek werken, rekenen zelden iets met de hand uit maar gebruiken statistische software om de gewenste analyses te produceren. Het programma dat het meest door psychologen wordt gebruikt is SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). In de eerste drie practica leren studenten om het programma op de juiste wijze aan te sturen, en maken zij kennis met de vele mogelijkheden die SPSS de gebruiker biedt. In de laatste drie practica zullen de studenten data uit echt onderzoek gaan analyseren en aan de hand daarvan de theorie achter de statistiek verder exploreren.

Literatuur

- Moore, D.S. & McCabe, G.P. (2002). *Introduction to the practice of statistics* (4th Ed.). New York: Freeman and Company.
- Syllabus SPSS in praktische stappen.

Onderwijsvorm

De cursus bestaat uit zes modules, die telkens zijn opgebouwd uit een hoorcollege, één of twee onderwijsgroepsbijeenkomsten, een SPSS-practicum en een afrondend responsiecollege.

Toetsvorm

Multiple choice toets bestaande uit 18 driekeuzevragen.

Blok 1.5.a Geschiedenis en grondslagen van de psychologie

Coördinator: Rob de Vries, neurocognitie, tel. 38 81894, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.767, e-mail: r.devries@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Studenten leren hoe de hedendaagse psychologie is ontstaan als *wetenschap* en hoe het zich heeft ontwikkeld, zowel op het vlak van inhoudelijk ideeën en theorieën als op institutioneel terrein.

Nadere omschrijving van het blok

Eén van de meeste opvallende trekken van de psychologie is dat psychologen het met elkaar oneens zijn. Sommigen vinden wat anderen doen niet wetenschappelijk. Anderen vinden wat weer anderen doen ouderwets en achterhaald. Binnen bepaalde

stromingen in de psychologie bestaat wel consensus over wat goede degelijke psychologie is, maar tussen stromingen bestaan controverses. Soms zijn die vruchtbaar, soms leiden ze tot zinloze agressieve conflicten.

Veel van die moderne psychologische stromingen, ideeën en instituties (bv. een psychologisch lab), kunnen gezien worden als geslaagde oplossingen voor voorafgaande problemen. Wie inzicht wil hebben in de huidige psychologie en wie niet het slachtoffer wil worden van de toevallige discipline of stroming waarin hij of zij is groot gebracht, wie geen psychologische chauvinist wil worden, moet de geschiedenis kennen. Een belangrijke reden van verdeeldheid in de psychologie is ook dat een groot gedeelte van de problemen onopgelost zijn gebleven. Het zijn vaak problemen die haar van meet af aan hebben beziggehouden.

De geschiedenis van beide typen problemen zal in dit blok aan de orde komen. Om te beoordelen welke van de concurrerende stromingen en theorieën beter is dan de ander of in hoeverre ze elkaar aanvullen is het zogenaamde instrument van de wetenschapstheorie nodig. De wetenschapstheorie houdt zich bezig met vragen als: Waarin onderscheidt wetenschap zich van niet-wetenschap? Waaruit bestaat wetenschappelijke vooruitgang en zijn er criteria voor wetenschappelijke vooruitgang? Hoe verloopt wetenschappelijke reductie?

Het is de bedoeling studenten met deze problematiek bekend te maken en ze van enige opvattingen op dit terrein op de hoogte te brengen.

De tweede soort problemen (de onopgeloste die de psychologie altijd bezig gehouden hebben, maar die tot nu toe nog onopgelost zijn en daarom gedeeltelijk tot de filosofie behoren) zullen ook aan bod komen.

- de inhoudelijke, sociale en institutionele oorzaken van de wetenschappelijke revolutie;
- het ontstaan van de psychologie als gevolg van het ontstaan van de moderne natuurwetenschappen tijdens de wetenschappelijke revolutie;
- het geest-lichaam-probleem als gevolg van de wetenschappelijke revolutie;
- het ontstaan en de rol van experiment en laboratorium in de psychologie;
- continuïteit tussen mens en dier;
- Hebben dieren bewustzijn? Bezitten chimpansees een taalvermogen?
- de aard en rol van het menselijk bewustzijn in het menselijk leven en in de psychologie;
- Wat is cognitieve psychologie?

Literatuur

- Boon, L. (1998). *Geschiedenis van de psychologie* (7e druk). Meppel: Boom.
- Chalmers, A. (1999). *Wat heet wetenschap*. Meppel: Boom.
- Elektronische reader.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, 7 hoorcolleges.

Toetsvorm

Minimaal 10 open vragen.

Blok 1.5.b **Complexe cognitie**

Coördinator: Herco Fonteijn, experimentele psychologie, tel. 38 81907, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.777a, e-mail: h.fonteijn@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Het blok biedt een introductie in centrale cognitieve processen als kennisverwerving en kennisrepresentatie, redeneren, beslissen, probleemoplossen en taal. Studenten maken kennis met modellen van het informatieverwerkende systeem die aan deze processen ten grondslag liggen.

Nadere omschrijving van het blok

Menselijke cognitie kan beschouwd worden als een 'snelle' weg waarlangs wij ons aan veranderende omstandigheden in onze omgeving aanpassen, naast de 'tragere' methoden van genetische mutatie en (operant) leren. We beginnen het blok met een introductie in het onderwerp aandacht. Hoe helpt aandacht ons efficiënt met de informatie uit onze externe en interne omgeving om te gaan, en wat gebeurt er als aandacht faalt? Kennis en kennisrepresentatie vormen een tweede thema. Relevante vragen daarbij zijn: op welke wijze 'beelden' wij informatie uit onze omgeving innerlijk 'af' en hoe gebruiken we de kennis bij het interpreteren van de wereld om ons heen? Verder is er het thema denken, dat uitnodigt tot vragen als: Zijn er wetmatigheden te onderkennen in ons redeneren? Hoe rationeel is de menselijke beslisser? Hoe denkt de expert en hoe denkt de beginner in een bepaald domein? Wat is creativiteit? Vervolgens komen spraak- en woordherkenning, de organisatie van het lexicon en taalproductie aan de orde. Tenslotte zal de relatie tussen cultuur en cognitie worden belicht.

In het blok wordt één practicum gegeven, in twee over de blokperiode verspreide bijeenkomsten, waarbij het onderwerp van de bijeenkomsten de thematiek van het blok op de voet volgt.

Literatuur

- Elektronische reader.

Practicum

Coördinator: Petra Hurks, neurocognitie, tel. 38 84269, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.747, e-mail: p.hurks@np.unimaas.nl

Omschrijving

Het practicum heeft tot doel studenten vertrouwd te maken met de verschillende profopzetten die in het domein van de complexe cognitie gebruikelijk zijn, uiteraard

ter ondersteuning van het leeswerk dat in dit blok moet worden gedaan. Tijdens twee practicumbijeenkomsten komen een aantal vaak gebruikte experimentele en klinische paradigmata aan bod. Het practicum omvat:

- timing van processen: mentale rotatie (Shepard & Metzler), Stroop kleur-woord-test en een alternatieve test voor selectieve aandacht;
- planning, executieve functie: Tower of London, Wason selectietaak.

In bijgeleverde informatie wordt toegelicht wat de experimentele mogelijkheden van deze taken zijn en wat het klinisch neuropsychologisch gebruik inhoudt. Er worden leeftijdsnormen gegeven aan de hand waarvan de student enkele medestudenten test. Er is 100% aanwezigheidsverplichting. Tevens dient een kleine opdracht te worden gemaakt.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, 7 hoorcolleges, 2 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open vragen en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 1.6 Training Communicatievaardigheden: gespreksvoering

Coördinator: Rob Markus, experimentele psychologie, tel. 38 82474, Universiteits-singel 40, oost, k. 3.773, e-mail: r.markus@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

- kennis en inzicht in effectieve communicatie en gespreksvaardigheden;
- inzicht in doel, functie en toepassingsmogelijkheden van gespreksvaardigheden en gesprekstechnieken;
- bevorderen van effectieve basishouding of attitude;
- uitbreiden en verbeteren van communicatieve vaardigheden.

Nadere omschrijving van het programma

Effectief kunnen communiceren is een essentieel onderdeel in ons contact met anderen, zowel in privé-situaties als zakelijke situaties. Zowel de kwaliteit en effectiviteit van onze beroepsuitoefening als dat van onze sociale contacten en relaties met anderen wordt in hoge mate bepaald door de wijze waarop gesprekken worden gevoerd. Het algemene doel van deze training is het vergroten van kennis en vaardigheden in effectief communiceren, met name binnen tweegesprekken. De training omvat daartoe zowel een theoretisch als een praktisch onderdeel, bestaande uit een basisboek met verschillende oefenopdrachten en verschillende onderwijs- en practicumbijeenkomsten.

Binnen het theoretisch onderdeel worden kennis en inzichten vergroot in de algemene basisvaardigheden die essentieel zijn in ieder gesprek, zoals: *luistervaardigheden* (o.a. het stellen van vragen, parafraseren, samenvatten en reflecteren van gevoe-

lens), *regulerende vaardigheden* (o.a. het openen van een gesprek en het vaststellen van doelen, verduidelijken, structureren en afsluiten gesprek), en *zendervaardigheden* (o.a. geven van informatie, verzoeken en opdrachten doen, geven van - en reageren op - feedback en kritiek). Binnen het praktisch onderdeel wordt in verschillende oefensituaties aan de hand van rollenspelen geleerd deze basisvaardigheden functioneel te hanteren binnen een aantal veelvoorkomende gespreksmodellen. Voorbeelden hiervan zijn het *interview*, het *slecht-nieuws gesprek*, het *beoordelings- en functioneringsgesprek*, *conflicthantering* en een *discussie of debat*.

Literatuur

- Basisboek: Molen, H.T. van der, Kluytmans, F., Kramer, M. (1995). *Gespreksvoering, vaardigheden en modellen*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Elektronische reader.

Onderwijsvorm

9 onderwijsgroepsbijeenkomsten, 3 colleges en 6 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open vragen en minimaal 50 gesloten vragen.

1.2.2 Basisboeken

Een aantal boeken zijn door docenten geselecteerd die als basisboek kunnen dienen. Dit betreft boeken waarvan docenten stellen dat het zinvol is om deze zelf aan te schaffen. Het is mogelijk (als lid) om studieboeken met korting aan te schaffen via de faculteitsvereniging *Luna-tik*, e-mail: lunatik@psychology.unimaas.nl. Voor het eerste jaar behoren in elk geval de volgende boeken tot de basisboeken:

- Boon, L. (1998). *Geschiedenis van de psychologie* (7e druk). Meppel: Boom.
- Chalmers, A. (1999). *Wat heet wetenschap*. Meppel: Boom.
- Gleitman, H., Fridlund, A.J., & Reisberg, D. (1999). *Psychology* (5th Ed.). New York: W.W. Norton & Company.
- Goldstein, E.B. (2002). *Sensation and perception* (6th Ed.). Hartford: Wadsworth Publishing.
- Molen, H.T. van der, Kluytmans, F., Kramer, M. (1995). *Gespreksvoering, vaardigheden en modellen*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Mook, D. G. (2001). *Psychological Research: The ideas behind the methods* (1st Ed.). New York: Norton.
- Moore, D.S. & McCabe, G.P. (2002). *Introduction to the practice of statistics* (4th Ed.). New York: Freeman and Company.
- Myers, D.G. (2002). *Social Psychology* (7th Ed.). Boston: McGraw Hill.
- Pinel J.P.J. (2002). *Biopsychology* (5th Ed). Boston: Allyn and Bacon.

Naast een basisboek wordt per blok verwezen naar andere literatuur. Literatuur die in het studielandschap aanwezig is, veelal in meerdere exemplaren, of literatuur die

in een (elektronische) reader ter beschikking wordt gesteld aan de studenten. Per blok wordt hier steeds uitgebreide informatie over gegeven. Voor een goed verloop van het leerproces is het belangrijk deze andere bronnen regelmatig te raadplegen.

1.2.3 Formatieve toetsen

Formatieve toetsen zijn toetsen die bedoeld zijn om degene die de toets maakt feedback te geven over zijn/haar kennisniveau. In tegenstelling tot summatieve toetsen, zoals de bloktoets, wordt op grond van de behaalde score van een formatieve toets geen beslissing genomen of een voldoende dan wel een onvoldoende is behaald, of men geslaagd dan wel gezakt is. Het maken van een formatieve toets is een goed hulpmiddel bij het studeren. Door in een blok een paar keer een formatieve toets te maken over de stof van het hele blok wordt de student geholpen om te zien of er voldoende gestudeerd wordt en op welke manier. Bij elke vraag wordt de student met de leerstof geconfronteerd en moet hij of zij hierover nadenken om antwoord te kunnen geven. Doordat de student onmiddellijk feedback krijgt op elk antwoord wordt de leerstof nog beter verankerd in het geheugen en worden eventuele misinterpretaties bijgestuurd. Doordat deze toetsen gemaakt kunnen worden via blackboard, kan men zelf kiezen wanneer men deze toets wil maken.

1.2.4 Proefpersoonverplichting

Onderdeel van het bachelorexamen is een proefpersoonverplichting van 10 proefpersoonuren. Dit houdt in dat studenten voor 10 uur als proefpersoon moeten participeren in onderzoek dat door studenten van de FdP in het kader van hun derdejaarswerkstuk, vierdejaars keuzeonderwijs of onderzoeksstage wordt uitgevoerd of dat door medewerkers van de FdP in het kader van hun eigen onderzoek wordt uitgevoerd. De volledige regeling staat vermeld op Intranet. De aftekening van dit studieonderdeel zal in jaar 3 plaatsvinden.

HOOFDSTUK 1

2

Bachelor jaar twee

2.1 ALGEMEEN

In het eerste jaar van de opleiding psychologie heeft de student een overzicht gehad van drie verschillende basisdisciplines van de psychologie: de sociale psychologie, de ontwikkelingspsychologie, en de functieleer. Verder werd vooral aandacht besteed aan de biologisch psychologische en cognitieve processen die ten grondslag liggen aan gedrag. In het tweede jaar komen nog twee basisdisciplines aan bod: de differentieële psychologie (blok 2.1.b) en de psychopathologie (blok 2.2.a). Wederom worden deze disciplines benaderd vanuit cognitief en biologisch perspectief, waardoor de blokken inhoudelijk zullen afwijken van traditionele inleidingen in resp. de persoonlijkheidspsychologie en de klinische psychologie. Voorts zijn een drietal blokken ontwikkeld rondom brede integrerende thema's, waarin gebruik gemaakt zal worden van eerder verworven kennis. De thema's zijn zo gekozen dat het cognitieve en het biologisch-psychologische perspectief steeds noodzakelijke invalshoeken zijn om aan deze thema's recht te doen. Blok 2.1.a is gewijd aan theorieën over het menselijke geheugen, blok 2.4.a gaat in op het menselijke bewustzijn, en blok 2.4.b vormt een inleiding in voor psychologen relevante thema's uit de cognitiewetenschap.

Het tweede studiejaar biedt tevens een aanzet tot een meer competentiegerichte benadering van onderwijs en leren. Na afronding van de opleiding dient iedere student bepaalde bekwaamheden te hebben ontwikkeld. Veel van deze bekwaamheden laten zich niet aantonen met een cijfer voor een bepaald onderwijsblok: zij worden geleidelijk ontwikkeld tijdens diverse onderwijs- en leeractiviteiten binnen en buiten de studie. In de eerste week van het tweede jaar bekijken studenten terug op het eerste jaar en evalueren zij hun voortgang op een verzameling academische en beroepscompetenties. Deze evaluatie vindt zijn weerslag in een portfolio, dat de student tijdens het verdere verloop van de studie kan helpen bijzondere aandacht te schenken aan die competenties waarvan de ontwikkeling is achtergebleven, of waarin de student wenst uit te blinken. De overige onderdelen van het tweedejaarscurriculum worden aangeboden om studenten de gelegenheid te geven om bepaalde academische competenties te verwerven. Zo staan in blok 2.2.b 'Kritisch denken' academische kernvaardigheden als redeneren, argumenteren en oordelen centraal. In blok 2.3 maken studenten kennis met de mentale discipline van het programmeren. Blok 2.5.b biedt studenten de gelegenheid om statistische competenties verder te ontwikkelen. Ten slotte zullen studenten de academische en beroepsvaardigheden die zij in de eerste twee jaren van de studie hebben verworven, moeten integreren in blok 2.5.a, het onderzoeksblok, waarin studenten in kleine groepen de hele cyclus van opzet, uitvoering, analyse en verslaglegging van een onderzoek doorlopen.

Regeling Engelstalige blokken

De blokken van jaar 2 worden in eerste instantie alleen in het Nederlands aangeboden.

Zodra een buitenlandse student zich voor een tweedejaars blok aanmeldt, zal één onderwijsgroep in het Engels worden gedraaid waarvoor de reguliere studenten zich

kunnen aanmelden. Colleges en practica hoeven niet in het Engels plaats te vinden; dit is aan de coördinator om te beslissen. De studenten in de Engelstalige onderwijsgroep kunnen de toets zowel in het Nederlands als in het Engels afleggen.

2.2 OVERZICHT ONDERWIJS JAAR 2

Periode	Aantal weken	Blok	
Periode 0	1	2.0 Academische en beroepsvaardigheden: portfolio	
Periode 1	7	2.1.a Geheugen	2.1.b Verschillen tussen mensen
Periode 2	7	2.2.a Psychopathologie	2.2.b Kritisch denken
Periode 3	4	2.3 Programmeren	
Periode 4	7	2.4.a Bewustzijn	2.4.b Rekenen
Periode 5	7	2.5.a Onderzoekspracticum	2.5.b Statistiek II
Periode 6	4	2.5.a Onderzoekspracticum	

2.2.1 Omschrijving van de blokken

Blok 2.0 Academische en beroepsvaardigheden: Portfolio

Practicumcoördinator: Jet van der Pluijm, Bureau Onderwijs, tel. 38 82175, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.755, e-mail: j.vanderpluijm@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

In deze week maken studenten een portfolio waarin zij reflecteren op het eigen functioneren in het eerste studiejaar. De hieraan gekoppelde sterkte/zwakteanalyse kan mede richting geven aan leeractiviteiten die studenten zowel binnen als buiten de studie ontplooiën. In het eerste jaar verkregen vaardigheden worden verder geoefend.

Nadere omschrijving

In deze training beginnen studenten een portfolio vorm te geven, dat in het verdere verloop van de studie regelmatig zal moeten worden geactualiseerd. Bij het samenstellen van het portfolio evalueren studenten verworven kennis en vaardigheden tegen de achtergrond van een competentieprofiel van een afgestudeerd psycholoog. Reflectie op competentieontwikkeling moet de student helpen sterke en zwakke punten te herkennen, waardoor bewustere keuzes kunnen worden gemaakt waar het de invulling van toekomstige leeractiviteiten betreft. Studenten verwijzen in

deze zelfanalyse naar bewijzen van hun kunnen die ze in het eerste jaar hebben verzameld. In het competentieprofiel worden naast specifieke, aan de opleiding gekoppelde bekwaamheden ook algemene academische competenties onderscheiden. Om studenten te helpen reflecteren op algemene academische vaardigheden zullen zij enkele psychologische tests maken, w.o. een leerstijltest en een test voor kritisch denken.

In één van de practicumbijeenkomsten wordt voortgebouwd op eerstejaars computervaardigheidsonderwijs: om het portfolio vorm te kunnen geven is meer kennis van het tekstverwerkingsprogramma Word nodig dan in het eerste jaar is opgedaan. Aan het einde van de week zullen studenten elkaars portfolio evalueren in functioneringsgesprekken, waarmee zij eerder in het laatste blok van het eerste jaar kennis hebben gemaakt.

Literatuur

- Wordt uitgedeeld.

Onderwijsvorm

1 onderwijsgroepsbijeenkomst, practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Aanwezigheid, verslag van functioneringsgesprek.

Blok 2.1.a Geheugen

Coördinator: Ineke Wessel, Experimentele Psychologie, tel. 38 81941, Universiteits-singel 40, oost, k. 3.738, e-mail: i.wessel@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Het blok beoogt de student inzicht te verschaffen in een integraal en onmisbaar onderdeel van elk informatieverwerkend systeem: hoe werkt het geheugen?

Er zijn meerdere en kwalitatief verschillende vormen van geheugen nodig om het scala aan cognitieve functies die wij continu en moeiteloos uitvoeren, mogelijk te maken. Het zich herinneren van een jeugdervaring stelt andere eisen aan een cognitief systeem dan het terugvinden van een fiets in de stalling. Cognitieve en neurobiologische aspecten van leren, onthouden en vergeten krijgen uitgebreid aandacht. Voorts wordt stilgestaan bij die cognitieve processen die bij een normaal functionerend geheugen een belangrijke rol spelen: aandacht, planning en (re)constructie.

Nadere omschrijving van het blok

Allereerst krijgt het invloedrijke Working Memory-model van Baddeley veel aandacht. In de daarop volgende taken worden ofwel neurobiologische ofwel cognitieve modellen van het geheugen benadrukt. Zo wordt in een aantal taken ingegaan op theorieën over de link tussen de werking van het brein en het geheugen. Voor wat

betreft de cognitieve aspecten worden opvattingen over encoding, opslag en terugroepen van herinneringen behandeld. Naast deze processen wordt aandacht besteed aan verschillende soorten geheugen (bijvoorbeeld autobiografische herinneringen of geheugen zonder bewustzijn). In sommige gevallen sluiten neurobiologische inzichten over onthouden en vergeten goed aan bij de cognitieve theorieën, en soms weerleggen (vooral) recente bevindingen de standaardmodellen juist.

Literatuur

Er is geen basisboek. Er wordt wel gebruik gemaakt van een elektronische reader met daarin diverse artikelen. Verder wordt studenten aangeraden een aantal hoofdstukken te lezen uit:

- Neath, I. (2002). *Human memory: An introduction to research, data, and theory*. Pacific Grove, CA.: Brooks/Cole.

Practicum

Coördinator: Petra Hurks, neurocognitie, tel. 38 84269, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.747, e-mail: p.hurks@np.unimaas.nl

Omschrijving

De nadruk op zowel neurobiologische als cognitieve aspecten van het geheugen komt ook in het practicum tot uiting. Enerzijds wordt er veel aandacht besteed aan het testen van geheugenfuncties zoals dat in de neuropsychologische praktijk gangbaar is. Daartoe oefenen studenten op elkaar met het afnemen van een testbatterij (de 15-woorden leertest, Digit Span, etcetera). Anderzijds zullen de studenten een aantal wetmatigheden m.b.t. geheugen uit de cognitieve traditie aan den lijve ondervinden.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges, practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Wordt nader bekend gemaakt.

Blok 2.1.b Verschillen tussen mensen

Coördinator: Nico Metaal, Experimentele Psychologie, Universiteitssingel 40, oost, e-mail: n.metaal@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Doel van dit blok is studenten vertrouwd te maken met psychologisch interessante verschillen tussen mensen. Daarnaast probeert het blok antwoorden te geven op de vraag waar die verschillen vandaan komen.

Nadere omschrijving van het blok

Alhoewel mensen van elkaar verschillen op een groot aantal kenmerken, denk aan waarden, voorkeuren, uiterlijke karakteristieken en geslacht, die ieder hun psychologische gevolgen hebben, concentreert dit blok zich vooral op verschillen in intelligentie en persoonlijkheid. Aan de hand van groeiende kennis over de aard van deze kenmerken en hun causale determinanten worden vier centrale problemen uit de psychologie aan de orde gesteld:

- In welke mate kan menselijk gedrag voorspeld worden?
- Daarmee samenhangend: hoe stabiel of juist variabel is menselijk gedrag?
- Welke rol spelen genetische en andere biologische factoren bij het tot stand komen van (verschillen in) gedrag?
- Wat is de invloed van de omgeving: opvoeding en cultuur?

Literatuur

- Basisboek: Larsen, R.J., & Buss, D.M. (2002). *Personality*. Boston: McGraw-Hill.

Practicum

Coördinator: Anton de Vries, neurocognitie, tel. 38 84043, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.765, e-mail: a.devries@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Doel van dit practicum is om studenten een eerste ervaring te geven met het afnemen, verwerken en interpreteren van vragenlijsten. Studenten zullen kennismaken met enkele methoden van psychologische 'assessment.' Studenten zullen zelf (delen van) tests en vragenlijsten die in het blok aan de orde worden gesteld, maken en vervolgens interpreteren. Er zal gebruikgemaakt worden van intelligentie- en persoonlijkheidstesten. De betrouwbaarheid en validiteit van metingen komt eveneens aan de orde. Tenslotte worden de studenten vertrouwd gemaakt met de verschillende modaliteiten waarin psychologisch onderzoek naar kenmerken van personen gedaan wordt.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges, practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 2.2.a Psychopathologie

Coördinator: Sandra Mulkens, experimentele psychologie, tel. 38 84052, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.773, e-mail: s.mulkens@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Na afloop van het blok kent de student van de meest voorkomende psychische stoornissen, het klinisch beeld en de diagnostische criteria, de theorieën over etiologie, de empirische bevindingen die de theorie steunen danwel tegenspreken, de gangbare behandelwijzen en de effectiviteit van die therapieën.

Nadere omschrijving van het blok

Het blok psychopathologie gaat over gestoord gedrag. Aan de hand van gevalsbeschrijvingen worden belangrijke klinische beelden bestudeerd, zoals bijvoorbeeld verschillende angststoornissen, eetstoornissen, verslavingen, stemmingsstoornissen en psychotische stoornissen.

Vragen die gedurende het blok steeds weer aan de orde zullen komen zijn: hoe ziet het klinisch beeld er uit, waar ligt de grens tussen normaal en abnormaal, hoe ontstaat zo'n stoornis en wat is er aan te doen? Daarbij zal het de student (hopelijk) opvallen dat er niet alleen een flinke kloof bestaat tussen theorie en praktijk, tussen het klinisch handelen en wetenschappelijk denken; er blijken ook verschillende theoretische 'scholen' te bestaan. Die scholen verklaren/behandelen psychische stoornissen volgens hun favoriete theorie. Zij baseren zich daarbij niet op empirische bevindingen, maar op ideologie. Een (retorische) vraag is of die situatie gewenst is.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Practicum

Coördinator: Sandra Mulkens, experimentele psychologie, tel. 38 84052, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.773, e-mail: s.mulkens@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Tijdens het practicum maakt de student kennis met het afnemen van een klachtenanamnese. In rollenspellen worden gesprekstechnieken geoefend, zoals het afnemen van een anamnese en het stellen van een DSM-IV-diagnose. Tijdens de training worden studenten in de gelegenheid gesteld de geleerde technieken toe te passen op simulatiepatiënten met verschillende psychische stoornissen. Het practicum wordt afgetekend bij een voldoende aanwezigheid en een voldoende beoordeling van het verslag.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges, practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

Blok 2.2.bAcademische en beroepsvaardigheden: Kritisch denken

Coördinator: vacature

Doelstellingen

Het verwerven van vaardigheden in het opzetten en analyseren van betogen, het presenteren van argumenten en het herkennen van veel voorkomende denkfouten. Kennismaking met relevante cognitief psychologische theorieën.

Nadere omschrijving van het blok

Kritisch denken is een complexe vaardigheid waarvan componenten in dit blok in verschillende combinaties geoefend kunnen worden. Tot de componentvaardigheden behoren het interpreteren en verduidelijken van betekenissen, het analyseren van ideeën en argumenten, het evalueren van stellingen en argumenten, het maken van gevolgtrekkingen, het aanvechten van bewijsmateriaal en het bedenken van alternatieve conclusies, en het presenteren van argumenten. De blokstructuur wijkt af van de standaardstructuur in die zin dat problemen in het blok vaak praktische problemen zijn, waarbij niet alleen literatuur bestudeerd en besproken wordt, maar ook oefeningen en opdrachten worden uitgevoerd. Zo zullen studenten o.a. zoeken naar alternatieve verklaringen of tegenvoorbeelden om dogmatisch denken te ontkrachten; moeten ze logische problemen oplossen; argumenten en opties wegen om een beslissing te kunnen nemen; moeten ze een incoherente betogende tekst herschrijven; leren ze graphic organizers te gebruiken om de constructie, interpretatie en analyse van een betoog te vereenvoudigen; zal een politieke analyse worden geëvalueerd en zal in kleine groepen schriftelijk een debat worden voorbereid, dat vervolgens in bredere kring zal worden gevoerd en beoordeeld. Voorts zal o.a. aandacht worden besteed aan inhoudelijke denkstoornissen bij schizofrenie, counterfactuals in science fiction, de aantrekkingskracht van pseudowetenschap, denkfouten van grote geleerden, dwalingen bij het opzetten van experimenteel onderzoek, en de grenzen van rationeel denken. Voortbouwend op blok 1.5.b, Complexe cognitie, zullen studenten tevens relevante psychologische literatuur bestuderen.

Literatuur

- Wordt nader bekend gemaakt.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges, practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Een combinatie van schriftelijke verslagen, een toets met gesloten vragen, en een open boek tentamen.

Blok 2.3 Academische en beroepsvaardigheden: Programmeren

Coördinator: Pieter Unema, experimentele psychologie, tel. 38 81954, Universiteits-singel 40, oost, k. 3.749, e-mail: p.unema@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

- kennismaking met de belangrijkste basisprincipes van het programmeren;
- het leren ontleden van een complex probleem in eenvoudig oplosbare deelproblemen;
- zelfstandig programma's maken en testen binnen de programmeeromgeving Delphi.

Nadere omschrijving

Het zelfstandig kunnen programmeren van applicaties moet als één van de academische basisvaardigheden worden beschouwd. Voor het vergaren van informatie, voor communicatieve doeleinden en voor tekststverwerking is kennis over het gebruik van bestaande programmatuur in de regel wel voldoende. Wie echter eigen onderzoeks-ideeën wil omzetten stoot bij op de markt verkrijgbare programma's al gauw aan grenzen. Zowel voor het aansturen van experimenten als voor het verwerken van uit onderzoek verkregen data blijkt vaak geen bestaande software voorhanden te zijn.

Programmeren is niet moeilijk – het is een manier van denken. Eén van de belangrijke vaardigheden die je tijdens deze cursus leert, is het uiteenrafelen van moeilijk lijkende problemen in (voor de computer) eenvoudige problemen. Daarvoor is het natuurlijk noodzakelijk, dat je de computer in zijn eigen (namelijk programmeer-) taal aanspreekt. Ook dat is niet moeilijk – het gaat in deze cursus om slechts een paar (ongeveer 15) begrippen die je moet kennen. De rest leer je later vanzelf.

In deze cursus leer je hoe je met behulp van een geïntegreerde programmeeromgeving zelf programma's kunt schrijven. We gebruiken de programmeer-omgeving Delphi om op een moderne en efficiënte manier computerprogramma's te leren maken via het zogenaamde visueel programmeren. Dit betekent dat je veel ballast bespaard blijft, omdat een groot aantal componenten (knoppen, tekstvensters e.d.) al door Delphi beschikbaar gesteld wordt. Hierdoor kunnen we ons concentreren op de belangrijkste basisprincipes van het programmeren.

Literatuur

Basisboek: Binzinger, T., (2003). *Snel leren programmeren – Delphi 7*. Boston: Addison Wesley.

Onderwijsvorm

11 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges, practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Eindtoets aan de computer in vorm van een debugopdracht en een programmeeropdracht.

Blok 2.4.a Bewustzijn

Coördinator: Rob de Vries, neurocognitie, tel. 38 81894, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.767, e-mail: r.devries@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Nadere kennismaking met de nieuwste cognitieve en neuropsychologische theorieën op het terrein van het bewustzijn. Filosofische reflectie op problemen gekoppeld aan het begrip bewustzijn.

Nadere omschrijving van het blok

Bewustzijn, bewuste ervaringen en belevingen waren de belangrijkste onderwerpen van de negentiende-eeuwse psychologie. Met de opkomst van het behaviorisme verdween het bewustzijn als onderwerp van de psychologische agenda. Pas het laatste decennium is het bewustzijn weer terug in de cognitieve en neuropsychologie. Bewustzijn wordt nu weer als een van de belangrijkste aspecten van het mentale leven gezien. In dit blok komen zowel de materiële basis en de rol van het bewustzijn in het mentale leven aan bod, alsook de filosofische problemen rond de relatie tussen bewuste ervaringen en de processen die de materiële dragers van deze bewuste processen vormen. Belangrijke vragen en onderwerpen zijn: wat is bewustzijn, wat zijn de filosofische problemen die te maken hebben met bewustzijn, zijn er neurofysiologische correlaten van bewustzijn, vormt het bewustzijn een eenheid of hebben split-brain patiënten twee afzonderlijke geesten of 'bewustzijnen'? Wat is het probleem van binding? Vindt binding plaats tijdens de synchronische oscillaties in de gamma band? En verklaren deze synchronische oscillaties de eenheid van bewustzijn? Hebben we via introspectie toegang tot de inhoud en processen van ons bewustzijn? Zijn er belangrijke vormen van mentale processen zoals denken en redeneren die onbewust verlopen? Wat vertellen dissociatie-fenomenen ons over het onbewuste? Bijzondere bewustzijnstoestanden als dromen en de verschillende theorieën over het dromen komen aan bod, evenals Libet's onderzoek naar de neurofysiologische correlaten van de vrije wil en de kritiek daarop. Verder wordt aan het eind van het blok gekeken of al de empirische kennis uit psychologie en neurowetenschappen ons verder heeft gebracht bij het ontraadselen van het filosofische hersenen-bewustzijn-probleem zoals in dat in het begin van het blok geformuleerd wordt. In die evaluaties spelen de recente visies van de filosofen David Chalmers en Colin McGinn een belangrijke rol.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges.

Toetsvorm

10 open vragen.

Blok 2.4.b Rekenen

Coördinator: Herco Fonteijn, experimentele psychologie, tel. 38 81907, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.777a, e-mail: h.fonteijn@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

- inleiding in de cognitiewetenschap;
- kennismaking met het gebruik van rekenmodellen in de cognitieve en biologische psychologie.

Nadere omschrijving van het blok

Psychologische hypothesen worden steeds vaker gespecificeerd in de vorm van computationele modellen. Precisie, transparantie en heuristische waarde van deze modellen enerzijds en de beschikbaarheid van voldoende rekenvermogen anderzijds dragen bij tot hun populariteit. Cognitief psychologische theorieën zijn steeds sterker gaan leunen op symbolische architecturen voor probleemoplossen, redeneren, en kennisverwerving of op connectionistische modellen van aspecten van menselijk leren, categoriseren, waarnemen, geheugen, en aandacht. In de biopsychologie worden theorieën ontwikkeld en getoetst met behulp van modellen van het gedrag van netwerken van neuronen. In dit blok zullen enkele invloedrijke architecturen en algoritmen besproken worden, in samenhang met diverse (bio)psychologische fenomenen die hun vorm hebben bepaald.

Na enige reflectie op de aard van cognitiewetenschap en op verschillende kennisrepresentatieformalismen, komen computationele modellen van inductief leren, creativiteit, enkele psychopathologische fenomenen, de hippocampus, zelfcontrole, en het leren lopen aan bod. Daarbij maken studenten ook kennis met kritische onderstromen in de cognitiewetenschap als situated cognition, artificial life en de dynamische systeemtheorie.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Practicum

Coördinator: Michael Capalbo, neurocognitie, tel. 38 84037, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.741f, e-mail: m.capalbo@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Enkele praktische oefeningen verschaffen nader inzicht in connectionistische modellen. Hierbij wordt voortgebouwd op kennis die is opgedaan in blok 2.3. En pas-

sant wordt elementaire kennis van matrixalgebra en differentievergelijkingen overgebracht.

Onderwijsvorm

10 onderwijsgroepsbijeenkomsten, hoorcolleges, practicum oefeningen.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open en minimaal 50 gesloten vragen.

Blok 2.5.a Onderzoekspracticum

Coördinator: Anita Jansen, experimentele psychologie, tel. 38 81910, Universiteits-
singel 40, oost, k. 3.731a, e-mail: a.jansen@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Het doel van dit onderzoekspracticum is een intensieve training in empirische onderzoeksvaardigheden te bieden. Alle stadia van empirisch onderzoek komen aan bod: het vertalen van een algemene onderzoeksvraag naar een werkbare hypothese, het operationaliseren van deze hypothese, het design van de studie vaststellen, onderzoeksgegevens verzamelen, analyse van de data, interpretatie van de resultaten, het schrijven van een onderzoeksverslag en de presentatie van het onderzoek. Dit laatste zal gebeuren zowel in de vorm van een wetenschappelijk artikel, als in de vorm van een lezing of poster tijdens het afsluitende symposium.

Nadere omschrijving van het blok

Dit onderzoekspracticum beslaat een periode van 11 weken, verspreid over 12 weken waarin studenten in kleine groepen onder begeleiding van een onderzoeker de verschillende stappen doorlopen. Het onderzoekspracticum wordt afgesloten met een symposium waarbij het onderzoek gepresenteerd wordt in de vorm van een lezing of poster.

De globale structuur van deze periode is:

- week 1 t/m 4:* bestudering van literatuur, formulering van de onderzoeksvraag en hypothese, vaststellen van het onderzoeksdesign en de statistische analyse. Het onderzoeksprotocol wordt geschreven en ter goedkeuring ingediend bij de Ethische Commissie Psychologie (ECP). Na het verkrijgen van goedkeuring van de ECP worden proefpersonen geworven. Er wordt gestart met het schrijven van het onderzoeksverslag (inleiding en methode);
- week 5, 6, 7:* dataverwerving en doorschrijven aan het onderzoeksverslag;
- week 7 en 8:* data analyse, terugkoppeling naar onderzoeksvraag en interpretatie van de data;

- week 9 en 10:* schrijven van het onderzoeksverslag in het Engels (bestaand uit: introductie, methode, resultaten en discussie volgens het APA-format van een wetenschappelijk artikel);
- week 11:* beoordeling onderzoeksverslagen door tutor, docent Engels en collega-studenten. Studenten zijn reviewers van elkaar;
- week 12:* feedback op de onderzoeksverslagen door tutor, docent Engels en collega's. Presentatie van bevindingen op het afsluitende symposium, in de vorm van een poster of een lezing.

In colleges wordt aandacht besteed aan relevante thema's, zoals indrukwekkende experimenten binnen de psychologie, welke verschillende designs en onderzoeksmethoden er zijn, ethiek van onderzoek en hoe artikelen gelezen, geschreven en besproken kunnen worden. Er zal ook literatuur beschikbaar zijn over deze thema's.

Literatuur

- Diverse artikelen (elektronische reader).

Onderwijsvorm

Onderwijsgroepsbijeenkomsten in overleg met begeleider, hoorcolleges.

Practicum

Symposium

Toetsvorm

Aftekening zal geschieden op basis van inbreng in en deelname aan de bijeenkomsten, het onderzoeksverslag en de individuele bijdrage daaraan, en de presentatie van het onderzoek tijdens het symposium.

Blok 2.5.b Statistiek II

Coördinatoren: Nick Broers en Gerard van Breukelen, capgroep Methodologie en Statistiek, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.741, tel. 38 81929 (Nick) of 38 84001 (Gerard), en Debyeplein 1, k. 2.064, tel. 38 82274 (Nick en Gerard),
e-mail: nick.broers@stat.unimaas.nl en gerard.vbreukelen@stat.unimaas.nl

Doelstellingen

Binnen de psychologie is sprake van een experimenteel gerichte onderzoekstraditie, hoewel ook quasi-experimenten en correlationeel onderzoek regelmatig voorkomen. Verder zijn de te analyseren data vaak kwantitatief, zoals testcores en reactietijden. De meest gangbare statistische analysemethode voor kwantitatieve data uit experimenteel onderzoek is variantie-analyse (ANOVA), en de meest gangbare voor correlationeel onderzoek is regressie-analyse. In deze cursus wordt de student vertrouwd gemaakt met de logica en toepassingsmogelijkheden van variantie-analyse

en in mindere mate regressie-analyse, voortbouwend op de in het eerste studiejaar behandelde eenweg ANOVA en regressie-analyse. Leidraad daarbij vormen het onderscheid tussen between-subject (BS) en within-subject (WS) experimenten, en het onderscheid tussen experimenteel, quasi-experimenteel en correlatieel onderzoek.

Nadere omschrijving

De cursus bestaat uit zes modules die elk een week duren. De eerste vier modules worden verzorgd door Nick Broers, de laatste twee door Gerard van Breukelen. Per module komen een design en de bijbehorende analysemethode aan bod middels een combinatie van hoorcollege, onderwijsgroep, werkcollege en spss practicum.

Module 1:

Het orthogonale ('balanced') tweeweg BS design, tweeweg ANOVA, interactie, main effects, simple effects, contrastanalyse, relaties met de ongepaarde t-toets.

Module 2:

Het nonorthogonale ('unbalanced') tweeweg BS design, tweeweg ANOVA, confounding en adjustment.

Module 3:

BS experiment en quasi-experiment met een covariaat zoals leeftijd of een vorming, covariantie analyse (ANCOVA), de twee functies van een covariaat (powervergroting, correctie voor confounding).

Module 4:

Correlatieel onderzoek, regressie analyse met meerdere predictoren, zowel categorische als kwantitatieve, ANOVA als regressiemodel met dummy variabelen.

Module 5:

Het eenweg within-subject (WS) design, herhaalde metingen ANOVA volgens de univariate, epsilon-adjusted univariate, en multivariate methode, contrastanalyse, relaties met de gepaarde t-toets.

Module 6:

Het tweeweg WS design, het split-plot (BS*WS) design voor BS experimenten met herhaalde nametingen en WS experimenten met een niet-experimentele BS factor zoals sekse, herhaalde metingen ANOVA voor deze designs.

Literatuur

- Moore, D.S. & McCabe, G.P. (2002). *Introduction to the practice of statistics* (4th Ed.). New York: Freeman and Company.
- Nader op te geven literatuur over ANOVA en regressie

Onderwijsvorm

Er zijn zes modules van elk een week. Per module worden eerst in een hoorcollege het betreffende design en de analysemethode uitgelegd en met een casus gedemonstreerd, en volgen daarna pen-en-papier en computeroefeningen in een onderwijs-

groepsbijeenkomst, SPSS practicum, en werkcollege. Het blok sluit in de zevende week af met een responsiecollege en de toets.

Toetsvorm

15 vierkeuzevragen (5 per tweetal modules), open boek toets.

2.2.2 Basisboeken

Evenals in de propedeuse heeft de curriculumjaargroep voor jaar 2 een lijst met basisboeken samengesteld die door de studenten kunnen worden aangeschaft. Via de faculteitsvereniging *Luna-tik* (indien lid) zijn deze met korting te verkrijgen. Voor jaar 2 zijn dit:

- Binzinger, T. (2003). *Snel leren programmeren – Delphi 7*. Boston: Addison Wesley.
- Larsen, R.J., & Buss, D.M. (2002). *Personality*. Boston: McGraw-Hill.
- Moore, D.S. & McCabe, G.P. (2002). *Introduction to the practice of statistics* (4th Ed.). New York: Freeman and Company.

2.2.3 Proefpersoonverplichting

Onderdeel van het bachelorexamen is een proefpersoonverplichting van 10 proefpersoonuren. Dit houdt in dat studenten voor 10 uur als proefpersoon moeten participeren in onderzoek dat door studenten van de FdP in het kader van hun derdejaars-werkstuk, vierdejaars keuzeonderwijs of onderzoeksstage of door medewerkers van de FdP in het kader van hun eigen onderzoek wordt uitgevoerd. De volledige regeling staat vermeld op Intranet. De aftekening van dit studie-onderdeel zal in jaar 3 plaatsvinden.

HOOFDSTUK 2

3

Het derde studiejaar

59

Studiegids 2003-2004

3.1 ALGEMEEN

In het derde jaar kiezen studenten één van de twee afstudeerrichtingen: biologische of cognitieve psychologie. Binnen deze afstudeerrichtingen kunnen studenten zich specialiseren door het volgen van een bepaalde afstudeervariant. Het derde jaar is zo opgebouwd dat men in de eerste drie blokken (van september tot en met december) basisblokken van de afstudeerrichting volgt. De overige vier blokken van het jaar worden ingevuld met een afstudeervariant. Voor de cognitieve psychologie zijn dit de afstudeervarianten cognitieve ergonomie en onderwijspsychologie. Binnen de afstudeerrichting biologische psychologie kunnen studenten kiezen voor neuropsychologie, ontwikkelingspsychologie, of cognitive neuroscience. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor studenten van beide afstudeerrichtingen om na het basisprogramma cognitieve of biologische psychologie een deel van het programma geestelijke gezondheidkunde (GGK) van de faculteit der gezondheidswetenschappen te volgen (afstudeertraject psychopathologie).

Regeling Engelstalige blokken

Tegenwoordig houdt de arbeidsmarkt voor onze afgestudeerden niet op bij de Nederlandse grenzen. Daarom vinden wij het van belang dat studenten door een gedegen beheersing van de Engelse taal hun positie op de nationale en internationale arbeidsmarkt kunnen verbeteren. Om buitenlandse uitwisselingsstudenten te kunnen ontvangen is het ook noodzakelijk dat onze blokken in het Engels aangeboden kunnen worden.

Voor het derde studiejaar geldt de volgende regeling: in jaar 3 worden de volgende blokken altijd en volledig in het Engels aangeboden. In de biologische afstudeerrichting: 3.2.b, 3.3.b, 3.6.3, 3.7.4, 3.4.6, 3.5.6, 3.6.6 en 3.7.6 en in de cognitieve afstudeerrichting: 3.3.a, 3.4.1 en 3.4.2.

Bij deze blokken geldt dus dat alle onderwijsgroepen, colleges, papers en toetsen in het Engels worden verzorgd. Alleen voor wat betreft de practica wordt er een uitzondering gemaakt. Deze worden in principe niet in het Engels aangeboden; het is aan de blokcoördinator om te beslissen of het practicum wel in het Engels wordt aangeboden. De toets mag naar keuze in het Engels of in het Nederlands worden beantwoord. Alleen voor het blok 3.2.b geldt dat de beantwoording van de toets ook in het Engels moet worden gemaakt.

Voor alle andere blokken in het derde jaar geldt: zodra een buitenlandse student zich voor één van deze blokken aanmeldt, zal één onderwijsgroep in het Engels worden gedraaid waarvoor de reguliere studenten zich kunnen aanmelden. Colleges hoeven niet in het Engels plaats te vinden; dit is aan de blokcoördinator om te beslissen. Indien deze niet in het Engels plaatsvinden dan dienen buitenlandse studenten door de blokcoördinator één uur per week te worden bijgepraat over hetgeen in het college aan de orde is geweest en moet er voor de buitenlandse studenten een vervangende opdracht voor de practica worden geregeld. De Engelstalige onderwijsgroep

kan de toets zowel in het Nederlands als in het Engels afleggen. Gezien de minder grote aantallen studenten in de afstudeervarianten, kan het voorkomen dat, indien een buitenlandse student zich voor een van deze blokken aanmeldt, de Nederlandse studenten niet meer op basis van vrijwilligheid in deze Engelse onderwijsgroepen worden ingedeeld.

3.2 OVERZICHT ONDERWIJS JAAR 3

Blok	Practicum	Overig onderwijs
BASISBLOKKEN COGNITIEVE PSYCHOLOGIE		Schrijfonderswijs III
3.1.a	Redeneren en beslissen in de rechtszaal en daarbuiten	Beoordelen getuigenverklaringen / leugendetectie
3.2.a	Propaganda	Ontwerpen flyer / onderzoek emotionele beoordeling en psychofysiologische reacties
3.3.a	Multimedia	Ontwerpen website
<i>Afstudeervariant cognitieve ergonomie</i>		
3.4.1	Man-machine interaction	Evaluation website
3.5.1	Verkeers- en luchtvaartpsychologie	Onderzoek effect omgevingslawaai op taakprestatie
3.6.1	Information design	Delphi II
3.7.1	Evaluating human work	Delphi II
<i>Afstudeervariant onderwijspsychologie</i>		
3.4.2	Cognitive- and social development	Statistiek IIIb
3.5.2	Kennis verwerven	Probleem ontwerp / probleemoplossen / tekstverbetering
3.6.2	Beoordelen en testen	Beoordeling beroepskeuzeadviseurs / ontwikkelen toets
3.7.2	Instrueren	Leeronderzoek
BASISBLOKKEN BIOLOGISCHE PSYCHOLOGIE		Schrijfonderswijs III
3.1.b	Basale neurowetenschap	Neuro-anatomie

3.2.b	Biological psychology: research methods	Comparison various research methods	Statistiek IIIa
3.3.b	Biological psychology: theoretical perspectives	Evaluation theoretical perspectives	Statistiek IIIb
<i>Afstudeervariant neuropsychologie</i>			
3.4.3	Hersenletsel	Neuropsychologische diagnostiek	Statistiek IIIb
3.5.3	Gedragstoornissen	Vaardigheden in afnemen anamnese	Delphi II
3.6.3	Arousal, attention and psychopharmacology	Psychofysiologische metingen	Delphi II
3.7.3	Neuropsychologie van de veroudering	Aanleren basaal neuro-wetenschappelijk onderzoek	Delphi II
<i>Afstudeervariant ontwikkelingspsychologie</i>			
3.4.4	Infancy	Evaluatie cognitieve en motorische ontwikkeling	Statistiek IIIb
3.5.4	Waarneming, attentie en motorische ontwikkeling	Experimentele en psychofysiologische onderzoeksopzetten en meettechnieken	Delphi II
3.6.4	Ontwikkeling van cognitie en taal	Experimenteel en psychofysiologisch taalonderzoek	Delphi II
3.7.4	Social-emotional development		Delphi II
<i>Afstudeervariant cognitive neuroscience</i>			
3.4.6	Mechanisms of attention in visual perception		Statistiek IIIb
3.5.6	Cognitive neuroscience of sensory and motor systems		Delphi II
3.6.6	Brain imaging methods		Delphi II
3.7.6	The cognitive neuroscience of auditory / speech perception		Delphi II
AFSTUDEERTRACJEET PSYCHOPATHOLOGIE			Schrijfonderwijs III
3.4.5	Gesprekstechnieken		Statistiek IIIb
3.5.5	Stemmingsstoornissen	Anamnese / experimentele psychopathologie	Delphi II

3.6.5	Angst	Gedragstherapie: diagnostiek en opstellen functionele analyse	Delphi II
3.7.5	Seksualiteit	Bijzondere werkvormen / vaardigheidstraining	Delphi II

3.3 DE AFSTUDEERRICHTING COGNITIEVE PSYCHOLOGIE

3.3.1 Basisprogramma cognitieve psychologie

In een groot aantal blokken uit de eerste twee jaren van de opleiding psychologie hebben studenten kennis kunnen maken met de cognitiewetenschap in het algemeen en de cognitieve psychologie in het bijzonder. De verworven kennis over de verschillende cognitief psychologische kernthema's wordt in het derdejaarsprogramma van de afstudeerrichting cognitieve psychologie verdiept en toegepast. Allereerst gebeurt dit in een drietal basisblokken. Vervolgens wordt een keuze gemaakt voor één van de twee afstudeertrajecten: cognitieve ergonomie en onderwijspsychologie.

Het eerste basisblok, 'Redeneren en beslissen in de rechtszaal en daarbuiten' (blok 3.1.a), bouwt voort op de kennis over beslissen en redeneren. De betrouwbaarheid van het cognitief systeem en de werking van ons geheugen zijn enkele aanvullende cognitief-psychologische thema's die in het kader van dit blok behandeld worden. Het blok 'Propaganda' (blok 3.2.a) zal voortbouwen op verworven kennis over waarnemen, emotie en computationele modellen. Elementen uit communicatiewetenschap, sociale cognitie, toegepaste taalkunde, semiotiek en cultuur-, consumenten- en godsdienstpsychologie zorgen voor een passende omlijsting.

In het blok 'Multimedia' (blok 3.3.a) worden de thema's aandacht, taal en leren geaccentueerd.

3.3.1.1 Omschrijving van de blokken

Blok 3.1.a Redeneren en beslissen in de rechtszaal en daarbuiten

Coördinator: Ingrid Candel, experimentele psychologie, tel. 38 81963, Universiteits-singel 40, oost, k. 3.743, e-mail: i.candel@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

- toepassing van theorieën over redeneren en redeneerfouten, beslissen en besluitvorming op basis van incomplete of 'vage' informatie en de invloed van (naïeve) mentale modellen op redeneren en beslissen;
- kennis van belangrijke paradigma's in relevant experimenteel-psychologisch onderzoek.

Nadere omschrijving van het blok

Dit blok biedt een verdieping op de thema's redeneren en beslissen, met speciale aandacht voor besluitvorming op basis van incomplete, tegenstrijdige of vage informatie, beslissen onder onzekere omstandigheden en de fouten die mensen - individueel en in groepen - daarbij maken. De rechtspsychologie neemt in dit blok een prominente plaats in. De rechtspraak is immers bij uitstek een domein waar fouten in redeneren en beslissen verstrekkende gevolgen kunnen hebben. Ten slotte zal in dit blok de rol van psychologische expertise binnen de rechtspraak aan de orde gesteld worden, mede omdat het rechtswezen in toenemende mate een beroep doet op deze expertise.

Literatuur

- Diverse artikelen (*e-reader*).

Practicum

Coördinator: Robert Horselenberg, experimentele psychologie, tel. 38 81924, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.743, e-mail: r.horselenberg@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Kennismaking met een aantal methoden om getuigenverklaringen op hun waarde te beoordelen. Onderwerpen: suggestibiliteit, criteria based content analysis (CBCA) en leugendetectie.

Onderwijsvorm

10 onderwijsbijeenkomsten, 5 hoorcolleges, 3 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

Blok 3.2.a Propaganda

Coördinator: Herco Fonteijn, experimentele psychologie, tel. 38 81907, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.777a, e-mail: h.fonteijn@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Tegen de achtergrond van beïnvloedingsprocessen dient cognitief-psychologische kennis die studenten in de eerste twee jaar van de studie hebben verworven te worden toegepast en verdiept. Kennismaking met relevante nevendisciplines als sociale cognitie, semiotiek en communicatiewetenschap.

Nadere omschrijving van het blok

In dit blok vormen producten van individuele en massacommunicatie die erop zijn gericht het gedrag van mensen te beïnvloeden, een aanleiding voor het bestuderen

van de onderliggende cognitieve processen in het hoofd van zender of ontvanger. Enkele onderwerpen die behandeld worden zijn: massacommunicatiemodellen; voorlichting en attitudeverandering; godsdienstpsychologie en attributietheorie; taalpragmatiek; relevantietheorie en humor; visuele waarneming en tekstopmaak; inferentie van de betekenis van vormen; symbolen in semiotiek en cognitiewetenschap; emoties en esthetiek. Hierbij zal de nadruk liggen op modellen van de relevante (sociaal) cognitieve processen. Zo zullen studenten tijdens dit blok onder andere kennis maken met catastrofetheoretische modellen van attitude- en groepsopolarisatie, relevantietheorie en neurale netwerkmodellen van visuele aandacht.

Omschrijving practicum 1

Coördinator: Rob Ruiter, experimentele psychologie, tel. 38 82413, Universiteits-singel 40, oost, k. 2.761, e-mail: r.ruiter@psychology.unimaas.nl

Toepassing van verworven kennis in een ontwerp van een flyer of affiche. Beoordeling vindt plaats op basis van het ontwerp en een bijgeleverd rapport waarin gemaakte keuzes theoretisch worden verankerd. Het practicum wordt afgesloten met een presentatie en een verslag. Beoordeling van de presentatie vindt plaats via peer assessment. Het punt voor het practicum is gelijk aan het punt voor de presentatie, tenzij het punt voor het verslag daar meer dan één punt van afwijkt, in welk geval het punt voor het practicum wordt gelijkgesteld aan het punt voor het verslag.

Omschrijving practicum 2

Coördinator: Sjaan Nederkoorn, experimentele psychologie, tel. 38 81925, Universiteits-singel 40, oost, k. 3.725, e-mail: c.nederkoorn@psychology.unimaas.nl

In dit tweede practicum wordt het verband onderzocht tussen de emotionele beoordeling van plaatjes en autonome psychofysiologische reacties, gebaseerd op een eenvoudig 2-dimensionaal model van emoties. Deelnemers registreren electromyografische en huidgeleidingsreacties op emotioneel geladen beelden en leren hoe ze de verzamelde data kunnen verwerken. Beoordeling vindt plaats op basis van een verslag.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Onderwijsvorm

12 onderwijsgroepsbijeenkomsten, 5 colleges, practica, audiovisueel materiaal.

Toetsvorm

Wordt nader bekend gemaakt.

Course 3.3.a Multimedia

Coordinator: Robert van Doorn, experimental psychology, tel. 38 81926, Universiteitssingel 40, oost, r. 3.749, e-mail: r.vandoorn@psychology.unimaas.nl

Objectives

The purpose of this course is to acquire:

- knowledge of cognitive-psychological theories and research paradigms relevant for uni- and multimodal information presentation and processing;
- knowledge of uni- and multimodal information processing and the role of attention in these processes.
- knowledge about the so-called multimedia applications in the area of education;

Further description of the course

In this course, the question is how uni- and multimodal information is processed. Fundamental and applied psychological knowledge about the possibilities and limitations of human information processing will be addressed in terms of learning, memory representations and attention. A start will be made with multimodal memory for transfer of knowledge in applied learning situations. Gradually, more fundamental research paradigms and insights will be discussed in relation to both uni- and multimodal information processing, in which attention plays a large role.

Literature

- Various articles.

Practical

Coordinator: Robert van Doorn, experimental psychology, tel. 38 81926, Universiteitssingel 40, oost, r. 3.749, e-mail: r.vandoorn@psychology.unimaas.nl

Description

The practical consists of an introductory course for Microsoft Frontpage 2000. Thereafter, students will work in small groups on the design, implementation and presentation of a Website. The following skills will be central:

- working with Frontpage 2000;
- applying website style-guides to a website design;
- justifying the design and implementation (prototype).

Instructional form

12 tutorial group meetings, lectures, practical meetings.

Examination form

A minimum of 6 open questions.

3.3.2 Afstudeervariant cognitieve ergonomie

Cognitieve ergonomie houdt zich bezig met de afstemming van taken, systemen en gebruiksvoorwerpen op de menselijke informatieverwerking (waarnemen, leren, taal, beslissen, aandacht en motoriek). Na deze studie beschikken studenten zowel over een fundamentele kennis van menselijke informatieverwerking als over kennis en vaardigheden met betrekking tot toepassingsgerichte onderzoeksmethoden. Door deze opzet worden studenten opgeleid tot onderzoekers die hun weg kunnen vinden in zowel fundamenteel als toepassingsgericht werk.

De interactie tussen mens en geautomatiseerde systemen en gereedschappen, onderwerpen uit de bewegingsleer en antropometrische aspecten staan centraal in blok 3.4.1 (Man-machine interaction). Blok 3.5.1 (Verkeers- en luchtvaartpsychologie) richt zich op fouten, waarneming, subjectvariabelen zoals vermoeidheid en stress en op omgevingsvariabelen zoals geluid.

De fundamentele uitgangspunten bij het ontwerpen en evalueren van informatiedragers komen aan bod in blok 3.6.1 (Information design). Aandacht wordt besteed aan informatiedragers zoals beeldschermen, gebruiksaanwijzingen, waarschuwingen en pictogrammen. In het blok 3.7.1 (Evaluating human work) komt de afstemming van de werkplek op de mogelijkheden en beperkingen van de mens aan bod en de onderzoeksmethodieken die hier bij horen.

3.3.2.1 Omschrijving van de blokken

Course 3.4.1 Man-machine interaction

Coordinator: Robert van Doorn, experimental psychology, tel. 38 81926, Universiteitssingel 40, oost, r. 5.749, e-mail: r.vandoorn@psychology.unimaas.nl

Objectives

The purpose of this course is to answer the following questions:

- What approaches are available to study information processing in the context of cognitive ergonomics?
- How can the design of (automated) tools and systems take into consideration the potentials and limitations of human information processing?

Further description of the course

Man-machine interaction constitutes an important multidisciplinary area of work for cognitive psychologists. This course offers an introduction to the most important theoretical and empirical approaches within the field from a cognitive psychological perspective. Of particular interest will be the possibilities and limitations of (the study of) human information processing in relation to automated systems. In this respect, perception, attention and motor skills will be discussed. On the practical

side, the methods and techniques will be examined and applied for evaluating the usability of a system in a particular context and with a specific target group.

Literature

- Various articles.

Practical

Coordinator: Robert van Doorn, experimental psychology, tel. 38 81926, Universiteitssingel 40, oost, r. 3.749, e-mail: r.vandoorn@psychology.unimaas.nl

Description

Students will plan, conduct, and report the evaluation of a Website. The practical is concluded with a report.

Instructional form

12 tutorial group meetings, lectures, practical meetings.

Examination form

A minimum of 6 open questions.

Blok 3.5.1 Verkeers- en luchtvaartpsychologie

Coördinator: Jan Ramaekers, neurocognitie, tel. 38 81951, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.736, e-mail: j.ramaekers@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

- kennis van cognitieve psychologische theorieën, met o.a. toepassingen uit de verkeerspsychologie, de luchtvaartpsychologie etc.;
- kennis van modellen en aanpakken uit de cognitieve psychologie, met aandacht voor subject-variabelen zoals vermoeidheid en stress en omgevingsvariabelen zoals lawaai.

Nadere omschrijving van het blok

Verkeers- en luchtvaartpsychologie besteedt aandacht aan de relaties en transacties tussen mensen en hun al dan niet natuurlijke omgeving. De belangrijkste theoretische thema's die in dit blok aan de orde gesteld worden, zijn gerelateerd aan ecologische, energetische en cognitieve psychologische modellen van taakverrichting. Het gaat daarbij met name om niet-natuurlijke omgevingen, zoals werkplekken (inclusief cockpits, controlekamers etc.), wegen en steden. Hierbij wordt aandacht besteed aan de effecten van vermoeidheid, medicatie, lawaai en temperatuur op menselijke prestaties; aan veiligheid, risico-management en menselijke fouten; aan de vraag hoe mensen de weg vinden in complexe omgevingen en aan de cognitieve aspecten die een rol spelen bij het ontwerpen van deze niet-natuurlijke omgevingen. Tevens

wordt aandacht besteed aan menselijk gedrag in relatie tot de natuurlijke omgeving. Thema's die hier aan de orde gesteld worden zijn onder andere omgang met natuur- en technologische rampen.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Practicum

Coördinator: Annemiek Vermeeren, neurocognitie, tel. 38 81952, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.738, e-mail: a.vermeeren@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Opzet van een vergelijkend onderzoek naar het effect van omgevingslawaaï op taakprestatie.

Onderwijsvorm

12 onderwijsbijeenkomsten, 4 hoorcolleges, 4 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

Blok 3.6.1 Information design

Coördinator: Marieke Kools, experimentele psychologie, tel. 38 82475, Universiteits-singel 40, oost, k. 2.749, e-mail: m.kools@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

- kennismaking met inzichten en bevindingen op het terrein van 'information design';
- verwerving van inzicht in toepassingsmogelijkheden van cognitief-psychologische kennis en theorieën bij het ontwikkelen van o.a. producten en hulpmiddelen;
- introductie van methoden en technieken om information-design-producten, zoals gebruiksaanwijzingen, waarschuwingen, formulieren en displays, te evalueren of te ontwikkelen.

Nadere omschrijving van het blok

Information design is het interdisciplinaire veld waarin cognitief-psychologen, ergonomen, toegepast taalkundigen en grafisch ontwerpers zich buigen over de vraag hoe te komen tot adequate grafische communicatiehulpmiddelen zoals handleidingen en pictogrammen. Naast een theoretische behandeling van cognitief-psychologische onderwerpen als planning, zoeken van informatie, en usability zullen aan de hand van een groot aantal voorbeelden de mogelijkheden en beperkingen van taal, tekst, figuren en symbolen als communicatiemiddel aan de orde komen. Voor-

beelden waarbij uitgebreid wordt stilgestaan zijn: gebruiksinstructies bij (complexe) apparaten, waarschuwingen, tabellen en grafieken en pictogrammen. Er zal ook aandacht besteed worden aan instructiemateriaal voor ouderen.

De studenten maken kennis met de vaardigheden die nodig zijn om de effectiviteit van uiteenlopende informatiedragers te evalueren en te optimaliseren. Studenten voeren een taakanalyse uit, doen een tekstanalyse, stellen een foutenanalyse op en maken kennis met de ecologische benadering van interface design.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Onderwijsvorm

16 onderwijsbijeenkomsten, 3 colleges.

Toetsvorm

Een combinatie van schriftelijke verslagen, en een toets bestaande uit minimaal 6 open vragen.

Blok 3.7.1 Evaluating human work

Coördinator: Pieter Unema, experimentele psychologie, tel. 38 81954, Universiteits-singel 40, oost, k. 3.749, e-mail: p.unema@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

De traditionele benadering van de ergonomie baseert zich vooral op fysieke eigenschappen en beperkingen van het individu en de betekenis daarvan voor de ontwikkeling van gereedschappen en werkplekken. Veel werkzaamheden kunnen op basis van fysieke karakteristieken echter niet zinvol beschreven, en dus ook niet beoordeeld worden.

Voor een cognitief ergonomisch is het daarom van belang de kwaliteit van de werkplek en het functioneren van de werknemer niet alleen te meten aan fysieke maten, maar ook performance- en mental workload criteria te hanteren. Anderzijds zijn beoordelingsmomenten van belang, die niet alleen op onmiddellijke taakomgeving betrekking hebben: om een volledig beeld van prestaties op de werkplek te krijgen dienen de sociale en organisatorische omgeving bij de beoordeling betrokken te worden. Doel van dit blok is om inzichten in al die arbeidspsychologische factoren te krijgen, die van belang zijn voor de uiteindelijke taakprestatie.

Nadere omschrijving van het blok

Aangezien deze cursus de laatste in de afstudeerrichting cognitieve ergonomie is, wordt gepoogd de kloof tussen theorie en praktijk enigszins te overbruggen aan de hand van een aantal praktische oefeningen. Om dit doel te bereiken worden thema's als mentale belasting, motivatie en team training op een 'hands-on' wijze aan de

orde gesteld. In de geïntegreerde practicumonderdelen zullen studenten aan de hand van enkele case-studies kennismaken met de cognitief-ergonomische praktijk en het gebruik van enige gangbare onderzoeksmethoden en technieken. Mogelijke thema's zijn ergonomische werkplekanalyse, observatietechnieken, hardop-denken-protocollen en meting van mentale werkbelasting.

Literatuur

- Diverse artikelen en hoofdstukken.

Onderwijsvorm

Het blok bestaat uit 5 hoorcolleges en 11 onderwijsbijeenkomsten. Een deel van de bijeenkomsten wordt besteed aan de voor- en nabespreking van in totaal 5 praktische opdrachten. De uitvoering van een deel der praktische opdrachten geschiedt in 'het veld.'

Toetsvorm

Een combinatie van schriftelijke verslagen en een toets, bestaande uit minimaal 8 open vragen.

3.3.3 Afstudeervariant onderwijspsychologie

Onderwijs is een poging om voor mensen een omgeving te scheppen waarin ontwikkeling bevorderd wordt. Daarbij moet niet alleen gedacht worden aan kinderen die leren lezen, maar ook aan jongvolwassenen die dokter willen worden, of oudere mensen die zich via het internet bijscholen om in hun eigen werksituatie kansen op interessanter werk te verwerven. Daarbij gaat het niet alleen om cognitieve veranderingen maar ook om veranderingen in wat ze kunnen met en voelen over de wereld om hen heen.

De Maastrichtse benadering van de onderwijspsychologie is constructivistisch van aard. Dit wil zeggen dat leren als een proces van kennisconstructie wordt beschouwd. Daarnaast benadrukt het de context waarin geleerd wordt en het sociale karakter ervan. Het probleemgestuurde onderwijs dat de studenten in Maastricht zelf aan de lijve ervaren, is daar een duidelijk voorbeeld van.

De cognitieve en sociale ontwikkeling van kinderen en adolescenten komt in het eerste blok 'Cognitive and social development' (blok 3.4.2) aan de orde. Het tweede blok 'Kennis verwerven' (blok 3.5.2) gaat over leerprocessen. Als derde wordt het blok 'Beoordelen en testen' (blok 3.6.2) aangeboden. Beoordeling is een onderwerp dat zowel maatschappelijke als fundamenteel cognitief-psychologische kanten heeft en daarom belangrijk is voor eenieder die later in dit veld wil gaan werken. Tenslotte wordt de reeks afgesloten met het blok 'Instrueren' (blok 3.7.2). Dit blok gaat over hoe kennis van leren aangewend kan worden om methoden te ontwikkelen die dat leren bevorderen.

3.3.3.1 Omschrijving van de blokken

Course 3.4.2 Cognitive and social development

Coordinator: Reinout Wiers, experimental psychology, tel. 38 81935, Universiteits-
singel 40, oost, r. 3.732, e-mail: r.wiers@psychology.unimaas.nl

Objectives

- Which processes constitute the basis for children's cognitive and social development?
- How does education influence this development?

Further description of the course

Children spend approximately 15.000 hours in school. This course examines cognitive and social development and how education can interfere with these processes. A returning element is Piaget's influential theory of cognitive development. What is the current status of Piaget's theory and what are the criticisms? More recent alternatives are discussed: naïve theories focussing on domain specific conceptual change and dynamic system theory focussing on non-linear mechanisms of qualitative change. Furthermore, the methodology of research in cognitive and social development is a target throughout the course.

During the course the development from baby to young adulthood will be followed. For each period, the ongoing theoretical controversies will be examined along with their (possible) implications for education. In connection with this, both regular education (e.g. science education) and special education as well as education-related developmental problems (e.g. teasing) will be examined.

Every student will test an elementary school child using the (short version of the) Theory Of Mind (TOM) test. Test scores of the child will be calculated, interpreted and reported. Further more, each student will do a little experiment concerning science instruction in which the task is to examine the cognitive structure of prior knowledge in a problem-based learning context. A report will be written on the theoretical background, the results, and recommendations in the chosen learning context (counts for 25% of the final score).

Literature

- Various articles (e-reader).
- Flavell, J.H., Miller, P.H., & Miller, S.A. (2002). *Cognitive development. Fourth Edition*. New Jersey: Prentice Hall.

Instructional form

Practicals, lectures and tutorial group meetings will be integrated (approximately 18 meetings).

Examination form

An individual report about the science instruction practical (25%) and a 5-question essay test (75%).

Blok 3.5.2 Kennis verwerven

Coördinator: Margje van de Wiel, experimentele psychologie, tel. 38 82171, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.742, m.vandewiel@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Kennis van leren. Op basis van een gedegen kennis van theorieën over leren verwerven studenten inzicht in wat verandert, en hoe dat verandert, wanneer mensen pogingen doen iets te begrijpen, of te leren doen.

Nadere omschrijving van het blok

Wat is leren? Wat is kennis? Hoe is het denken over leren in de loop van de tijd veranderd? Welke verschillende vormen van leren zijn er? Hoe kan leren het beste bevorderd worden? Is dit anders voor de verschillende vormen van leren? Welke kennis bekijft? Wanneer kan een student het geleerde toepassen in een andere context? Wat denken studenten en docenten zelf over leren? Wat voor motivatie hebben studenten om te leren? Deze vragen staan centraal in dit blok. Studenten denken na over deze vragen aan de hand van problemen uit de praktijk van onderwijs en onderzoek.

Constructivistische en associationistische perspectieven op menselijk leren passen de revue. Kennisrepresentatie is hierbij een centraal begrip, zowel bij mensen als bij artificiële modellen. Motivatietheorieën, leerstijlen, leren van tekst en leren rekenen zijn de wat meer toegepaste thema's. Verder worden expertise en herinnering van leerstof op de zeer lange-termijn besproken.

De blokstructuur wijkt af van de standaardstructuur in die zin dat een aantal problemen in het blok praktische problemen zijn, waarbij niet alleen literatuur bestudeerd en besproken wordt maar ook oefeningen en opdrachten worden uitgevoerd. Zo leren studenten instructieteksten te verbeteren op basis van principes ontleend aan de tekstverwerkingstheorie van Kintsch. Verder verwerven studenten kennis en vaardigheden die nodig zijn om problemen voor probleemgestuurd onderwijs te ontwerpen en te evalueren. Door middel van een onderzoeksproject verdiepen studenten hun kennis over een thema in het blok en doen zij ervaring op met cognitief-psychologische methoden van onderzoek.

Onderzoeksproject

Coördinator: Margje van de Wiel, experimentele psychologie, tel. 38 82171, Universiteitssingel 40, oost, k. 3.742, e-mail: m.vandewiel@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Studenten oriënteren zich op methoden van onderzoek die gebruikt worden om zicht te krijgen op de cognitieve processen bij leren en probleemoplossen en op het in kaart brengen van representatie van kennis. De nadruk ligt op het verzamelen en analyseren van verbale data. Groepen van drie à vier studenten ontwerpen een pilot-experiment en voeren dat uit.

Literatuur

- Diverse artikelen en boeken (zijn beschikbaar in de bibliotheek).

Onderwijsvorm

12 onderwijsbijeenkomsten, hoorcolleges en een onderzoeksproject met facultatieve begeleiding.

Toetsing

De bloktoets bestaat uit 5 essayvragen. Het onderzoeksproject wordt afgesloten met een verslag.

Blok 3.6.2 Beoordelen en testen

Coördinator: Anton de Vries, neurocognitie, tel. 38 84043, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.765, e-mail: a.devries@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Kennis en een kritische benadering van criteria en methoden voor de evaluatie van cursisten (scholieren, studenten) en de evaluatie van onderwijs. Welke criteria en methoden zijn er? In hoeverre zijn deze wetenschappelijk onderbouwd, valide, betrouwbaar en hanteerbaar?

Nadere omschrijving van het blok

Dit blok behandelt evaluatie in de onderwijscontext, zowel de evaluatie van cursisten als die van het onderwijs. Voorbeelden van relevante vragen in dit verband zijn: wat is de voorspellende waarde van tests en vragenlijsten voor bijvoorbeeld intelligentie of voor de selectie van een beroep? En van examenuitslagen? Hoe worden toetsvragen gemaakt en hoe bepaal je de kwaliteit van toetsvragen? Is onderwijs goed als de cursisten tevreden zijn na afloop van de cursus, of als het slaagpercentage hoog is, of als het geleerde bruikbaar is in het werk van de cursisten? Wat is de relatie tussen evaluatie van cursisten en van onderwijs? In hoeverre leggen cursisten en docent de verantwoordelijkheid voor (negatieve en positieve) resultaten bij zichzelf? Hoe kunnen tests en toetsen genormeerd worden? Dienen examenscores beoordeeld te worden volgens een absolute of een relatieve norm? Dienen testcores gerelateerd te worden aan geslacht en leeftijd of zijn andere persoonskenmerken relevanter? Hoe gaan we om met verschillen tussen culturen, milieus, cohorten of generaties? Hoe

kan feedback aan de beoordeelde bijdragen tot een verbetering? Wat leren scholieren of studenten van hun fouten op meerkeuzevragen? Wat leren docenten van hun scores op rating scales in onderwijsevaluaties? Welke overige feedback is nodig? Welke criteria kan men hanteren bij evaluaties en wie heeft het recht van evalueren? Mag de samenleving een woordje meespreken bij de evaluatie van studenten en opleidingen? Is de klant altijd koning? En wie is de klant? Aan de hand van een aantal taken zal op deze en andere vragen worden ingegaan. In dit verband wordt ook een practicum testafname en testscoring ingelast.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Practicum

Coördinatoren: Anton de Vries, neurocognitie, tel. 38 84043, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.767, e-mail: a.devries@psychology.unimaas.nl en Henk van Berkel, onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch (FdG), tel. 38 81116, Universiteitssingel 50, k. 5.108, e-mail: h.vanberkel@educ.unimaas.nl

Omschrijving

- studenten ontwikkelen een 'authentieke test' voor dit blok, inclusief richtlijnen voor beoordeling en een voorstudie naar validiteit en betrouwbaarheid;
- studenten ontwerpen een serie stations voor de beoordeling van beroepskeuze-adviseurs in spe.

Onderwijsvorm

12 onderwijsbijeenkomsten, 4 hoorcolleges, 6 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Combinatie van beoordeling van (practicum)verslagen en een self-assessment.

Blok 3.7.2 Instrueren

Blokcoördinator: Vacature

Doelstellingen

Kennis over het ontwerpen van instructie op basis van cognitief-psychologische theorieën.

Nadere omschrijving van het blok

De centrale vraag in dit blok is hoe je kennis over leren kunt toepassen om onderwijs en leren vorm te geven. Uitgangspunt bij het ontwerpen van instructie is de kennis en vaardigheden die geleerd moeten worden. Heb je te maken met declaratieve kennis, procedurele kennis of met een combinatie van beide? Het laatste is het geval bij de

meeste cognitieve vaardigheden waarop in dit blok de nadruk ligt. Wat moet men weten om een vaardigheid uit te kunnen voeren en hoe goed en automatisch moet dat gaan? Antwoorden op deze vragen worden gegeven in de taakanalyse.

Bij dit blok zal er uitgebreid worden stilgestaan bij de theorie maar ook bij de praktijk van het ontwerpen van instructie.

De volgende fasen zijn te onderscheiden:

- taakanalyse;
- principes voor het ontwerp;
- leermateriaal.

Literatuur

- Diverse artikelen en boeken (zijn beschikbaar in de bibliotheek).

Onderwijsvorm

Ongeveer 15 bijeenkomsten, 4 hoorcolleges.

Toetsvorm

Een combinatie van een schriftelijk verslag en een toets, bestaande uit minimaal 6 open vragen.

3.4 DE AFSTUDEERRICHTING BIOLOGISCHE PSYCHOLOGIE

3.4.1 Basisprogramma biologische psychologie

De actuele biologische revolutie in de psychologie is (vergelijkbaar met de voorafgaande cognitieve revolutie) van doorslaggevend belang voor het huidige 'gezicht' van de psychologie. Binnen de biologische psychologie staat 'de mens als informatie-verwerkend systeem' centraal, waarbij het bij de bestudering van het psychologisch of cognitief functioneren van belang is om biologische factoren in ogenschouw te nemen. Zo is de manier waarop wij waarnemen, onthouden, spreken en bewegen onder andere bepaald door de werking van het zenuwstelsel en door de fase van ontwikkeling. Op een computer wordt informatie vaak radicaal anders verwerkt dan wij mensen dat zouden doen en kleuters hebben andere cognitieve vaardigheden dan oudere kinderen of ouderen.

Na de drie basisblokken biologische psychologie kunnen studenten kiezen voor de afstudeervarianten neuropsychologie, ontwikkelingspsychologie of cognitive neuroscience. De afstudeervariant neuropsychologie richt zich op de bestudering van hersenen-gedrag relaties en de toepassing daarvan op problemen rond gezondheid en cognitief functioneren. De afstudeervariant ontwikkelingspsychologie richt zich op veranderingen in het biologisch en cognitief-emotioneel functioneren gedurende

de levensspanne. Cognitive neuroscience houdt zich bezig met onderzoek naar de gedrags- en hersenfuncties van aandacht, waarneming, taal en geheugen. De drie basisblokken van de afstudeerrichting biologische psychologie bouwen voort op de basale kennis, verkregen in de eerste- en tweedejaarsblokken, en bieden een gestructureerd programma om zich de basiskennis eigen te maken die nodig is om alledrie de biologische afstudeervarianten te kunnen volgen. In het eerste basisblok 'Basale neurowetenschap' (blok 3.1.b) wordt de kennis van functionele anatomie, fysiologie en plasticiteit van het zenuwstelsel verdiept. Het tweede basisblok 'Biological psychology: research methods' (blok 3.2.b) behandelt de belangrijkste onderzoeksmethoden binnen de cognitieve neurowetenschappen en hun samenhang met de theorievorming binnen deze discipline. Het derde basisblok 'Biological psychology: theoretical perspectives' (blok 3.3.b) geeft een uitgebreide demonstratie van de theoretische benaderingen van cognitieve functies vanuit de biologische psychologie.

3.4.1.1 Omschrijving van de blokken

Blok 3.1.b Basale neurowetenschap

Coördinator: Wijnand Raaijmakers, neurocognitie, tel. 38 81880, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.777a, e-mail: w.raaijmakers@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Verkrijgen van kennis van en inzicht in:

- structuur en werking van het zenuwstelsel;
- organisatie van de belangrijkste functionele systemen welke ten grondslag liggen aan waarneming, handelen (executieve functies), emotie en motivatie;
- mechanismen voor neurale plasticiteit.

Nadere omschrijving van het blok

De belangrijkste functie van het zenuwstelsel is het adequaat en efficiënt genereren van actie. Waarnemen en andere informatieverwerkingsprocessen hebben enkel zin in het licht van wat er mee gedaan wordt. De 'output' van het zenuwstelsel, de organisatie van motorisch, cognitief en sociaal-emotioneel handelen, vormt de kern van het blok. Centraal staat de integratie tussen sensorische informatie en planning, programmering en uitvoering van motorisch gedrag. Aan de hand van de ontwikkeling van het zenuwstelsel zullen algemene organisatieprincipes besproken worden, waarbij in het bijzonder het visuele systeem aan de orde komt. Naast motoriek komt ook het substraat voor handelen in sociaal-emotioneel opzicht aan de orde. Een laatste thema betreft de mechanismen voor plasticiteit zowel tijdens de ontogenese als tijdens de volwassenheid.

Literatuur

Diverse artikelen en hoofdstukken uit verschillende boeken. Aangeraden wordt om het volgende boek aan te schaffen:

- Gazzaniga, M.S., Ivry, R.B., & Mangun, G.R. (2002). *Cognitive neuroscience. The biology of the mind* (2nd Ed.). New York: Norton.

Naast dit boek wordt ook veel gebruik gemaakt van:

- Bear, M.F., Connors, B.W., & Paradiso, M.A. (2001). *Neuroscience. Exploring the brain* (2nd Ed.). Philadelphia: Lippincott, Williams & Wilkins.
- Kandel, E.R., Schwartz, J.H., & Jessell, T.M. (Eds) (2000). *Principles of Neural Science* (4th Ed.). New York: McGraw-Hill. [duur, maar een standaardwerk!]

Practicum

Coördinatoren: Wijnand Raaijmakers, neurocognitie, tel. 38 81880, Universiteits-singel 40, oost, k. 4.777a, e-mail: w.raaijmakers@psychology.unimaas.nl en Jan de Vente, psychiatrie en neuropsychologie (FdG), tel. 38 81022, Universiteitssingel 50, k. 1.102a, e-mail: j.devente@np.unimaas.nl

Omschrijving

De belangrijkste doelstellingen van het practicum zijn het vertrouwd raken met de neuro-anatomische terminologie en het verkrijgen van inzicht in de ruimtelijke en functionele organisatie van het brein. De practicumbijeenkomsten zijn hiervoor bij uitstek geschikt: het prepareren van structuren in schapehersenen, het bestuderen van hersencoupees met de microscoop en een demonstratie met humaan hersenmateriaal. Er worden opdrachten verstrekt welke uitgevoerd kunnen worden aan de hand van hersenmodellen, CD-ROM-programma's en tekstboeken.

Onderwijsvorm

10 onderwijsbijeenkomsten, 5 hoorcolleges, 5 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Combinatie van minimaal 5 open vragen en minimaal 50 gesloten vragen.

Course 3.2.bBiological psychology: research methods

Coordinator: Rainer Goebel, neurocognitie, tel. 38 84014, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.753, e-mail: R.Goebel@psychology.unimaas.nl

Objectives

This course provides an overview of the basic research methods used in biological psychology.

Further description of the course:

Biological psychology is the branch of psychology that includes studies of the various biological bases of behavior. These include the study of neuroanatomy and physiology, the influences of hormones and other chemicals both endogenous and exoge-

nous, and the genetics and heritability of behavioral traits. Biological psychology has led to major advances in understanding brain processes that underlie cognitive functions such as perception, attention, language, memory and motor control. These advances were possible only through the application of a range of different research methods.

This course aims to provide basic knowledge about all major methods used in biological psychology including animal studies, Electroencephalography and Magnetoencephalography (EEG/MEG), Positron Emission Tomography (PET), functional Magnetic Resonance Imaging (fMRI), neuropsychological investigations of patients with brain lesions and psychopharmacological research. Each of these methods provides a different view on the biological basis of behaviour and has unique strengths and weaknesses. Each week we will learn about the principles and selected applications of one research method. In the last week, we will compare the different methods and discuss ways to integrate complementary information arising from different spatio-temporal levels of investigation.

Literature

- To be announced.

Practical

Coordinator: Rainer Goebel, Neurocognitie, tel. 38 84014, Universiteitssingel 40, k. 4.753, e-mail: R.Goebel@psychology.unimaas.nl

Description

Comparison of possibilities and limitations of various research methods with respect to specific research questions. The practical will be concluded by a short oral presentation.

Instructional form

12 tutorial group meetings, 5 lectures, 1 practical meeting.

Examination form

A minimum of 6 open questions.

Blok 3.3.b Biological psychology: theoretical perspectives

Coordinator: Leo Blomert, neurocognitie, tel. 38 81949, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.748, e-mail: L.Blomert@psychology.unimaas.nl

Objectives

Theoretical approaches to cognitive functions in a biological perspective.

Further description of the course

The first two basic courses focus on brain functions and methods of research. This course will concentrate on cognitive theories in a biological perspective with the aim to investigate how brains make cognition possible. This research area is by definition interdisciplinary and uses concepts from the neuro-, cognitive and computer sciences. Developing theories in the domain of cognitive neuroscience is therefore best described as a dynamic interplay between different knowledge sources. In this way a bridge can be established between the neural and functional architecture of cognition. The revolution of new brain imaging techniques in the nineties of the last century has contributed enormously to this goal and is indispensable for testing and constraining new models of brain and cognition.

Special attention will be paid to the 'what and how' of the information processes as conceptualised in different theoretical models. This will be illustrated by discussing the dominant theoretical perspectives for several cognitive functions like working memory, attention and language. The discussion of the presented models includes evidence from normal information processing as well as from developing pathological aspects of processing.

Knowledge of these theoretical perspectives forms the basis for the approaches taken in the specialisation trajectories: the study of the development of cognitive functions (biologische ontwikkelingspsychologie); the study of cognitive dysfunctions (neuropsychologie) and the study of the fundamental nature of the relation between brain and cognition (cognitieve neuroscience).

Literature

- Selected articles.

Practical

Coordinator: Leo Blomert, neurocognitie, tel. 38 81949, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.748, e-mail: L.Blomert@psychology.unimaas.nl

Description

Evaluation of theoretical perspectives from a meta-theoretical point of view. Several theoretical themes and two competing theoretical points of view for each of these content areas will be provided in the form of articles basic to each theoretical position. Each student will then choose one of the ten theoretical positions to defend, taking the contrasting view into account. Students have to add at least one article of their own choice. The practical will be concluded by a short oral presentation.

Instructional form

12 group sessions, 4 lectures, 1 practical meeting.

Examination form

A minimum of 6 open questions.

3.4.2 Afstudeervariant neuropsychologie

De afstudeervariant neuropsychologie is relevant voor mensen die geïnteresseerd zijn in de samenhang tussen lichaam en gedrag (in het bijzonder hersenen en gedrag). De meeste neuropsychologen werken op het gebied van de evaluatie van functiestoornissen bij patiënten met een hersenbeschadiging of een andere gedragsaandoening, de zogenaamde 'testpsychologen.' Neuropsychologen kunnen verder werkzaam zijn in de revalidatie of training van cognitieve vaardigheden of in onderzoek (bijvoorbeeld in farmaceutische industrie of universitaire research-laboratoria).

De rode draad in deze afstudeervariant is het psychologisch functioneren en de biologische aspecten daarvan. Het eerste blok 'Hersenletsel' (blok 3.4.3) richt zich op de belangrijkste functiestoornissen als gevolg van een hersenbeschadiging. Het tweede blok 'Gedragsstoornissen' (blok 3.5.3) gaat in op stoornissen in gedrag en beleving waarbij ook op psychotherapeutische en farmacologische interventie ingegaan zal worden. In het derde blok 'Arousal, attention and psychopharmacology' (blok 3.6.3) gaat het vooral over de samenhang tussen alertheid en cognitieve prestaties en de fysiologische en farmacologische hersenprocessen die hierbij betrokken zijn. Het vierde en laatste blok 'Neuropsychologie van de veroudering' (blok 3.7.3) gaat in op cognitieve en emotionele veranderingen bij normale veroudering alsook neuropsychologische functiestoornissen bij verschillende vormen van pathologische veroudering.

3.4.2.1 Omschrijving van de blokken

Blok 3.4.3 Hersenletsel

Coördinator: Martin van Boxtel, vakgroep psychiatrie en neuropsychologie (FdG), tel. 38 81028, Dr. Tanslaan 10, k. 3.001, e-mail: martin.vanboxtel@np.unimaas.nl

Doelstellingen

Het blok beoogt kennis aan te reiken omtrent hersenen-gedrag relaties aan de hand van stoornissen in het psychologisch functioneren die optreden na hersenletsels. Het gaat er uiteindelijk om dat de student inzicht krijgt in de taxonomie van de belangrijkste neuropsychologische syndromen.

Nadere omschrijving van het blok

Veel kennis omtrent cognitief en affectief functioneren en gedrag is verkregen door analyse van de veranderingen die optreden na hersenletsel. Het blok gaat in op de functiestoornissen die optreden na focale en diffuse letsels in de verschillende delen van de hersenschors, in de verbindingsbanen en in limbische en andere subcorticale hersendelen. De nadruk ligt op het verkrijgen van inzicht in mechanismen. Het blok omvat een bespreking van de algemene effecten van hersenletsel en de verschillende

oorzaken van hersenletsel. Vervolgens worden de algemene en specifieke dysfuncties in het psychologisch functioneren besproken die samenhangen met letsels op niveau van hersenstam, diencephalon en ascenderend banensysteem. Dysfuncties na letsels in de posterieure neocortex komen aan de orde in relatie tot perceptie, ruimtelijke oriëntatie en taal. Dysfuncties na letsel in de anterieure neocortex worden besproken aan de hand van veranderingen in plannings- en stuurfuncties. Na het blok heeft de student een overzicht over de functionele hersenanatomie en hersenfysiologie, omtrent de specifieke relatie tussen hersenstructuur en psychologisch functioneren en voor de neuropsycholoog belangrijke neurologische ziektebeelden. Ook is de student dan bekend met de mechanismen die ten grondslag liggen aan hersenplasticiteit en regeneratie en met de kernprincipes die ten grondslag liggen aan functieherstel na hersenletsel.

Literatuur

- Diverse neuropsychologische en neurologische handboeken.
- Literatuurklapper (elektronische reader).

Practicum

Coördinator: Cécile Henquet, vakgroep sociale psychiatrie (FdG), tel. 38 75295, Dr. Tanslaan 10, k. 3.006, e-mail: c.henquet@np.unimaas.nl

Omschrijving

Het practicum neuropsychologische diagnostiek richt zich op het verkrijgen van vaardigheden in observatie en op verslaglegging van een screenend neuropsychologisch onderzoek. Het gaat om drie onderdelen waarin de student zich verdiept in de verschillende methoden voor screenende en verdiepende neuropsychologische diagnostiek. In dit practicum ligt het accent op de observatie in het neuropsychologisch onderzoek, de interpretatie van testresultaten en het maken van een neuropsychologisch rapport. Dit verslag dient met een voldoende te worden beoordeeld. Diagnostische methoden die aan bod komen zijn: de Groninger Intelligentie Test (GIT), de 15-woorden leertaak, Stroop kleur-woord-test (blok 1.5.b Menselijk kennen) en de Concept Shifting Test.

Onderwijsvorm

12 onderwijsbijeenkomsten, 6 hoorcolleges, 2-3 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

Blok 3.5.3 Gedragsstoornissen

Coördinator: Marko Jelacic, experimentele psychologie, tel. 38 81904, Universiteits-singel 40, oost, k. 3.736, e-mail: m.jelacic@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Het blok beoogt kennis over te dragen met betrekking tot cognitieve dysfuncties bij belangrijke neuropsychiatrische en neurologische aandoeningen. Verder dient het inzicht te geven in biologische mechanismen en interventiemogelijkheden bij deze aandoeningen.

Nadere omschrijving van het blok

Het blok richt zich op veranderingen in het psychologisch functioneren die zich voordoen bij een aantal veel voorkomende hersenaandoeningen. De bedoeling is dat de student inzicht krijgt in de typerende verschijningsvorm van gedragsproblemen en cognitieve functiestoornissen, en in de hersenen en gedragsmechanismen die hieraan ten grondslag liggen. De nadruk in het blok ligt op problematiek bij neuropsychiatrische beelden zoals schizofrenie, dwangverschijnselen, epilepsie en stemmingsstoornissen. Ook neuropsychiatrische problematiek bij enkele voor psychologische belangrijke neurologische beelden komt aan de orde. Zo wordt aandacht gegeven aan psychologische problematiek bij cerebrovasculaire stoornissen en licht hersentrauma. Ten aanzien van mechanismen die ten grondslag liggen aan de gedrags- en cognitieve stoornissen wordt ingegaan op zowel biologische als psychologische factoren.

Literatuur

- Diverse artikelen en hoofdstukken uit verschillende boeken.

Practicum

Coördinator: Jeannette Dijkstra, staf psychiatrie (FdG), tel. 38 74117, Dr Tanslaan 10, k. 3.G4.041, e-mail: j.dijkstra@np.unimaas.nl

Omschrijving

Het practicum beoogt de student praktische vaardigheid te geven in het afnemen van een anamnese bij neuropsychiatrische aandoeningen. Zowel de algemene anamnese (probleeminventarisatie, geschiedenis, psychosociale factoren) als de speciële neuropsychologische anamnese worden geoefend. Er wordt gebruik gemaakt van simulatiepatiënten. Het practicum wordt afgesloten met een verslag dat met een voldoende/onvoldoende wordt gehonoreerd.

Onderwijsvorm

12 onderwijsbijeenkomsten, 6 hoorcolleges, 3 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

Course 3.6.3 Arousal, attention and psychopharmacology

Course coordinator: Annemiek Vermeeren, neurocognitie, tel. 38 81952, Universiteitsingel 40, oost, k. 2.738, e-mail: a.vermeeren@psychology.unimaas.nl

Objectives

Acquire knowledge of

- factors affecting arousal and their effects on attention and performance;
- theories concerning the relation between arousal, attention and cognitive performance;
- neural structures and neurotransmitter systems involved in the regulation of arousal and attention.

Further description of the course

Arousal is an important concept in various fields of psychology that is closely linked to other concepts such as activation, alertness, attention, stress and motivation. This course will focus on the role of arousal in cognitive and psychomotor performance. In performance theories arousal is often thought of as the amount of energy or attentional capacity a person has available to work with. Research in this area is concerned with questions like: how much arousal or attentional capacity is needed to properly think or act? When and why may these energetic resources be insufficient, will errors be made and will accidents occur? What are the effects of drugs, sleep deprivation, circadian rhythm, noise and heat on performance? Are the effects dependent on task characteristics such as stimulus quality, cognitive load, response complexity and duration?

A well known model of the relation between arousal and performance is the inverted U. This model predicts that too little or too much arousal has adverse effects on performance, and that performance is optimal at an intermediate level of arousal. Although this model is powerful in explaining many experimental findings it also has its limitations. These will be discussed and alternative models will be presented.

Psychoactive drugs are powerful tools to manipulate arousal. Many people drink coffee to increase alertness or fight sleepiness, while tranquilizers and hypnotics are among the most commonly used medicinal drugs in western society. In fact, most psychoactive drugs seem to have stimulant or sedative (side) effects. Interestingly, their mechanisms of action differ a lot, which indicates that various neural systems are involved in the regulation of arousal. Psychopharmacological studies can therefore be designed to manipulate arousal and study the effects on performance, or to manipulate a neurotransmitter system to study its role in the regulation of arousal.

Literature

- Reader with various journal articles and book chapters.

Practical

Coordinator: Eric Vuurman, Psychiatry and Neuropsychology (FdG), tel. 38 81046, Dr. Tanslaan 10, k. 3.018, e-mail: e.vuurman@np.unimaas.nl

Description

Experimental manipulation of arousal and performance by means of environmental noise. Students will participate in an experiment, statistically analyze the data and write a report.

Instructional form

12 tutorial group meetings, 5 lectures, 3 practical meetings.

Examination form

A minimum of 6 open questions.

Blok 3.7.3 Neuropsychologie van de veroudering

Coördinator: Sven Stapert, neurocognitie, tel. 38 81912, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.731, e-mail: s.stapert@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Het blok gaat over de cognitieve, emotionele en gedragsveranderingen die optreden bij het normale ouder worden, en over neuropsychologische functiestoornissen die optreden bij ziekelijke vormen van veroudering. De biologische en psychosociale mechanismen die aan één en ander ten grondslag liggen, krijgen speciale aandacht. Het blok begint met een overzicht van de evolutionaire aspecten van veroudering.

Nadere omschrijving van het blok

Veel ouderen klagen over het cognitief functioneren, en objectief is ook vast te stellen dat diverse cognitieve processen achteruitgaan met het klimmen der jaren. Al vroeg in een mensenleven treedt er een duidelijke vertraging op. Toch zijn er grote verschillen tussen mensen in de mate waarin de cognitieve functies en vaardigheden achteruitgaan. Sommige mensen worden succesvol oud, terwijl bij anderen functiestoornissen optreden die in het dagelijks leven tot veel hinder kunnen leiden. Ook kunnen er ernstige veranderingen optreden, zoals bij ziekelijke vormen van hersenveroudering. Vormen van dementie en diverse neuro-psychiatrische ziektebeelden zijn hier een voorbeeld van. Het blok wil een overzicht geven van welke psychologische 'modules' vanaf het 25ste levensjaar achteruitgaan bij de normale veroudering, en wat er gebeurt bij ziekelijke vormen van cognitieve veroudering. Belangrijke vragen zijn dan ook wanneer in het leven veranderingen plaatsvinden, en hoe snel. De nadruk ligt daarbij op de neuropsychologie en de cognitieve gerontologie en op de bestudering van de samenhang tussen biologische, psychologische en sociale factoren bij het ouder worden. De relatieve bijdrage van genoemde factoren verandert

met de levensfasen. Fysiologische en evolutionaire verouderingstheorieën passeren de revue (zoals onder andere genetica, vrije radicalentheorie en de hersenreserve-theorie). Neuropsychologische stoornissen worden bestudeerd in relatie tot neuropsychiatrische en neurologische beelden. Zo komen dementie (in het bijzonder de ziekte van Alzheimer), de ziekte van Parkinson, leeftijdgerelateerde cognitieve stoornissen, angst en depressie bij ouderen aan de orde. Diagnostiek en classificatie alsmede biologische en psychologische vormen van behandeling en zorg worden daarbij besproken. Ook wordt ingegaan op cognitieve theorieën: is het vooral de teruggelopen snelheid die verantwoordelijk is voor de objectieve en subjectieve achteruitgang, of de achteruitgang van de zintuigen? Welke meetbare cognitieve dysfunctie gaat vooraf aan geheugenproblemen en -klachten? Ook sociale en culturele invloeden worden besproken evenals de rol van gezondheidsproblemen.

Literatuur

- Hoofdstukken uit diverse handboeken.
- Diverse artikelen.

Practicum

Coördinator: Annemiek Vermeeren, neurocognitie, tel. 38 81952, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.738, e-mail: a.vermeeren@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

In het practicum wordt het afnemen van enkele bekende dementie-screeningstests geoefend. Studenten zullen zelfstandig data gaan verzamelen met deze screeningstests. Met behulp van de verzamelde data zal een verslag worden geschreven, waarin enige zelf gekozen vragen uit het cognitief verouderingsonderzoek worden beantwoord. Doelstellingen van het practicum zijn het oefenen van testvaardigheden, data-analyse middels SPSS en verslaglegging over onderzoeksbevindingen.

Onderwijsvorm

11 onderwijsbijeenkomsten, 6 colleges, 4 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

3.4.3 Afstudeervariant ontwikkelingspsychologie

De afstudeervariant ontwikkelingspsychologie is relevant voor studenten die geïnteresseerd zijn in het werken met en het psychologisch evalueren en behandelen van kinderen, jeugdigen en ouderen. Een belangrijk deel van de ontwikkelingspsychologie richt zich op mogelijke oorzaken en gevolgen van gedragsveranderingen gedurende de levensloop. Hierbij moet men denken aan het bepalen van het ontwikkelingsniveau en het maken van prognoses over mogelijke latere consequenties. Deze

ontwikkelingspsychologen werken vooral in het onderwijs, schooladviesdiensten, en voorlichting en beleid. Ligt de nadruk meer op de gestoorde ontwikkeling dan werkt men vooral in de gezondheidszorg en RIAGG's voor kinderen, volwassenen en ouderen, verstandelijk gehandicaptenzorg, enz. Daarnaast kunnen ontwikkelingspsychologen werkzaam zijn in universitair en/of industrieel onderzoek.

De variant ontwikkelingspsychologie aan deze universiteit richt zich, meer dan ontwikkelingspsychologische opleidingen elders, op de samenhang tussen biologische en psychosociale factoren van gedrag. Het eerste blok 'Infancy' (blok 3.4.4) richt zich op de samenhang tussen biologische en psychologische factoren van de vroege ontwikkeling, waarbij tevens hun invloed op de latere ontwikkeling belicht zal worden. Het tweede blok 'Waarneming, attentie en motorische ontwikkeling' (blok 3.5.4) handelt over normale en pathologische veranderingen in perceptie, aandacht en motoriek in de levensloop. Het derde blok 'Ontwikkeling van cognitie en taal' (blok 3.6.4) betreft de normale en gestoorde levensloopontwikkeling van het denkvermogen en de taal. Het laatste blok behandelt de 'Social-emotional development' (blok 3.7.4). In alle blokken zal naast de nadruk op biologische ontwikkelingsmechanismen en theorieën aandacht besteed worden aan de evaluatie, het onderzoek en de behandeling van ontwikkelingsstoornissen.

3.4.3.1 Omschrijving van de blokken

Blok 3.4.4 Infancy

Coördinator: Hans Stauder, neurocognitie, tel. 38 81933, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.736, e-mail: h.stauder@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Het blok beoogt inzicht te geven in de huidige stand van kennis over de interactie tussen biologie en gedrag tijdens de vroege menselijke ontwikkeling. Daarbij is er ook aandacht voor de invloed van het vroege ontwikkelingsverloop op de latere ontwikkeling.

Nadere omschrijving van het blok

Op geen enkel ander moment tijdens de menselijke ontogenese is er zoveel verandering als tijdens de vroege ontwikkeling, waarbij het ontwikkelingsverloop niet in jaren maar in weken wordt uitgedrukt. Mede door deze dynamiek is ook het onderzoek naar de vroege ontwikkeling anders dan het onderzoek naar latere ontwikkeling. Ook de vorm van dit blok wijkt af van de vervolgblokken in de afstudeervariant ontwikkelingspsychologie. In tegenstelling tot de verdere blokken, die een thematische oriëntatie hebben over de gehele levensloop ('life-span'), is het 'Infancy'-blok gericht op een specifieke levensfase. Dit betekent echter niet dat er geen aandacht is voor de relatie tussen de vroege ontwikkeling en latere ontwikkeling. Zo zal blijken

dat bepaalde vroege endogene (genetische) en/of omgevingsinvloeden een belangrijk effect kunnen hebben op de verdere ontwikkeling. Toch is de vroege ontwikkeling ook gekenmerkt door grote plasticiteit, zowel wat betreft de fysiologie als het gedrag. Zo hoeft het verwijderen van een complete hemisfeer tijdens de vroege ontwikkeling niet in alle gevallen te leiden tot een verstoorde verdere ontwikkeling. Onderwerpen die onder andere aan de orde komen zijn: hersen-gedrag relaties in de vroege ontwikkeling, aangeboren reflexen die weer verdwijnen, effecten van drugsgebruik door de moeder op de baby, wat een zuigeling kan waarnemen en weten, de grenzen tussen normale en abnormale vroege ontwikkeling en de ontwikkeling van bewustzijn. Naast het gebruik van een basisboek wordt de verplichte literatuur aangevuld met recente artikelen.

Literatuur

- Slater, A. & Lewis, M. (2002). *Introduction to infant development*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Diverse (recente) artikelen.

Practica

Coördinator: Hans Stauder, neurocognitie, tel. 38 81933, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.736, e-mail: h.stauder@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Het evalueren van de cognitieve en motorische ontwikkeling bij baby's met behulp van Bayley's Ontwikkelingsschalen (BOS2~30).
Apgar evaluatie en bezoek Neonatologie afdeling AzM.

Onderwijsvorm

12 onderwijsbijeenkomsten, 4 colleges, 2 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

Blok 3.5.4 Waarneming, attentie en motorische ontwikkeling

Coördinator: Lisa Jonkman, neurocognitie, tel. 38 81956, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.732, e-mail: l.jonkman@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Dit blok beoogt een overzicht te geven van en inzicht in de menselijke ontwikkeling van waarneming, attentie en motorfuncties vanaf de vroege ontwikkeling tot en met de veroudering. Hierbij zullen ook een aantal veelvoorkomende ontwikkelingsstoornissen in perceptuele, attentie of motorische functies de revue passeren.

Nadere omschrijving van het blok

Hoewel waarneming, attentie en motorische ontwikkeling het meest spectaculair veranderen tijdens de babytijd, zijn deze functies gedurende de gehele levensduur aan verandering onderhevig. In dit blok zal bij de behandeling van theorieën en experimentele bevindingen op het gebied van de ontwikkeling van attentie, perceptie en motoriek de nadruk liggen op biologische en fysiologische modellen. Kennis van de hersenontwikkeling die ten grondslag ligt aan de ontwikkeling van de in dit blok besproken functies is namelijk belangrijk voor het bepalen van de beperkingen van bestaande ontwikkelingstheorieën. Tijdens het blok zal snel blijken dat ontwikkelingstheorieën over waarneming en motoriek niet los te koppelen zijn van attentie en attentieontwikkeling. Een stoornis in perceptuele, attentieve of motorische functies kan zeer uiteenlopende gevolgen hebben, afhankelijk van de leeftijd waarop deze plaatsvindt. Zo is bijvoorbeeld doof geboren zijn iets heel anders dan doof worden op latere leeftijd. Een aantal belangrijke stoornissen die met waarneming, attentie en motoriek te maken hebben, komen aan de orde en worden in een ontwikkelingsperspectief geplaatst. Ook hierbij zullen zowel theoretische als neurobiologische verklaringen voor de stoornissen behandeld worden. Onderwerpen die verder aan de orde komen, zijn onder andere het ontwikkelingsverloop van 'bottom-up' versus 'top-down' attentieprocessen en de rol die oogbewegingen hierbij spelen, de ontwikkeling van executieve functies en de frontale cortex, de ontwikkeling van auditieve waarneming en perceptuo-motorfuncties, ADHD, Gilles de la Tourette en mogelijke behandelstrategieën (zowel farmacologische als cognitieve interventies). In een project zal kennis gemaakt worden met methoden om ontwikkeling van de in dit blok besproken cognitieve functies te bestuderen.

Literatuur

- Diverse artikelen.

Practicum

Coördinatoren: Lisa Jonkman, neurocognitie, tel. 38 81956, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.732, e-mail: l.jonkman@psychology.unimaas.nl en Hanneke van Mier, neurocognitie, tel. 38 84010, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.744, e-mail: h.vanmier@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

In het project wordt een EEG-onderzoek uitgevoerd door groepjes van vier à vijf studenten waarbij een aandachtstaak afgenomen wordt die ook in het blok aan bod komt met betrekking tot de ontwikkeling van aandacht. De elektrofysiologische en gedragsdata die in het practicum verzameld worden, moeten door studenten zelf verwerkt en getoetst worden en over de resultaten moeten studenten individueel een verslag schrijven in de vorm van een onderzoeksartikel.

Onderwijsvorm

In dit blok zal gebruikt gemaakt worden van twee onderwijsvormen, namelijk probleem-gestuurd onderwijs met behulp van groepsbijeenkomsten waarin taken besproken worden en project-onderwijs waarbij studenten individueel of in groepjes een practicum-project moeten uitvoeren waarover een individueel verslag geschreven zal moeten worden. Een deel van de groepsbijeenkomsten zal gewijd worden aan het project. Een deel van het project wordt gevormd door het hierboven beschreven EEG-practicum. Daarnaast zullen colleges geïntegreerd worden in het geheel.

Toetsvorm

Combinatie van een toets en individueel geschreven verslag.

Blok 3.6.4 Ontwikkeling van cognitie en taal

Coördinator: Erik van Loosbroek, neurocognitie, tel. 38 84045, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.747, e-mail: e.vanloosbroek@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

Het blok beoogt kennis en inzicht bij te brengen in de ontwikkeling van cognitie en taal tot aan de volwassenheid. Vooral de onderliggende mechanismen van deze ontwikkeling worden uitgelegd en de biologische basis daarvoor. Tevens wordt beoogd de student inzicht bij te brengen in enkele ontwikkelingsstoornissen in cognitie en taal.

Nadere omschrijving van het blok

Cognitie en taal zijn belangrijke thema's binnen de psychologie. Ze worden in dit blok samen behandeld vanuit een ontwikkelingspsychologisch perspectief op leeftijdsgebonden veranderingen vanaf ongeveer één jaar en tot aan de volwassenheid. Met de opkomst van meer biologische getinte modellen (bijvoorbeeld connectionisme, ecologische psychologie, dynamische systeemtheorie en neurocognitieve modellen) heeft de ontwikkelingspsychologie een sterke impuls gekregen die ook heeft geleid tot meer eenheid in de benadering van de ontwikkeling van cognitie en taal. Deze impuls was in de eerste plaats theoretisch maar komt ook steeds meer in empirisch onderzoek tot uitdrukking. Dat is zichtbaar in de huidige ontwikkelingspsychologie. Het is de bedoeling dat dit blok daar een beknopt overzicht van geeft. Het overzicht wordt geschetst aan de hand van twee belangrijke vragen binnen de ontwikkelingspsychologie. De eerste vraag is: wat ontwikkelt zich? Ofwel: welke aspecten van cognitie en taal maken ingrijpende veranderingen door als kinderen groeien en ouder worden en waaruit bestaan die veranderingen? De tweede vraag is: hoe komt ontwikkeling tot stand? Anders geformuleerd: wat zijn de mechanismen waardoor er veranderingen te zien zijn in gedrag en prestaties van een kind?

Er zijn duidelijke veranderingen in gedrag en prestaties van kinderen als ze ouder worden. Maar niet al deze veranderingen houden ontwikkeling in. Welke wel met

ontwikkeling te maken hebben en welke niet is af te leiden door bestudering van het mechanisme dat achter de verandering zit. Bestudering van het mechanisme van ontwikkeling leidt ook tot het ontrafelen van de samenhang tussen vele cognitieve en talige componenten in het brein van kinderen.

De ontwikkeling van cognitie en taal is een breed thema. Noodgedwongen wordt daarom in het blok een selectie gemaakt die onderwerpen omvat zoals onder meer de ontwikkeling van numerieke cognitie zoals rekenen en de getallenlijn, maar ook werkgeheugen, analogieën, woorden en werkwoordvervoeging. Dyslexie en het Williams syndroom zijn de ontwikkelingsstoornissen die behandeld worden.

Literatuur

- Verschillende artikelen en hoofdstukken uit verschillende boeken in een e-reader.

Practicum

Coördinator: Erik van Loosbroek, neurocognitie, tel. 38 84045, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.747, e-mail: e.vanloosbroek@psychology.unimaas.nl

Omschrijving

Studenten doen praktische ervaring op in de afname en het ontwerp van capaciteits-tests bij verschillende leeftijdsgroepen. Bij de afname wordt gebruik gemaakt van één van de volgende tests: SON-R 2½-7, WISC-R en de Zareki.

Onderwijsvorm

12 onderwijsbijeenkomsten, 4 - 6 colleges, mogelijk een practicumbijeenkomst.

Toetsvorm

Minimaal 6 open vragen.

Blok 3.7.4 Social-emotional development

Coordinator: Harry Smit, neurocognitie, tel. 38 82176, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.771, e-mail: h.smit@psychology.unimaas.nl

Objectives

This course is intended to provide a picture of social and emotional development from infancy to old age. The emphasis is on biological development theories that deal with social emotional development. The influence of genetic and environmental disturbances on development is a topic in this course.

Further description of the course

Every generation over again, people develop a body and a brain that enables them to express the most subtle emotions, enter into extremely complex social and emotional interactions with other people, and learn to recognize and understand the emoti-

ons, moods and thoughts of others. In this course scientific studies into how our social emotional life develops will be discussed. Social emotional development will be studied at four levels. First the genetic level: through studying psychopathologies (like autism and Williams syndrome), the role of some genes in social emotional development will be analyzed. Second is the level of brain mechanisms (like the role of the amygdala in the development of social cognition). Third is the level of neuropsychology. How do cognitive functions (like a theory of mind) and emotional expressions (like blushing) develop and how is their development mediated by brain structures? The fourth is the level of evolutionary psychology: why have specific developmental patterns been selected during the course of evolution? Since social emotional development is not of theoretical interest only, practical implications of theories about social emotional development are also dealt with. Finally in a practical the students will learn how to test children and adults. Students will use several tests (like the Theory of Mind (TOM) test or a test for recognizing emotions and moods) while doing a project.

Literature

- Various articles.

Instructional form

This course uses two instructional forms, namely problem-based learning (6-8 problems) and project-based education. 11 meetings have been scheduled out of which 7 will deal with the tasks and 4 with the project. Students can choose from a number of topics. The individual project members need to report in the tutorial group meetings about the project's progress. The project will be concluded with a report. The grade for this report will count for 50% of the overall grade for this course.

Examination form

Combination of project report and a test.

3.4.4 The major in cognitive neuroscience

Cognitive neuroscience is a very young and still growing research discipline that addresses interdisciplinary areas such as cognitive psychology and neurosciences. A major in cognitive neuroscience is relevant for students who are interested in basic research on behaviour and brain functions of attention, perception, language, or memory. They will acquire relevant background on theories and on methods, such as functional imaging methods (fMRI) and electrophysiology (ERP). In addition, because of this background, a major in cognitive neuroscience is also very useful for students who would like to work in more applied areas of psychology such as clinical psychology or health care. The courses in cognitive neuroscience provide relevant knowledge for a better understanding of the behaviour of patients who have brain disea-

ses or damage, or of people who have disorders in development, attention or language.

In the first course of the program 3.4.6, entitled *Mechanisms of attention in visual perception*, the neural mechanisms of selection will be addressed. Selection is what our brain does all the time to extract the most relevant stimuli from a complex environment – may it be in order to survive, or in order to communicate in a proper way with the world and other people. Selection will be addressed in the visual domain, both in healthy subjects as well as in brain lesion patients to see consequences when selection goes wrong. In a second course 3.5.6, *Cognitive neuroscience of sensory and motor systems*, the neural network of perceptual input, the decision to generate a reaction, and the motoric execution will be addressed, with a special focus on motor learning. In a third course 3.6.6, *Brain Imaging Methods*, students will receive a detailed introduction to the most relevant methods of cognitive neuroscience. An understanding of these methods is important if you want to carry out your own research, but also to understand and to interpret correctly scientific findings in your working field as a psychologist. In comparison to the general introduction course 3.2b, this second course will focus on theoretical and practical aspects of the experimental procedures related to the investigation of cognitive functions using ERP, TMS and, especially, fMRI. In addition, students will receive hands-on practical training in experimental design, data acquisition and/or analysis. The fourth course 3.7.6 is about the neural pathways of *auditory and speech perception*, ranging from perception of simple tones to complex speech. The healthy system will be explored as well as its malfunction in patients.

3.4.4.1 Description of the courses

Course 3.4.6 Mechanisms of attention in visual perception

Coordinator: Vacancy

Objectives

Students should acquire an in-depth understanding of current neuroscientific theories and experimental methods in the field of visual attention. Prerequisite knowledge on visual system organization will also be covered.

Further description of the course

Vision is a complex psychological process which provides us with a richer stream of information than any other sense. Primate visual cortex is composed of at least 30 highly interconnected functionally specialized regions. The regions where the visual information first enters the cortex are called early visual areas. They represent the visual input by simple feature detectors which are arranged to form retinotopic maps on the cortex. Higher-level visual processing occurs in a ventral and a dorsal stream,

each of which is composed of regions specialized for representation of more complex visual content (including motion, faces and places).

This network of functionally specialized perceptual regions can adapt to the task the organism is faced with. This is the case, for example, when we look for someone in a crowd, attending to one face at a time. Attention is a general term for many different forms of selective prioritization of certain information processing. The most obvious example of attention is eye movement, also called “overt” visual attention. However, there are also internal, “covert” forms of attention that don’t require motor activity. Attention can be voluntary (controlled, top-down) or involuntary (automatic, bottom-up). It has been shown to exist with different criteria for the prioritization of information (e.g. spatial attention and object-based attention).

In this course we will focus on recent neuroscientific research in visual perception and attention involving different empirical methods including psychophysics (conscious and subliminal priming), electrophysiology (binding by synchronization), functional brain imaging (attention switching, visual masking), evoked potentials (gamma oscillations) and the study of lesions (blindsight, neglect). Finally we will discuss the implications of the presented experiments for a general theory of visual perception and attention. Practical sessions on data acquisition and/or analysis of fMRI data of cognitive functions such as face and object recognition will be integrated in the group meetings.

Literature

An e-reader with various current articles will be provided.

Instructional form

Practicals and tutorial group meetings will be integrated (approximately 16 meetings), 6 lectures.

Examination form

A minimum of 6 open questions.

3.5.6 Cognitive neuroscience of sensory and motor systems

Coordinator: Alard Roebroek, Neurocognition, tel. 38 84039, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.749, email: A.Roebroek@psychology.unimaas.nl

Objectives

This course aims to provide an understanding of the mechanisms by which sensory information is acquired and analyzed within the central nervous system, and how the nervous system uses this information to plan purposeful movements.

Further description of the course

To be successful in catching a ball, grasping an object or playing a musical instrument, to name some examples, precise coordination and integration of sensory and motor processes is required.

Perception of the external world is meaningless in a system that cannot perform actions on that world. Furthermore, none of the sensory modalities is completely independent of motor output. Understanding how sensory information is analysed and used to initiate and plan purposive behavior will be the focus of this course. Sensory-motor transformations and motor control as well as the integration of sensory and motor systems will be discussed.

Because the neurobiology of sensory and motor systems will be discussed in one of the earlier courses, the focus of this course will be on sensorimotor transformations.

The course will start with the neural control of sensory-motor integration. Recently, anatomical, patient and neuroimaging studies have addressed the way in which sensory areas are functionally linked to motor areas. Evidence from these studies has shown that sensory areas relay their information to primary and secondary motor areas in the cortex as well as to subcortical areas as the basal ganglia and cerebellum.

Sensory systems receive information from the environment and transmit this information to the central nervous system by providing an internal representation of the outside world. How does the brain interpret and transform sensory representations into motor commands and which brain area(s) are involved in this transformation? How are motor sequences learned from sensory inputs? How does the central nervous system handle the large number of degrees of freedom involved in even the simplest movement? These questions will also be addressed in this course.

Theories and models concerning human motor control and learning will be discussed based on results from behavioral (psychological) and brain imaging (PET and fMRI) experiments. Practical training on sensory-motor data will be integrated in the group sessions. The practical sessions will deal with the acquisition and/or analysis of reaction-time and fMRI data in a basic sensory-motor integration experiment.

Literature

- To be announced.

Instructional form

Practicals and tutorial group meetings will be integrated (approximately 16 meetings), 6 lectures.

Examination form

A minimum of 6 open questions.

Course 3.6.6 Brain imaging methods

Coordinator: Elia Formisano, neurocognitie, tel. 38 84040, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.738, e-mail: e.formisano@psychology.unimaas.nl

Objectives

This course is intended to provide:

- knowledge of the basic principles underlying (f)MRI;
- understanding of theoretical and practical aspects related to the experimental design and data analysis in functional brain imaging;
- appreciation of potentialities and limitations of fMRI and other brain imaging techniques in studying human brain functions.

Further description of the course:

The investigation of human brain functions using a range of imaging methods represents the most influential development in Cognitive Neuroscience in the last years. In the course 3.2 *Biological Psychology: research methods* the student learns essential facts about all major brain mapping techniques, including scalp-recorded Electroencephalography (EEG) and Magnetoencephalography (MEG), transcranial magnetic stimulation (TMS), Positron Emission Tomography (PET) and functional Magnetic Resonance Imaging (fMRI). Each of these methods provides a picture of the brain at a different spatial and temporal scale and has unique strengths and weaknesses.

In this course we will focus on fMRI. fMRI presents clear advantages over the other methods particularly in terms of increased spatial resolution. Since its invention in 1992, fMRI has led to major advances in understanding the neural mechanisms that underlie higher levels of human mental activity and has established a strong link between cognitive psychology and neuroscientific research. Whereas in the other courses of the *Cognitive Neuroscience* program the student has been or will be confronted with several applications of fMRI in specific cognitive domains (visual perception and attention, sensorimotor integration, auditory perception), during *Brain imaging methods* he will gain a deeper knowledge of fundamental and methodological aspects of fMRI.

The tasks will address questions such as: How can the fMRI signal be related to neural activity? How are functional images obtained with an MRI scanner? What is needed for doing a good fMRI measurement? How are “activation maps” created? Some of the tasks are directly linked to the practical part of the course and are intended to provide the necessary theoretical framework for the design, analysis, measurement and interpretation of results in fMRI investigations. Practical sessions on data acquisition and/or analysis of fMRI data of cognitive functions such as auditory and visual processing as well as mental imagery will be integrated in the group meetings.

Literature

- Various articles – to be announced

Instructional form

Practicals, lectures and tutorial group meetings will be integrated (approximately 16 meetings).

Examination form

A minimum of 6 open questions.

Course 3.7.6 The cognitive neuroscience of auditory/speech perception

Coordinator: Bernadette Jansma, neurocognitie, tel 38 81934, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.742, e-mail: b.jansma@psychology.unimaas.nl

Objectives

The course provides a deeper knowledge on how the human brain perceives acoustic stimuli ranging from simple sine waves tones to speech sounds, and complex language.

Further description of the course

Whereas the human visual system is well studied in cognitive neuroscience so far, only little is known about the constructive neural nature of the human auditory system: How do we segregate the sound of a Ferrari from the background sounds of other running car engines, or the voice of the friend from many others in a crowd? How do we know that the laughter coming from next door belongs to the boss? How is auditory information integrated with other senses such as vision or touch? In the last few years cognitive neuroscience research on auditory and speech perception set some mile stones to get a better understanding about how our brain manages these tasks. This knowledge is considered very important because hearing and communicating with the environment and with others is one of the most relevant human cognitive skills.

This course aims to develop knowledge about the human auditory and speech system. We will start with basic neural anatomy and learn how the anatomy might constrain but also help auditory processing. We will then learn about the basic “features of perception” that might be extracted from the incoming stimuli by the auditory system in order to interpret the input in a correct way. Next to these bottom-up processes we will also address top-down processes, i.e. how the human mind can manipulate auditory perception or how it generates speech from intentions and thoughts. We will focus on the healthy system, but will also address malfunctions. Practical training on the analysis of ERP data on perception will be integrated in the group sessions.

Literature

- To be announced.

Instructional form

Practicals and tutorial group meetings will be integrated (approximately 16 meetings), 6 lectures.

Examination form

A minimum of 6 open questions and a paper.

3.5 HET AFSTUDEERTRAJECT PSYCHOPATHOLOGIE

3.5.1 Basisprogramma psychopathologie

Bij de opzet van de studierichting is in eerste instantie geen aandacht gegeven aan een sterke oriëntatie op het veld van de geestelijke gezondheid, hoewel het profiel van de studierichting uiteraard in hoge mate relevant is voor tal van functies op dat toepassingsgebied. Psychologiestudenten zijn in dat gebied geïnteresseerd en laten thans blijken meer duidelijkheid te willen over de mogelijkheden en onmogelijkheden die Maastricht in deze biedt. Naast de afstudeervariant neuropsychologie, waarin gezondheid een belangrijke rol heeft, kunnen studenten eigen keuzepad ontwikkelen. Eén van die mogelijkheden bestaat uit het volgen van (delen van) het kern-curriculum en blokken keuzeonderwijs van geestelijke gezondheidkunde van de faculteit der gezondheidswetenschappen, het zogenaamde afstudeertraject psychopathologie.

De variant is in eerste instantie ontwikkeld voor studenten die kiezen voor het biologische en cognitieve profiel, maar ook geïnteresseerd zijn in psychopathologie. Studenten die voor het psychopathologietraject kiezen, kiezen in principe voor een onderzoeksgerichte specialisatie in de psychopathologie. Het is nadrukkelijk *geen* specialisatie in een klinisch-therapeutische richting. Via dit traject kun je wel in aanmerking komen voor de basisaantekening psychodiagnostiek.

Jaarlijks kiezen ook een aantal studenten voor het psychopathologietraject omdat zij - om welke reden dan ook - alsnog de klinisch-therapeutische richting willen inslaan. Het zal duidelijk zijn dat er dan nog veel ingehaald zal moeten worden. Deze studenten zullen in de meeste gevallen *minimaal een jaar* extra moeten studeren als zij willen voldoen aan de vooropleidingseisen van de gz-psychologie-opleiding in de GGZ-richting. Het aantal plaatsen dat beschikbaar is in de GZ-vervolgopleidingen, is beperkt.

Als een student daarvoor kiest en verder wil in de klinisch-therapeutische richting, dan moet deze zich houden aan de eisen die vanuit gezondheidswetenschappen daaraan worden gesteld. Guus Smeets (coördinator psychopathologietraject GW) zal degenen die hiervoor kiezen t.z.t. de details vertellen.

Studenten psychologie kunnen in het studiejaar 2003/2004 deelnemen aan het afstudeertraject psychopathologie binnen de faculteit der gezondheidswetenschappen. Er is geen fixus vastgesteld voor de omvang van de deelname.

Wel gelden er binnen de faculteit der gezondheidswetenschappen enkele regels, die anders zijn dan binnen de faculteit der psychologie. Bij deelname aan (een deel van) het traject psychopathologie zijn de regels van de faculteit der gezondheidswetenschappen ook van toepassing op studenten psychologie. Om iedereen daarover vooraf te informeren vermelden we die regels hieronder.

Aanmelding

Indien je wilt deelnemen aan het psychopathologietraject moet je je daarvoor inschrijven via een aparte website. De te volgen procedure hiervoor wordt later bekend gemaakt. Inschrijven voor een onderwijsblok van het traject kan tot 6 weken voor aanvang van het blok. Daarna is inschrijven en deelnemen niet meer mogelijk.

Groepsindelingen

De indeling van onderwijsgroepen en trainingsgroepen wordt geautomatiseerd gegenereerd door bureau onderwijs & internationalisering van de faculteit der gezondheidswetenschappen. In de examenregeling is vastgelegd, dat vooraf of tussentijds overstappen van de ene naar de andere groep of ruilen van groep niet is toegestaan. Hierop worden in geen geval uitzonderingen gemaakt. Overtreding leidt ertoe dat geen aftekening plaatsvindt.

Aanwezigheidsverplichting

Voor de vaardigheidstrainingen geldt, dat 100% aanwezigheid bij de bijeenkomsten verplicht is. Mis je één bijeenkomst, dan kan er een inhaalopdracht gemaakt worden. Mis je meer dan één bijeenkomst, dan moet de training in het daaropvolgende studiejaar opnieuw worden gevolgd.

Toetsen en herkansingen

Er hoeft niet te worden ingeschreven voor de toetsen en de herkansingen.

Beoordeling werkstukken en verslagen

Voor de beoordeling van werkstukken en verslagen staat binnen GW een beoordelingstermijn van 20 werkdagen.

Bereikbaarheid bureau onderwijs & internationalisering faculteit der gezondheidswetenschappen

De spreekuren van bureau onderwijs & internationalisering van de faculteit der gezondheidswetenschappen staan vermeld in de Observant en op de website van bureau onderwijs. Hieraan wordt strikt de hand gehouden. Buiten deze tijden alleen via een van te voren gemaakte afspraak. Bureau onderwijs van de faculteit der gezondheidswetenschappen is verder dag en nacht bereikbaar via e-mail (zie web-

site). Maak een keuze uit de lijst van onderwerpen en je mail komt automatisch terecht bij de juiste medewerker. Men streeft ernaar om binnen 2 dagen de mail te beantwoorden.

3.5.1.1 Omschrijving van de blokken

Blok 3.4.5 Gesprekstechnieken

Coördinator: Renate van Roosmalen, departement medische, klinische en experimentele psychologie (FdGW), tel. 38 81611, Universiteitssingel 50, k. 1.306, e-mail: r.vanroosmalen@dep.unimaas.nl

Doelstellingen

kennis hebben van de verschillende fasen van een hulpverleningsgesprek in de geestelijke gezondheidszorg;

- kennis hebben van de verschillende vraagverhelderende technieken die noodzakelijk zijn voor een adequate contactlegging met cliënten in de geestelijke gezondheidszorg;
- kennis hebben van het begrippenkader van de cliëntgerichte gesprekstherapie;
- inzicht hebben in het eigen functioneren als therapeut;
- inzicht hebben in het hulpverleningsproces volgens de cliëntgerichte benadering;
- inzicht hebben in de therapeutische interactie en de rol van therapeutvariabelen bij de cliëntgerichte gesprekstherapie;
- basale vaardigheid hebben in het toepassen van de cliëntgerichte gespreksmethodiek.

Nadere omschrijving van het blok

Het blok gesprekstechnieken is als speciaal blok voor de instromende psychologiestudenten ontwikkeld. Reden dat dit blok apart aangeboden wordt, is de achterstand die de psychologiestudenten hebben op het gebied van de gespreksvaardigheden, waar de GGK-studenten al drie trainingen in gehad hebben.

Het programma bestaat uit 12 bijeenkomsten van elk 3 uur. Tussen de bijeenkomsten door zal zowel literatuur bestudeerd worden als ook praktische opdrachten op schrift worden gemaakt.

Thema 1

Psychologische gespreksvoering (3 bijeenkomsten)

Het centrale thema van deze bijeenkomsten zal 'accurate empathie' zijn. Een aantal oefeningen zullen worden gedaan waarin de therapeut/interviewer in een bepaalde moeilijkheid wordt gebracht en waarin hij/zij technieken krijgt aangeleerd om hiermee om te gaan.

Literatuur

- Capita selecta uit: G. Egan. *Deskundig hulpverleners*.
- Capita selecta uit: G. Lange en H. van de Molen. *Psychologische gespreksvoering*.

Thema 2

Het psychologisch vraaggesprek (3 bijeenkomsten)

Het centrale thema van deze bijeenkomsten zal zijn om te leren switchen van het referentiekader van de therapeut naar dat van de cliënt en vice versa. Onderwerpen zullen steeds de gepresenteerde klachten van de cliënt zijn die dienen te worden uitgediept. Hierbij zal worden voortgebouwd op de vaardigheden die tijdens de training in het blok 'psychopathologie' zijn aangeleerd.

Literatuur

- Capita selecta uit: Othmer en Othmer. *Clinical interview of the DSM-IV*.

Thema 3

Het gesprekstherapeutisch proces (6 bijeenkomsten)

Het centrale thema van deze bijeenkomsten is de 'cliëntgerichte psychotherapie' van Carl Rogers. Door middel van een aantal videovoorbeelden leren de studenten gespreksvaardigheden aan die noodzakelijk zijn voor een inzichtgevende therapie op Rogeriaanse basis. Aandacht wordt gegeven aan technieken als 'spiegelen'; 'actualiseren'; 'confronteren' en 'directheid.'

Dit laatste thema wordt afgesloten met een simulatiepatient contact in de vorm van een therapiesessie. Van dit contact dient een verslag te worden gemaakt waarin de student enerzijds in staat moet zijn om zijn/haar interventies in de theorie van Rogers te plaatsen en anderzijds een kritische reflectie te geven over de krachten en beperkingen van de gedane interventies.

Literatuur

- Capita selecta uit Carl Rogers. *Client centered therapy*.
- Capita selecta uit G. Beier. *The silent language of psychotherapy*.
- Olaf de Haas: *Naar een procesgerichte psychotherapie deel 1 en 2*.

Onderwijs- en toetsvorm

Het blok is met succes afgerond als:

- alle bijeenkomsten gevolgd zijn. (In een uitzonderlijk geval kan een bijeenkomst gemist worden waarvoor een inhaalopdracht gemaakt dient te worden);
- alle tussentijdse opdrachten op tijd en 'voldoende' worden gemaakt;
- het simulatiepatientcontact 'voldoende' wordt afgesloten;
- het uiteindelijke verslag 'voldoende' wordt beoordeeld. Dit laatste onderdeel krijgt een cijferwaardering en dat is ook het cijfer dat voor het blok gegeven wordt.

Blok 3.5.5 (2.5.5 GW) Stemmingsstoornissen

Coördinator: Jeffrey Roelofs, departement medische, klinische en experimentele psychologie (FdGW), tel. 38 81614, Universiteitssingel 50, k. 1.360, e-mail: j.roelofs@dep.unimaas.nl

Doelstellingen

Dit blok gaat over stoornissen in de stemming (depressie, manie). Het thema wordt vanuit verschillende perspectieven (sociaal, cognitief, farmacologisch, etc.) benaderd.

Nadere omschrijving van het blok

De volgende onderwerpen komen onder andere aan bod:

- normale en abnormale stemmingsfluctuaties;
- epidemiologie;
- diagnostiek;
- biologische, psychologische en sociale verklaringsmodellen;
- behandelingsopties.
- Relevante disciplines: klinische psychologie, (psycho)farmacologie, sociale en biologische psychiatrie, cognitieve psychologie.

Practicum: anamnese I

Coördinator: Jeffrey Roelofs, departement medische, klinische en experimentele psychologie (FdGW), tel. 38 81614, Universiteitssingel 50, k. 1.360, e-mail: j.roelofs@dep.unimaas.nl

Omschrijving

Een anamnestic interview is een gesprek met een nauwkeurig omschreven doel: het verzamelen van informatie die bijdraagt aan de totstandkoming van een diagnose. In deze training komen de verschillende fasen van het anamnestic interview bij geestelijke gezondheidsproblemen aan de orde. Daarnaast wordt ingegaan op de vraag hoe men op grond van de gespreks- en observatiegegevens een diagnose stelt. De training bestaat uit zes bijeenkomsten van drie uur en een nabespreking. De vaardigheden worden geëvalueerd door middel van een simulatiecontact.

Practicum: experimentele psychopathologie I

Coördinator: Jeffrey Roelofs, departement medische, klinische en experimentele psychologie (FdGW), tel. 38 81614, Universiteitssingel 50, k. 1.360, e-mail: j.roelofs@dep.unimaas.nl

Omschrijving

Dit kort practicum bestaat uit een experiment dat de studenten zelf uitvoeren. Het experiment gaat over de invloed van stemming op prestaties. De verkregen resulta-

ten moeten statistisch geanalyseerd worden en in de vorm van een schriftelijk verslag gerapporteerd worden.

Onderwijsvorm

Onderwijsbijeenkomsten en circa 6 colleges.

Toetsvorm

De toets bestaat uit minimaal 6 open vragen alsmede het schrijven van een practicumverslag.

Blok 3.6.5 (2.6.5 GW) Angst

Coördinator: Iris Engelhard, departement medische, klinische en experimentele psychologie (FdGW), tel. 38 81483, Universiteitssingel 50, k. 1.328, e-mail: i.engelhard@dep.unimaas.nl

Doelstellingen

Verwerven van kennis over het ontstaan, de verschijningsvormen, het natuurlijk beloop en de therapie van (pathologische) angst.

Nadere omschrijving van het blok

De volgende thema's passeren de revue:

- nosologie en prevalentie/incidentie van de meest voorkomende angststoornissen;
- experimentele modellen van angststoornissen (biologisch/psychologisch);
- psychofarmaca;
- behandelingsstrategieën (farmacotherapie, psychotherapie).

Practicum: het gedragstherapeutisch proces

Coördinator: Iris Engelhard, departement medische, klinische en experimentele psychologie (FdGW), tel. 38 81483, Universiteitssingel 50, k. 1.328, e-mail: i.engelhard@dep.unimaas.nl

Omschrijving

In deze training komen de verschillende analyse-schema's die horen bij de diagnostiek op leertheoretische basis (onder andere het opstellen van een functionele analyse) aan de orde. In het kader van deze training is verder een 'Workshop' gepland, waarin verschillende gedragstherapeutische principes aan de orde komen. De training bestaat uit 5 bijeenkomsten van 3 uur, een workshop van 6 uur, een simulatiecontact en een nabespreking hiervan.

Onderwijsvorm

Onderwijsbijeenkomsten en circa 8 colleges.

Toetsvorm

De toets bestaat open vragen, ook over de collegestof. Zowel de tussenverslagen als de eindverslagen van het practicum worden meegenomen in de eindbeoordeling.

Blok 3.7.5 (keuzeonderwijs GW) Seksualiteit

Coördinator: Marcus Huibers, huisartsgeneeskunde (FdG), tel. 38 82299, Peter Debeyplein 1, k. 3.009, e-mail: marcus.huibers@hag.unimaas.nl

Doelstellingen

- kennis van de biologische basis van zowel normaal als afwijkend seksueel gedrag;
- kennis van de psychologische basis van zowel normaal als afwijkend seksueel gedrag;
- kennis van de relationele context van zowel normaal als afwijkend seksueel gedrag;
- kennis van de maatschappelijke context van zowel normaal als afwijkend seksueel gedrag, inclusief wetgeving;
- kennis van de diagnostische criteria van seksuele stoornissen;
- kennis van de verschillende behandelingsmogelijkheden van seksueel geweld;
- kennis van preventieve strategieën ten aanzien van seksualiteit;
- kennis van de onderzoeksmethoden ten aanzien van seksualiteit;
- inzicht in de eigen attitudes ten aanzien van seksualiteit.

Nadere omschrijving van het blok

Dit blok gaat over seksualiteit in het algemeen en in het bijzonder seksuologische problemen waarmee de gedragswetenschapper in de praktijk geconfronteerd kan worden. Naast onderwerpen die handelen over biologische grondslagen van seksueel gedrag komen met name thema's aan de orde die direct aansluiten bij de beroepsuitoefening van de gedragswetenschapper: (geestelijke) gezondheidszorg, onderzoek en preventie. De aangeboden casuïstiek wordt vanuit verschillende referentiekaders benaderd (psychodynamisch, systeemtheoretisch, leertheoretisch en feministisch).

Literatuur

- Wordt nader bekend gemaakt.

Practicum: bespreking van seksualiteit

Coördinator: Marcus Huibers, huisartsgeneeskunde (FdG), tel. 38 82299, Peter Debeyplein 1, k. 3.009, e-mail: marcus.huibers@hag.unimaas.nl

Omschrijving

Uitgangspunt in de training is dat iedereen met seksualiteit te maken heeft. Als sociaal wetenschapper heb je dus ook grote kans dat je te maken krijgt met de seksuali-

teit van mensen. Er bestaan echter zoveel verschillende ideeën, normen, standpunten, en belevingen van seksualiteit, dat het een bepaalde houding vereist om er professioneel mee om te kunnen gaan. Het is daarvoor noodzakelijk om inzicht te verwerven in eigen houding, normen, gedrag en emoties tegenover thema's uit de seksualiteit. In de training wordt aan de hand van rollenspel, tijdschriftartikelen, stellingen en ervaringsoefeningen deze thematiek aan de orde gesteld. Aandacht wordt besteed aan het leren benoemen van en vragen naar opvattingen, emoties en gedrag ten aanzien van seksualiteit. Er wordt tevens kennisgemaakt met de seksuele anamnese: een professioneel gesprek om iemands seksuele geschiedenis in kaart te brengen. Opbouw van de training: de training bestaat uit vijf bijeenkomsten van drie uur. In de laatste bijeenkomst wordt de training afgesloten met enkele casuspresentaties door de studenten.

Onderwijsvorm

Onderwijsbijeenkomsten, 5 practicumbijeenkomsten.

Toetsvorm

Wordt nader bekend gemaakt.

3.6 Niet-blokgebonden programma derde jaar

In het derde studiejaar wordt het niet-blokgebonden onderwijs zoals statistiek en computervaardigheidsonderwijs gedurende het gehele jaar aangeboden. Voor alle studenten is dit onderwijs hetzelfde. Daarnaast wordt als onderdeel van het schrijfonderwijs in jaar 3 van studenten verwacht dat zij een jaarwerkstuk schrijven.

3.6.1 Delphi II

Coördinator: Michael Capalbo, neurocognitie, tel. 38 84037, Universiteitssingel 40, k. 4.755, e-mail: m.capalbo@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

- het uitbreiden van de conceptuele kennis over de programmeertaal Object Pascal en werkomgeving Delphi;
- het zelfstandig kunnen ontwikkelen van applicaties;
- het sneller kunnen leren van nieuwe programmeertalen.

Nadere omschrijving van het programma

Aan deze cursus kunnen alleen diegenen deelnemen die de introductiecursus Delphi I succesvol hebben voltooid. Allereerst zullen de mogelijkheden van Delphi verder worden verkend en de basistechnieken worden herhaald. Naast verdieping en verbreding van de onderwerpen uit de introductiecursus, zal ook een aantal nieuwe onderwerpen de revue passeren. De belangrijkste hiervan zijn lijsten (arrays) en

object oriëntatie. Hierbij ligt de nadruk niet alleen op vaardigheid, maar vooral op basale conceptuele kennis. Gaandeweg zal een steeds grotere nadruk komen te liggen op het planmatig combineren van alle technieken om te komen tot volwaardige programma's.

Aan het eind van deze cursus zijn vrijwel alle niet object georiënteerde programmeer elementen geïntroduceerd. De studenten zullen in staat zijn om zelfstandig applicaties te maken die ze in hun eigen beroepspraktijk kunnen gebruiken. Ook zullen ze in staat zijn zelfstandig meer te leren over Delphi of over een andere programmeertaal.

Literatuur

- Practicumboek.
- Kerman, M.C. (2002). *Programming & Problem Solving with Delphi*. Boston: Addison Wesley.

Onderwijsvorm

Colleges en verplichte practica. Er wordt geen aftekening van aanwezigheid gegeven als niet alle opdrachten aan het eind van de cursus zijn ingeleverd.

Toetsvorm

Opdrachten en openboek eindtoets met behulp van de computer.

3.6.2 Statistiek IIIa en IIIb

Deel IIIa

Coördinator: Gerard van Breukelen, methodologie en statistiek, tel. 38 84001, Universiteitssingel 40, k. 5.741 of tel.

38 82274, Debyeplein 1, k. 2.064, e-mail: gerard.vbreukelen@stat.unimaas.nl

Doelstellingen

In veel takken van de psychologie worden tests en vragenlijsten gebruikt als meetmethode. In de regel worden hierbij de antwoorden van personen op een aantal aanverwante meerkeuze vragen logisch gescoord en opgeteld tot een totaalscore voor het te meten persoonskenmerk, zoals intelligentie, neuroticisme, geheugen of attitude. Hierbij zijn diverse vragen te stellen zoals: meten de items eenzelfde persoonskenmerk of telt men appels en peren op? Hoe betrouwbaar en valide is de totaalscore als maat voor het te meten kenmerk? Wat is het meetniveau van die totaalscore? Hoe kan men personen die verschillende sub-sets van items voor eenzelfde kenmerk hebben beantwoord (zoals bij voortgangstoetsen) toch met elkaar vergelijken? Met welke normen moet men de scores vergelijken? Deze en aanverwante vragen vormen het domein van de zogenaamde psychometrie. De cursus beoogt een kennismaking met, en training in, de bekendste klassieke en moderne psychometrische methoden. Deze zullen worden geoefend middels pen-en-papiervragen en een computeranalyse van echte data.

Nadere omschrijving van het programma

De cursus bestaat uit twee delen: klassieke en moderne psychometrie. Uit de klassieke psychometrie komen aan bod: klassieke betrouwbaarheidstheorie (Cronbach's α , split-half, hertest), itemanalyse, generaliseerbaarheidstheorie, interbeoordelaar overeenstemming en validiteit. Uit de moderne psychometrie komen aan bod: logistische modellen, item informatie, item selectie en weging.

Literatuur

- Crocker, L. & Algina, J.(1986). *Introduction to classical and modern test theory*. Orlando: Harcourt Brace Javonovich College Publishers. Hieruit hoofdstuk 5, 14 (tot blz. 322) en 15, de opgaven bij hfd 15, en Appendix A.
- Van Breukelen, G. & Candel, M. (2000). *Betrouwbaarheid, validiteit en overeenstemming*. In: Berger, Imbos & Janssen (Eds.). *Methodologie en Statistiek deel II*. Universitaire Pers Maastricht. Hieruit hfd. 16 en bijlagen 2 en 4 (staat in het studielandschap).
- Werkboek Statistiek IIIa, met onder andere de collegesheets en SPSS-practica (wordt verspreid via de onderwijsbalie).

Onderwijsvorm

Voor klassieke psychometrie: 2 hoorcolleges, 2 onderwijsgroepen waarin theorie en pen-en-papieropgaven worden behandeld, 2 SPSS-practica, 2 werkcolleges waarin de SPSS-opgaven worden besproken.

Voor moderne psychometrie: 2 hoorcolleges, 2 onderwijsgroepen waarin theorie en pen-en-papieropgaven worden behandeld, 2 werkcolleges.

Toetsvorm

15 vierkeuzevragen, open boek toets.

Deel IIIb

Coördinator: Gerard van Breukelen, methodologie en statistiek, tel. 38 84001, Universiteitssingel 40, k. 5.741 of tel. 38 82274, Debyeplein 1, k. 2.064, e-mail: gerard.vbreukelen@stat.unimaas.nl

Doelstellingen

Naast de reeds behandelde statistische methoden bestaan er vele andere. Minstens twee hiervan verdienen een plaats in het curriculum: factoranalyse en logistische regressie. Factoranalyse is een methode om een veelheid aan variabelen te reduceren tot een klein aantal onderliggende factoren. In het begin van deze eeuw werd factoranalyse veel toegepast om de scores op verschillende tests te reduceren tot een klein aantal dimensies, zoals verbale en ruimtelijke intelligentie, of extraversie en neuroticisme. Tegenwoordig wordt factoranalyse vaak gebruikt om de items in één vragenlijst in te delen in subschalen. Factoranalyse is daarmee verwant aan de psychometrie. Logistische regressie is het analogon van lineaire regressie en variantie analyse

voor het geval dat de afhankelijke variabele dichotoom is in plaats van continue. Voorbeelden zijn: wel/niet genezen en het slagen of uitvallen in een longitudinale studie. Met logistische regressie kan men de effecten van meerdere onafhankelijke variabelen op de dichotome afhankelijke variabele voor elkaar corrigeren en ook interacties onderzoeken. De cursus beoogt een kennismaking met, en elementaire training in, factoranalyse en logistische regressie. Deze zullen worden geoefend middels pen-en-papiervragen en computeranalyse van echte data.

Nadere omschrijving van het programma

De cursus bestaat uit twee delen: factoranalyse en logistische regressie. In het eerste deel komen aan bod: exploratieve factoranalyse (principale componenten, principale factoren), eigenwaarden, ladingen, rotatie, schets confirmatieve factoranalyse (LISREL), valkuilen. In het tweede deel komen aan bod: gestratificeerde kruistabellen, odds ratios, logistische regressie, confounding, interactie.

Literatuur

- Van Breukelen, G. (2000). Factoranalyse. In Berger, Imbos & Janssen (Eds.). *Methodologie en Statistiek deel II* (hoofdstuk 17). Universitaire Pers Maastricht (staat in het studielandschap).
- Nader op te geven literatuur over logistische regressie.
- Werkboek Statistiek IIIb, met onder andere de collegesheets en SPSS-practica (wordt verspreid via de onderwijsbalie).

Onderwijsvorm

Voor beide onderdelen geldt: 2 hoorcolleges, 2 onderwijsgroepen waarin theorie en pen-en-papieropgaven worden behandeld, 2 SPSS-practica, en 2 werkcolleges waarin de SPSS-opgaven worden besproken.

Toetsvorm

15 vierkeuze vragen. Open boek toets.

3.6.3 Schrijfonderwijs III

Coördinator: dr. Rob Markus, experimentele psychologie, tel. 38 82474, Universiteitssingel 40, k. 3.773, e-mail: r.markus@psychology.unimaas.nl

Nadere omschrijving van het programma

In het derde bachelorjaar dienen studenten een jaarwerkstuk te schrijven. Het betreft hier een gedegen literatuurstudie of een onderzoeksrapportage (met betrekking tot beschikbare onderzoeksdata). De student zal daarbij aan de hand van relevante en recente literatuur in eerste instantie een duidelijk achtergrond moeten schetsen van het gekozen onderwerp; uitmondend in een gemotiveerde logisch daaruit volgende concrete vraagstelling. Vervolgens zal op heldere en coherente

wijze verschillende onderdelen c.q. hoofdstukken moeten worden beschreven met als rode draad de (beantwoording van de) vraagstelling (o.a.: opzet, strategie en onderzoeksmethoden, beschrijving onderzoeksresultaten c.q. literatuurbevindingen, interpretatie c.q. reconstructie van onderzoeksuitkomsten, discussie, aanbevelingen, etc).

Als ondersteuning voor dit werkstuk wordt een verplichte cursus End-note aangeboden.

Een voldoende afronding van het jaarwerkstuk is belangrijk voor de verdere voortgang van de studie. Zo zal goedkeuring voor het stageonderzoek alleen plaatsvinden wanneer het jaarwerkstuk met een voldoende is beoordeeld. Studenten die hun onderzoeksstage in het buitenland willen doen, moeten worden aangeraden hun jaarwerkstuk in het Engels te schrijven.

De keuze van het onderwerp

Elk wetenschappelijk relevant onderwerp dat gerelateerd is aan de psychologie is in principe toegestaan. Ter oriëntatie kunnen werkstukklappers worden ingezien bij Bureau Onderwijs Psychologie of bij de coördinator; daarin zijn verschillende onderwerpen opgenomen waaruit studenten kunnen kiezen (inclusief opgave van de medewerk(st)er die het werkstuk zal begeleiden en beoordelen). Als een student een jaarwerkstuk wil schrijven over een onderwerp dat niet in de werkstukklapper staat, moet de student zelf een begeleid(st)er voor het werkstuk zoeken.

Begeleiding bij het jaarwerkstuk

De wetenschappelijk medewerk(st)er die het jaarwerkstuk beoordeelt zal tevens optreden als werkstukbegeleider. Omdat de medewerker hiervoor slechts enkele uren begeleidingstijd ontvangt, zal de student zijn/haar onderwerp alvast zoveel mogelijk zelf moeten trachten te concretiseren en te richten op het expertisegebied van de beoogde beoordelaar. Ook zullen duidelijke afspraken moeten worden gemaakt over de voortgang en afronding.

Beoordeling

De jaarwerkstukken worden beoordeeld op inhoud en vorm (o.a. heldere inleiding uitmondend in concrete relevante vraagstelling, structuur, opbouw en coherentie verhaal, argumentatie en literatuurondersteuning, leesbaarheid, format en vorm, etc.). De werkstukken worden individueel geschreven, daarbij geldt een omvang van minimaal 15 pagina's (exclusief titelpagina, bronvermelding, tabellen, bijlagen e.d.) en maximaal 25 pagina's. Na toestemming van de coördinator kan een jaarwerkstuk eventueel ook met een medestudent worden geschreven (omvang 25-40 pagina's). Werkstukken dienen enkelzijdig op A4 formaat te zijn getypt (lettergrootte 12, regel-afstand 1.5, marges 2.5 centimeter rondom).

Richtlijnen voor (de beoordeling van) het jaarwerkstuk staan beschreven in *Handleiding schrijfvaardigheidsonderwijs*. Deze handleiding is onmisbaar bij het schrijven

van het jaarwerkstuk en zal door de student goed moeten worden bestudeerd c.q. worden gehanteerd.

Inleveren werkstuk

Van de uiteindelijke versie van het jaarwerkstuk moeten twee exemplaren worden ingeleverd bij Bureau Onderwijs Psychologie (Ellen Blaauw, k. 5.761). Bureau Onderwijs zal de jaarwerkstukken vervolgens ter beoordeling naar de begeleid(st)er sturen. Na ongeveer twintig werkdagen zal de student een exemplaar voorzien van een beoordeling terugontvangen. Desgewenst kunnen studenten, voor een nabespreking contact opnemen met de betreffende beoordelaar. Voor de uiteindelijke aftekening c.q. afronding van het jaarwerkstuk dient tevens een elektronische eindversie van het jaarwerkstuk als attachment te worden verstuurd naar een speciaal daarvoor bestemd emailadres. Ook deze procedure staat duidelijk beschreven in de *Handleiding schrijfvaardigheidsonderwijs*.

Literatuur

- Reader *Handleiding Jaarwerkstuk* (verplicht).

3.6.4 Basisboeken

Evenals in jaar 1 en 2 heeft de curriculumjaargroep voor jaar 3 een lijst met basisboeken samengesteld die door de studenten kunnen worden aangeschaft. Via de faculteitsvereniging *Luna-tik* (indien lid) zijn deze met korting te verkrijgen. Voor jaar 3 zijn dit:

- Crocker, L. & Algina, J. (1986). *Introduction to classical and modern test theory*. Orlando: Harcourt Brace Javonovich College Publishers.
- Kerman, M.C. (2002). *Programming & Problem Solving with Delphi*. Boston: Addison Wesley.

Voor studenten uit de afstudeervariant onderwijspsychologie:

- Flavell, J.H., Miller, P.H., & Miller, S.A. (2002). *Cognitive development. Fourth Edition*. New Jersey: Prentice Hall.

Voor studenten uit de biologische afstudeerrichting:

- Gazzaniga, M.S., Ivry, R.B., & Mangun, G.R. (2002). *Cognitive neuroscience. The biology of the mind*. (2nd Ed.). New York: Norton.

Voor studenten uit de afstudeervariant ontwikkelingspsychologie:

- Slater, A. & Lewis, M. (2002). *Introduction to infant development*. Oxford UK: Oxford University Press.

4

Het vierde studiejaar

111

Studiegids 2003-2004

4.1 ALGEMEEN

Het laatste jaar van het onderwijsprogramma van de studie psychologie bestaat uit het volgen van keuzeonderwijs, het doen van een onderzoeksstage en de verslaglegging hiervan in het afstudeerwerkstuk. In de eerste drie blokperioden van het jaar wordt keuzeonderwijs aangeboden door de faculteit der psychologie. De laatste vier blokperioden zijn gereserveerd voor de onderzoeksstage en het afstudeerwerkstuk.

4.2 KEUZEONDERWIJS

In de eerste drie blokken van het vierde jaar is keuzeonderwijs voorzien, waarmee studenten hun programma zowel kunnen verbreden als nader kunnen specialiseren. Studenten kunnen het keuzeonderwijs naar eigen wens invullen, zowel binnen de eigen faculteit als aan andere faculteiten binnen de Universiteit Maastricht of aan andere universiteiten en onderzoeksinstituten in binnen- en buitenland. Voor invulling van (delen van) het keuzeonderwijs buiten de eigen faculteit is toestemming nodig van de examencommissie. Voor vragen over beurzen voor een buitenlands studieverblijf kunnen studenten terecht bij Bureau Internationalisering (tel. 38 81920, Universiteitssingel 40, oost, k. 5.753, e-mail: International@psychology.unimaas.nl). Opzet keuzeonderwijs aan de faculteit der psychologie
Coördinator keuzeonderwijs: Rob Ruiter, experimentele psychologie, tel. 38 82413, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.761, e-mail: r.ruiter@psychology.unimaas.nl
In de eerste drie perioden van het vierde jaar worden in totaal 17 keuzeblokken aangeboden. Daarnaast kunnen de blokken 3.1.a, 3.2.a of 3.3.a, en 3.1.b, 3.2.b of 3.3.b als keuzeblok worden gevolgd door studenten van de afstudeerrichting biologische respectievelijk cognitieve psychologie. Tevens bestaat de mogelijkheid tot het volgen van individueel keuzeonderwijs waarbij een wetenschappelijk medewerker van de faculteit als begeleider optreedt (zie voor verdere informatie de handleiding 'Electives 2003/2004')

Keuzeblokken vinden doorgang op het vooraf aangekondigde tijdstip, tenzij minder dan zes studenten zich hebben aangemeld voor het betreffende onderdeel. In dat geval kan de docent besluiten het onderdeel te laten vervallen. De inschrijving voor keuzeblokken vindt plaats aan het einde van het derde studiejaar. Keuzeblokken waarvoor geen voldoende belangstelling blijkt te bestaan, kunnen in een volgend studiejaar worden vervangen. Overigens kan iedere student een eigen onderwerp aandragen als thema voor een vrij keuzeblok, mits de student een docent bereid vindt hem of haar daarbij te begeleiden.

De onderwijsvorm binnen de keuzeblokken wijkt af van het traditionele probleemgestuurd leren. Activiteiten kunnen verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld een wekelijks seminar waarop studenten verslag doen van de wijze waarop zij invulling hebben gegeven aan het gekozen onderwerp, leesgroepen waarin studenten geza-

menlijk een belangrijk werk over het keuzeonderwerp bestuderen, of een gezamenlijke excursie of workshop.

De keuzeblok-onderwerpen worden door docenten aangedragen. Van elk onderwerp wordt in de handleiding voor het keuzeonderwijs 'Electives 2003/2004' een korte omschrijving gegeven. Daarnaast wordt informatie over de onderwijsvorm vermeld. Hieronder volgt het schema van de keuzeonderwerpen die in de perioden 1 tot en met 3 van het academische jaar 2003/2004 zullen worden aangeboden.

Alle keuzeblokken worden in principe in het Engels aangeboden. Indien er geen buitenlandse studenten voor één van deze blokken staat ingeschreven, is het aan de coördinator om te beslissen of de bijeenkomsten in het Nederlands of Engels zullen plaatsvinden.

4.2.1 Schema keuzeblokken 2003/2004

Period 4.1	Period 4.2	Period 4.3
Adult neuropsychology	Child neuropsychology	Psychodiagnostics
Sven Stapert	Petra Hurks	Anton de Vries
Social perception	Social action	Behavioural change
Carolien Martijn	Carolien Martijn	Gerjo Kok
The psychology of addictive behaviours	Eating disorders	Cognitive bias & emotional disorders
Reinout Wiers/ Esther van den Wildenberg	Anita Jansen	Ineke Wessels
The neurocognition of language	Laboratory skills	Eye movement registration and analysis
Niels Schiller	Fren Smulders	Pieter Unema
Philosophy of consciousness	Psycho-active drugs: Mechanisms of action and effects on human behaviour	Behavioural neuroscience
Rob de Vries	Annemiek Vermeeren	Arjan Blokland
Learning theory		Psychology & Law
Arjan Blokland		Harald Merckelbach

Period 4.1	Period 4.2	Period 4.3
3.1.a Redeneren en recht	3.2.a Propaganda	3.3.a Multimedia
3.1.b Basale neurowetenschap	3.2.b Biological psychology: research methods	3.3.b Biological psychology: theoretical perspectives
Individual topic/ Research participation	Individual topic/ Research participation	Individual topic/ Research participation

4.3 ONDERZOEKSSTAGE EN AFSTUDEERWERKSTUK

In jaar 4 zijn vier blokperioden gereserveerd voor stage en afstudeerwerkstuk. Als afronding van hun academische opleiding wordt van studenten verwacht dat zij zelfstandig een afgeperkt onderzoek kunnen opzetten, uitvoeren en evalueren en hiervan in hun afstudeerwerkstuk verslag van doen. De gekozen onderzoeksstage zal nauw aansluiten bij de gekozen afstudeerrichting en specialisatie. Ook voor de stage geldt dat deze door een redelijk aantal studenten in het buitenland kan worden gedaan.

Afhankelijk van afstudeervariant en keuzeonderwijs kunnen studenten stage lopen in het onderwijs (schoolbegeleidingsdiensten, schoolartsendiensten en gespecialiseerde instituten) en in het bedrijfsleven (farmaceutische industrie, industriële researchlaboratoria, TNO, etc.). Studenten met een 'gezondheids' invulling van het onderwijs zullen in RIAGG's, psychiatrische en algemene ziekenhuizen, revalidatie-instellingen, verpleeghuizen terecht kunnen. Verder kan de stage ook op het terrein van centra voor alcohol en drugs, medische kleuterdagverblijven en verwante instellingen liggen. Tenslotte bestaat ook nog de mogelijkheid om bij medewerkers van de faculteit der psychologie zelf stage te lopen.

De keuze van stage en afstudeerwerkstuk geeft meteen het scala van mogelijke werkvelden aan.

Bij het bureau onderwijs is een stageklapper beschikbaar waarin studenten mogelijke stageplaatsen kunnen vinden. In deze klapper wordt per stage een korte omschrijving gegeven van wat deze inhoudt, wat voor soort onderzoek er gedaan kan worden, de naam van de instelling, de naam van de contactpersoon van de faculteit der psychologie en de naam van de contactpersoon in de instelling. Daarnaast is er een handleiding stages waarin beschreven staat welke stappen studenten wanneer moet ondernemen. Voor praktische informatie ten aanzien van buitenlandse stages kunnen studenten terecht bij Bureau Internationalisering (tel. 38 81920, Universiteitssingel 40, k. 5.753, e-mail: International@psychology.unimaas.nl).

Voor alle overige informatie en hulp bij het maken van een keuze kan men in eerste instantie terecht bij Wijnand Raaijmakers (stagecoördinator), neurocognitie, tel. 38

81880, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.777a, e-mail: w.raaijmakers@psychology.unimaas.nl

4.4 BASISAANTEKENING PSYCHODIAGNOSTIEK

Coördinator: Anton de Vries, neurocognitie, tel. 38 84043, Universiteitssingel 40, oost, k. 4.765, e-mail: a.devries@psychology.unimaas.nl

Doelstellingen

De psychodiagnostiek vormt het toepassingsgebied van de psychologie, waarin op basis van psychologisch onderzoek uitspraken over personen worden gedaan. Deze uitspraken spelen vaak een belangrijke rol in beoordelings- en beslissingsprocessen. Voorbeelden hiervan zijn: personeelsselectie, beoordelen van kindermishandeling en schooladvisering. De voorbeelden illustreren dat dergelijke uitspraken verstreckende gevolgen kunnen hebben.

Nadere omschrijving

Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening op het gebied van de psychodiagnostiek te bevorderen, is door het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) de basisaantekening psychodiagnostiek ingevoerd. Deze aantekening geeft aan dat de student beschikt over fundamentele kennis en vaardigheden omtrent algemeen psychodiagnostische principes. De aantekening wordt toegekend in de vorm van een door het NIP ondertekend getuigschrift, dat de student bij het afstuderen in aanvulling op het doctoraal diploma ontvangt. Tevens wordt de afgestudeerde dan opgenomen in een door het NIP beheerd openbaar register van psychologen die de aantekening verkregen hebben. Informatie over deze regeling en het reglement is te vinden op de website van het NIP: <http://www.psynip.nl>.

Voorwaarden

De basisaantekening is te verkrijgen in aanvulling op één van de volgende vier afstudeervarianten: neuropsychologie, onderwijspsychologie, ontwikkelingspsychologie en psychopathologie. De voorwaarden zijn:

1. met succes afronden van één van de afstudeervarianten:
 - a. neuropsychologie
 - b. onderwijspsychologie
 - c. ontwikkelingspsychologie
 - d. psychopathologie
2. met succes afronden van het keuzeblok 4.3 Psychodiagnostiek (Psychodiagnostics);
3. voldoende beoordeling voor drie casusrapporten van een door het NIP erkend supervisor.

Informatie

Studenten die in aanmerking willen komen voor deze aantekening, worden geadviseerd om tijdig, dat wil zeggen in de loop van het derde studiejaar, contact op te nemen met Anton de Vries. Het is met name van belang dat de student erop let dat de gewenste stage voldoende mogelijkheid biedt om diagnostische ervaring op te doen, ten behoeve van de casusrapporten. Ook voor aanvullende informatie over deze regeling kunt u contact met hem opnemen.

4.5 PROEFDIERKUNDE

De studenten die dierexperimenteel onderzoek willen gaan doen tijdens hun stage of na hun studie, dienen de cursus proefdierkunde gevolgd te hebben. Indien de cursus met goed gevolg wordt afgesloten, ontvangt de student een diploma, en is hij/zij na het behalen van het doctoraal bevoegd volgens artikel 9 van de Wet op de Dierproeven. Dit diploma is verplicht voor het zelf opzetten en uitvoeren van dierproeven. Deze cursus is alleen toegankelijk voor studenten die de afstudeerrichting biologische psychologie gevolgd hebben. De cursus wordt verzorgd door de afdeling centrale proefdiervoorzieningen van de Universiteit Maastricht, en wordt twee maal per jaar georganiseerd (april en december). De duur van de cursus is 3 weken (5 hele dagen per week). De student krijgt 4.3 studiepunten voor het volgen van deze cursus. Geïnteresseerden dienen zich aan te melden bij Arjan Blokland, neurocognitie, tel. 38 81903, Universiteitssingel 40, oost, k. 2.731, e-mail: a.blokland@psychology.unimaas.nl

5

Examens

Onderwijs- en examenregeling

117

Studiegids 2003-2004

5.1 Onderwijs- en examenregeling bachelor**§ 1 ALGEMENE BEPALINGEN****Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling**

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bachelor opleiding psychologie van de faculteit der psychologie, hierna te noemen: de opleiding.

De opleiding wordt verzorgd door de faculteit der psychologie, hierna te noemen: de faculteit.

De regeling is vastgesteld door het faculteitsbestuur van de faculteit na verkregen advies van de opleidingscommissie en na verkregen instemming c.q. advies van de faculteitsraad, en geldt met ingang van 1 september 2003 voor het studiejaar 2003-2004.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, WHW;
- b. student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Maastricht met als peil-datum 1 december 2003 voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de toetsen en het examen van de opleiding
- c. cursusjaar: jaar 1, jaar 2 dan wel jaar 3 van de opleiding;
- d. studiejaar: de periode van 1 september van een kalenderjaar tot en met 31 augustus van het daaropvolgende kalenderjaar;
- e. semester: deel van het studiejaar, beginnend op 1 september en eindigend op 31 december, dan wel beginnend op laatstgenoemde datum en eindigend op 31 augustus daaropvolgend.
- f. bachelor: de cursusjaren 1 tot en met 3 van de opleiding;
- g. blok: een onderwijseenheid van de opleiding, in de zin van de wet;
- h. onderwijsbijeenkomst: een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13 lid 2 onder t van de wet;
- i. practicum: een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13 lid 2 onder t van de wet;
- j. toets: het tentamen als onderdeel van het examen als bedoeld in artikel 7.10 lid 1 van de wet;
- k. examen: het bachelorexamen van de opleiding;
- l. studiepunt: een studielast van 28 uren studie, conform artikel 7.4 WHW. De studielast van een bacheloropleiding bedraagt 180 studiepunten;
- m. examencommissie: de commissie als bedoeld in artikel 7.12 WHW.
- n. examinator: de door de examencommissie aangewezen persoon die belast is met het afnemen van toetsen;

- o. blokcoördinator c.q. practicumcoördinator: een examiner die inhoudelijk verantwoordelijk is voor een bepaald blok c.q. practicum in een bepaald blok;
- p. college van beroep: het college van beroep voor de examens als bedoeld in artikel 7.60 van de wet;
- q. Regels en Richtlijnen: de door de examencommissie vastgestelde regels met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens de toetsen en richtlijnen met betrekking tot de beoordeling van degene die de toets aflegt en met betrekking tot de vaststelling van de uitslag van de toetsen en de examens als bedoeld in artikel 7.12 lid 4 van de wet;
- r. het faculteitsbestuur: het dagelijks bestuur van de faculteit der psychologie van de Universiteit Maastricht als bedoeld in artikel 9.24 van de wet.

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 Doel van de opleiding

De afgestudeerde bachelorstudent beschikt over een academisch denk- en werkniveau, inclusief de volgende vaardigheden:

Studeervaardigheden

- planmatig werken, ICT-gebruik, beheersing Engels, bestuderen van teksten;

academische vaardigheden

- analyseren, conceptualiseren, redeneren;
- problemen stellen en (meehelpen) oplossen;
- opzetten, uitvoeren, verslaan, beoordelen van (eenvoudig) onderzoek;
- systematisch zoeken en selecteren van literatuur;
- op academisch niveau mondeling en schriftelijk presenteren;
- beoordelen van eigen en andermans werk;
- reflecteren op het vak en het werk van beoefenaars

algemene professionele vaardigheden

- discussiëren, argumenteren;
- samenwerken, projectmatig werken;
- observeren; programmeren; communicatievaardigheden;

specifieke beroepsvaardigheden

- psychodiagnostiek, systematisch kunnen interveniëren;
- het ontwerpen van modellerings- en simulatietechnieken;
- psychologische gespreksvoering.

De student die de bachelorfase heeft afgerond

1. beschikt over een algemene oriëntatie in de psychologie en haar deelgebieden alsmede de biopsychosociale determinanten, alsmede over de globale historische en filosofische achtergronden en grondslagen van het vak;

2. is in staat problemen op het terrein te analyseren en te conceptualiseren, daarover mondeling en schriftelijk te rapporteren, zowel aan vakgenoten als aan een breder publiek;
3. is in staat eenvoudig psychologisch onderzoek op te zetten, uit te voeren en te verslaan in de eigen of tenminste één vreemde taal;
4. beschikt over methodologische kennis;
5. is in staat psychologisch onderzoek en vakliteratuur van gemiddeld niveau te begrijpen en te beoordelen; en beschikt hiertoe over de onderzoeksmethodische en -technische vaardigheden die in de psychologie gemiddeld gebruikelijk zijn;
6. beschikt over voldoende kennis en vaardigheden van (een) deelgebied(en) om: *ofwel* in principe toegelaten te kunnen worden tot een masteropleiding binnen de psychologie, *ofwel* een beroep te kunnen uitoefenen op een breed terrein waarop bachelors in de psychologie werkzaam kunnen zijn.

Artikel 1.4 Vorm van de opleiding

De opleiding wordt voltijds verzorgd.

§ 2 OPBOUW VAN DE OPLEIDING

Artikel 2.1 Studielast

De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten.

Artikel 2.2 Samenstelling

De opleiding omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

Cursusjaar 1:

• 1 blok 'Sociaal gedrag'	5 studiepunten
• 1 blok 'Lichaam en gedrag'	5 studiepunten
• 1 blok 'Ontwikkeling en leren'	5 studiepunten
• 1 blok 'Waarnemen'	5 studiepunten
• 1 blok 'Methoden en technieken'	6 studiepunten
• 1 blok 'Schrijfvaardigheden en presenteren'	5 studiepunten
• 1 blok 'Statistiek'	7 studiepunten
• 1 blok 'Geschiedenis en grondslagen van de psychologie'	5 studiepunten
• 1 blok 'Complexe Cognitie'	5 studiepunten
• 1 blok 'Training communicatievaardigheden: gespreksvoering'	6 studiepunten
• Training 'Probleemgestuurd onderwijs'	2 studiepunten
• Voortgangstoetsen	4 studiepunten
Totaal cursusjaar 1	60 studiepunten

Cursusjaar 2:

- 1 blok 'Psychopathologie'
- 1 blok 'Verschillen tussen mensen'
- 1 blok 'Geheugen'
- 5 studiepunten
- 1 blok 'Rekenen'
- 5 studiepunten
- 1 blok 'Bewustzijn'
- 5 studiepunten
- 1 blok 'Kritisch Denken'
- 1 blok Programmeeronderwijs
- 6 studiepunten
- 1 blok Statistiekonderwijs
- 7 studiepunten
- 1 Onderzoekspracticum
- 11 studiepunten
- Voortgangstoetsen
- 4 studiepunten
- Portfolio
- 2 studiepunten

Totaal cursusjaar 2 60 studiepunten

Cursusjaar 3:

Het onderwijs in jaar drie wordt zowel gedeeld als ongedeeld aangeboden. Jaar drie kent twee verschillende afstudeervarianten naar keuze van de student. De twee richtingen zijn biologische psychologie en cognitieve psychologie. De biologisch georiënteerde blokken bereiden voor op, en zijn de instroomeisen van, de master psychologie, biologische richting. De cognitief georiënteerde blokken bereiden voor op, en vormen de instroomeisen van, de master psychologie, cognitieve richting.

Cursusjaar 3 biologische variant, gedeeld:

- vier blokken ter waarde van 5 studiepunten
- 20 studiepunten

Cursusjaar 3 cognitieve variant, gedeeld:

- vier blokken ter waarde van 5 studiepunten
- 20 studiepunten

Cursusjaar 3 tweede semester ongedeeld:

- Keuzeonderwijs
- 20 studiepunten
- Bachelorthese
- 6 studiepunten
- Statistiek
- 7 studiepunten
- Voortgangstoetsen
- 4 studiepunten
- Portfolio
- 2 studiepunten
- Proefpersoonverplichting
- 1 studiepunt

Totaal cursusjaar 3 60 studiepunten

5 studiepunten
5 studiepunten

5 studiepunten

11 studiepunten

4 studiepunten

2 studiepunten

Artikel 2.3 Het bachelorexamen psychologie

1. Het examen bestaat uit de volgende onderdelen:
 - a. een aftekening voor de onderwijsonderdelen van cursusjaar 1 zoals vermeld in artikel 2.2;
 - b. een aftekening voor de onderwijsonderdelen van cursusjaar 2 zoals vermeld in artikel 2.2;
 - c. een aftekening voor de onderwijsonderdelen van cursusjaar 3 zoals vermeld in artikel 2.2;
 - d. het deelnemen aan de practica en het uitvoeren van de daarbij behorende opdrachten behorende bij de blokken als bedoeld onder a, b en c;
 - e. het deelnemen aan de onderwijsbijeenkomsten behorende bij de blokken als bedoeld onder a, b en c;
 - f. het deelnemen aan drie voortgangstoetsen in jaar één; drie voortgangstoetsen in jaar twee en drie voortgangstoetsen in jaar drie;
 - g. het schrijven van een bachelorthese.
2. De examencommissie stelt met inachtneming van deze regeling voor elk van de in lid 1 bedoelde examenonderdelen regels met betrekking tot de normering en beoordeling vast. Deze regels worden opgenomen in de Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen psychologie van de faculteit der psychologie voor het studiejaar 2003-2004, verder te noemen Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen. Deze Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen worden bij aanvang van het studiejaar op duidelijke wijze aan de studenten bekend gemaakt.

§ 3 ONDERWIJS

Artikel 3.1 Blokken; samenstelling

Zie voor de samenstelling van de opleiding artikel 2.2.

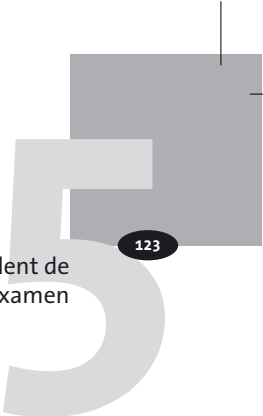
Artikel 3.2 Voertaal

Het onderwijs in de opleiding vindt in beginsel plaats in het Nederlands. Het onderwijs en de tentaminering van de onderdelen die in het Engels worden aangeboden, kunnen plaatsvinden in het Engels.

§ 4 TOETSEN EN EXAMENS

Artikel 4.1 Toetsen

1. Indien de student tenminste 30 studiepunten heeft behaald van cursusjaar 1, mag de student deelnemen aan de examenonderdelen van cursusjaar 2.

-
2. Conform artikel 7.30 lid 3 van de wet kan de examencommissie een student de toegang verlenen tot het afleggen van andere onderdelen van het examen anders dan bedoeld in het eerste lid.

Artikel 4.2 Tijdvakken en frequentie

1. Tot het afleggen van toetsen wordt tweemaal per studiejaar op door de examencommissie te bepalen tijdstippen de gelegenheid gegeven: éénmaal tijdens danwel direct na afloop van de blokperiode en éénmaal in de loop van het studiejaar in de daarvoor bestemde perioden tussen de blokken in.
2. In bijzondere gevallen kan de examencommissie besluiten tot het afnemen van een toets op een ander moment dan de ingevolge het eerste lid vastgestelde gelegenheden.

Artikel 4.3 Vorm van de toetsen

1. De toetsen worden in beginsel schriftelijk afgelegd. In geval er gebruik gemaakt wordt van juist-onjuist vragen dienen daarnaast ook minimaal 5 open vragen te worden gesteld. Het minimum aantal juist-onjuist vragen is in dat geval 50 vragen, waarbij beide delen voor 50% meetellen in de bloktoetsscore. Indien een examiner gebruik wil maken van een toetsvorm anders dan een paper (individueel), een essay, open vragen of portfolio toetsing dan dient de examiner daarvoor toestemming te vragen aan de examencommissie.
2. Voorwaarde voor het kunnen afleggen van bloktoetsen is, dat voldaan is aan de in artikel 4.7 opgenomen minimale deelname aan de onderwijsgroepen.
3. De examencommissie is bevoegd in bijzondere omstandigheden een andere vorm van toetsing of weging toe te staan.
4. Aan studenten met een functiestoornis wordt op aanvraag bij de examencommissie de gelegenheid geboden de toetsen op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

Artikel 4.4 De voortgangstoets

1. De examencommissie kan bepalen dat, naast de toetsen op grond van artikel 7.10 lid 2 van de wet, het examen, een door haar te verrichten onderzoek omvat in de vorm van een voortgangstoetsing.
2. Iedere voortgangstoets psychologie bestaat uit vragen van het type juist/onjuist met vraagtekenoptie.
3. De voortgangstoets psychologie wordt driemaal per jaar op nader vast te stellen data afgenomen. Deze data worden bij aanvang van het studiejaar door het bureau onderwijs bekend gemaakt.
4. De samenstelling van elke voortgangstoets wordt door de examencommissie geregeld in de Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen.

5. De vaststelling van de uitslag en de daarbij behorende normering van elke voortgangstoets worden door de examencommissie geregeld in de Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen.
6. Studenten die niet hebben deelgenomen aan een voortgangstoets, zijn verplicht uiterlijk binnen twee weken na de datum waarop de voortgangstoets is afgenomen, aan de examencommissie schriftelijk mededeling te doen van de reden(en) van afwezigheid. De examencommissie besluit over de verontschuldigbaarheid uiterlijk binnen zes weken na de datum waarop de voortgangstoets is afgenomen, op basis van de hiervoor genoemde schriftelijke mededeling en bericht hierover aan de student. De examencommissie bepaalt in de Regels en Richtlijnen wat de gevolgen zijn van de verschoonbare en niet verschoonbare afwezigheid voor de resultaten van (of score op) de voortgangstoets.
7. De examencommissie bepaalt de beoordelingsprocedure, het aantal vragen en de categorieën van de vragen voor de voortgangstoets.

Artikel 4.5 Mondelinge toetsen

1. Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd.
2. Een mondelinge toets wordt afgenomen door twee examinatoren, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
3. Het mondeling afnemen van een toets geschiedt in het openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 4.6 Schriftelijke werkstukken

De examencommissie kan richtlijnen opstellen voor de werkstukken. De richtlijnen worden opgenomen in de studiegids of in de bij het onderdeel behorende handleiding.

Artikel 4.7 Deelname aan de onderwijsgroepen

1. De examencommissie bepaalt in de Regels en Richtlijnen het percentage van de verplichte minimale deelname aan de onderwijsgroepen. De examencommissie stelt vast op welke wijze de feitelijke deelname van iedere student aan het onderwijs wordt geregistreerd.
2. Studenten die het percentage van de verplichte minimale deelname aan de onderwijsgroepen niet halen en niet meer dan 2 bijeenkomsten extra gemist hebben, zijn verplicht uiterlijk binnen twee weken na afloop van het betreffende blok, aan de examencommissie schriftelijk mededeling te doen van de reden(en) van afwezigheid. De examencommissie besluit over de verontschuldigbaarheid uiterlijk binnen vier weken na de datum waarop de blokstoets is afgenomen, op basis van de hiervoor genoemde schriftelijke mededeling en bericht hierover aan de student.

Artikel 4.8 Aftekening van blokken

1. Het in voldoende mate deelnemen aan de onderwijsbijeenkomsten en het met goed gevolg deelnemen aan de bloktoets en de practica wordt gehonoreerd met een aftekening van het desbetreffende blok. Een aftekening wordt verkregen nadat een examiner of een niet tot de wetenschappelijke staf behorend lid van het personeel onder toezicht en verantwoordelijkheid van de examencommissie, heeft verklaard dat aan de eisen van dat onderdeel van het examen is voldaan. Voorwaarde voor het verkrijgen van een aftekening is dat de student heeft voldaan aan de toelatingseisen tot het desbetreffende examenonderdeel. De examencommissie kan, indien niet voldaan is aan de toelatingseis, de beslissing van de examiner herroepen.
2. In het geval dat de in lid 1 bedoelde functionaris twijfelt of aan de eisen voor aftekening van een blok is voldaan, legt hij/zij dit ter beslissing voor aan de examencommissie.

Artikel 4.9 Onderzoekspracticum

Om toegelaten te kunnen worden tot het onderzoekspracticum 2.5 a moet een aftekening behaald zijn voor tenminste 2 van de volgende blokken:

- Een voldoende aftekening voor M & T.
- Een voldoende aftekening voor Statistiek I.
- Een voldoende aftekening voor Schrijfvaardigheden en presenteren.

Artikel 4.10 Geldigheidsduur

De geldigheidsduur van behaalde examenonderdelen is in beginsel onbeperkt. In afwijking hiervan kan de examencommissie voor een onderdeel, waarvan de toets langer dan zes jaar geleden is behaald, een aanvullende dan wel een vervangende toets opleggen.

Artikel 4.11 Inzagerecht

1. In een periode van twee weken na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijke toets krijgt de student(e) op zijn/haar verzoek inzage in zijn/haar beoordeelde werk op een door de blokcoördinator te bepalen plaats en tijdstip.
2. Gedurende de inzage kan de student die de toets gemaakt heeft kennis nemen van vragen en opdrachten van de desbetreffende toets, alsmede van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

Artikel 4.12 Vrijstelling

De examencommissie kan de student op diens verzoek vrijstelling verlenen van het afleggen van een toets, indien de student ten genoegen van de examencommissie schriftelijk aantoont (het bewijs levert), dat de student reeds eerder:

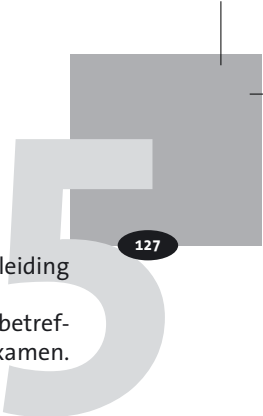
1. een qua inhoud en niveau overeenkomstig onderdeel van een universitaire of hogere beroepsopleiding met goed gevolg heeft afgelegd;
2. door werk- c.q. beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden beschikt m.b.t. de desbetreffende toets.

Artikel 4.13 Vaststelling en bekendmaking toetsuitslag

1. De examencommissie stelt voor elk examenonderdeel normen vast voor de beoordeling daarvan. De normen worden opgenomen in de Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen.
2. De examinerator maakt de voorlopige uitslag van een schriftelijke toets bekend binnen 15 werkdagen na de dag waarop deze is afgelegd, en verschaft het bureau onderwijs de nodige gegevens ten behoeve van de bekendmaking van de uitslag aan de student.
3. De examinerator stelt na het afnemen van een mondelinge toets terstond de uitslag vast en reikt aan de student een desbetreffende schriftelijke verklaring uit. Indien bij meerdere studenten na elkaar een zelfde toets wordt afgenomen, kan deze termijn met ten hoogste één week worden verlengd.

Artikel 4.14 Fraude

1. Indien de examencommissie vaststelt dat een student bij enige toetsvorm:
 - a. ongeoorloofde hulpmiddelen, teksten of aantekeningen voor handen heeft gehad, dan wel gebruik maakt of heeft gemaakt van elektronische hulpmiddelen en/of communicatiemiddelen;
 - b. verbaal of door middel van gebaren zonder toestemming van een surveillant, examinerator of lid van de examencommissie heeft gecommuniceerd of getracht te communiceren met een medestudent;
 - c. heeft afgekeken of getracht af te kijken, dan wel de gelegenheid tot afkijken heeft gegeven;
 - d. de examencommissie, de examinerator dan wel surveillant ten aanzien van de tentaminering opzettelijk heeft misleid, althans heeft getracht te misleiden of de gelegenheid daartoe heeft gegeven;
 - e. zich anderszins aan fraude heeft schuldig gemaakt, waaronder ook het plegen van plagiaat wordt begrepen;
 - f. kan het resultaat van de desbetreffende toets of werkstuk door de examencommissie voor de desbetreffende student ongeldig worden verklaard.
2. In de onder lid 1 bedoelde gevallen kan de examencommissie voorts de volgende maatregelen opleggen:
 - a. berisping;

-
- b. uitsluiting van (verdere) deelname aan een of meer toetsen van de opleiding voor een periode van ten hoogste één jaar.
 3. De examencommissie hanteert een regeling, de fraude richtlijn, bij zaken betreffende fraude, weergegeven in de Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen. Daarin staat ook vermeld wat er onder fraude verstaan wordt.

Artikel 4.15 Examen

1. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, zodra de student voldoende bewijzen overlegt van door hem/haar behaalde toetsen en de daarmee verworven academische vorming. Aan de student die aan alle eisen voor het behalen van het bachelor examen heeft voldaan, wordt het bachelor examen toegekend ten bewijze waarvan hem/haar het getuigschrift behorende bij het bachelor examen zal worden uitgereikt.
2. Alvorens de uitslag van het examen vast te stellen kan de examencommissie zelf een onderzoek instellen naar de kennis van de student m.b.t. een of meer onderdelen of aspecten van de opleiding, indien en voorzover de uitslagen van de desbetreffende toetsen haar daartoe aanleiding geven.

Artikel 4.16 Uitslag

Studenten die aan de vereisten voor het examen voldoen en het desbetreffende diploma wensen te ontvangen, dienen een aanvraag in bij de examencommissie om de uitslag van het examen vast te stellen. De examencommissie beslist binnen vier weken over deze aanvraag.

Artikel 4.17 Graad; getuigschrift

1. Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad 'Bachelor of Science' verleend.
2. Op het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegd examen wordt vermeld:
 - a. de naam van de opleiding;
 - b. de onderdelen van het examen;
 - c. (in voorkomende gevallen) de bevoegdheid tot de uitoefening van een bepaald beroep welke is verbonden aan het getuigschrift;
 - d. de verleende graad;
 - e. de datum waarop de opleiding voor het laatst is geaccrediteerd dan wel de toets nieuwe opleiding heeft ondergaan.
3. Het getuigschrift wordt ondertekend door tenminste twee leden van de examencommissie.
4. De uitreiking van het getuigschrift geschiedt in het openbaar, tenzij de examencommissie in bijzondere gevallen anders bepaalt.
5. Bij het getuigschrift wordt een afzonderlijke cijferlijst uitgereikt.
6. De examencommissie kan het judicium 'cum laude' verlenen overeenkomstig het bepaalde in de Regels en Richtlijnen voor het bachelorexamen.

Artikel 4.18 Beroepsrecht

Op het formulier waarop een voor beroep vatbaar besluit van de examinator en de examencommissie aan de student wordt bekendgemaakt, wordt de student gewezen op de mogelijkheid van beroep bij het college van beroep voor de examens ex artikel 7.61 van de wet (welke bepaling bij deze regeling is opgenomen) en op de termijn van vier weken waarbinnen dit beroep moet worden ingesteld.

§ 5 VOOROPLEIDING**Artikel 5.1 Nederlandse taal**

De examinandus die beschikt over een buitenlands diploma op grond waarvan vrijstelling verleend kan worden van de in art. 7.24 WHW bedoelde vooropleidingseis, dient ten genoegen van de examencommissie het bewijs van voldoende beheersing van de Nederlandse taal te leveren, alvorens de vrijstelling daadwerkelijk wordt verleend.

Artikel 5.2 Colloquium doctum

Het toelatingsonderzoek, bedoeld in artikel 7.29 van de wet, heeft betrekking op de volgende vakken op het daarbij vermelde niveau:

- VWO niveau (oude stijl) Engels.
- VWO niveau (oude stijl) wiskunde.
- VWO niveau (oude stijl) Nederlands.

§ 6 STUDIEBEGELEIDING**Artikel 6.1 Studievoortgangsadministratie**

1. De faculteit registreert de individuele studieresultaten van de studenten op een zodanige wijze dat deze geraadpleegd kunnen worden door de studenten via premium.
2. Zij verschaft elke student tenminste een maal per jaar (bij voorkeur halverwege het tweede semester) een overzicht van de door hem/haar behaalde studieresultaten.

Artikel 6.2 Studiebegeleiding

De faculteit draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten, die voor de opleiding zijn ingeschreven.

Artikel 6.3 Studieadvies eerste jaar

Elke student(e) krijgt aan het einde van het eerste jaar van inschrijving aan de opleiding een advies over de voortzetting van zijn/haar studie binnen of buiten de opleiding.

§ 7 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 7.1 Toetsen en examens 'oude stijl'

1. Voor de studenten, die in het studiejaar voorafgaand aan het studiejaar van invoering van deze regeling waren ingeschreven voor de opleiding psychologie blijft de desbetreffende onderwijs- en examenregeling, laatstelijk vastgesteld/gewijzigd op 27 augustus 2002 van kracht, onder de volgende voorwaarden:
 - a. tot 1 september 2003 wordt de gelegenheid geboden het propedeutisch examen af te leggen;
 - b. tot 1 september 2004 wordt aan degenen die het propedeutisch examen hebben behaald, de gelegenheid geboden de toetsen van het cursusjaar 2 af te leggen;
 - c. tot 1 september 2005 wordt aan degenen die de onder b bedoelde toetsen hebben behaald, de gelegenheid geboden de toetsen van het cursusjaar 3 af te leggen;
 - d. tot 1 september 2006 wordt aan degenen die de onder c bedoelde toetsen hebben behaald, de gelegenheid geboden de overige toetsen alsmede het examen van de opleiding af te leggen.
2. Het onderwijs, dat voorbereidt op de in het eerste lid onder a bedoelde toetsen wordt voor de laatste maal verzorgd in het studiejaar 2002-2003.
3. Het onderwijs, dat voorbereidt op de in het eerste lid onder b bedoelde toetsen, wordt voor de laatste maal verzorgd in het studiejaar 2003-2004.
4. Het onderwijs, dat voorbereidt op de in het eerste lid onder c bedoelde toetsen, wordt voor de laatste maal verzorgd in het studiejaar 2004-2005.
5. Het onderwijs, dat voorbereidt op de in het eerste lid onder d bedoelde toetsen, wordt voor de laatste maal verzorgd in het studiejaar 2005-2006.
6. In bijzondere gevallen kan de examencommissie aan andere studenten, dan die bedoeld in het eerste lid, toestemming verlenen examenonderdelen af te leggen volgens de in het eerste lid bedoelde onderwijs- en examenregeling.

Artikel 7.2 Overstap oude stijl - nieuwe stijl

1. Een student, als bedoeld in artikel 7.1, kan onder de volgende voorwaarden deelnemen aan de opleiding krachtens deze onderwijs- en examenregeling:
 - a. behaalde studieresultaten worden gewaardeerd als vrijstelling voor overeenkomstige onderdelen volgens de equivalentie-tabel in bijlage 1;

- b. deelneming staat open voorzover de gefaseerde invoering van het onderwijs en de toetsen volgens deze regeling dat feitelijk toelaten.
2. Overstap van de oude stijl naar de nieuwe stijl kan geschieden aan het begin van een academisch jaar tenzij de examencommissie in bijzondere gevallen anders beslist.

Artikel 7.3 Vervangende eisen 'oude stijl' VWO

Voor de bezitter van een VWO-diploma, dat is behaald volgens de op 31 juli 1998 geldende bij en krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs vastgestelde voorschriften worden deficiënties in de hierna genoemde vakken vervuld door het ten genoegen van examencommissie afgelegd hebben van de desbetreffende examenonderdelen op het niveau van het VWO-eindexamen:

- Wiskunde.

Artikel 7.4 Wijziging

1. Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur, na advies van de opleidingscommissie en na verkregen instemming c.q. advies van de faculteitsraad, bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
2. Een wijziging van deze regeling heeft geen betrekking op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
3. Een wijziging kan voorts niet ten nadele van studenten van invloed zijn op:
 - enige andere beslissing, die krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 7.5 Bekendmaking

1. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, van de Regels en Richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken, onder meer door opname in de studiegids.
2. Elke belangstellende kan op het faculteitsbureau een exemplaar van de in het eerste lid bedoelde stukken verkrijgen.

Artikel 7.6 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de examencommissie.

Artikel 7.7 Hardheidsclausule

De examencommissie is bevoegd in individuele gevallen van deze regeling af te wijken, indien onverkorte toepassing naar haar mening gezien de bijzondere omstandigheden zal leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 7.8 Beroep

Bij de mededeling van de uitslag die studenten behalen voor (onderdelen van) toetsen, wijst de examencommissie op het inzagerecht, op de mogelijkheid tegen de beslissing beroep in te stellen bij het college van beroep voor de examens als bedoeld in artikel 7.61 van de wet, en op de termijn van vier weken waarbinnen dit beroep moet worden ingesteld.

Artikel 7.9 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2003 en geldt voor het studiejaar 2003-2004.

Aldus met instemming van de raad van de faculteit der psychologie in haar vergadering van 19 juni 2003.

Aan de onderwijs- en examenregeling zoals hier opgenomen, kunnen geen rechten worden ontleend. Exemplaren van de definitieve onderwijs- en examenregeling kunnen worden verkregen bij het secretariaat van de examencommissie.

Bijlage 1 Equivalentietabel (art. 7.2)

In deze tabel is opgenomen welke vrijstellingen in de bacheloropleiding worden verleend op basis van de in de opleiding oude stijl behaalde resultaten.

Onderdeel oude opleiding Onderdeel nieuwe opleiding

Cursusjaar 1:

blok 'Sociaal gedrag' + computeronderwijs
 blok 'Lichaam en gedrag'
 blok 'Ontwikkeling en leren'
 blok 'Waarnemen'
 blok 'Methoden en technieken' + statistiek 1a
 blok 'Schrijfonderwijs I' + presenteren
 schrijfonderwijs 2a
 blok 'Statistiek 1a en 1b'
 blok 'Geschiedenis en theorie van de psychologie' + wetenschapsleer
 blok 'Menselijk kennen'
 Proefpersoonverplichting

Cursusjaar 1:

'Sociaal gedrag' + 'training PGO'
 'Lichaam en gedrag'
 'Ontwikkeling en leren'
 'Waarnemen'
 'Methoden en technieken'
 'Schrijfvaardigheid en presenteren'
 'Statistiek I'
 'Geschiedenis en grondslagen van de psychologie'
 'Complexe Cognitie'
 Proefpersoonverplichting

blok 'Verschillen tussen mensen'

Cursusjaar 2:
 blok 'Evolutie en gedrag'
 blok 'Psychopathologie'
 blok 'Geheugen'
 Blok 'Taal'
 Blok 'Bewustzijn'
 Blok 'Rekenen'
 Onderzoekspracticum
 Schrijfonderwijs Ila
 Schrijfonderwijs I Ib
 Statistiek Ila + I Ib
 Delphi I + II

'Verschillen tussen mensen' jaar 2

Cursusjaar 2:
 Keuzeonderwijs jaar 3
 'Psychopathologie'
 'Geheugen'
 Keuzeonderwijs jaar 3
 'Bewustzijn'
 'Rekenen'
 Onderzoekspracticum
 'Schrijfvaardigheid en presenteren'
 'Schrijfvaardigheid en presenteren'
 Statistiek II
 Programmeeronderwijs

Voor behaalde onderdelen die niet in deze tabel zijn genoemd, of onderdelen waarvan gedeelten zijn afgetekend wordt, indien nodig, een individuele regeling getroffen.

5.2 Regels en Richtlijnen bachelorexamen opleiding psychologie

Artikel 1 Examencommissie

De examencommissie draagt zorg voor de uitvoering van de regeling voor het bachelorexamen en zijn onderdelen, rekeninghoudend met de wet en met de onderwijs- en examenregeling over de inrichting en omvang van de examens van de opleiding psychologie van de faculteit der psychologie. De examencommissie wijst examinatoren aan die namens de examencommissie bevoegd zijn toetsen af te nemen. In voorkomende gevallen kan de examencommissie beslissingen van examinatoren nietig verklaren en een nieuwe beslissing nemen. Dit geldt in het bijzonder wanneer de student niet heeft voldaan aan de toelatingseisen tot het afgelegde examenonderdeel.

Artikel 2 Samenstelling van het bachelorexamen

1. Het examen bestaat uit de volgende onderdelen:
 - a. een aftekening voor de onderwijsonderdelen van cursusjaar 1 zoals vermeld in artikel 2.2 van het examenreglement;
 - b. een aftekening voor de onderwijsonderdelen van cursusjaar 2 zoals vermeld in artikel 2.2 van het examenreglement;
 - c. een aftekening voor de onderwijsonderdelen van cursusjaar 3 zoals vermeld in artikel 2.2 van het examenreglement;
 - d. het deelnemen aan de practica en de daarbij behorende opdrachten behorende bij de blokken als bedoeld onder a, b en c;

- e. het deelnemen aan de onderwijsbijeenkomsten;
- f. het deelnemen aan drie voortgangstoetsen in jaar één; drie voortgangstoetsen in jaar twee en drie voortgangstoetsen in jaar drie;
- g. het schrijven van een bachelorthese.

Artikel 3 Aftekeningen

lid 1: Voortgangstoetsen (VGT)

Een aftekening wordt toegekend op grond van een voldoende eindscore voor de drie voortgangstoetsen die gedurende het eerste, tweede en derde jaar worden afgenomen. Deze eindscore wordt voor elke student als volgt berekend:

- iedere voortgangstoets resulteert in een score op de volgende schaal:

onvoldoende	= 'o' =	1 VGT-punt
twijfelachtig	= 't' =	2 VGT-punten
voldoende	= 'v' =	3 VGT-punten
goed	= 'g' =	4 VGT-punten
- de behaalde VGT-punten worden gesommeerd, waarbij de resultaten van de drie toetsen worden gewogen als 1:1:1. Derhalve kunnen maximaal twaalf en minimaal drie VGT-punten per academisch jaar worden gescoord;
- een VGT-eindscore in het bereik van acht tot en met twaalf punten geldt als een voldoende eindscore en levert dus een aftekening op. Een eindscore in het bereik van drie tot en met zeven VGT-punten geldt als een onvoldoende eindscore;
- studenten die naar het oordeel van de examencommissie zonder verschoonbare redenen afwezig zijn bij een voortgangstoets, worden geacht niet te hebben deelgenomen aan de desbetreffende toets. Deze studenten dienen een opdracht te maken om te compenseren voor de gemiste VGT. Studenten die met instemming van de examencommissie afwezig zijn, ontvangen voor de desbetreffende toets één VGT-punt.

De globale samenstelling van iedere voortgangstoets is weergegeven in bijlage 1. Beoordeling en punttoekenning per toets geschiedt volgens de daartoe door de examencommissie vastgestelde regels. Deze regels zijn weergegeven in bijlage 2.

lid 2: Blokken

Voor elk van de blokken geldt dat een student een aftekening verkrijgt indien voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- a. minimaal 85% aanwezigheid bij de onderwijsbijeenkomsten. Toelaatbaarheid tot de bloktoetsen; de student moet bij minimaal 85% van de onderwijsbijeenkomsten aanwezig zijn geweest om aan de toets te mogen deelnemen. Indien niet aan de aanwezigheidsplicht is voldaan, en indien niet meer dan twee bijeenkomsten te veel zijn gemist, is de student voorwaardelijk toegelaten tot deelname aan de bloktoets. Om in aanmerking te kunnen komen voor een inhaalopdracht om alsnog aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen, dient de student binnen **twee weken** na afloop van het blok het formulier **verzoek inhaalopdracht onvoldoende aanwezigheid** (af te halen bij de onderwijsbalie) in te vullen en in te

leveren bij de onderwijsbalie op niveau 0 tijdens openingsuren. De student zal dan een bewijs krijgen met hierop de datum van inlevering. De examencommissie beslist over de geldigheid van redenen. Indien een student een naar het oordeel van de examencommissie verschoonbare reden heeft voor het niet hebben voldaan aan het aanwezigheidspercentage, wordt hem/haar een vervangende opdracht verstrekt. De aard en omvang van de opdracht staat in verhouding tot de gemiste onderwijsbijeenkomsten en dient binnen vier weken te worden ingeleverd bij de betreffende blokcoördinator. Bij voldoende aftekening van deze vervangende opdracht is alsnog voldaan aan de aanwezigheidsverplichting en zal de voorwaardelijke bloktoets geldig worden verklaard. Indien de aanvraag niet op tijd is ingeleverd, indien de examencommissie de redenen voor afwezigheid niet geldig acht en/of indien meer bijeenkomsten extra zijn gemist, wordt geen inhaalopdracht verstrekt en vervalt de voorwaardelijke bloktoets. De student dient het daaropvolgende studiejaar alsnog te voldoen aan de aanwezigheidsplicht en de bloktoets;

- b. een voldoende beoordeling voor de practica;
- c. minimaal een voldoende beoordeling voor de afsluitende bloktoets.

Compensatie

Iedere blokbeoordeling resulteert in een score op de tienpuntsschaal. Een resultaat van een vijf kan gecompenseerd worden door een blokbeoordeling van minimaal een acht. In de bachelor is compensatie mogelijk voor maximaal één onvoldoende blokbeoordeling met een vijf. Een blokbeoordeling van een vier of lager is niet compenseerbaar. De statistiekonderdelen, het programmeeronderwijs, het schrijfonderwijs, het keuzeonderwijs en het onderzoekspracticum kunnen niet gecompenseerd worden of als compensatie gelden. Aftekening van onvoldoende beoordeelde blokken via compensatie vindt alleen plaats indien voldaan is aan de aanwezigheidsplicht en indien de practica zijn afgetekend. Dit geldt zowel voor het blok dat gecompenseerd wordt als ook voor het blok waarmee gecompenseerd wordt. En eenmaal ingediend en toegekend verzoek tot compensatie kan niet worden herroepen.

Artikel 4 Deelnameverplichting

1. Voor elk studiejaar, geldt een deelnameverplichting aan drie voortgangstoetsen psychologie.
2. Voor de practica geldt een deelnameverplichting van 100%.
3. Met betrekking tot de onderwijsbijeenkomsten geldt een deelnameverplichting van 85% per blok:
 - op een totaal van 12 bijeenkomsten: tenminste 10 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 11 of 10 bijeenkomsten: tenminste 9 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 9 bijeenkomsten: tenminste 8 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 8 bijeenkomsten: tenminste 7 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 7 bijeenkomsten: tenminste 6 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 6 bijeenkomsten; tenminste 5 bijeenkomsten.

4. De deelname aan de practica en de onderwijsbijeenkomsten wordt per onderwijsgroep op een formulier geregistreerd.
5. Wanneer een student niet heeft voldaan aan de deelnameverplichting en de afwezigheid naar het oordeel van de examencommissie niet verontschuldigbaar is, wordt het desbetreffende blok, het practicum of de voortgangstoets, niet afgetekend.

Artikel 5 Eisen bachelorexamen psychologie

Toekenning van het bachelorexamen en het bij dit examen behorende getuigschrift vindt plaats, wanneer aftekeningen zijn behaald voor alle in artikel 2 genoemde examenonderdelen:

1. deelname aan minimaal negen voortgangstoetsen psychologie met minimaal een voldoende eindscore per jaar;
2. minimaal een voldoende voor elk van de toetsen. Een vijf kan worden gecompenseerd door een acht. Deze compensatieregeling kan slechts eenmaal worden toegepast en geldt niet voor de statistiekonderdelen, het programmeeronderwijs, het schrijfonderwijs, het keuzeonderwijs of het onderzoekspracticum;
3. een aftekening hebben verkregen voor alle praktische oefeningen die deel uitmaken van het onderwijs;
4. voldaan hebben aan de proefpersoonverplichting;
5. het schrijven van een bachelorthese.

Artikel 6 Judicium cum laude

Aan het bachelorexamen wordt het judicium 'cum laude' gehecht, indien voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- a. Gemiddelde score van minimaal een 8.0 over alle examenonderdelen die worden gewaardeerd op een tienpuntsschaal. Hierbij geldt bovendien dat geen enkele van deze examenonderdelen mag zijn herkanst.
- b. Bachelorthese: score minimaal acht.
- c. VGT: minstens 11 VGT punten in jaar één, minstens 11 VGT punten in jaar twee en minstens 11 VGT punten in jaar drie.

Artikel 7 Vrijstellingen

1. Een verzoek tot vrijstelling van het afleggen van een toets of een ander examenonderdeel op grond van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt ingediend bij de examencommissie. Bij het verzoek dienen schriftelijke bewijsstukken te worden overlegd die het verzoek kunnen schragen.
2. De examencommissie neemt een gemotiveerde beslissing binnen vier weken na ontvangst van het verzoek. De examencommissie kan besluiten de termijn van vier weken te verlengen met een door haar te bepalen termijn. De student wordt het besluit schriftelijk medegedeeld.

3. Voor die examenonderdelen waarvoor vrijstelling wordt verleend, worden geen studiepunten toegekend.

Artikel 8 Herkansingen

Voor studenten die in eerste instantie niet zijn geslaagd voor een onderdeel van het bachelorexamen, gelden de volgende herkansingsregelingen. De betreffende herkansingen staan uitsluitend open voor studenten die hebben voldaan aan de aanwezigheidsplicht.

lid 1: Bloktoetsen

Aan de student die voor een bloktoets een onvoldoende heeft behaald, wordt één herkansing per academisch jaar aangeboden. Een voldoende cijfer mag niet herkanst worden. Bij herkansingen geldt het hoogste cijfer.

lid 2: Practica

Aan de student die een onvoldoende heeft behaald voor een opdracht van het practicum wordt per practicum één herkansing per academisch jaar aangeboden.

lid 3: Voortgangstoetsen

- a. Studenten met een onvoldoende eindscore voor het onderdeel Voortgangstoetsen in jaar één, twee of drie dienen een extra werkstuk te maken handelend over een onderwerp op dat terrein van de psychologie dat blijkens de voortgangstoetsen het minst beheerst wordt. De voortgangstoetscommissie stelt het onderwerpen en de termijn van inleveren van het werkstuk vast. In alledrie de jaren is de studielast van het werkstuk afhankelijk van de eindscore:
 - bij een eindscore van 6-7 VGT-punten dient een werkstuk te worden gemaakt met een studielast van 2 studiepunten;
 - bij een eindscore van 3-5 VGT-punten dient een werkstuk te worden gemaakt met een studielast van 4 studiepunten;

Een voldoende beoordeling van het werkstuk leidt tot aftekening voor het onderdeel Voortgangstoetsen van het desbetreffende jaar.

lid 4: Werkstukken

Voor werkstukken geldt dat één herkansingsmogelijkheid wordt aangeboden. De herkansing bestaat uit het herschrijven van het desbetreffende werkstuk.

Artikel 9 Uitvoering en inwerkingtreding

1. In de gevallen waarin de Regels en Richtlijnen niet voorzien, beslist de examencommissie.
2. Deze Regels en Richtlijnen treden in werking met ingang van 1 september 2003.

Aldus vastgesteld door de examencommissie psychologie in haar vergadering van 23 juni 2003.

Aan de onderwijs- en examenregeling zoals hier opgenomen, kunnen geen rechten worden ontleend. Exemplaren van de definitieve onderwijs- en examenregeling kunnen worden verkregen bij het secretariaat van de examencommissie.

BIJLAGEN BIJ REGELS EN RICHTLIJNEN BACHELOREXAMEN

- Bijlage 1 Samenstelling van de voortgangstoets
- Bijlage 2 Beoordelingsprocedure voortgangstoets
- Bijlage 3 Fraude richtlijn

BIJLAGE 1 SAMENSTELLING VAN DE VOORTGANGSTOETS

Iedere voortgangstoets bestaat in principe uit 220 vragen. Uit het totale bestand dient iedere student ter beantwoording die vragen te selecteren welke appelleren aan haar of zijn individuele domein van kennis en interesse. De vragen in de toets zijn volgens een vaste sleutel verdeeld over achttien veld- en vakdisciplines die samen borg staan voor een representatieve afspiegeling van de inhoud van de opleiding psychologie. De bijbehorende blauwdruk is als volgt samengesteld:

Specificaties	Aantal items
Evolutie, genetica en sociobiologie	10
Grondslagen en geschiedenis	15
Human factors	10
Informatica en kunstmatige intelligentie	15
Kennis en denken	10
Klinische psychologie en psychopathologie	15
Leren en geheugen	15
Methodologie en statistiek	15
Motivatie, emotie, aandacht en bewustzijn	10
Neuroanatomie	15
Neurochemie en psychofarmacologie	10
Neurofysiologie en psychofysiologie	15
Neuropsychologie	10
Onderwijs en vaardigheden	10
Ontwikkelingspsychologie	10
Sociale- en persoonlijkheidspsychologie	15
Taal	10
Waarnemen en handelen	10

BIJLAGE 2 BEOORDELINGSPROCEDURE VOORTGANGSTOETS**1. Vaststellen van de referentiegroep**

Op basis van de studiefase waarin men zich bevindt, worden alle deelnemers verdeeld over vier verschillende referentiegroepen: jaargroep 1, jaargroep 2, jaargroep 3B (biologische psychologie) en 3C (cognitieve psychologie)

2. Berekening van de individuele (G-F)-score

Elke voortgangstoets resulteert voor iedere student allereerst in een 'ruwe' score. Dit is de zogenaamde '(goed min fout)'-score of (G-F)-score. De (G-F)-score wordt als volgt berekend, uitgaande van de goedgekeurde items in de toets:

$$\frac{[(\text{aantal correct beantwoorde items}) - (\text{aantal niet-correct beantwoorde items})]}{\text{totaal aantal goedgekeurde items in de VGT}}$$

De met een '?' beantwoorde items (= 'weet niet') en de onbeantwoorde items (= 'niet bekeken') worden dus niet in beschouwing genomen bij de berekening van de individuele (G-F)-score. Aan elk van de items uit de toets wordt bij het berekenen van de (G-F)-score een identiek gewicht toegekend. Het aantal goedgekeurde items wordt vastgesteld na het uitvoeren van een voorlopige item-analyse en na het verwerken van de commentaren op de toets. Het bereik van de individuele (G-F)-scores loopt van 0-100%. Bijvoorbeeld: uit een voortgangstoets van 220 items zijn 20 items verwijderd; een student die van de resterende 200 items 61 items correct, 29 items niet-correct en 110 items met 'vraagteken' of 'weet niet' beantwoordt, haalt een (G-F)-score van $[(61 - 29)/200] \times 100\% = 16\%$.

3. Relateren van de individuele (G-F)-scores aan de verdeling van (G-F)-scores binnen de referentiegroep

Door middel van relatieve normering wordt vervolgens voor elke student de individuele (G-F)-score getransformeerd naar een bijbehorende puntenscore. De procedure is voor een willekeurige student als volgt:

- allereerst wordt de relevante referentiegroep vastgesteld;
- vervolgens wordt de individuele (G-F)-score gerelateerd aan de verdeling van (G-F)-scores van alle studenten behorende bij de referentiegroep: voor iedere score wordt de bijbehorende percentiel-waarde (P) bepaald. Dit is een cijfer dat aangeeft hoeveel procent van de studenten uit de referentiegroep een lagere (G-F)-score heeft behaald dan de desbetreffende student;
- afhankelijk van de percentiel-zone waartoe de berekende percentiel-waarde behoort, worden vervolgens VGT-punten toegekend:
 $0\% < P15\% = \text{'o'} = 1 \text{ punt}$

15% < P 30% =	't'	= 2 punten
30% < P 80% =	'v'	= 3 punten
80% < P 100% =	'g'	= 4 punten

Met andere woorden, de 20% studenten met de hoogste score verkrijgen vier VGT-punten, de daaropvolgende 50% drie VGT-punten, de daaropvolgende 15% twee VGT-punten en de overige 15% één VGT-punt.

BIJLAGE 3 FRAUDE RICHTLIJN

De examencommissie psychologie heeft, ter nadere uitwerking van artikel 4.14 lid 1 sub e van de onderwijs- en examenregeling (OER), in haar vergadering van 14 juni 1995 de volgende richtlijn inzake examenfraude vastgesteld. De richtlijn maakt deel uit van de Regels en Richtlijnen.

Artikel 1

Onder fraude als bedoeld in artikel 4.14 van de OER, wordt in elk geval verstaan:

- a. handelen of nalaten van een examinandus dat het vormen van een juist oordeel omtrent kennis, inzicht of vaardigheid van de examinandus geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt;
- b. handelen of nalaten van een examinandus dat het vormen van een juist oordeel omtrent kennis, inzicht of vaardigheid van een mede-examinandus geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt.

Artikel 2

Onder fraude in de zin van artikel 4.14 van de OER wordt tevens verstaan: poging tot fraude.

Artikel 3

Als handelen of nalaten bedoeld in artikel 1 van deze richtlijn wordt onder meer beschouwd:

- a. in verband met het schrijven van werkstukken:
 - het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages uit andere schriftelijke werkstukken c.q. mondelinge teksten op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat dat sprake is van eigen werk;
 - het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages uit wetenschappelijke artikelen of boeken op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat dat er sprake is van eigen werk;
 - het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages uit andere elektronische werkstukken op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat van eigen werk;

- het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages van bronnen op het internet op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat van eigen werk.
- b. in verband met het afleggen van toetsen en daarmee vergelijkbare tentamens en examens:
 - het voor gebruik beschikbaar hebben, op of in de nabijheid van de tafel waaraan de examinandus is gezeten bij het afleggen van de toets, dan wel op een andere voor de examinandus toegankelijke plaats, van andere teksten dan waarvan het gebruik uitdrukkelijk wordt toegestaan;
 - het uitwisselen van informatie met een mede-examinandus tijdens de toets, waar en op welke wijze dan ook.

Artikel 4

Indien naar het oordeel van een examiner spraken is van een geval van (mogelijke) fraude, treedt deze in beginsel als volgt op:

- a. ingeval de (mogelijke) fraude wordt vastgesteld tijdens het afleggen van de toets:
 - de examiner stelt de examinandus op de hoogte van de geconstateerde (mogelijke) fraude;
 - een eventuele tekst die de examinandus ten onrechte voor gebruik beschikbaar heeft gehad, wordt ingenomen;
 - de examinandus wordt in de gelegenheid gesteld om de toets verder af te leggen, tenzij de examiner anders beslist;
 - de examiner gaat over tot uitsluiting van verdere deelname indien de examinandus zich verzet tegen de inname van een eventueel ten onrechte voor gebruik beschikbaar gehouden tekst;
 - een ingenomen tekst wordt na beëindiging van de toets niet geretourneerd aan de examinandus, tenzij de examiner anders beslist;
 - de examiner legt de relevante gegevens in verband met de geconstateerde fraude schriftelijk vast en stuurt dit onverwijld naar de examencommissie psychologie, onder bijvoeging van de eventueel ingenomen teksten;
- b. ingeval de (mogelijke) fraude wordt vastgesteld tijdens of na de correctie van een toets dan wel examen:
 - de examiner stelt de examencommissie psychologie onverwijld schriftelijk op de hoogte van de (mogelijke) fraude, onder toevoeging van de relevante stukken;
 - de examencommissie psychologie stelt de examinandus op de hoogte van de geconstateerde (mogelijke) fraude.
- c. ingeval de (mogelijke) fraude wordt vastgesteld tijdens of na correctie van schriftelijke werkstukken die onderdeel zijn van een tentamen of die als afsluiting van een onderwysonderdeel gelden:
 - de examiner stelt de examencommissie psychologie onverwijld schriftelijk op de hoogte van de (mogelijke) fraude, onder toevoeging van de relevante stukken;

- de examencommissie psychologie stelt de examinandus op de hoogte van de geconstateerde (mogelijke) fraude.

Artikel 5

Gevalen van mogelijke fraude behandelt de examencommissie psychologie in beginsel als volgt:

- a. de van fraude verdachte persoon wordt opgeroepen voor een gesprek; van de zijde van de examencommissie zullen aan dat gesprek deelnemen de voorzitter en de ambtelijk secretaris van de examencommissie, dan wel hun plaatsvervangers, en - zo mogelijk - een ander lid van de examencommissie;
- b. mede op basis van de resultaten van het onder lid a bedoelde gesprek beslist de examencommissie of er spraken is van fraude;
- c. in elk geval van fraude als bedoeld onder artikel 1, lid a, wordt de betreffende toets of het betreffende werkstuk ongeldig verklaard;
- d. in elk geval van fraude als bedoeld onder artikel 1, lid a, legt de examencommissie een sanctie op, daarbij onder meer lettend op de aard en de ernst van de gepleegde fraude overeenkomstig het gestelde in artikel 4.13 van de OER;
- e. de betrokkene wordt zo spoedig mogelijk van de beslissing van de examencommissie op de hoogte gesteld;
- f. van een ongeldigheidsverklaring en van een opgelegde sanctie wordt een aantekening gemaakt in het dossier van betrokkene;
- g. ingenomen teksten worden - na een betreffend verzoek - door de examencommissie aan betrokkene geretourneerd, indien de examencommissie beslist dat zij niet langer beschikbaar dienen te blijven in verband met de (verdere) behandeling van de zaak;
- h. de examencommissie kan besluiten om haar beslissing en de daaraan ten grondslag liggende feiten en omstandigheden geanonimiseerd openbaar te maken.

Artikel 6

Tegen beslissingen die de examencommissie neemt in het kader van fraude, is binnen vier weken na bekendmaking van de beslissing beroep mogelijk bij het college van beroep voor de examens.

5.3 ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING DOCTORAAL PSYCHOLOGIE

Onderwijs- en examenregeling voor het studiejaar 2003-2004 voor de opleiding psychologie van de faculteit der psychologie, zoals bedoeld in artikel 7.13 van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW), met instemming van de raad van de faculteit der psychologie van de Universiteit Maastricht.

§ 1 ALGEMENE BEPALINGEN**Artikel 1 Toepasselijkheid van de regeling**

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de voltijdse opleiding psychologie, verder te noemen: de opleiding. De opleiding wordt verzorgd door de faculteit der psychologie, verder te noemen: de faculteit.

Artikel 2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek;
- b. student: persoon die is ingeschreven aan de Universiteit Maastricht met als peildatum 1 december 2003 voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de toetsen en de examens van de opleiding;
- c. onderdeel: een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet;
- d. practicum: een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13 lid 2 onder t van de wet in het kader van het blokgebonden onderwijs;
- e. onderwijsbijeenkomst: een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13 lid 2 onder t van de wet;
- f. niet-blokgebonden onderwijs: al het onderwijs dat buiten het blok verzorgd wordt;
- g. doctoraal: de postpropedeutische fase die samenvalt met het tweede, derde en vierde studiejaar;
- h. de examencommissie: de commissie als bedoeld in artikel 7.12 van de wet;
- i. het faculteitsbestuur: het dagelijks bestuur van de faculteit der psychologie van de Universiteit Maastricht als bedoeld in artikel 9.24 van de wet;
- j. college van beroep: het college van beroep voor de examens als bedoeld in artikel 7.60 van de wet;
- k. Regels en Richtlijnen: de door de examencommissie vastgestelde regels met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens de toetsen en richtlijnen met betrekking tot de beoordeling van degene die de toets aflegt en met betrekking tot de vaststelling van de uitslag van de toetsen en de examens als bedoeld in artikel 7.12 lid 4 van de wet;
- l. blok: een onderwijseenheid van de opleiding, in de zin van de wet;
- m. toets: het tentamen als onderdeel van het examen als bedoeld in artikel 7.10 lid 1 van de wet;
- n. examinator: In haar vergadering van 22 maart 2000 heeft de examencommissie der psychologie, ter uitvoering van het bepaalde in artikel 7.12 lid 3 van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, besloten om de volgende personen als examinator aan te wijzen:
Wetenschappelijk personeel met een aanstelling van de faculteit der psychologie, belast met onderwijstaken; het betreft de volgende categorieën wetenschappelijk personeel, zoals vermeld in de CAO Nederlandse Universiteiten:

- hoogleraren
- de universitaire hoofddocenten
- de universitaire docenten
- de assistenten in opleiding
- overig wetenschappelijk personeel.

Studentassistenten (in de CAO nu aangewezen als OBP) worden niet als examinator aangewezen.

De examencommissie kan overgaan tot het aanwijzen van deskundigen buiten de faculteit der psychologie, die op basis van afspraken met het faculteitsbestuur of de examencommissie betrokken zijn bij:

- de begeleiding / beoordeling van keuzeonderwijs
- de begeleiding / beoordeling van een onderzoeksstage
- de begeleiding / beoordeling van een afstudeerwerkstuk, waarbij zij het bepaalde in de onderwijs- en examenregeling van de faculteit der psychologie en de Regels en Richtlijnen in acht dienen te nemen.

De examencommissie is bevoegd van bovengenoemde af te wijken en ook andere personen als examinator aan te wijzen.

- o. blokcoördinator c.q. practicumcoördinator: een examinator die inhoudelijk verantwoordelijk is voor een bepaald blok c.q. de practica in een bepaald blok;
- p. studiepunt: een studielast van 28 uren studie. Conform artikel 7.4 WHW wordt de studielast van een opleiding uitgedrukt in studiepunten. De studielast van een opleiding bedraagt 240 studiepunten

Artikel 3 Doel van de opleiding

Met de opleiding wordt beoogd zodanige kennis, vaardigheden en inzicht bij te brengen op het gebied van de psychologie, meer in het bijzonder op de gebieden cognitieve psychologie dan wel biologische psychologie, dat de afgestudeerde in staat is tot zelfstandige beroepsuitoefening, en in aanmerking komt voor een eventuele vervolgopleiding, bijvoorbeeld tot wetenschappelijk onderzoeker.

Artikel 4 De examens

In de opleiding kunnen de volgende examens worden afgelegd:

- het afsluitend (doctoraal) examen als bedoeld in artikel 7.20 van de wet.

Artikel 5 Voertaal

Het onderwijs vindt in beginsel plaats in het Nederlands. Toetsing van de onderdelen die in het Engels worden aangeboden, kan in het Engels plaatsvinden.

§ 2 DOCTORAAL (POSTPROPEDEUSE) PSYCHOLOGIE**Artikel 6 Samenstelling**

Het doctoraal in 2003-2004 omvat het volgende onderwijsprogramma:

§ 2.1 DERDE EN VIERDE STUDIEJAAR**Artikel 7 Afstudeerrichtingen**

Het derde en vierde studiejaar kennen twee verschillende afstudeerrichtingen naar keuze van de student:

- a. cognitieve psychologie
- b. biologische psychologie

§ 2.1.A AFSTUDEERRICHTING COGNITIEVE PSYCHOLOGIE**Artikel 8 Samenstelling**

De afstudeerrichting 'cognitieve psychologie' omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

Artikel 8a Blokgebonden onderwijs jaar drie (eerste semester)

Het blokgebonden onderwijs van het derde studiejaar (eerste semester) omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

- het blok 3.1.a 'Redeneren en beslissen in de rechtszaal en daarbuiten' 5.7 studiepunten
- het blok 3.2.a 'Propaganda' 5.7 studiepunten
- het blok 3.3.a 'Multimedia' 5.7 studiepunten

Artikel 8b Niet-blokgebonden onderwijs jaar drie

- statistiek IIIa 4.3 studiepunten
- statistiek IIIb 4.3 studiepunten
- Delphi II 4.3 studiepunten
- schrijfonderwijs III: jaarwerkstuk 4.3 studiepunten

Artikel 9 Afstudeervarianten (tweede semester)

De student met de afstudeerrichting 'cognitieve psychologie' dient een keuze te maken uit één van de onderstaande afstudeervarianten:

1. cognitieve ergonomie
2. onderwijspsychologie

Artikel 9a Cognitieve ergonomie

De afstudeervariant 'cognitieve ergonomie' omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij behorende studielast:

- het blok 3.4.1 'Man-machine interaction' 5.7 studiepunten
- het blok 3.5.1 'Verkeers- en luchtvaartpsychologie' 5.7 studiepunten
- het blok 3.6.1 'Information design' 5.7 studiepunten
- het blok 3.7.1 'Evaluating human work' 5.7 studiepunten

Artikel 9b Onderwijspsychologie

De afstudeervariant 'onderwijspsychologie' omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij behorende studielast:

- het blok 3.4.2 'Cognitive- and social development' 5.7 studiepunten
- het blok 3.5.2 'Kennis verwerven' 5.7 studiepunten
- het blok 3.6.2 'Beoordelen en testen' 5.7 studiepunten
- het blok 3.7.2 'Instrueren' 5.7 studiepunten

Artikel 9c Voortgangstoetsen

In het derde studiejaar worden studenten geacht deel te nemen aan drie voortgangstoetsen. Bij voldoende aftekening van het onderdeel voortgangstoetsen worden 2.9 studiepunten toegekend.

Artikel 10 Blokgebonden onderwijs jaar vier

Het blokgebonden onderwijs van het vierde studiejaar omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij behorende studielast:

- keuzeonderwijs 17.1 studiepunten

Artikel 11 Stage en afstudeerwerkstuk

• goedgekeurde onderzoeksopzet	5.7 studiepunten
• aftekening van de uitvoering van de stage	17.2 studiepunten
• afstudeerwerkstuk	17.2 studiepunten

In het vierde studiejaar worden studenten geacht deel te nemen aan minimaal één voortgangstoets. Bij voldoende aftekening van het onderdeel voortgangstoetsen worden 2.9 studiepunten toegekend.

§ 2.1.B AFSTUDEERRICHTING BIOLOGISCHE PSYCHOLOGIE

Artikel 12 Samenstelling

De afstudeerrichting 'biologische psychologie' omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

Artikel 12a Blokgebonden onderwijs jaar drie (eerste semester)

Het blokgebonden onderwijs van het derde studiejaar (eerste semester) omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

• het blok 3.1.b 'Basale neurowetenschap'	5.7 studiepunten
• het blok 3.2.b 'Biological psychology: research methods'	5.7 studiepunten
• het blok 3.3.b 'Biological psychology: theoretical perspectives'	5.7 studiepunten

Artikel 12b Niet-blokgebonden onderwijs jaar drie

• statistiek IIIa	4.3 studiepunten
• statistiek IIIb	4.3 studiepunten
• Delphi II	4.3 studiepunten
• schrijfonderwijs III: jaarwerkstuk	4.3 studiepunten

Artikel 13 Afstudeervarianten (tweede semester)

De student met afstudeerrichting 'biologische psychologie' dient een keuze te maken uit één van de onderstaande afstudeervarianten:

1. neuropsychologie
2. ontwikkelingspsychologie
3. cognitive neuroscience

Artikel 13a Neuropsychologie

De afstudeervariant 'neuropsychologie' omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

- het blok 3.4.3 'Hersenletsel' 5.7 studiepunten
- het blok 3.5.3 'Gedragsstoornissen' 5.7 studiepunten
- het blok 3.6.3 'Arousal, attention and psychopharmacology' 5.7 studiepunten
- het blok 3.7.3 'Neuropsychologie van de veroudering' 5.7 studiepunten

Artikel 13b Ontwikkelingspsychologie

De afstudeervariant 'ontwikkelingspsychologie' omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

- het blok 3.4.4 'Infancy' 5.7 studiepunten
- het blok 3.5.4 'Waarneming, attentie en motorische ontwikkeling' 5.7 studiepunten
- het blok 3.6.4 'Ontwikkeling van cognitie en taal' 5.7 studiepunten
- het blok 3.7.4 'Social-emotional development' 5.7 studiepunten

Artikel 13c Cognitive neuroscience

De afstudeervariant 'cognitive neuroscience' omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

- het blok 3.4.6 'Mechanisms of attention in visual perception' 5.7 studiepunten
- het blok 3.5.6 'Cognitive neuroscience of sensory and motor systems' 5.7 studiepunten
- het blok 3.6.6 'Brain imaging methods' 5.7 studiepunten
- het blok 3.7.6 'The cognitive neuroscience of auditory/speech perception' 5.7 studiepunten

Artikel 13d Voortgangstoetsen

In het derde studiejaar worden studenten geacht deel te nemen aan drie voortgangstoetsen. Bij voldoende aftekening van het onderdeel voortgangstoetsen worden 2.9 studiepunten toegekend.

Artikel 14 Blokgebonden onderwijs jaar vier

Het blokgebonden onderwijs van het vierde studiejaar omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

- keuzeonderwijs 17.1 studiepunten

Artikel 15 Stage en afstudeerwerkstuk

- goedgekeurde onderzoeksopzet 5.7 studiepunten
- aftekening van de uitvoering van de stage 17.2 studiepunten
- afstudeerwerkstuk 17.2 studiepunten

In het vierde studiejaar worden studenten geacht deel te nemen aan minimaal één voortgangstoets. Bij voldoende aftekening van het onderdeel voortgangstoetsen worden 2.9 studiepunten toegekend.

§ 2.1.C AFSTUDEERTRAJECT PSYCHOPATHOLOGIE

Voor het afstudeertraject psychopathologie gelden andere regels met betrekking tot aanmelden en inschrijven voor de blokken. De procedure staat beschreven in hoofdstuk 3 van deze studiegids, inleiding afstudeertraject psychopathologie.

Artikel 16 Samenstelling

Het afstudeertraject 'psychopathologie' omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

Artikel 16a Blokgebonden onderwijs jaar drie (tweede semester)

Het blokgebonden onderwijs van het derde studiejaar omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

- de blokken 3.1.a, 3.2.a, 3.3.a van de afstudeerrichting cognitieve psychologie (voor omschrijving: zie artikel 8a) óf 3.1.b, 3.2.b, 3.3.b van de afstudeerrichting biologische psychologie (voor omschrijving: zie artikel 12a)
- het blok 3.4.5 'Gesprekstechnieken' 5.7 studiepunten
- het blok 3.5.5 'Stemmingsstoornissen' 5.7 studiepunten
- het blok 3.6.5 'Angst' 5.7 studiepunten
- het blok 3.7.5 'Seksualiteit' 5.7 studiepunten

Artikel 16b Niet-blokgebonden onderwijs jaar drie

• statistiek IIIa	4.3 studiepunten
• statistiek IIIb	4.3 studiepunten
• Delphi II	4.3 studiepunten
• schrijfonderwijs III: jaarwerkstuk	4.3 studiepunten

Artikel 16c Voortgangstoetsen

In het derde studiejaar worden studenten geacht deel te nemen aan drie voortgangstoetsen. Bij voldoende aftekening van het onderdeel voortgangstoetsen worden 2.9 studiepunten toegekend.

Artikel 17 Blokgebonden onderwijs jaar vier

Het blokgebonden onderwijs van het vierde studiejaar omvat de volgende onderdelen (inclusief de bijbehorende practica en onderwijsbijeenkomsten) met de daarbij vermelde studielast:

• keuzeonderwijs	17.1 studiepunten

Artikel 18 Stage en afstudeerwerkstuk

• goedgekeurde onderzoeksopzet	5.7 studiepunten
• aftekening van de uitvoering van de stage	17.2 studiepunten
• afstudeerwerkstuk	17.2 studiepunten

In het vierde studiejaar worden studenten geacht deel te nemen aan minimaal één voortgangstoets. Bij voldoende aftekening van het onderdeel voortgangstoetsen worden 2.9 studiepunten toegekend.

§ 2.2 DOCTORAAL EXAMEN**Artikel 19 Het doctoraal (postpropedeuse) examen psychologie**

1. Het doctoraalexamen psychologie bestaat uit:
 - a. een aftekening van dertien bloктоetsen in de doctoraalfase, te weten:
 - zes blokken in het tweede studiejaar;
 - drie blokken van de gekozen afstudeerrichting;
 - vier blokken van de gekozen afstudeervariant;
 - b. een aftekening van de blokgebonden practica en de daarbij behorende opdrachten;
 - c. een aftekening van aanwezigheid van de onderwijsbijeenkomsten in het tweede, derde en vierde studiejaar;

- d. een aftekening voor het onderzoekspracticum blok 2.7;
 - e. een aftekening van het niet-blokgebonden onderwijs in jaar twee en drie alsmede de bijbehorende toetsen:
 - Delphi I en II;
 - statistiek IIa, IIb, IIIa en IIIb;
 - schrijfonderwijs IIa, IIb en III;
 - f. een aftekening voor het keuzeonderwijs;
 - g. het schrijven van een onderzoeksopzet, het uitvoeren van de stage en het schrijven van het afstudeerwerkstuk;
 - h. een aftekening voor minimaal zeven en maximaal negen voortgangstoetsen psychologie, waarvan drie VGT's in jaargroep 2, drie VGT's in jaargroep 3 en minimaal één VGT in jaargroep 4.
2. De examencommissie stelt met inachtneming van de onderwijs- en examenregeling voor elk van de bedoelde onderdelen regels met betrekking tot de normering en beoordeling vast. Deze regels worden opgenomen in de Regels en Richtlijnen voor het doctoraalexamen psychologie van de faculteit der psychologie voor het studiejaar 2003-2004, verder te noemen Regels en Richtlijnen voor het doctoraalexamen psychologie. Deze Regels en Richtlijnen voor het doctoraalexamen psychologie worden bij aanvang van het studiejaar op duidelijke wijze aan de studenten bekendgemaakt.

§ 3 TOETSEN; TENTAMINERING

Artikel 20 De voortgangstoets

1. De examencommissie kan bepalen dat, naast de toetsen op grond van artikel 7.10 lid 1 van de wet, het doctoraal examen een door haar te verrichten onderzoek omvat in de vorm van een voortgangstoetsing.
2. Iedere voortgangstoets psychologie bestaat uit vragen van het type juist/onjuist met vraagtekenoptie.
3. De voortgangstoets psychologie wordt driemaal per jaar op nader vast te stellen data afgenomen. Deze data worden bij aanvang van het studiejaar door het bureau onderwijs bekend gemaakt.
4. De samenstelling van elke voortgangstoets wordt door de examencommissie geregeld in de Regels en Richtlijnen voor het propedeutisch examen, respectievelijk voor het doctoraalexamen.
5. De vaststelling van de uitslag en de daarbij behorende normering van elke voortgangstoets worden door de examencommissie geregeld in de Regels en Richtlijnen voor het doctoraalexamen.
6. Studenten die niet hebben deelgenomen aan een voortgangstoets, zijn verplicht uiterlijk binnen twee weken na de datum waarop de voortgangstoets is afgenomen, aan de examencommissie schriftelijk mededeling te doen van de reden(en) van afwezigheid. De examencommissie besluit over de verontschuldigheid uiterlijk binnen vier weken na de datum waarop de voortgangstoets

is afgenomen, op basis van de hiervoor genoemde schriftelijke mededeling en bericht hierover aan de student.

7. De examencommissie bepaalt de beoordelingsprocedure, het aantal vragen en de categorieën van de vragen voor de voortgangstoets

Artikel 21 De bloктоetsen

1. In de doctoraalfase worden maximaal zestien bloктоetsen afgenomen naar aanleiding van de onderwerpen die in het bij die bloктоets behorende blok aan de orde zijn gesteld.
2. Voorwaarde voor het kunnen afleggen van bloктоetsen is, dat voldaan is aan de in artikel 25 opgenomen minimale deelname aan de onderwijsgroepen.
3. De samenstelling van de bloктоetsen zoals bedoeld in lid 1 en lid 2 geschiedt door de examinator (i.c. de blokcoördinator) die verantwoordelijk is voor het desbetreffende examenonderdeel, bij voorkeur in overleg met andere docenten die betrokken zijn bij het programma-onderdeel waarop de bloктоets betrekking heeft.
4. Voor het doctoraalexamen geldt dat de bloктоets summatief is. De examencommissie stelt vast welke score minimaal vereist is om in aanmerking te komen voor een blokaftekening, waaruit blijkt dat voldaan is aan de gestelde eisen.
5. De bloктоetsen worden schriftelijk afgenomen. In geval er gebruik gemaakt wordt van juist-onjuist vragen dienen daarnaast minimaal 5 open vragen te worden gesteld. Het minimum aantal juist-onjuist vragen is in dat geval 50 vragen, waarbij beide delen voor 50% meetellen in de bloктоetsscore. Indien een docent gebruik wil maken van een toetsvorm anders dan een paper (individueel), een essay, open vragen of portfolio toetsing dan dient de docent daarvoor toestemming te vragen aan de examencommissie.
8. De examencommissie is bevoegd in bijzondere omstandigheden een andere vorm van toetsing en/of weging toe te staan.
7. De vaststelling van de uitslag en de daarbij behorende normering van elke bloктоets worden door de examencommissie geregeld.

Artikel 22 Toetsen blokgebonden practica

Voor de doctoraal fase bepaalt de examencommissie voor de blokgebonden practica en de daarbij behorende toetsen de vorm en inhoud van de desbetreffende examenonderdelen, de data waarop ze worden afgenomen, alsmede de wijze waarop een aftekening kan worden verkregen.

Artikel 23 Toetsen niet-blokgebonden onderwijs

Voor de doctoraal fase bepaalt de examencommissie voor het niet-blokgebonden onderwijs en de daarbij behorende toetsen de vorm en inhoud van de desbetreffende examenonderdelen, de data waarop ze worden afgenomen, alsmede de wijze waarop een aftekening kan worden verkregen.

Artikel 24 Werkstukken

1. Voor het doctoraalexamen is verplicht:
 - het schrijven van twee werkstukken in het tweede jaar: één in het Nederlands (schrijfonderwijs IIa) en één in het Engels (schrijfonderwijs IIb);
 - het schrijven van een jaarwerkstuk in het derde jaar (schrijfonderwijs III);
 - het schrijven van de onderzoeksopzet in het kader van de stage;
 - het schrijven van het afstudeerwerkstuk.
2. De examencommissie stelt de eisen vast waaraan de werkstukken moeten voldoen. Deze eisen worden bij aanvang van elk studiejaar aan de studenten bekendgemaakt.
3. De examencommissie bepaalt in welke gevallen een student de gelegenheid wordt geboden voor het geheel of gedeeltelijk herschrijven van een werkstuk.

Artikel 25 Deelname aan de onderwijsgroepen

Het percentage van de verplichte minimale deelname aan de onderwijsgroepen bedraagt per blokperiode 85 procent. De examencommissie stelt vast op welke wijze de feitelijke deelname van iedere student aan het onderwijs wordt geregistreerd.

Artikel 26 Aftekening van blokken

1. Het in voldoende mate deelnemen aan de onderwijsbijeenkomsten en het met goed gevolg deelnemen aan de bloktoets en de practica (blokgebonden vaardigheidsonderwijs) wordt gehonoreerd met een aftekening van het desbetreffende blok. Een aftekening wordt verkregen nadat een examinerator of een niet tot de wetenschappelijke staf behorend lid van het personeel onder toezicht en verantwoordelijkheid van de examencommissie, heeft verklaard dat aan de eisen van dat onderdeel van het examen is voldaan. Voorwaarde voor het verkrijgen van een aftekening is dat de student heeft voldaan aan de toelatingseisen tot het desbetreffende examenonderdeel. De examencommissie kan, indien niet voldaan is aan de toelatingseisen, de beslissing van de examinerator herroepen.
2. In het geval dat de in lid 1 bedoelde functionaris twijfelt of aan de eisen voor aftekening van een blok is voldaan, legt hij/zij dit ter beslissing voor aan de examencommissie.

Artikel 27 Stage

1. De examencommissie bepaalt in een stagereglement de eisen waaraan een stage naar aard en inhoud moet voldoen.
2. Alvorens met de stage te kunnen beginnen, dient te zijn voldaan aan:
 - alle vereisten voor het propedeutisch diploma;
 - een voldoende aftekening van blok 2.7: het onderzoekspracticum;
 - een voldoende aftekening van statistiek IIa, IIb, IIIa en IIIb;

- een voldoende aftekening van schrijfonderwijs IIa en IIb;
- een voldoende aftekening van schrijfonderwijs III (jaarwerkstuk);
- een voldoende aftekening voor de blokken van de afstudeerrichting (de blokperioden 3.1 t/m 3.3).

De onderzoeksopzet wordt bij voorkeur vooraf aan de stageperiode ingeleverd bij de facultaire begeleider en door deze persoon beoordeeld. Mochten de omstandigheden zodanig zijn dat het niet mogelijk is de onderzoeksopzet vooraf aan de stageperiode te schrijven, dan moet deze opzet in ieder geval binnen een periode van 2 maanden na aanvang van de stageperiode, door de facultaire begeleider, met een voldoende beoordeeld zijn.

3. Het stagereglement is weergegeven in bijlage 5.
4. Voor het goede verloop van de stages worden nadere richtlijnen opgesteld, welke zijn opgenomen in de handleiding stages. Deze handleiding wordt bij aanvang van het studiejaar aan vierdejaars studenten verstrekt.

Artikel 28 Aangepaste vorm van de toetsen

Aan lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten wordt, op verzoek van de desbetreffende studenten, de gelegenheid geboden de toetsen op een zoveel mogelijk aan hun handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint daartoe zonnodig advies in alvorens te beslissen.

§ 4 UITSLAGBEPALING

Artikel 29 Vaststelling en bekendmaking uitslag van toetsen

De examinator maakt de voorlopige uitslag van een toets bekend binnen 15 werkdagen na de dag waarop de toets is afgelegd, en verschaft het bureau onderwijs van de faculteit de nodige gegevens ten behoeve van de bekendmaking van de uitslag.

Artikel 30 Vaststelling en bekendmaking uitslag van examens

Aan de student die aan alle eisen voor het behalen van het doctoraalexamen heeft voldaan, wordt het doctoraalexamen toegekend ten bewijze waarvan hem/haar het getuigschrift behorende bij het doctoraalexamen zal worden uitgereikt.

Artikel 31 Geldigheidsduur van examenonderdelen

1. De geldigheidsduur van behaalde examenonderdelen is in beginsel onbeperkt.
2. De examencommissie kan met betrekking tot een examenonderdeel een aanvullend, dan wel vervangend tentamen opleggen wanneer daar goede redenen voor zijn.

Artikel 32 Fraude

1. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, zodra de student voldoende bewijzen overlegt van door hem/haar behaalde toetsen en de daarmee verworven academische vorming. Aan de student die aan alle eisen voor het behalen van het doctoraal examen heeft voldaan, wordt het doctoraal examen toegekend ten bewijze waarvan hem/haar het getuigschrift behorende bij het doctoraal examen zal worden uitgereikt.
2. Alvorens de uitslag van het examen vast te stellen kan de examencommissie zelf een onderzoek instellen naar de kennis van de student met betrekking tot een of meer onderdelen of aspecten van de opleiding, indien en voor zover de uitslagen van de desbetreffende toetsen haar daartoe aanleiding geven.

Artikel 33 Inzagerecht

1. Van werkstukken in het kader van schrijfonderwijs dienen twee of drie exemplaren aangeleverd te worden waarvan maximaal één in elektronische vorm (op schijf of via e-mail); de papieren versie wordt na correctie, voorzien van kanttekeningen en beoordeling van de examinerator aan de student geretourneerd, uiterlijk 20 werkdagen na de datum waarop het werkstuk is ingeleverd.
2. Practicumverslagen worden aan de student, voorzien van beoordeling, uiterlijk 20 werkdagen na de datum waarop het practicumverslag werd ingeleverd, ter inzage aangeboden.
3. Binnen een termijn van 20 werkdagen, die aanvangt op de dag van de toetsafname, kan degene die heeft deelgenomen aan een bloktoets, inzage verkrijgen in zijn/haar beoordeelde werk op een door de blokcoördinator nader vastgesteld tijdstip.
4. Bij inzage van een bloktoets is er een antwoordsleutel voorhanden.

§ 5 VRIJSTELLING**Artikel 34 Vrijstelling van toets**

1. De examencommissie is bevoegd een examinandus voor bepaalde examenonderdelen geheel of gedeeltelijk vrijstelling te verlenen. Een daartoe strekkend verzoek dient uiterlijk zes weken voor aanvang van de activiteit waarop het examenonderdeel betrekking heeft bij de examencommissie te worden ingediend. In de regel zal de examencommissie, alvorens een beslissing te nemen, eerst de voor het bewuste onderdeel verantwoordelijke docent(en) consulteren.
2. Voor die examenonderdelen waarvoor vrijstelling wordt verleend, worden geen studiepunten toegekend.

§ 6 AFLEGGEN VAN EXAMENSPARAGRAAF 6 AFLEGGEN VAN EXAMENS

Artikel 35 Volgorde toetsen

1. Examinandi zijn onvoorwaardelijk toelaatbaar tot de examenonderdelen behorende bij het doctoraalexamen, nadat zij voor het propedeutisch examen zijn geslaagd.
2. Aan blok 2.7 (het onderzoekspracticum) kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat is voldaan aan de volgende eisen:
 - aftekening voor schrijfonderwijs 1;
 - aftekening voor statistiek Ia en Ib;
 - aftekening voor methoden en technieken.
3. Voor het overige niet-blokgebonden onderwijs geldt de volgende regeling: aan Delphi II kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat Delphi I is behaald.
4. De eerste drie blokken van het derde jaar vormen de basisblokken van de twee afstudeerrichtingen cognitieve psychologie en biologische psychologie. De basisblokken van de afstudeerrichting cognitieve psychologie zijn specifiek voorbereidend voor de afstudeervarianten: cognitieve ergonomie en onderwijspsychologie.
De basisblokken van de afstudeerrichting biologische psychologie zijn specifiek voorbereidend voor de afstudeervarianten: ontwikkelingspsychologie, cognitive neuroscience en neuropsychologie. De basisblokken van beide afstudeerrichtingen (dus zowel cognitief als biologisch) bereiden voor op het afstudeertraject psychopathologie.
Om te kunnen afstuderen in één van bovengenoemde afstudeerrichtingen is het noodzakelijk dat een aftekening is behaald voor de blokken van een bij een afstudeerrichting behorende afstudeervariant.
5. Voor studenten die tijdens het volgen van blokken behorende bij een afstudeerrichting (de blokperioden 3.1 t/m 3.3) willen overstappen naar de andere afstudeerrichting geldt de volgende regeling:
 - na de eerste blokperiode kan nog worden overgestapt naar de andere afstudeerrichting, zonder dat het gemiste blok alsnog moet worden ingehaald. Dit betekent dat men van de afstudeerrichting waarvoor men uiteindelijk kiest tenminste twee blokperioden moet hebben gevolgd.
6. Aan de stage kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat is voldaan aan de volgende eisen:
behaald hebben van het propedeutisch diploma;
 - aftekening van het onderzoekspracticum (blok 2.7);
 - aftekening van statistiek IIa, IIb, IIIa en IIIb;
 - aftekening van schrijfonderwijs IIa en IIb;
 - aftekening van schrijfonderwijs III (jaarwerkstuk);
 - aftekening voor de blokken van de afstudeerrichting (de blokperioden 3.1 t/m 3.3).

Artikel 36 Tijdvakken en frequentie toetsen

Tot het afleggen van toetsen wordt tenminste één keer per studiejaar de gelegenheid gegeven indien het bijbehorend onderwijs in dat bepaalde studiejaar is gegeven.

Artikel 37 Herkansing/extra opdracht

1. Voor elke bloktoets waarvoor de student een onvoldoende heeft behaald wordt één herkansing per academisch jaar aangeboden.
2. Voor elke toets van het niet-blokgebonden onderwijs waarvoor een student een onvoldoende heeft behaald wordt per academisch jaar één herkansing aangeboden.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 2 wordt bij een onvoldoende voortgangstoeiteseindscore aan het eind van elk jaar in de doctoraalfase een opdracht verstrekt.
4. Voor een onvoldoende waardering voor een practicum of werkstuk wordt één extra opdracht aangeboden.

§ 7 STUDIEVOORTGANG

Artikel 38 Voortgang; advies

1. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor een zodanige registratie van de studieresultaten dat tenminste eenmaal per kwartaal aan elke student een overzicht kan worden gegeven van de door hem/haar behaalde resultaten in relatie tot het onderwijs- en examenprogramma van de opleiding.
2. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor studiebegeleiding van de studenten, die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op de mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding.

§ 8 SLOT- EN INVOERINGSBEPALINGEN

Artikel 39 Wijzigingsbepaling

1. Wijzigingen van deze regeling worden door de faculteitsraad, de examencommissie en de opleidingscommissie gehoord, bij afzonderlijk besluit vastgelegd.
2. Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
3. Wijzigingen kunnen voorts niet ten nadele van de studenten van invloed zijn op: de goedkeuring, die krachtens deze regeling op verzoek van de student ten aanzien van keuzeblokken is verkregen;

elke andere beslissing, die krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 40 Bekendmaking

Het faculteitsbestuur draagt zorg voor de bekendmaking van het onderwijs- en examenreglement, van de Regels en Richtlijnen, alsmede van wijzigingen die in de loop van het studiejaar worden vastgesteld.

Artikel 41 Bevoegdheden

De in deze regeling genoemde bevoegdheden van de examencommissie kan de examencommissie mandateren aan haar voorzitter of aan een ander lid van de commissie dat examenbevoegd is.

Artikel 42 Onvoorziene gevallen

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de examencommissie, tenzij het een bevoegdheid van het faculteitsbestuur betreft. Het besluit is gemotiveerd. Van het besluit wordt mededeling gedaan aan het faculteitsbestuur, zonodig voorzien van een voorstel tot wijziging van dit reglement.

Artikel 43 Bekendmaking toetsdata

Bekendmaking van de datum waarop en de plaats waar de verschillende examenonderdelen kunnen worden afgelegd, geschiedt via het blokboek en/of de onderwijsagenda (mededelingenrubriek *Observant*) en/of het daarvoor bestemde mededelingensbord, uiterlijk vier weken tevoren.

Artikel 44 Beroep

Bij de mededeling van de uitslag die studenten behalen voor (onderdelen van) toetsen, wijst de examencommissie op het inzagerecht, op de mogelijkheid tegen de beslissing beroep in te stellen bij het college van beroep voor de Examens als bedoeld in artikel 7.60 van de wet, en op de termijn van vier weken waarbinnen dit beroep moet worden ingesteld.

Artikel 45 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2003.
Aldus met instemming van de raad van de faculteit der psychologie in haar vergadering van 19 juni 2003.

Aan de onderwijs- en examenregeling zoals hier opgenomen, kunnen geen rechten worden ontleend. Exemplaren van de definitieve onderwijs- en examenregeling kunnen worden verkregen bij het secretariaat van de examencommissie.

BIJLAGEN BIJ ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

- Bijlage 1 Overgangsregelingen
- Bijlage 2 Hardheidsclausule

BIJLAGE 1 OVERGANGSREGELINGEN BIJLAGE 1 OVERGANGSREGELINGEN

1. Voor studenten die vóór 1 augustus 2001 met de propedeuse zijn begonnen, blijven in principe de op dat moment vigerende regels van kracht voorzover zij inpasbaar zijn binnen de huidige wettelijke regelgeving.
2. Het in § 3 gestelde ten aanzien van de inrichting en omvang van het doctoraal-examen psychologie is uitsluitend van toepassing voor studenten die in het studiejaar 2002-2003 met de doctoraalfase een aanvang hebben gemaakt.
3. In voorkomende gevallen waarin het 'oude' examenreglement zich niet laat inpassen in de huidige wettelijke regeling, beslist de examencommissie. Het besluit wordt gemotiveerd aan betrokkenen medegedeeld.

BIJLAGE 2 HARDHEIDSCLAUSULE BIJLAGE 2 HARDHEIDSCLAUSULE

De examencommissie heeft het recht om in individuele gevallen op verzoek van de student(e) af te wijken van het in het reglement bepaalde, indien een strikte toepassing van de regels zou leiden tot onbillijkheid en/of onredelijkheid. Bij haar beoordeling van individuele gevallen gaat de examencommissie uit van het algemeen geldende rechtsprincipe dat het gelijke gelijk en het ongelijke ongelijk behandeld dient te worden. De examencommissie hanteert hierbij als ontvankelijkheidscriterium het zogenaamde overmachtprincipe.

5.4 Regels en richtlijnen voor het doctoraalexamen

Regels en Richtlijnen voor het doctoraalexamen psychologie, zoals bedoeld in artikel 7.12 lid 4 van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) (1992), voor het studiejaar 2003-2004, vastgesteld door de examencommissie van de opleiding psychologie van de Universiteit Maastricht.

Artikel 1 Examencommissie

Het doctoraalexamen wordt afgenomen door de examencommissie psychologie. De examencommissie draagt zorg voor de uitvoering van de regeling voor het doctoraalexamen en zijn onderdelen, rekeninghoudend met de wet en met de onderwijs- en examenregeling over de inrichting en omvang van de examens van de opleiding psychologie van de faculteit der psychologie. De examencommissie wijst examinatoren aan die namens de examencommissie bevoegd zijn toetsen af te nemen. In voorkomende gevallen kan de examencommissie beslissingen van examinatoren nietig verklaren en een nieuwe beslissing nemen. Dit geldt in het bijzonder wanneer de student niet heeft voldaan aan de toelatingseisen tot het afgelegde examenonderdeel.

Artikel 2 Samenstelling van het doctoraalexamen psychologie

1. Het doctoraalexamen psychologie bestaat uit de onderdelen:
 - a. een aftekening voor minimaal zeven en maximaal negen voortgangstoetsen psychologie, waarvan drie VGT's in jaargroep 2, drie VGT's in jaargroep 3 en minimaal één VGT in jaargroep 4.
 - b. een aftekening voor dertien bloktoetsen in de doctoraalfase;
 - c. een aftekening voor de blokgebonden practica;
 - d. een aftekening van de aanwezigheid voor de onderwijsbijeenkomsten in het 2e, 3e en 4e studiejaar;
 - e. een aftekening voor het onderzoekspracticum jaar 2 (blok 2.7);
 - f. een aftekening van het niet-blokgebonden onderwijs, inclusief de bij dit onderwijs behorende toetsen:
 - Delphi I en Delphi II;
 - statistiek IIa, IIb, IIIa en IIIb;
 - schrijfonderwijs IIa, IIb, III;
 - g. een aftekening voor het keuzeonderwijs;
 - h. het schrijven van een onderzoeksopzet;
 - i. het uitvoeren van de stage;
 - j. het schrijven van het afstudeerwerkstuk.

Artikel 3 Aftekeningen

lid 1: Voortgangstoetsen (VGT, zie ook bijlage 1 en 2)

- a. Een aftekening voor de VGT in de doctoraalfase wordt toegekend op grond van voldoende eindscores voor de voortgangstoetsen die in het tweede, derde en vierde studiejaar worden afgelegd. De eindscore wordt voor elke student als volgt berekend:
 - Iedere voortgangstoets resulteert in een score op de volgende schaal:

onvoldoende	('o')	=	1 VGT-punt
twijfelachtig	('t')	=	2 VGT-punten

voldoende ('v') = 3 VGT-punten
 goed ('g') = 4 VGT-punten

- In de jaren twee en drie worden de behaalde VGT-punten over de drie opeenvolgende toetsmomenten in een studiejaar gesommeerd, waarbij alle toetsen een identiek gewicht krijgen. Derhalve kunnen per jaar maximaal 12 en minimaal 3 VGT-punten worden behaald.
- Het over drie voortgangstoetsen gesommeerde aantal VGT-punten correspondeert als volgt met een VGT-eindscore voor het betreffende studiejaar:

onvoldoende	('o')	=	3-7 VGT-punten
voldoende	('v')	=	8-10 VGT-punten
goed	('g')	=	11-12 VGT-punten
- In het vierde jaar is sprake van een voldoende eindscore als voor minimaal één voortgangstoets geldt dat de individuele (G-F)-score van een student uit jaargroep 4B of 4C groter is dan de (G-F)-score behorend bij het veertigste percentiel van respectievelijk de jaargroepen 3B en 3C.
- studenten die naar het oordeel van de examencommissie zonder verschoonbare reden verstek laten gaan bij een voortgangstoets, worden geacht niet aan de voortgangstoets te hebben deelgenomen. Deze studenten dienen een opdracht te maken om te compenseren voor de gemiste VGT. Studenten die met instemming van de examencommissie afwezig zijn, ontvangen voor de desbetreffende toets een beoordeling 'o' (één VGT-punt).

De globale samenstelling van iedere voortgangstoets is weergegeven in bijlage 1. Beoordeling en punttoekenning per toets geschieden volgens de daartoe door de examencommissie vastgestelde regels. Deze regels zijn weergegeven in bijlage 2.

lid 2: Blokgebonden onderwijs

Voor elk van de blokken geldt dat een student een aftekening verkrijgt indien voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- minimaal 85% aanwezigheid bij de onderwijsbijeenkomsten. Toelaatbaarheid tot de bloктоetsen; de student moet bij minimaal 85% van de onderwijsbijeenkomsten aanwezig zijn geweest om aan de toets te mogen deelnemen. Indien niet aan de aanwezigheidsplicht is voldaan, en indien niet meer dan twee bijeenkomsten te veel zijn gemist, is de student voorwaardelijk toegelaten tot deelname aan de bloктоets. Om in aanmerking te kunnen komen voor een inhaalopdracht om alsnog aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen, dient de student binnen twee weken na afloop van het blok het formulier **verzoek inhaalopdracht onvoldoende aanwezigheid** (af te halen bij de onderwijsbalie) in te vullen en in te leveren bij de onderwijsbalie op niveau 0 tijdens openingsuren. De student zal dan een bewijs krijgen met hierop de datum van inlevering. De examencommissie beslist over de geldigheid van redenen. Indien een student een naar het oordeel van de examencommissie verschoonbare reden heeft voor het niet hebben voldaan aan het aanwezigheidspercentage, wordt hem/haar een vervangende opdracht verstrekt. De aard en omvang van de opdracht staat in verhouding tot de gemiste onderwijsbijeenkomsten en dient binnen vier weken

te worden ingeleverd bij de betreffende blokcoördinator. Bij voldoende aftekening van deze vervangende opdracht is alsnog voldaan aan de aanwezigheidsverplichting en zal de voorwaardelijke bloktoets geldig worden verklaard. Indien de aanvraag niet op tijd is ingeleverd, indien de examencommissie de redenen voor afwezigheid niet geldig acht en/of indien meer bijeenkomsten extra zijn gemist, wordt geen inhaalopdracht verstrekt en vervalt de voorwaardelijke bloktoets. De student dient het daaropvolgende studiejaar alsnog te voldoen aan de aanwezigheidsplicht en de bloktoets;

- b. een voldoende beoordeling voor de bij het blok behorende practica;
- c. minimaal een voldoende beoordeling voor de afsluitende bloktoets.

lid 3: Compensatie

Iedere blokbeoordeling resulteert in een score op de tienpuntsschaal. Een resultaat van een vijf kan gecompenseerd worden door een blokbeoordeling van minimaal een acht. Compensatie is mogelijk voor maximaal twee onvoldoende blokbeoordelingen met een vijf. Een blokbeoordeling van een vier of lager is niet compenseerbaar. Aftekening van onvoldoende beoordeelde blokken via compensatie vindt alleen plaats indien voldaan is aan de aanwezigheidsplicht en indien de blokgebonden practica zijn afgetekend. Dit geldt zowel voor het blok dat gecompenseerd wordt als ook voor het blok waarmee gecompenseerd wordt. Deze compensatieregel is niet van toepassing op niet-blokgebonden onderwijs, blokken van het keuzeonderwijs en het onderzoekspracticum; deze kunnen niet gecompenseerd worden of als compensatie gelden. Een eenmaal ingediend en toegekend verzoek tot compensatie, kan niet worden herroepen.

lid 4: Statistiek IIIa en IIIb

Voor de onderdelen 'statistiek IIIa en IIIb' geldt dat een aftekening verkregen wordt als voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- a. voor beide onderdelen geldt dat de student per onderdeel bij minimaal drie van de in totaal vier onderwijsbijeenkomsten aanwezig moet zijn geweest. Indien niet aan de aanwezigheidsplicht is voldaan, en indien niet meer dan één bijeenkomst extra is gemist, is de student voorwaardelijk toegelaten tot deelname aan de bloktoets. Om in aanmerking te kunnen komen voor een inhaalopdracht om alsnog aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen, dient de student binnen twee weken na afloop van het blok het formulier **verzoek inhaalopdracht onvoldoende aanwezigheid** (af te halen bij de onderwijsbalie) in te vullen en in te leveren bij de onderwijsbalie op niveau 0 tijdens openingsuren. De student zal dan een bewijs krijgen met datum van inlevering. De examencommissie beslist over de geldigheid van redenen. Indien een student een naar het oordeel van de examencommissie verschoonbare reden heeft voor het niet hebben voldaan aan het aanwezigheidspercentage, wordt hem/haar een vervangende opdracht verstrekt. De aard en omvang van de opdracht staat in verhouding tot de gemiste onderwijsbijeenkomsten en dient binnen vier weken te worden ingeleverd bij de betreffende blokcoördinator. Bij voldoende aftekening van deze vervangende opdracht is alsnog voldaan aan de aanwezigheidsverplichting en zal de voor-

- waardelijke toets geldig worden verklaard. Indien de aanvraag niet op tijd is ingeleverd, indien de examencommissie de redenen voor afwezigheid niet geldig acht en/of indien meer bijeenkomsten extra zijn gemist, wordt geen inhaalopdracht verstrekt en vervalt de voorwaardelijke toets. De student dient het daaropvolgende studiejaar alsnog te voldoen aan de aanwezigheidsplicht en de toets;
- b. van het onderdeel statistiek IIIa moet de student moet bij drie van de vier werkcolleges aanwezig zijn geweest. Voor het onderdeel statistiek IIIb moet een student bij drie van de vier werkcolleges aanwezig zijn geweest. Indien niet aan de aanwezigheidsplicht is voldaan, en indien niet meer dan één bijeenkomst extra is gemist, is de student voorwaardelijk toegelaten tot deelname aan de toets. Om in aanmerking te kunnen komen voor een inhaalopdracht om alsnog aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen, dient de student binnen twee weken na afloop van het blok het formulier **verzoek inhaalopdracht onvoldoende aanwezigheid** (af te halen bij de onderwijsbalie) in te vullen en in te leveren bij de onderwijsbalie op niveau 0 tijdens openingsuren. De student zal dan een bewijs krijgen met datum van inlevering. De examencommissie beslist over de geldigheid van redenen. Indien een student een naar het oordeel van de examencommissie verschoonbare reden heeft voor het niet hebben voldaan aan het aanwezigheidspercentage, wordt hem/haar een vervangende opdracht verstrekt. De aard en omvang van de opdracht staat in verhouding tot de gemiste onderwijsbijeenkomsten en dient binnen vier weken te worden ingeleverd bij de betreffende blokcoördinator. Bij voldoende aftekening van deze vervangende opdracht is alsnog voldaan aan de aanwezigheidsverplichting en zal de voorwaardelijke toets geldig worden verklaard. Indien de aanvraag niet op tijd is ingeleverd, indien de examencommissie de redenen voor afwezigheid niet geldig acht en/of indien meer bijeenkomsten extra zijn gemist, wordt geen inhaalopdracht verstrekt en vervalt de voorwaardelijke toets. De student dient het daaropvolgende studiejaar alsnog te voldoen aan de aanwezigheidsplicht en de toets;
- c. de student moet bij 100% van de bijbehorende SPSS-practicumbijeenkomsten aanwezig zijn geweest. Indien niet aan de aanwezigheidsplicht is voldaan, en indien niet meer dan één bijeenkomst is gemist, is de student voorwaardelijk toegelaten tot deelname aan de bloktoets. Om in aanmerking te kunnen komen voor een inhaalopdracht om alsnog aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen, dient de student binnen twee weken na afloop van het blok het formulier **verzoek inhaalopdracht onvoldoende aanwezigheid** (af te halen bij de onderwijsbalie) in te vullen en in te leveren bij de onderwijsbalie op niveau 0 tijdens openingsuren. De student zal dan een bewijs krijgen met datum van inlevering. De examencommissie beslist over de geldigheid van redenen. Indien een student een naar het oordeel van de examencommissie verschoonbare reden heeft voor het niet hebben voldaan aan het aanwezigheidspercentage, wordt hem/haar een vervangende opdracht verstrekt. De aard en omvang van de opdracht staat in verhouding tot de gemiste onderwijsbijeenkomsten en dient binnen vier weken te worden ingeleverd bij de betreffende blokcoördinator. Bij voldoende aftekening van deze vervangende opdracht is alsnog voldaan aan de aanwezigheidsverplichting en zal de voorwaardelijke toets geldig worden verklaard. Indien de aanvraag niet op tijd is ingeleverd, indien de examencommissie de redenen voor

afwezigheid niet geldig acht en/of indien meer bijeenkomsten extra zijn gemist, wordt geen inhaalopdracht verstrekt en vervalt de voorwaardelijke toets. De student dient het daaropvolgende studiejaar alsnog te voldoen aan de aanwezigheidsplicht en de toets;

- d. een voldoende beoordeling voor eventuele praktische oefeningen behorende bij het onderdeel;
- e. minimaal een voldoende beoordeling voor de afsluitende toetsen van beide onderdelen.

lid 5: Delphi II

Voor het onderdeel 'Delphi II' geldt dat een aftekening verkregen wordt als voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- a. de student moet voor beide onderdelen bij minimaal 85% van de bijbehorende groepsbijeenkomsten aanwezig zijn geweest. Indien niet aan de aanwezigheidsplicht is voldaan, is de student voorwaardelijk toegelaten tot deelname aan de toets. Om in aanmerking te kunnen komen voor een inhaalopdracht om alsnog aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen, dient de student binnen twee weken na afloop van het desbetreffende examenonderdeel het formulier **verzoek inhaalopdracht onvoldoende aanwezigheid** (af te halen bij de onderwijsbalie) in te vullen en in te leveren bij de onderwijsbalie op niveau 0 tijdens openingsuren. De student zal dan een bewijs krijgen met datum van inlevering. De examencommissie beslist over de geldigheid van redenen. Indien een student een naar het oordeel van de examencommissie verschoonbare reden heeft voor het niet hebben voldaan aan het aanwezigheidspercentage, wordt hem/haar een vervangende opdracht verstrekt. De aard en omvang van de opdracht staat in verhouding tot de gemiste onderwijsbijeenkomsten en dient binnen vier weken te worden ingeleverd bij de betreffende blokcoördinator. Bij voldoende aftekening van deze vervangende opdracht is alsnog voldaan aan de aanwezigheidsverplichting en zal de voorwaardelijke toets geldig worden verklaard. Indien de aanvraag niet op tijd is ingeleverd, indien de examencommissie de redenen voor afwezigheid niet geldig acht en/of indien meer bijeenkomsten extra zijn gemist, wordt geen inhaalopdracht verstrekt en vervalt de voorwaardelijke toets. De student dient het daaropvolgende studiejaar alsnog te voldoen aan de aanwezigheidsplicht en de toets;
- b. een voldoende beoordeling voor eventuele praktische oefeningen behorende bij het onderdeel;
- c. minimaal een voldoende beoordeling voor de afsluitende toets.

lid 6: Schrijfonderwijs III: jaarwerkstuk

Voor het onderdeel 'schrijfonderwijs III' geldt dat een aftekening verkregen wordt als voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- a. minimaal een voldoende eindbeoordeling van het jaarwerkstuk;
- b. de beoordeling heeft betrekking op zowel de vorm als de inhoud van het jaarwerkstuk;

- c. een student die verzaakt een jaarwerkstuk tijdig en conform de vastgestelde richtlijnen in te leveren, krijgt geen beoordeling;

De desbetreffende eisen worden bij aanvang van het onderdeel door de verantwoordelijke docent bekend gemaakt.

lid 7: Keuzeonderwijs

Voor het onderdeel 'keuzeonderwijs' geldt dat een aftekening verkregen wordt als voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- a. de student moet per onderdeel (discussiegroep, lezingen en eventuele practica) bij 85% aanwezig zijn geweest. Indien niet aan de aanwezigheidsplicht is voldaan, en indien niet meer dan één bijeenkomst is gemist, is de student voorwaardelijk toegelaten tot deelname aan de bloktoets. Om in aanmerking te kunnen komen voor een inhaalopdracht om alsnog aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen, dient de student binnen twee weken na afloop van het blok het formulier **verzoek inhaalopdracht onvoldoende aanwezigheid** (af te halen bij de onderwijsbalie) in te vullen en in te leveren bij de onderwijsbalie op niveau 0 tijdens openingsuren. De student zal dan een bewijs krijgen met datum van inlevering. De examencommissie beslist over de geldigheid van redenen. Indien een student een naar het oordeel van de examencommissie verschoonbare reden heeft voor het niet hebben voldaan aan het aanwezigheidspercentage, wordt hem/haar een vervangende opdracht verstrekt. De aard en omvang van de opdracht staat in verhouding tot de gemiste onderwijsbijeenkomst en dient binnen vier weken te worden ingeleverd bij de betreffende blokcoördinator. Bij voldoende aftekening van deze vervangende opdracht is alsnog voldaan aan de aanwezigheidsverplichting en zal de voorwaardelijke bloktoets geldig worden verklaard. Indien de aanvraag niet op tijd is ingeleverd, indien de examencommissie de redenen voor afwezigheid niet geldig acht en/of indien meer bijeenkomsten extra zijn gemist, wordt geen inhaalopdracht verstrekt en vervalt de voorwaardelijke bloktoets. De student dient het daaropvolgende studiejaar alsnog te voldoen aan de aanwezigheidsplicht en de bloktoets;
- b. een voldoende beoordeling voor eventuele praktische oefeningen behorende bij het onderdeel;
- c. minimaal een voldoende beoordeling voor de afsluitende toets;
- d. bij individueel keuzeonderwijs bepaalt de examencommissie aan welke eisen voldaan moet zijn voor aftekening.

Voor de wijze van aftekening van de examenonderdelen onderzoeksopzet, stage en afstudeerwerkstuk wordt verwezen naar respectievelijk de bijlagen 4, 5 en 6.

Artikel 4 Deelnameverplichting

1. Voor elk studiejaar, met uitzondering van jaar 4, geldt een deelnameverplichting aan drie voortgangstoetsen psychologie.
 2. Voor de blokgebonden practica geldt een deelnameverplichting van 100%.
- Voor de blokken 3.4 tot en met 3.7 geldt dat het zo kan zijn dat er geen onderscheidt gemaakt wordt tussen onderwijsgroepsbijeenkomsten en practicumbijeenkomsten.

sten. In dat geval geldt dat er minimaal 9 en maximaal 18 bijeenkomsten in het betreffende blok zijn. Voor deze blokken geldt een aanwezigheidsverplichting van 85%.

3. Met betrekking tot de onderwijsbijeenkomsten geldt een deelnameverplichting van 85% per blok:
 - op een totaal van 18 bijeenkomsten: tenminste 15 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 17 bijeenkomsten: tenminste 15 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 16 bijeenkomsten: tenminste 14 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 15 bijeenkomsten: tenminste 13 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 14 bijeenkomsten: tenminste 12 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 13 bijeenkomsten: tenminste 11 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 12 bijeenkomsten: tenminste 10 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 11 of 10 bijeenkomsten: tenminste 9 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 9 bijeenkomsten: tenminste 8 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 8 bijeenkomsten: tenminste 7 bijeenkomsten;
 - op een totaal van 7 bijeenkomsten: tenminste 6 bijeenkomsten.
4. Met betrekking tot de onderwijsbijeenkomsten van Delphi II van het niet-blokgebonden onderwijs geldt een deelnameverplichting van 85% per onderdeel.
5. Voor de groepsbijeenkomsten behorende bij de onderdelen statistiek IIIa en IIIb geldt een deelnameverplichting van minimaal drie van de vier bijeenkomsten per onderdeel.
6. Voor de SPSS-practicumbijeenkomsten behorende bij de onderdelen statistiek IIIa en IIIb geldt een deelnameverplichting van 100% per onderdeel.
7. De deelname aan de onderwijs- en practicumbijeenkomsten behorende tot het blokgebonden en het niet-blokgebonden onderwijs worden per onderwijsgroep op een formulier geregistreerd.
8. Wanneer een student niet heeft voldaan aan de deelnameverplichting en de afwezigheid naar het oordeel van de examencommissie niet verontschuldigbaar is, wordt het desbetreffende blok, het onderdeel van het niet-blokgebonden onderwijs of de voortgangstoets, niet afgetekend.

Artikel 5 Eisen doctoraalexamen psychologie

1. Toekenning van het doctoraalexamen en het bij dit examen behorende getuigschrift vindt plaats, wanneer aftekeningen zijn behaald voor alle in artikel 2 genoemde examenonderdelen:
 - a. behaald hebben van de propedeuse;
 - b. deelname aan minimaal zeven en maximaal negen voortgangstoetsen psychologie, met voldoende eindscores in jaren twee, drie en vier;
 - c. minimaal een voldoende voor elk van de toetsen van het blokgebonden onderwijs, al dan niet na compensatie met het blokgebonden practicum.
 - d. Een vijf voor een blok kan worden gecompenseerd door een acht van een ander blok. Deze compensatieregeling kan slechts tweemaal worden toegepast. Deze compensatieregeling is niet van toepassing op de blokken van het keuzeon-

- derwijs en het onderzoekspracticum, deze kunnen niet gecompenseerd worden of als compensatie gelden;
- e. minimaal een voldoende voor de afsluitende opdracht behorende bij het onderzoekspracticum jaar 2;
 - f. minimaal een voldoende aftekening voor elk van de onderstaande onderdelen van het niet-blokgebonden onderwijs:
 - Delphi I en II;
 - statistiek IIa, IIb, IIIa en IIIb;
 - schrijfonderwijs IIa, IIb, III;
 - g. een aftekening hebben verkregen voor alle vaardigheids- en praktische oefeningen die deel uitmaken van het blokgebonden en het niet-blokgebonden onderwijs;
 - h. minimaal een voldoende voor de onderzoeksopzet;
 - i. minimaal een voldoende beoordeling voor de uitvoering van de onderzoekstage;
 - j. minimaal een voldoende voor het afstudeerwerkstuk.

Artikel 6 *Judicium cum laude*

Aan het doctoraalexamen wordt het *judicium 'cum laude'* gehecht, indien voldaan is aan elk van de volgende eisen:

- a. Voortgangstoetsen: minimaal 11 VGT-punten in jaar twee en minimaal 11 VGT-punten in jaar drie.
- b. Gemiddelde score van minimaal een 8.0 over alle examenonderdelen die worden gewaardeerd op een tienpuntsschaal. Hierbij geldt bovendien dat geen enkele van deze examenonderdelen mag zijn herkanst.
- c. Afstudeerwerkstuk: score minimaal 8.0.

Artikel 7 *Vrijstellingen*

1. Een verzoek tot vrijstelling van het afleggen van een examen of een examenonderdeel op grond van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt ingediend bij de examencommissie. Bij het verzoek dienen schriftelijke bewijsstukken te worden overlegd die het verzoek kunnen schragen.
2. De examencommissie neemt een gemotiveerde beslissing binnen vier weken na ontvangst van het verzoek. De examencommissie kan besluiten de termijn van vier weken te verlengen met een door haar te bepalen termijn. De student wordt het besluit schriftelijk medegedeeld.
3. Voor die examenonderdelen waarvoor vrijstelling wordt verleend, worden geen studiepunten toegekend.

Artikel 8 *Herkansingsregeling*

Voor studenten die in eerste instantie niet zijn geslaagd voor een onderdeel van het doctoraalexamen, gelden de volgende herkansingsregelingen.

De betreffende herkansingen staan uitsluitend open voor studenten die hebben voldaan aan de aanwezigheidsplicht.

lid 1: Bloktoetsen

Aan de student die voor een bloktoets een onvoldoende heeft behaald, wordt één herkansing per academisch jaar aangeboden. Een voldoende cijfer mag niet herkanst worden. Bij herkansingen geldt het hoogste cijfer.

lid 2: Blokgebonden practica

Aan de student die voor een practicum een onvoldoende heeft behaald wordt per practicum één extra opdracht per academisch jaar aangeboden.

lid 3: Niet-blokgebonden onderwijs

Voor ieder onderdeel van het niet-blokgebonden onderwijs geldt dat één herkansingsmogelijkheid wordt geboden. Voor de onderdelen 'statistiek IIIa en IIIb' en 'Delphi II' bestaat de herkansing uit een toets. Voor de onderdelen 'schrijfonderwijs III' en het afstudeerwerkstuk bestaat de herkansing uit het herschrijven van het desbetreffende werkstuk.

lid 4: Voortgangstoetsen

- a. Studenten met een onvoldoende eindscore voor het onderdeel Voortgangstoetsen in jaar twee, drie en/of vier dienen een extra werkstuk te maken handelend over een onderwerp op dat terrein van de psychologie dat blijkens de voortgangstoetsen het minst beheerst wordt. De voortgangstoetscommissie stelt het onderwerpen de termijn van inleveren van het werkstuk vast. In de jaren twee en drie is de studielast van het werkstuk afhankelijk van de eindscore:
- bij een eindscore van 6-7 VGT-punten dient een werkstuk te worden gemaakt met een studielast van 1.4 studiepunten;
 - bij een eindscore van 3-5 VGT-punten dient een werkstuk te worden gemaakt met een studielast van 2.9 studiepunten;

In het vierde studiejaar dient bij een onvoldoende resultaat een werkstuk te worden gemaakt met een studielast van 2.9 studiepunten.

Een voldoende beoordeling van het werkstuk leidt tot aftekening voor het onderdeel Voortgangstoetsen van het desbetreffende jaar.

Artikel 9 Uitvoering en inwerkingtreding

1. In de gevallen waarin de Regels en Richtlijnen niet voorzien, beslist de examencommissie.
2. Deze Regels en Richtlijnen treden in werking met ingang van 1 september 2003.

Aldus vastgesteld door de examencommissie psychologie in haar vergadering van 23 juni 2003.

Aan de onderwijs- en examenregeling zoals hier opgenomen, kunnen geen rechten worden ontleend. Exemplaren van de definitieve onderwijs- en examenregeling kunnen worden verkregen bij het secretariaat van de examencommissie.

BIJLAGEN BIJ REGELS EN RICHTLIJNEN VOOR HET DOCTORAAL EXAMEN

- Bijlage 1 Samenstelling van de voortgangstoets
- Bijlage 2 Beoordelingsprocedure voortgangstoets
- Bijlage 3 Fraude richtlijn
- Bijlage 4 Reglement onderzoeksopzet
- Bijlage 5 Reglement stage
- Bijlage 6 Reglement afstudeerwerkstuk

BIJLAGE 1 SAMENSTELLING VAN DE VOORTGANGSTOETS

Iedere voortgangstoets bestaat in principe uit 220 vragen. Uit het totale bestand dient iedere student ter beantwoording die vragen te selecteren welke appelleren aan haar of zijn individuele domein van kennis en interesse. De vragen in de toets zijn volgens een vaste sleutel verdeeld over achttien veld- en vakdisciplines die samen borg staan voor een representatieve afspiegeling van de inhoud van de opleiding psychologie. De bijbehorende blauwdruk is als volgt samengesteld:

Specificaties	Aantal items
Evolutie, genetica en sociobiologie	10
Grondslagen en geschiedenis	15
Human factors	10
Informatica en kunstmatige intelligentie	15
Kennis en denken	10
Klinische psychologie en psychopathologie	15
Leren en geheugen	15
Methodologie en statistiek	15
Motivatie, emotie, aandacht en bewustzijn	10
Neuroanatomie	15
Neurochemie en psychofarmacologie	10
Neurofysiologie en psychofysiologie	15
Neuropsychologie	10
Onderwijs en vaardigheden	10
Ontwikkelingspsychologie	10
Sociale- en persoonlijkheidspsychologie	15
Taal	10
Waarnemen en handelen	10

BIJLAGE 2 BEOORDELINGSPROCEDURE VOORTGANGSTOETS

1. Vaststellen van de referentiegroep

Op basis van de studiefase waarin men zich bevindt, worden alle deelnemers verdeeld over zes verschillende referentiegroepen: jaargroep 1, jaargroep 2, jaargroep 3B (biologische psychologie) en 3C (cognitieve psychologie) en jaargroep 4B (biologische psychologie) en 4C (cognitieve psychologie).

2. Berekening van de individuele (G-F)-score

Elke voortgangstoets resulteert voor iedere student allereerst in een 'ruwe' score. Dit is de zogenaamde '(goed min fout)'-score of (G-F)-score. De (G-F)-score wordt als volgt berekend, uitgaande van de goedgekeurde items in de toets:

$$\frac{[(\text{aantal correct beantwoorde items}) - (\text{aantal niet-correct beantwoorde items})]}{\text{totaal aantal goedgekeurde items in de VGT}}$$

De met een '?' beantwoorde items (= 'weet niet') en de onbeantwoorde items (= 'niet bekeken') worden dus niet in beschouwing genomen bij de berekening van de individuele (G-F)-score. Aan elk van de items uit de toets wordt bij het berekenen van de (G-F)-score een identiek gewicht toegekend. Het aantal goedgekeurde items wordt vastgesteld na het uitvoeren van een voorlopige item-analyse en na het verwerken van de commentaren op de toets. Het bereik van de individuele (G-F)-scores loopt van 0 -100%. Bijvoorbeeld: uit een voortgangstoets van 220 items zijn 20 items verwijderd; een student die van de resterende 200 items 61 items correct, 29 items niet-correct en 110 items met 'vraagteken' of 'weet niet' beantwoordt, haalt een (G-F)-score van $[(61 - 29)/200] \times 100\% = 16\%$.

3. Relateren van de individuele (G-F)-scores aan de verdeling van (G-F)-scores binnen de referentiegroep

Door middel van relatieve normering wordt vervolgens voor elke student de individuele (G-F)-score getransformeerd naar een bijbehorende puntenscore. De procedure is voor een willekeurige student als volgt:

- allereerst wordt de relevante referentiegroep vastgesteld;
- vervolgens wordt de individuele (G-F)-score gerelateerd aan de verdeling van (G-F)-scores van alle studenten behorende bij de referentiegroep: voor iedere score wordt de bijbehorende percentiel-waarde (P) bepaald. Dit is een cijfer dat aangeeft hoeveel procent van de studenten uit de referentiegroep een lagere (G-F)-score heeft behaald dan de desbetreffende student;
- afhankelijk van de percentiel-zone waartoe de berekende percentiel-waarde behoort, worden vervolgens VGT-punten toegekend:

0% < P 15 % =	'o'	= 1 punt
15% < P 30% =	't'	= 2 punten
30% < P 80% =	'v'	= 3 punten
80% < P 100% =	'g'	= 4 punten

Met andere woorden, de 20% studenten met de hoogste score verkrijgen vier VGT-punten, de daaropvolgende 50% drie VGT-punten, de daaropvolgende 15% twee VGT-punten en de overige 15% één VGT-punt.

BIJLAGE 3 FRAUDE RICHTLIJN

De examencommissie psychologie heeft, ter nadere uitwerking van artikel 32 lid 1 sub e van de onderwijs- en examenregeling (OER), in haar vergadering van 14 juni 1995 de volgende richtlijn inzake examenfraude vastgesteld. De richtlijn maakt deel uit van de Regels en Richtlijnen.

Artikel 1

Onder fraude als bedoeld in artikel 32 van de OER, wordt in elk geval verstaan:

- handelen of nalaten van een examinandus dat het vormen van een juist oordeel omtrent kennis, inzicht of vaardigheid van de examinandus geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt;
- handelen of nalaten van een examinandus dat het vormen van een juist oordeel omtrent kennis, inzicht of vaardigheid van een mede-examinandus geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt.

Artikel 2

Onder fraude in de zin van artikel 32 van de OER wordt tevens verstaan: poging tot fraude.

Artikel 3

Als handelen of nalaten bedoeld in artikel 1 van deze richtlijn wordt onder meer beschouwd:

- in verband met het schrijven van werkstukken:
 - het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages uit andere schriftelijke werkstukken c.q. mondelinge teksten op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat dat sprake is van eigen werk;
 - het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages uit wetenschappelijke artikelen of boeken op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat dat er sprake is van eigen werk;

- het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages uit andere elektronische werkstukken op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat van eigen werk;
 - het letterlijk dan wel geparafraseerd overnemen van passages van bronnen op het internet op een zodanige wijze dat de indruk ontstaat van eigen werk.
- b. in verband met het afleggen van toetsen en daarmee vergelijkbare tentamens en examens:
- het voor gebruik beschikbaar hebben, op of in de nabijheid van de tafel waaraan de examinandus is gezeten bij het afleggen van de toets, dan wel op een andere voor de examinandus toegankelijke plaats, van andere teksten dan waarvan het gebruik uitdrukkelijk wordt toegestaan;
 - het uitwisselen van informatie met een mede-examinandus tijdens de toets, waar en op welke wijze dan ook.

Artikel 4

Indien naar het oordeel van een examinator spraken is van een geval van (mogelijke) fraude, treedt deze in beginsel als volgt op:

- a. ingeval de (mogelijke) fraude wordt vastgesteld tijdens het afleggen van de toets:
- de examinator stelt de examinandus op de hoogte van de geconstateerde (mogelijke) fraude;
 - een eventuele tekst die de examinandus ten onrechte voor gebruik beschikbaar heeft gehad, wordt ingenomen;
 - de examinandus wordt in de gelegenheid gesteld om de toets verder af te leggen, tenzij de examinator anders beslist;
 - de examinator gaat over tot uitsluiting van verdere deelname indien de examinandus zich verzet tegen de inname van een eventueel ten onrechte voor gebruik beschikbaar gehouden tekst;
 - een ingenomen tekst wordt na beëindiging van de toets niet geretourneerd aan de examinandus, tenzij de examinator anders beslist;
 - de examinator legt de relevante gegevens in verband met de geconstateerde fraude schriftelijk vast en stuurt dit onverwijld naar de examencommissie psychologie, onder bijvoeging van de eventueel ingenomen teksten;
- b. ingeval de (mogelijke) fraude wordt vastgesteld tijdens of na de correctie van een toets dan wel examen:
- de examinator stelt de examencommissie psychologie onverwijld schriftelijk op de hoogte van de (mogelijke) fraude, onder toevoeging van de relevante stukken;
 - de examencommissie psychologie stelt de examinandus op de hoogte van de geconstateerde (mogelijke) fraude.
- c. ingeval de (mogelijke) fraude wordt vastgesteld tijdens of na correctie van schriftelijke werkstukken die onderdeel zijn van een tentamen of die als afsluiting van een onderwijsonderdeel gelden:
- de examinator stelt de examencommissie psychologie onverwijld schriftelijk op de hoogte van de (mogelijke) fraude, onder toevoeging van de relevante stukken;

- de examencommissie psychologie stelt de examinandus op de hoogte van de geconstateerde (mogelijke) fraude.

Artikel 5

Gevalen van mogelijke fraude behandelt de examencommissie psychologie in beginsel als volgt:

- a. de van fraude verdachte persoon wordt opgeroepen voor een gesprek; van de zijde van de examencommissie zullen aan dat gesprek deelnemen de voorzitter en de ambtelijk secretaris van de examencommissie, dan wel hun plaatsvervangers, en -zo mogelijk- een ander lid van de examencommissie;
- b. mede op basis van de resultaten van het onder lid a bedoelde gesprek beslist de examencommissie of er spraken is van fraude;
- c. in elk geval van fraude als bedoeld onder artikel 1, lid a, wordt de betreffende toets of het betreffende werkstuk ongeldig verklaard;
- d. in elk geval van fraude als bedoeld onder artikel 1, lid a, legt de examencommissie een sanctie op, daarbij onder meer lettend op de aard en de ernst van de gepleegde fraude overeenkomstig het gestelde in artikel 4.13 van de OER;
- e. de betrokkene wordt zo spoedig mogelijk van de beslissing van de examencommissie op de hoogte gesteld;
- f. van een ongeldigheidsverklaring en van een opgelegde sanctie wordt een aantekening gemaakt in het dossier van betrokkene;
- g. ingenomen teksten worden -na een betreffend verzoek- door de examencommissie aan betrokkene geretourneerd, indien de examencommissie beslist dat zij niet langer beschikbaar dienen te blijven in verband met de (verdere) behandeling van de zaak;
- h. de examencommissie kan besluiten om haar beslissing en de daaraan ten grondslag liggende feiten en omstandigheden geanonimiseerd openbaar te maken.

Artikel 6

Tegen beslissingen die de examencommissie neemt in het kader van fraude, is binnen vier weken na bekendmaking van de beslissing beroep mogelijk bij het college van beroep voor de examens.

BIJLAGE 4 REGLEMENT ONDERZOEKSOPZET

1. Een onderzoeksopzet is een zelfstandig geschreven opzet betreffende het onderzoek dat de student in de stage wil gaan uitvoeren.
2. De onderzoeksopzet bestaat uit de volgende onderdelen:
 - een summier theoretische achtergrond van het onderzoek;
 - de vraagstelling van het onderzoek;
 - een beschrijving van de onderzoeksopzet;
 - een beschrijving van de toe te passen onderzoeksmethoden;

- een beschrijving van de te gebruiken technieken voor verwerking en analyse van de data;
 - de tijdsplanning.
3. Als richtlijn voor de omvang van de onderzoeksopzet geldt: 4-7 pagina's A4.
 4. De beoordeling geschiedt door een tweetal beoordelaars. Dit zijn:
 5. a. twee medewerkers van de faculteit in het geval de stage intern wordt uitgevoerd (facultair begeleider en tweede beoordelaar) of
b. de externe stagebegeleider en de facultair begeleider in het geval de stage buiten de faculteit wordt uitgevoerd.
 6. Een goedgekeurd onderzoeksvoorstel omvat 5.7 studiepunten. Indien het onderzoeksvoorstel met een onvoldoende resultaat wordt afgesloten, geldt de herkansingsregeling voor schriftelijke werkstukken, art. 8, lid 3, Regels en Richtlijnen voor het doctoraalexamen.

BIJLAGE 5 REGLEMENT STAGE

1. Een student dient ter afsluiting van zijn studie een onderzoeksstage te doen.
2. Het doel van de stage is een oriëntatie op het onderzoeksterrein van psychologen.
3. De omvang van de stage moet overeenkomen met een belasting van 17.2 studiepunten.
4. De student meldt de stage uiterlijk één maand voor aanvang van de stage aan bij bureau onderwijs middels een opgaveformulier onderzoeksstage. Bureau onderwijs controleert of voldaan is aan de in art. 27, lid 2 van het examenreglement gestelde eisen, te weten:
 - behaald hebben van het propedeutisch diploma;
 - een voldoende aftekening van blok 2.7: het onderzoekspracticum;
 - een voldoende aftekening van statistiek IIa, IIb, IIIa en IIIb;
 - een voldoende aftekening van schrijfonderwijs IIa en IIb;
 - een voldoende aftekening van schrijfonderwijs III (jaarwerkstuk);
 - een voldoende aftekening van de eerste drie blokken van de afstudeerrichting (3.1 t/m 3.3).
5. Voor elke stage wordt een stageovereenkomst opgesteld, waarin een aantal afspraken worden vastgelegd tussen de stageinstelling, de facultaire begeleider en de student.

Van het stagecontract wordt uiterlijk één maand voor aanvang van de stage een kopie gestuurd naar bureau onderwijs.
6. De student wordt tijdens de stage begeleid door een facultaire begeleider en een begeleider vanuit de stage-instelling (stagebegeleider). De taak van de facultaire begeleider en/of de stagebegeleider bestaat uit een inhoudelijke advisering aan de student wat betreft de stagewerkzaamheden en verslaglegging daarvan in een afstudeerwerkstuk (zie bijlage 6: reglement afstudeerwerkstuk). Daarnaast is de facultaire begeleider de contactpersoon met de stageverlenende instelling.
7. Na afronding van het praktische deel van het onderzoek vindt er een evaluerend gesprek plaats tussen de stagebegeleider, facultaire begeleider en de student. De

stage wordt afgetekend door de stagebegeleider of de facultair begeleider op een beoordelingsformulier. Dit formulier wordt naar bureau onderwijs van de faculteit der psychologie gestuurd.

8. Een voldoende aftekening van de uitvoering van de stage omvat 17.2 studiepunten.

BIJLAGE 6 REGLEMENT AFSTUDEERWERKSTUK

1. Een afstudeerwerkstuk is een zelfstandig geschreven verslaglegging van het onderzoek, dat verricht is in de stage.
2. Het afstudeerwerkstuk is in principe een individueel werkstuk.
3. De omvang van het afstudeerwerkstuk is minimaal 20 en maximaal 40 pagina's A4.
4. Het afstudeerwerkstuk wordt beoordeeld op de volgende vier aspecten: probleemstelling, vakinhoud, argumentatie en vorm. Minimaal drie aspecten dienen met een voldoende beoordeeld te zijn en het vierde aspect mag niet lager zijn dan een vijf.
5. Een voldoende afstudeerwerkstuk omvat 17.2 studiepunten.
6. De student dient vier exemplaren van het afstudeerwerkstuk bij bureau onderwijs in te leveren. Twee exemplaren worden tezamen met het individueel beoordelingsformulier doorgestuurd naar de stagebegeleider/facultair begeleider en de facultair begeleider/tweede beoordelaar. Het ingevulde en door beide begeleiders ondertekende beoordelingsformulier wordt voorzien van een gemotiveerde toelichting, binnen 20 werkdagen, terug gestuurd aan Bureau Onderwijs. Eén exemplaar van het goedgekeurde afstudeerwerkstuk stuurt bureau onderwijs naar de stagecoördinator ter archivering. Het vierde exemplaar wordt in de Universiteitsbibliotheek opgenomen, tenzij de betreffende stage-instelling hier tegen bezwaar maakt.
7. Indien het afstudeerwerkstuk met een onvoldoende resultaat wordt afgesloten, geldt de herkansingsregeling voor schriftelijke werkstukken, art. 8, lid 3, Regels en Richtlijnen voor het doctoraalexamen.

6

Studentenvoorzieningen

175

Studiegids 2003-2004

6.1 STUDENTENSERVICECENTRUM

Het studentenservicecentrum is belast met de voorbereiding en uitvoering van het beleid van de Universiteit Maastricht op het gebied van de algemene studentenvoorzieningen. Het studentenservicecentrum draagt zorg voor het beheer van de relaties met (aankomende) studenten en alumni, voor een goed leefklimaat voor studenten (verenigingen) en voor de niet-onderwijsgebonden begeleiding van studenten. SSC publiceert actuele informatie in het universiteitsblad *Observant* en uitgebreide informatie op internet.

Studenten kunnen vragen stellen via het elektronisch servicecentrum.

De onderwerpen gezondheid, wonen, vervoer, geldzaken, sport, veiligheid, onderwijs, cultuur, stad Maastricht en internationalisering worden in breder verband toegelicht op een gezamenlijke website van de Gemeente Maastricht, de Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht: www.studentenstad.maastricht.nl

Bezoekadres:	Zwingelput 4
Postadres:	Postbus 616, 6200 MD Maastricht
SSC website:	www.ssc.unimaas.nl
Elektronisch servicecentrum:	http://essc.unimaas.nl

Informatiebalies SSC

De informatiebalies vormen een eerste aanspreekpunt voor de studenten. Bij de informatiebalies aan

de Zwingelput 4 en de Universiteitssingel 40 kunnen studenten terecht voor:

- inschrijvingen
- herinschrijvingen
- adresmutaties
- gespreide betaling van het collegegeld
- uitschrijven van opleiding
- restitutie van het collegegeld
- bewijzen van betaling/inschrijving
- afhalen van 1e verstrekking van de UM kaart

Bij de informatiebalie aan de Zwingelput 4 kunnen studenten afspraken maken met:

- studentendecanen
- studentenpsychologen

Bij de informatiebalie aan de Zwingelput 4 zijn ook de meeste brochures van de Informatie Beheer Groep (IBG) aanwezig.

Locatie informatiebalie Zwingelput 4:

Bezoektijden maandag t/m donderdag 11.00-16.00 uur; vrijdag 11.00-13.00 uur

Locatie informatiebalie Universiteitssingel 40:

Bezoektijden dinsdag en vrijdag 9.00-12.00 uur

Telefonische bereikbaarheid van beide balies: maandag t/m vrijdag 10.00-12.30
en 13.30-16.00 uur
Telefoon voor het maken van afspraken: 043-3883354
Telefoon voor vragen mbt (her)inschrijving e.d.: 043-3883979
Telefoon voor buitenlandse diplomahouders: +31 43 3883130
E-mail adreswijzigingen: Buro.Inschrijvingen@ssc.unimaas.nl
Elektronisch servicecentrum <http://essc.unimaas.nl>

De informatiebalies zijn gesloten in de week van Carnaval, de week van Pasen en gedurende de week/weken waarin Kerstmis en Nieuwjaar vallen.
Veranderingen worden in Observant, op het internet en per e-mail doorgegeven.

Studentenbegeleiding

De Universiteit Maastricht kent de volgende studentenbegeleiders: facultaire studietoelichters, studentendecanen, studentenpsychologen en loopbaanadviseurs.

Facultaire studietoelichters

De facultaire studietoelichter is voor studenten de eerst aan te spreken persoon voor vragen op het gebied van de studie. Zie elders bij de paragraaf "Studietoelichter."

Studentendecanen

De studentendecanen ondersteunen, adviseren en begeleiden m.b.t. zaken die te maken hebben met de rechtspositie als student en financiële kwesties. Ook bij niet studiegebonden (persoonlijke) problematiek kun je bij de studentendecanen terecht. De gesprekken met een studentendecan zijn vertrouwelijk.

Raadpleeg in ieder geval een studentendecan als je te maken krijgt met:

- onderbreken van je studie of overstappen naar een andere studie
- stoppen met je studie
- ziekte, zwangerschap, bijzondere familieomstandigheden
- gebruikmaken van de Regeling Financiële Ondersteuning Studenten
- beroep doen op Noodfonds
- gebruikmaken van kinderopvang
- studeren met een functiebeperking.

De studentendecanen zijn als volgt bereikbaar (altijd het ID nummer doorgeven):

Telefoonspreekuur: maandag t/m donderdag van 13.30-14.00 uur, 043-38 83329

Inloopspreekuur: dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur, Zwingelput 4

Persoonlijke afspraak: via tel.nr. 043-38 83354 *Een afspraak kan ook worden gemaakt bij de informatiebalie Zwingelput 4*

E-mail: Stud.Decanaat@ssc.unimaas.nl

Studentenpsychologen

Studentenpsychologen kunnen helpen bij persoonlijke (psychische) problemen, zoals bijvoorbeeld stress, angsten, schuldgevoelens, eetproblemen, somberheid, dwanghandelingen, (fysieke) spanningsklachten, problemen in relaties (thuis of

daarbuiten), problemen in studie of stage of andere psychische problemen die samenhangen met “student zijn.”

Een eerste gesprek is oriënterend van aard en heeft tot doel het verhelderen van het probleem.

In de meeste gevallen zal de studentenpsycholoog in een beperkt aantal gesprekken ingaan op je problemen of klachten. In een aantal gevallen komt het voor dat de studentenpsycholoog in overleg met jou kan besluiten, dat het beter is je door te verwijzen.

De studentenpsychologen organiseren ook groepsactiviteiten, zoals workshops over assertiviteit en de training faalangst.

Een afspraak maken kan telefonisch: 043-38 83354 of bij de informatiebalie Zwingelput 4.

Loopbaanadviseurs

Voor verdere informatie zie de website van het SSC.

6.2 SECTIE PSYCHOLOGIESTUDENTEN EN HET NIP

6.2.1 NIP en SPS

De Sectie Psychologiestudenten (SPS) is een onderdeel van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP). Het NIP is de beroepsvereniging van psychologen met ruim 10.000 leden. Het NIP biedt dienstverlening op het gebied van: ontwikkelingen binnen de psychologie-opleiding, postdoctorale opleidingen, bij- en nascholing, werkgelegenheid, adviezen op het gebied van zelfstandige vestiging, titelbescherming en beroepsethiek.

Het NIP-studentlidmaatschap biedt onder andere de volgende voordelen: maandelijkse toezending van het maandblad De Psycholoog met wetenschappelijke artikelen, vacatures en aankondigingen van lezingen en congressen, mogelijkheden om met psychologen uit verschillende werkvelden in aanraking te komen, reductie op entreegelden voor lezingen en conferenties en deelname aan activiteiten van NIP-sectoren, secties en werkgroepen.

De SPS kent een landelijk bestuur, waarin leden vanuit de verschillende universiteiten plaats hebben. Daarnaast bestaat er in elke universiteitstad een lokaal SPS-platform. De platforms organiseren excursies, lezingen en bezoeken aan instellingen waar psychologen werkzaam zijn.

Ben je geïnteresseerd in het NIP, neem dan contact op met het NIP bureau, telefoon 020-4106222.

Voor studenten bedraagt de contributie onder voorbehoud circa € 46,- per jaar; het inschrijfgeld (eenmalig) bedraagt onder voorbehoud circa € 12,- .

Inlichtingen: www.psypsnip.nl/sps.htm en nipsps@hotmail.com

Nederlands Instituut van Psychologen, Postbus 9921, 1006 AP Amsterdam, tel. 020-4106222, fax 020-4106221, e-mail: info@psynip.nl

6.2.2 SPS-platform Maastricht

De Sectie Psychologie Studenten (SPS) bestaat uit een platform van een groepje psychologie studenten en is nu enkele jaren actief. De SPS heeft als doelstelling: informeren van UM-studenten over de beroepspraktijk van de psycholoog.

De SPS geeft een beeld van uiteenlopende werkvelden. Ze hoopt hiermee te bereiken dat studenten een weloverwogen keuze kunnen maken bij het kiezen van hun afstudeerrichting, keuzevakken en loopbaan. Ze probeert tevens een beeld te geven van waar studenten terecht kunnen komen na de studie en hoe een baan eruit kan gaan zien.

E zijn contacten met senior-advisors werkzaam bij het Nederlands Instituut voor Psychologen (NIP). Er kan een beroep gedaan worden op deze senior-advisors voor een persoonlijk loopbaangesprek. Het is mogelijk om via SPS in contact te komen met secties van werkgroepen van het NIP. Door actief te worden in een sectie kan een student meekijken in de 'keuken van de psychologie.' Ook kunnen er contacten gelegd worden om een leuke stageplek te vinden en deelname aan landelijke congressen en workshops geven je de mogelijkheid je kennis uit te breiden.

Binnen de UM organiseert de SPS lezingen, excursies en informatiedagen die voor iedereen toegankelijk zijn. Lezingen over hoe een werkdag van een psycholoog eruit ziet en wat psychologen zoal tegenkomen in hun baan worden bijvoorbeeld verzorgd door klinisch psychologen, assistenten in opleiding of onderwijspsychologen.

De SPS organiseert ook excursies naar stageplekken waar studenten terecht kunnen komen. Tevens vinden er informatiedagen, stagedagen of informatiedagen over post-doctorale opleidingen plaats.

Studenten worden geïnformeerd over nuttige congressen die in het land plaatsvinden en waar je als student in kunt participeren.

De SPS staat open voor suggesties en het verbeteren van informatie. Ze probeert de gaten in de informatieverstrekking op te vullen en eventuele vragen te beantwoorden.

Wil je lid worden? Of actief worden in het SPS-platform? Stuur een mailtje naar SPS@psychology.unimaas.nl

6.3 InterUM BV

De faculteit maakt in toenemende mate gebruik van de diensten van InterUM (intern detachingsbureau van de Universiteit Maastricht), met name waar het gaat om detachering van studenttutoren, studentassistenten en surveillanten. Voor informatie kunt u zich wenden tot:

InterUM BV, Postbus 616, 6200 MD Maastricht
Tel. 043-38 82688; fax 043-3263579

E-mail: bureau@interum.umholding.nl; internet: www.umholding.nl/interum;
 bezoekadres: Tongersestraat 22a, Maastricht.

6.4 ONDERWIJSONDERSTEUNING: HET BUREAU ONDERWIJS

6.4.1 Algemeen

Het bureau onderwijs van de faculteit der psychologie levert een belangrijke bijdrage aan de logistieke planning, bureau onderwijs administratie en organisatie van het onderwijs. Tevens fungeert het bureau onderwijs als centraal informatiepunt voor alle onderwijs- en studiezaken en verzorgt ze de administratie van de examen- en studiegegevens. Studenten kunnen bij de onderwijsbalie van bureau onderwijs terecht met vragen om informatie over het onderwijs en examens en voor het afhalen van blokboeken en roosters. De onderwijsbalie is gevestigd op niveau 0, Universiteitssingel 40, oost. k. 0.636a.

Medewerkers bureau onderwijs

Functie	Medewerker	Kamer	Telefoon
Hoofd bureau onderwijs	Irma Kokx	5.777	38 81883
Secretariaat	Isabel Hikisch	5.761	38 81911
Logistiek & planning	Harrie Timmers	5.773	38 84013
Secretaris examencommissie	Myrtle Brongers	5.773	38 84058
Examenadministratie	Marian Pieters	5.765	38 81939
	Ellen Blaauw	5.765	38 84002
Medewerker stages	Ellen Blaauw	5.765	38 84002
Medewerker OWW	Yvonne Lenoir	5.761	38 84123

Mededelingen over onderwijsaangelegenheden aan studenten

Wijzigingen en aanvullingen op roosters, onderwijsprogramma's en regelingen kunnen gedurende het studiejaar altijd voorkomen. Om deze wijzigingen en aanvullingen zo duidelijk en zo snel mogelijk aan alle betrokkenen bekend te maken, beschikt psychologie over een rubriek in het universiteitsblad *Observant*. Verder worden zondig mededelingen opgehangen op de informatieborden op niveau 0, Universiteitssingel 40, oost.

Reductiebureau

Het reductiebureau wordt gerund door studenten van de faculteitsvereniging *Luna-tik*. Openingsuren worden voorafgaand aan elk blok bekend gemaakt. Door medewerkers van het bureau onderwijs worden geen boeken verkocht.

Rooster per blokperiode

Per blokperiode is er een apart rooster voor elk bachelor- en voor elk doctoraaljaar. Deze roosters zullen minimaal één week voor aanvang van het blok opgehangen worden op de informatieborden van bureau onderwijs op niveau 0 en zijn af te halen bij de onderwijsbalie op niveau 0 (k. 0.636a). Studenten dienen ermee rekening te houden dat onderwijsactiviteiten kunnen plaatsvinden in de avonduren (in het studiejaar 2003/2004 als regel niet later dan 22.00 uur).

Raamrooster 2003/2004 (Tussentijdse wijzigingen zijn altijd mogelijk. Let op de definitieve roosters die per blokperiode bekend gemaakt worden)

Jaar 1	blokopening:	maandag	08.30-10.30 uur
		dinsdag	13.30-15.30 uur
	college:	maandag	08.30-10.30uur
		maandag	1600-1800 uur
	onderwijsbijeenkomsten:	maandag	11.00-15.30 uur
woensdag		08.30-13.00 uur	
vrijdag		08.30-13.00 uur	
Jaar 2	blokopening	maandag	11.00-13.00 uur
		woensdag	11.00-13.00 uur
	college:	maandag	11.00-13.00 uur
		woensdag	11.00-13.00 uur
	onderwijsbijeenkomsten:	dinsdag	08.30-13.00 uur
donderdag		13.30-18.00 uur	
Jaar 3	college (cognitieve psychologie):	maandag	13.30-15.30 uur
	college (biologische psychologie):	maandag	16.00-18.00 uur
	onderwijsbijeenkomsten:	dinsdag	08.30-13.00 uur
		donderdag	13.30-18.00 uur
Jaar 4	geen vast rooster		

Blokboeken

Voor elk blok is door de blokplanningsgroep een zogenaamd 'blokboek' samengesteld. Het blokboek kan gezien worden als een soort spoorboekje voor het betreffende blok met casuïstiek, lijsten van literatuur die bestudeerd kan worden, namen en telefoonnummers van deskundigen die geraadpleegd kunnen worden, soms ook aanwijzingen van mogelijke manieren waarop de student de problemen kan benaderen, enz. Het blokboek wordt via de onderwijsbalie van bureau onderwijs verspreid.

Literatuurklapper, handleidingen

Naast de blokboeken, wordt indien aanwezig, per onderwijsgroep een literatuurklapper beschikbaar gesteld.

Groepsindeling

De groepsindeling wordt door bureau onderwijs van de faculteit der psychologie gemaakt. Als een student niet op de groepsindeling vermeld staat (zie roosterbord bureau onderwijs op niveau 0) kan de student middels een 'naplaatsingsformulier' (af te halen bij de onderwijsbalie van bureau onderwijs) alsnog ingedeeld worden. Het komt voor dat studenten eenmalig een onderwijsbijeenkomst bij een andere groep willen bijwonen: dit is *niet* toegestaan. Ruilen van onderwijsgroep is alleen toegestaan tijdens de eerste week van een blok en kan alleen kruislings. Formulieren om dit aan te vragen zijn verkrijgbaar bij de onderwijsbalie tijdens spreekuren.

Aanwezigheidsregistratie

De tutor van elke groep houdt de aanwezigheidsregistratie bij op een daarvoor bestemd formulier. In de laatste bijeenkomst van elk blok kunnen studenten hun paraaf zetten om in te stemmen met de registratie van de tutor. Wanneer een student de laatste bijeenkomst niet aanwezig is en dus niet tekent, wordt er vanuit gegaan dat de student instemt met de aanwezigheidsregistratie. Bij verschil van mening tussen de student en de tutor over de registratie, moet verwezen worden naar de examencommissie.

Aanmelding voor een blok indien de aanwezigheid in voorgaand studiejaar reeds behaald is

Als een student de aanwezigheid van een blok wel haalt maar de toets niet, wordt de student het volgend studiejaar niet standaard ingeroosterd voor het desbetreffende blok. Indien de student het blok echter wel wil lopen (om bijvoorbeeld de stof op te frissen) dan moet hij/zij zich daarvoor aanmelden bij het bureau onderwijs uiterlijk twee weken voor aanvang van het blok door het invullen en inleveren van een 'naplaatsingsformulier.' Afhankelijk van de organisatorische mogelijkheden wordt deze aanvraag gehonoreerd. Zonder aanmelding of bij te late aanmelding wordt de student niet meer ingeroosterd door bureau onderwijs.

Studieprogramma

Iedere student wordt aan het begin van elk studiejaar automatisch verroosterd voor het volgende studiejaar op basis van de OER waar de desbetreffende student onder valt. Er wordt geen rekening gehouden met blokken uit eerdere jaren die men nog moet lopen. Dit moet apart worden aangevraagd via een 'naplaatsingsformulier.'

Deelname door doctoraal studenten aan twee blokken in een periode (dubbellopen)

Indien een doctoraal student in een bepaalde periode twee blokken wil dubbellopen (en hij/zij is daar gerechtigd toe!), dan kan dat aan het begin van het studiejaar via een 'naplaatsingsformulier' worden doorgegeven. Toestemming voor het volgen van twee afstudeerrichtingen moet vóóraf schriftelijk bij de examencommissie worden aangevraagd.

Vrijstellingen en compensatie

Conform de OER kan men op basis van eerder gevolgd onderwijs in aanmerking komen voor vrijstellingen. Een verzoek hiervoor wordt schriftelijk ingediend bij de examencommissie met overlegging van schriftelijke bewijsstukken. Compensatie van een vijf voor een blok met een behaalde acht voor een ander blok dient ook schriftelijk te worden aangevraagd bij de examenadministratie. Een eenmaal ingediend en toegekend verzoek tot compensatie kan niet worden herroepen.

Ziekte en afwezigheid

Bij ziekte/afwezigheid langer dan een aaneengesloten periode van tien dagen dient de student het bureau onderwijs hiervan schriftelijk in kennis te stellen onder vermelding van naam, ID-nummer, adres en een korte omschrijving van de reden/oorzaken verwachte duur van de afwezigheid. Wanneer de student weer terug/beter is dient hij/zij tijdens het eerste spreekuur na de dag waarop hij/zij weer aanwezig is, zich te melden bij het bureau onderwijs. Alleen als bovenstaande procedure wordt gevolgd kan de ziektemelding in het dossier opgenomen worden en bij examenbesprekingen en verzoeken om inhaalmogelijkheden gebruikt worden. De examencommissie kan in bepaalde gevallen een verklaring verlangen. Deze verklaring kan ook gebruikt gaan worden als bewijsmateriaal voor aanvragen uit het auditorenfonds/afstudeerfonds. Verder is het van belang om zo snel mogelijk contact op te nemen met de studieadviseur.

Studiestaken, studieonderbreken

Tijdens het studiejaar kan het voorkomen dat, om welke redenen dan ook, de studie wordt onderbroken of zelfs definitief gestopt. Het is in zo'n geval noodzakelijk dat de student op de hoogte is van de daaruit voortvloeiende consequenties en eventuele verplichtingen. In alle gevallen dient de student een en ander door te geven aan het bureau onderwijs en het studentenservicentrum. Informatie over studiestaken en het aanvragen van restitutie collegegeld bij de UM is te vinden op de website van het

studentenservicecentrum: www.ssc.unimaas.nl, klik (her)inschrijving, klik “uitschrijving en restitutie.”

Informatie over beëindiging van de studiefinanciering is te vinden op www.ib-groep.nl (beëindigen van studiefinanciering kan met behulp van een wijzigingsformulier; te verkrijgen via de ib website of bij de informatiebalies van het SSC). Let op het inleveren van de OV kaart, dit is gebonden aan een deadline.

Door het onderbreken c.q. staken van de studie tijdig door te geven, kunnen rechten op studieverbruik behouden blijven. Ieder jaar is de universiteit verplicht de inschrijvingsduur per student door te geven aan de informatie beheer groep (IBG) in Groningen.

Wijziging van het studieadres

Indien het studieadres van een student verandert, dient deze student dit te melden bij de centrale studentenadministratie van de Universiteit Maastricht. Dit kan per e-mail: bureau.inschrijvingen@ssc.unimaas.nl. Er dient rekening gehouden te worden met een administratieve verwerkingstijd van tien werkdagen. Voor studenten wordt het studieadres als postadres beschouwd. Post van bureau onderwijs gaat echter ook vaak via de postvakjes.

Inzage in studentendossiers

Volgens de privacyregeling van de Universiteit Maastricht heeft een student recht op inzage in zijn eigen dossier. Hij/zij kan hiervoor tijdens de spreekuren een afspraak maken met één van de medewerk(st)ers van het bureau onderwijs. In het dossier zitten de inschrijfformulieren en de correspondentie van/over de student. Kopieën van diploma's, registratie van studieduur, e.d. zijn aanwezig bij de centrale studentenadministratie van de Universiteit Maastricht.

Formulieren van ziekenfondsen, verzekeringen e.d.

Verklaringen omtrent inschrijving en studie worden afgegeven door de centrale studentenadministratie (het studentenservicecentrum) en niet door het bureau onderwijs. Wel worden formulieren ten behoeve van kinderbijslag e.d. door bureau onderwijs ondertekend en gestempeld.

Diploma's

Diploma's worden afgegeven door het bureau onderwijs, na vaststelling van de examenuitslag door de examencommissie. Duplicaten worden niet verstrekt. Bij verlies of diefstal moet hiervan schriftelijke melding worden gedaan bij de instantie die het diploma verstrekt heeft (studierichting + examencommissie). Er kan dan een verklaring worden afgegeven wanneer het diploma is uitgegeven met vermelding van het examenprogramma. Geef nooit officiële diploma's uit handen, maar werk altijd met fotokopieën.

Onderwijscontractanten

Het is mogelijk om als niet ingeschreven student tegen betaling deel te nemen aan het onderwijs van psychologie als zogenaamde onderwijscontractant. Als onderwijscontractant is men gerechtigd tot het volgen van het onderwijs in de overeengekomen cursus(sen) en tot deelname aan de afsluitende toets. Na het volgen van de overeengekomen cursus(sen) wordt bij voldoende resultaat door de examenadministratie een verklaring afgegeven. Het als onderwijscontractant volgen van onderwijs kan niet leiden tot het behalen van een diploma. Voor nadere informatie kan men terecht bij het secretariaat van bureau onderwijs.

6.4.2 Openingstijden bureau onderwijs; correspondentie

Onderwijsbalie

Studenten kunnen alleen tijdens de spreekuren bij de onderwijsbalie van het bureau onderwijs terecht (niveau 0, k. 0.636a).

Het spreekuur is maandag tot en met donderdag van 10.00 tot 11.00 uur en van 15.00 tot 16.00 uur; vrijdag van 10.00 tot 11.00 uur.

Informatiebureau onderwijsborden

Op de informatieborden hangen alle roosters en groepsindelingen van het lopende blok en de eventuele roosterwijzigingen die bij bureau onderwijs bekend zijn. Tevens worden alle toetsuitslagen via deze borden bekendgemaakt evenals overzichten met toetsdata e.d. De informatieborden bevinden zich op niveau 0, Universiteitssingel 40, oost.

Post

Post voor bureau onderwijs en/of voor de examencommissie kan in de rode brievenbus van het bureau onderwijs (niveau 5) of in de brievenbus van de onderwijsbalie (niveau 0) worden gedeponereerd.

Postvakjes

Iedere student heeft een eigen postvakje. De postvakjes zijn op niveau 0 en worden gebruikt door de medewerkers van het bureau onderwijs om mededelingen en uitslagen te verdelen, door de studenten om mededelingen aan elkaar te verspreiden en door docenten om rechtstreeks contact met studenten op te nemen. De postvakjes zijn geordend op ID-nummer.

Correspondentie-adres

Universiteit Maastricht, faculteit der psychologie, bureau onderwijs, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

6.5 STUDIEADVISEUR PSYCHOLOGIE

De studieadviseur is voor studenten het eerste aanspreekpunt binnen de faculteit voor informatie en advies over de studie en het studeren aan de faculteit. Indien nodig kan de studieadviseur verwijzen naar anderen binnen en buiten de faculteit, zoals studentendecaan, studentpsycholoog, studie-loopbaanadviseur.

Als de studie om wat voor reden dan ook vastloopt of wanneer er studievertraging ontstaat, adviseren we om zo spoedig mogelijk contact op te nemen met één van de studieadviseurs. Zij kunnen persoonlijke adviezen en begeleiding geven, bijvoorbeeld op het gebied van studiekeuze en studieplanning. Ook kunnen zij de student adviseren in situaties waarin studievertraging ontstaat als gevolg van ziekte of andere omstandigheden. Wanneer zich dergelijke omstandigheden voordoen, meldt dit dan zo spoedig mogelijk, in ieder geval *binnen 2 maanden*, bij de studieadviseur. In een aantal gevallen kan de opgelopen studievertraging financieel worden gecompenseerd in het kader van de 'regeling financiële ondersteuning student.'

Uiteraard zijn alle gesprekken met de studieadviseur strikt vertrouwelijk.

De studieadviseur houdt verder de studievoortgang in de gaten. Indien daar aanleiding toe bestaat kan zij studenten oproepen. Ook signaleert de studieadviseur knelpunten in het onderwijsprogramma en de onderwijs- en examenregeling - bijvoorbeeld aan de hand van gesprekken met studenten - en rapporteert hierover aan de verantwoordelijke organen, zoals opleidingscommissie, opleidingsdirecteur en examencommissie.

Voor de volgende zaken kun je als student bij de studieadviseur terecht:

Voor informatie en advies over de studie, zoals over:

- de inhoud en de opzet van de studie;
- een individueel studieprogramma;
- studiemogelijkheden binnen en buiten de faculteit;
- studieplanning;
- studiemethodiek.

Voor advies in situaties die de studie bemoeilijken, zoals:

- motivatieproblemen;
- concentratieproblemen;
- psychische problemen;
- (lichamelijke) handicap;
- langdurige ziekte.

Voor vragen en advies inzake (wettelijke) regelingen, waaronder:

- regeling financiële ondersteuning student;
- studiefinanciering;
- (beroeps)procedures;
- inschrijvingsvormen.

De studieadviseurs zijn Monique Römken, (m.romkens@psychology.unimaas.nl) Universiteitssingel 40, oost, k. 5.759, tel: 38 81936 (voor de student wiens achternaam begint met de letters A t/m K) en Gerda Galenkamp, (g.galenkamp@psycho-

logy.unimaas.nl) Universiteitssingel 40, oost, k. 5.747, tel: 38 81888 (voor de student wiens achternaam begint met de letters L t/m Z). Het is raadzaam, om vragen die zich daartoe lenen bij voorkeur te stellen via e-mail. Afspraken kunnen worden gemaakt via het secretariaat, tel. 38 81918/38 84008.

6.6 UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

De Universiteitsbibliotheek (UB) verleent diensten aan alle medewerkers en studenten van de Universiteit Maastricht en aan personen en instellingen in de regio, die lid zijn van de UB. De dienstverlening van de UB aan de faculteit wordt besproken in de facultaire bibliotheekcommissie, waarin vertegenwoordigers van de faculteit, medewerkers en één of meer studenten, plus een vertegenwoordiger van de UB zitting hebben. Er is ook een gemeenschappelijke bibliotheekcommissie voor alle Randwijck faculteiten plus het azM, de Commissie Wetenschappelijke Informatie Randwijck (CWI/R).

Collectie en locaties

De moderne collectie van de UB is toegespitst op de terreinen van onderzoek en onderwijs van de diverse faculteiten: kennistechnologie (algemene wetenschappen), cultuurwetenschappen, economie en internationale bedrijfskunde, rechten, geneeskunde, gezondheidswetenschappen en psychologie. Naast de facultaire zwaartepunten beschikt de UB over een algemeen universitaire collectie (interdisciplinaire en niet-faculteitsspecifieke literatuur). Ook de zogeheten Jezuïetencollectie (bibliotheekcollectie van voormalige Jezuïetenopleidingen) maakt hiervan deel uit. De collectie van de UB is verspreid over een aantal locaties gehuisvest. De collecties op het gebied van geneeskunde, gezondheidswetenschappen en psychologie bevinden zich in UB Randwijck (Universiteitssingel 50). In de bibliotheek Psychomedisch Streekcentrum Vijverdal (Vijverdalseweg 1) bevindt zich een collectie klinische psychiatrie.

Economisch-statistisch materiaal en overheidspublicaties zijn te vinden in UB Binnenstad (Grote Looierstraat/Nieuwenhofstraat), waar tevens de collecties ten behoeve van de binnenstad faculteiten (algemene wetenschappen, cultuurwetenschappen, economie, internationale bedrijfskunde, rechten) ondergebracht zijn.

De collecties zijn over het algemeen vrij toegankelijk en grotendeels uitleenbaar. Niet uitleenbaar zijn naslagwerken, tijdschriften, studielandschap-boeken, blokboeken, videobanden en afstudeerscripties. De minder courante literatuur, zoals tijdschrift-jaargangen van vóór 1995, staat opgesteld in het depot (ontoegankelijk voor publiek), en is opvraagbaar met behulp van een UM-Card. Er is volop gelegenheid om te kopiëren met behulp van de UM-Card.

Literatuur zoeken

Hoe vind je literatuur, boeken en tijdschriften en andere media in de UB collectie? Titels van (papieren) boeken en tijdschriften en videobanden kunnen opgezocht wor-

den in de geautomatiseerde catalogus (OPC) van de UB. In alle bibliotheek-locaties staan computers, waarmee de OPC doorzocht kan worden. Tijdens de UB introductie in het begin van het eerste studiejaar komt het doorzoeken van de OPC aan bod.

Uitgebreid literatuuronderzoek

Met behulp van de OPC kunnen titels opgespoord worden, die in de collectie van de gehele UB (op alle locaties) aanwezig zijn. De Nederlandse catalogi, zoals de Nationale Centrale Catalogus (NCC) en de catalogus artikelen uit tijdschriften in Nederland (OLC /Online Contents) kunnen ook via de OPC computers in de UB en via de UB Home Page geraadpleegd worden. De collectie elektronische tijdschriften (online full-text journals) kan alleen via de UB-Home-Page geraadpleegd worden.

Uitgebreid literatuuronderzoek in diverse internationale bibliografische bestanden (literatuurbestanden) is campuswijd via de UB Home Page mogelijk. Deze bestanden kunnen in de UB en Studielandschap, maar ook in het computerlandschap psychologie geraadpleegd worden. Een aantal bestanden (waaronder de OPC) is ook vanaf de thuiswerkplek via Internet toegankelijk.

Tijdens het eerste semester worden vaardigheidstrainingen georganiseerd voor eerstejaars om te leren zoeken in de voor psychologie belangrijkste literatuurbestanden, PsycInfo en Medline.

Derdejaars studenten krijgen een cursus EndNote, een database programma om een eigen literatuurbestand samen te stellen en om literatuurgegevens automatisch in een tekst (voor een scriptie of publicatie) te verwerken.

Bovendien worden er regelmatig cursussen Medline/PsycINFO en EndNote op internetbasis door de UB verzorgd.

Uitleen

De meeste boeken in de bibliotheekcollectie zijn uitleenbaar. Om boeken te lenen is een persoonlijke, door de UB eenmalig te activeren UM-Card nodig. Geautomatiseerd lenen is mogelijk via de Lendomaat. De belangrijkste leenregels zijn:

- de uitleentermijn is vier weken en kan (mits de titel niet gereserveerd is) verlengd worden;
- maximaal aantal gelijktijdig te lenen boeken is tien;
- uitgeleende boeken kunnen gereserveerd worden;
- lenen en retourneren van boeken bij de locatie, waar het boek thuishoort.
- Gebruikers kunnen zelf de uitleentermijn verlengen en boeken reserveren, op computers in UB/studielandschap, facultair computerlandschap of vanaf de thuiswerkplek.

UM-card

Een geldige UM-card is nodig om van de UB en het Studielandschap gebruik te kunnen maken: om de UB binnen te komen en weer te verlaten, om te lenen en te kopiëren en om publicaties uit het depot op te vragen.

Computerfaciliteiten

In het studielandschap, niveau 3, staan enkele tientallen studentencomputers ten behoeve van het opsporen en verwerken van informatie. Deze computers bieden toegang tot de UB-catalogus, de belangrijkste literatuurbestanden, elektronische tijdschriften en tot Internet (Internet Explorer en e-mail). Bovendien zijn er programma's geïnstalleerd om informatie op te slaan en te bewerken (software voor databasebeheer, spreadsheets, tekstverwerking en statistische en grafische programma's). Een deel van deze computers kan gereserveerd worden. Bovendien kunnen studenten gebruik maken van computers, die specifiek bedoeld zijn voor het raadplegen van de UB-Informatie/literatuurbestanden, elektronische tijdschriften en UB catalogi, op niveau 1 van de UB. Vóór de UB-ingang is op het podium LINK (Lees- en Internet Kafé) ingericht voor UM-studenten om te surfen en te communiceren op Internet.

Audiovisuele media

Op niveau 3 van het studielandschap kunnen videobanden individueel bekeken worden (AV-units) of groepsgewijs in een aparte ruimte (sleutel kan voor maximaal 2 uur geleend worden).

Studieplekken

Zowel in de bibliotheek als in het studielandschap zijn studieplekken ingericht en op niveau 3 een 'stille zaal' om studeren zonder geluidsoverlast mogelijk te maken. Er zijn studiekamers voor individueel gebruik of voor een groep op niveau 2 en 3 en een beperkt aantal van deze ruimten kan gereserveerd worden (bij de Studielandschapbalie op niveau 2).

Tot slot

Behalve leenregels kent de UB nog een aantal algemene gebruiksregels. Zo is het niet toegestaan met jassen en/of tassen de bibliotheek binnen te gaan. Er kan gebruik worden gemaakt van een garderobe en kluisjes in de nabijheid van de UB-ingang. Mobiele telefoons dienen uitgeschakeld te zijn in de UB. Verder wordt van gebruikers verwacht dat de gebruikte literatuur weer op de juiste plek teruggeplaatst wordt. Roken en het nuttigen van consumpties is niet toegestaan. En misschien ten overvloede: zowel voor de bibliotheek als het studielandschap geldt een 'stilte-gebod.'

Meer informatie over de dienstverlening van de UB is te vinden op de UB-Home-Page (<http://www.ub.unimaas.nl>). In de rubriek 'UB voor faculteiten' biedt het UB-Portaal voor psychologie (<http://www.ub.unimaas.nl/fdp>) specifieke informatie voor studenten en medewerkers van de faculteit psychologie.

Adres van de Universiteitsbibliotheek Randwijck

Universiteitssingel 50
6229 ER Maastricht

Tel. Inlichtingenbalie: 38 881804 (algemene inlichtingen, informatie over literatuurbestanden en UB cursussen)

Tel. Uitleenbalie: 38 81805/81806 (verlengen uitleentermijn/reserveren boeken, informatie over UM-card en lenen bij andere bibliotheken)

Tel. Studielandschapbalie: 38 81807 (inlichtingen over het studielandschap, reserveren ruimten)

Openingstijden Universiteitsbibliotheek Randwijck

ma-do	08.30 - 22.00 uur
vr	08.30 - 19.00 uur
za	12.00 - 17.00 uur (presentiebibliotheek, dus geen uitleen)
zo	12.00 - 17.00 uur (presentiebibliotheek, dus geen uitleen)

Van maandag tot en met vrijdag vanaf 18.00 uur en vrijdag vanaf 17.00 uur, geldt de dienstverlening volgens presentiebibliotheek en dit houdt in dat er alleen toezicht wordt gehouden. Uitleen is dan alleen mogelijk via de Lendomaat uit de open opgestelde collectie.

De meest actuele of afwijkende openingstijden (bijvoorbeeld tijdens vakanties) zijn vermeld op de UB-Home-Page, rubriek 'algemeen.'

Basisboeken en studielandschap

Algemeen

De basisboekenlijst is een zorgvuldig opgestelde lijst met boeken waarvan docenten psychologie vinden dat studenten deze zouden moeten aanschaffen. Bij de keuze van de boeken hebben de volgende criteria - in een per boek verschillende mengverhouding - een rol gespeeld: relevantie, wetenschappelijk gehalte, didactische kwaliteit, veronderstelde 'halfwaardetijd,' actualiteit en prijsstelling. Bij de opstelling van de basisboekenlijst is gelet op het bedrag dat in het studentenbudget voor de aanschaf van boeken is gereserveerd, te weten ongeveer €363,- per jaar.

Functie studielandschap

Het zou een misverstand zijn ervan uit te gaan dat de aanschaf van basisboeken overbodig is omdat deze in voldoende aantallen in het studielandschap zouden staan. Niet alleen zou het gezien de grote jaargroepen studenten onbegonnen werk zijn voldoende exemplaren per titel op te nemen, het is ook en vooral niet de eerste bedoeling van het studielandschap om het mogelijk te maken dat studenten aldaar in de basisboeken kunnen studeren. Het studielandschap is in de eerste plaats opgezet om het de studenten mogelijk te maken zelf, op geleide van leerdoelen, op zoek te gaan naar relevante informatie in een gevarieerd bronnenbestand.

Inzake boeken ten behoeve van probleemgestuurd onderwijs kunnen de volgende categorieën worden onderscheiden:

- a. basisboeken. In deze boeken is een belangrijk deel van een bepaald vakgebied in kaart gebracht;
- b. alternatieve basisboeken. In de meeste wetenschapsgebieden bestaat een veelheid aan inleidingen, compendia, overzichtswerken, waarin ongeveer dezelfde onderwerpen worden behandeld. Deze onderwerpen zijn in de verschillende

- boeken wel op verschillende wijze uiteengezet (verschillen in: standpunten, selectie van voorbeelden, illustraties, leesbaarheid, ordening van de stof, enz.);
- c. thematische boeken. Deze boeken behandelen een beperkt thema, dat echter in het kader van een of meer taken in een bepaald blok relevant is;
 - d. naslagwerken. Vooral woordenboeken en atlassen;
 - e. specialistische boeken. Boeken met informatie die min of meer ver afstaat van hetgeen voor het uitwerken van leerdoelen die in de onderwijsgroepen zijn geformuleerd, nodig is.

De kern van de collectie boeken in het studielandschap wordt niet gevormd door de basisboeken, maar door de alternatieve basisboeken, thematische boeken en naslagwerken (het is duidelijk dat specialistische boeken in de bibliotheek thuishoren).

Verkennd en verwerkend studeren

In de meeste onderwijssystemen bepalen de docenten de leerdoelen voor studenten. Via colleges, practica, dictaten, boekenlijsten e.d. wordt bekend gemaakt welke stof studenten voor het tentamen moeten beheersen. De docent heeft de te verrichten leeractiviteiten voor de studenten nauwkeurig uitgestippeld. De studenten leren wat hun opgedragen wordt: ze werken de literatuur systematisch door.

In het probleemgestuurd onderwijs is de stof gecentreerd rond taken. Doorgaans zullen taken en de daaruit voortvloeiende leerdoelen aanleiding geven tot het verkennen van diverse invalshoeken en bronnen. Studenten beperken zich bij het uitwerken van de leerdoelen nogal eens tot het raadplegen van basisboek(en) en de literatuurklapper. Hierbij is de kans groot dat de rapportages en discussies in de onderwijsgroepen stilvallen.

6.7 PROGRAMMA-EVALUATIE

Programma-evaluatie maakt het mogelijk om eventueel noodzakelijke verbeteringen in het onderwijs aan te brengen. Het is een hulpmiddel dat informatie oplevert ter lokalisering van onderwijskundig-didactische problemen en voor suggesties ter verbetering. Daarnaast vormt programma-evaluatie de basis voor informatie-uitwisseling en overleg met de direct betrokkenen van het onderwijs en zal het uitgangspunt zijn voor het nemen en uitvoeren van concrete maatregelen die het curriculum betreffen. De evaluatie-activiteiten bestaan uit de volgende stappen:

- globale screening van alle aangeboden onderwijsblokken met behulp van een vragenlijst, waarin doelstellingen, werkvormen en media geoperationaliseerd zijn. Doel van deze screening is een inzicht verwerven in waar zich in het onderwijs problemen hebben voorgedaan en een eerste beeld te krijgen van de aard van die problemen;
- aan alle betrokkenen worden vervolgens de resultaten gerapporteerd. Dat gebeurt in de vorm van een kort verslag waarin de evaluator mededeling doet van zijn bevindingen, gebaseerd op een analyse van de verzamelde data en eventueel additioneel verzamelde informatie;

- mocht daartoe aanleiding zijn, dan kan op grond van de nu beschikbare informatie overgegaan worden tot het nemen van concrete maatregelen ter verbetering van het onderwijs. Het initiatief daartoe kan uitgaan van elk van de betrokkenen: de portefeuillehouder onderwijs, de opleidingscommissie, de programmaleider, de planningsgroep of studenten.

Standaardvragen

De resultaten worden gebaseerd op vragenlijsten waarin studenten hun mening over het onderwijsprogramma kenbaar kunnen maken. Omdat de vragen van het zogenaamde Likert-type zijn: beweringen waarmee studenten het volledig oneens (1) tot volledig eens (5) kunnen zijn, worden per vraag gemiddelden en standaarddeviatie berekend.

De vragenlijst is zo opgesteld, dat er vragen in voorkomen over alle belangrijke aspecten van probleemgestuurd onderwijs. Soms is dit slechts een enkele vraag over één aspect. Over het functioneren van de tutor wordt echter een groot aantal vragen gesteld. Deze gegevens worden na afloop aan de tutores als feedback op hun functioneren toegezonden.

Docenten en studenten zullen af en toe met de programma-evaluatie te maken krijgen. Voor de meeste studenten zal hun bemoeienis met de programma-evaluatie beperkt blijven tot het beantwoorden van de vragenlijst aan het einde van het blok.

De studenten worden geïnformeerd over de resultaten van de programma-evaluatie door de faculteit der psychologie en via het mededelingenbord bij bureau onderwijs. Verder zijn de gegevens altijd beschikbaar voor inzage.

De vragenlijst

Studenten krijgen bij de bloktoets de vragenlijst overhandigd waarbij gevraagd wordt om onderwijsgroepsnummer, bloknummer en de titel van het blok in te vullen. Deze gegevens zijn voor de verwerking van de vragenlijsten van belang. Omdat de vragenlijsten voor alle onderwijsprogramma's gelijk zijn, is het belangrijk om te weten welk blok op welke manier beoordeeld wordt.

Ook wordt gevraagd om het ID-nummer in te vullen. Dit is nodig om verbanden met bijvoorbeeld bloktoetsresultaten te leggen. Een voorbeeld van een onderzoek waarbij dit gebeurd is, is een vergelijking tussen het functioneren van docenttutores en van studenttutores. Hierbij ging het om de vraag of studenten begeleid door studenttutores even hoge punten haalden als studenten begeleid door docenttutores. Het spreekt vanzelf dat de privacy bij de verwerking van de gegevens wordt gewaarborgd.

Naast deze standaardvragenlijst wordt een korte lijst uitgereikt waarop de titels van taken, colleges, practica en trainingen zijn voorgedrukt. Van deze onderdelen kan worden aangegeven of ze goed dan wel slecht zijn geweest.

Tegelijk met het inleveren van de bloktoets worden de vragenlijsten ingeleverd.

Contactpersoon: vacature, faculteitsbureau, tel. 38 81953, Universiteitssingel 40, k. 5.755.

6.8 GEAUTOMATISEERDE INFORMATIEVOORZIENING (resultaten opvragen)

Omdat er enige dagen zit tussen het vaststellen van de uitslag door de blokcoördinator en het invoeren in het geautomatiseerde informatiesysteem studenten, worden de uitslagen, zodra ze bekend zijn, opgehangen op de uitslagenborden op niveau 0. Wanneer de gegevens in de computer zijn ingevoerd zullen de uitslagenlijsten worden verwijderd en kunnen studenten zelf hun studieresultaten raadplegen en/of printen via de website van de faculteit der psychologie: www.psychology.uni-maas.nl onder de link Studieresultaten. Bij onvolledigheden of foutieve resultaten, dient de student een uitdraai met de daarop vermelde onjuistheden in te leveren bij het bureau onderwijs. Een reactie op dit overzicht krijgt de student in zijn postvakje. Een keer per jaar ontvangt elke student een overzicht van de behaalde resultaten met de vraag dit te controleren en eventuele onjuistheden door te geven aan bureau onderwijs.

De student kan zich met vragen van algemene aard richten tot de servicedesk van ICTS, te bereiken op tel. 38 83564. Bij vragen die te maken hebben met ICT en studie kan de student aanlopen bij de servicebalie ICT bij de computerlandschappen op niveau 1.

6.9 ONDERWIJSRUIMTEN

Onderwijsgroepskamers

In totaal zijn er 21 onderwijskamers beschikbaar. In iedere kamer zijn standaard veertien stoelen aanwezig, alsmede een krijtbord of white board. De onderwijsgroepskamers bevinden zich op niveau 1 t/m 5 van de Universiteitssingel 40.

Computerlandschap

Locatie Universiteitssingel 40, niveau 1

1.734 en 1.746

Colloquiumzalen

Locatie Universiteitssingel 40 (Uns 40), niveau 0:

0.737 Diepenbeekzaal 35 plaatsen

0.731 Luikzaal 35 plaatsen

0.771 TongerENZAAL 70 plaatsen

0.553 Keulenzaal 40 plaatsen

K.667 Heerlenzaal (niveau -1) 50 plaatsen

Locatie P. Debyeplein 1 (Deb 1), niveau 0:

0.124 en 0.126 35 plaatsen

Collegezalen

Locatie Universiteitssingel 40 (Uns 40), niveau 0:

0.647 Maastrichtzaal 404 plaatsen

HOOFDSTUK 6

194

0.673 Akenzaal	150 plaatsen
<i>Locatie Universiteitssingel 50 (Uns 50), niveau 0:</i>	
0.402 Blauwe zaal	259 plaatsen
0.406 Groene zaal	65 plaatsen
0.480 Rode zaal	65 plaatsen
<i>Locatie P. Debyeplein (Deb 1), niveau 0:</i>	
0.122 Auditorium	175 plaatsen

Externe ruimten

Voor toetsen wordt veelal gebruik gemaakt van sporthallen in:

Daalhof, Goudenweg 190, 6216 TT Maastricht
De Heeg, Roserije 500, 6228 DN Maastricht
Dousberg, Dousbergberg 4, 6216 GC Maastricht
Geuselt, Olympiaweg 81, 6229 HD Maastricht
Randwijck, Sorbonnelaan 180, 6229 HD Maastricht
MECC, Forum 100, 6229 GV Maastricht

6.10 TOETSEN

Deelname aan toetsen

Studenten die vermeld staan op de groepsindeling, staan automatisch ingedeeld voor de desbetreffende toets. Wanneer door het volgen van twee blokken toetstijden samenvallen, dient de student een keuze te maken voor één van beide toetsen en de andere in de herkansing te maken of aan te vragen bij het hoofd bureau onderwijs om de toetsen op dezelfde dag te mogen maken.

Inschrijving voor herkansingen

Studenten moeten zich inschrijven voor een herkansing. Deze inschrijving dient minimaal twee weken voor de datum van de herkansing binnen te zijn. Op basis van deze gegevens bepaalt de blokcoördinator op welke manier de herkansing wordt aangeboden en kan het bureau onderwijs de geschikte ruimte regelen. Te late aanmelding kan er toe leiden dat een student uitgesloten wordt van deelname aan de herkansing. Inschrijving gebeurt via de klapper 'inschrijvingen herkansingen' van bureau onderwijs.

Afwijkende toetsvorm

Wanneer een student in aanmerking wil komen voor een afwijkende toetsvorm dient hij/zij dit vooraf bij de examencommissie aan te vragen. Als hiervoor toestemming wordt gegeven dan moet hij/zij zich minimaal één week voor de toets bij het secretariaat van bureau onderwijs melden zodat nadere afspraken kunnen worden gemaakt over het maken van de afwijkende toets.

Bloktoetsen jaar 1

Eerste periode	1.1.a	wo	22 oktober 2003	09.00-11.00 uur	sporthal Daalhof
	1.1.b	vr	24 oktober 2003	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
Tweede periode	1.2.a	wo	10 december 2003	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	1.2.b	vr	12 december 2003	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
Derde periode	1.3	vr	30 januari 2004	09.00-11.00 uur	sporthal Randwijk
Vierde periode	1.4.b	vr	26 maart 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
Vijfde periode	1.5.a	wo	26 mei 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	1.5.b	vr	28 mei 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
Zesde periode	1.6	vr	25 juni 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg

Bloktoetsen jaar 2

Eerste periode	2.1.a	wo	22 oktober 2003	11.30-13.30 uur	sporthal Daalhof
	2.1.b	vr	24 oktober 2003	11.30-13.30 uur	sporthal De Heeg
Tweede periode	2.2.a	vr	10 december 2003	11.30-13.30 uur	sporthal De Heeg
	2.2.b	vr	12 december 2003	11.30-14.30 uur	sporthal De Heeg
Derde periode	2.3	vr	30 januari 2004	Electronische toets	uns40, comuter-landschappen
Vierde periode	2.4.a	wo	24 maart 2004	11.30-13.00 uur	sporthal De Heeg
	2.4.b	vr	26 maart 2004	11.30-13.00 uur	sporthal De Heeg
Vijfde periode	2.5.b		26 mei 2004	11.30-13.00 uur	sporthal De Heeg
Zesde periode	2.6.a/ 2.6.b	do	24 juni 2004	Geèn blokhoets, maar Symposium	

Bloktoetsen jaar 3

Eerste periode	3.1.a	vr	26 september 2003	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.1.b	vr	26 september 2003	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
Tweede periode	3.2.a	vr	07 november 2003	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.2.b	vr	07 november 2003	09.00-11.00 uur	sporthal de Heeg
Derde periode	3.3.a	do	18 december 2003	09.00-11.00 uur	sporthal Randwijck
	3.3.b	do	18 december 2003	09.00-11.00 uur	sporthal Randwijck
Vierde periode	3.4.1	vr	13 februari 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.4.2	vr	13 februari 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.4.3	vr	13 februari 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.4.4	vr	13 februari 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.4.6	vr	13 februari 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
Vijfde periode	3.5.1	vr	02 april 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.5.2	vr	02 april 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.5.3	vr	02 april 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.5.4	vr	02 april 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
	3.5.6	vr	02 april 2004	09.00-11.00 uur	sporthal De Heeg
Zesde periode	3.6.1	vr	14 mei 2004	09.00-11.00 uur	sporthal Daalhof
	3.6.2	vr	14 mei 2004	09.00-11.00 uur	sporthal Daalhof
	3.6.3	vr	14 mei 2004	09.00-11.00 uur	sporthal Daalhof
	3.6.4	vr	14 mei 2004	09.00-11.00 uur	sporthal Daalhof
	3.6.6	vr	14 mei 2004	09.00-11.00 uur	sporthal Daalhof
zevende periode	3.7.1	vr	25 juni 2004	11.30-13.30 uur	sporthal De Heeg
	3.7.2	vr	25 juni 2004	11.30-13.30 uur	sporthal De Heeg
	3.7.3	vr	25 juni 2004	11.30-13.30 uur	sporthal De Heeg
	3.7.4	vr	25 juni 2004	11.30-13.30 uur	sporthal De Heeg
	3.7.6	vr	25 juni 2004	11.30-13.30 uur	sporthal De Heeg

Voortgangstoetsen jaar 1 t/m 4

Eerste voortgangstoets	do	13 november 2003	10.00-12.00 uur	sporthal Dousberg
Tweede voortgangstoets	vr	12 maart 2004	10.00-12.00 uur	sporthal Dousberg
derde voortgangstoets	do	03 juni 2004	10.00-12.00 uur	sporthal Dousberg

Herkansingen en niet-blokgebonden

Alle toetsdata en locaties zijn onder voorbehoud.

Jaar 1 Bachelor

Toetsen herkansingen				
Herk. E-mail/internet	vr	01 november 2003	13.30-15.30 uur	uns40-1734
Herk. Word	vr	29 november 2003	13.30-15.30 uur	uns40-1734
Herk. PsychInfo		Wordt nader bekend gemaakt		
Herk. 1.1.a	wo	17 december 2003	11.00-13.00 uur	uns40-0647
Herk. 1.1.b	vr	19 december 2003	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 1.2.a	wo	31 maart 2004	11.00-13.00 uur	uns40-0647
Herk. 1.3	do	01 april 2004	11.00-13.00 uur	uns40-0647
Herk. 1.2.b	vr	02 april 2004	11.00-13.00 uur	uns50-0402
Herk. 1.4.b		Week van 28 juni 2004		
Herk. 1.5.a	wo	Wordt nader bekend gemaakt		
Herk. 1.5.b	vr	Wordt nader bekend gemaakt		
Herk. 1.6	vr	Wordt nader bekend gemaakt		

Jaar 2 Bachelor

Toetsen herkansingen				
Herk. 2.1.a	di	16 december 2003	11.00-13.00 uur	uns40-0647
Herk. 2.1.b	do	18 december 2003	11.00-13.00 uur	uns40-0647
Herk. 2.2.a	di	30 maart 2004	11.00-13.00 uur	uns40-0647
Herk. 2.2.b	wo	31 maart 2004	13.30-15.30 uur	uns50-0402
Herk. 2.3	vr	02 april 2004	13.30-15.30 uur	deb1-0122
Herk. 2.4.a		Week van 28 juni 2004		
Herk. 2.4.b		Week van 28 juni 2004		
Herk. 2.5.a		Wordt nader bekend gemaakt		
Herk. 2.5.b/2.6		Wordt nader bekend gemaakt		

Jaar 3

Toetsen herkansingen				
Stat IIIA	wo	29 oktober 2003	09.00-11.00 uur	Sporthaal Daalhof
Stat IIIB	wo	04 februari 2004	09.00-11.00 uur	Sporthal De Heeg
Comp. Vrd. 3	wo	26 mei 2004	10.00-12.00 uur 13.00-15.00 uur 16.00-18.00 uur	Uns40-1734, 1746
Herk. Stat IIIa	vr	12 december 2003	13.30-15.30 uur	Deb1-0122
Herk. Stat IIIb	wo	24 maart 2004	11.00-13.00 uur	Uns50-0402
Herk. Delphi II		Wordt nader bekend gemaakt		
Herk. 3.1.a	wo	19 november 2003	08.30-10.30 uur	uns50-0402
lparHerk. 3.1.b	wo	19 november 2003	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.2.a	wo	14 januari 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.2.b	wo	14 januari 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.3.a	wo	03 maart 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.3.b	wo	03 maart 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.4.1	wo	14 april 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.4.2	wo	14 april 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.4.3	wo	14 april 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.4.4	wo	14 april 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.4.6	wo	14 april 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.5.1	wo	02 juni 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.5.2	wo	02 juni 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.5.3	wo	02 juni 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.5.4	wo	02 juni 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.5.6	wo	02 juni 2004	08.30-10.30 uur	uns50-0402
Herk. 3.6.1		Week van 28 juni 2004		
Herk. 3.6.2		Week van 28 juni 2004		
Herk. 3.6.3		Week van 28 juni 2004		
Herk. 3.6.4		Week van 28 juni 2004		
Herk. 3.6.6		Week van 28 juni 2004		
Herk. 3.7.1		Wordt nader bekend gemaakt		
Herk. 3.7.2		Wordt nader bekend gemaakt		
Herk. 3.7.3		Wordt nader bekend gemaakt		

Herk. 3.7.4	Wordt nader bekend gemaakt
Herk. 3.7.6	Wordt nader bekend gemaakt

6.11 AFSTUDEREN

Een student die het voornemen heeft af te studeren dient zich twee maanden voor de afstudeerdatum te melden bij bureau onderwijs door middel van het 'aanvraagformulier doctoraal examen.' Dit formulier is verkrijgbaar bij het secretariaat van bureau onderwijs. Het formulier moet uiterlijk twee maanden voor de gewenste afstudeerdatum worden ingediend. In een bijlage moet een overzicht van de studieresultaten worden bijgevoegd. De betreffende student dient zelf van tevoren het overzicht met studieresultaten te controleren en onduidelijkheden of onjuistheden door te geven aan bureau onderwijs. Hierdoor kan onnodige vertraging in het vaststellen van de examenuitslag worden voorkomen.

Iedere maand kan worden afgestudeerd. De diploma-uitreiking vindt slechts drie keer in het studiejaar plaats conform onderstaand schema. Na afstuderen kunnen studenten hun inschrijving bij de universiteit beëindigen, hun studiefinanciering stopzetten en hun OV kaart inleveren. In principe kan een student de inschrijving laten doorlopen tot en met het einde van de inschrijvingsduur (doorgaans 31 augustus) en de studiefinanciering en OV kaart eveneens tot die einddatum laten doorlopen. Een student moet er dan wel op letten dat de IB groep per *kalenderjaar* het inkomen toetst; als het inkomen boven een bepaald bedrag uitkomt moet de student de ontvangen studiefinanciering terugbetalen en wordt een boete opgelegd voor onterecht bezit en gebruik van de OV kaart.

Informatie over beëindiging inschrijving bij de UM en aanvragen restitutie collegegeld is te vinden op: www.ssc.unimaas.nl, klik op '(her)inschrijving,' klik op 'uitschrijving en restitutie.'

Informatie over beëindiging studiefinanciering kan gevonden worden op de website van de IB-groep: www.ib-groep.nl (beëindigen van studiefinanciering kan aangevraagd worden met behulp van een wijzigingsformulier; dit formulier is te verkrijgen via de ib website of bij de informatiebalies van het SSC). Let op het inleveren van de OV-kaart, dit is gebonden aan een deadline.

Afstudeerdatum	Inleveren aanvraag	Inleveren afstudeerwerkstuk	laatste beoordeling	Formele uitreiking	Locatie
31 augustus	01 juli	15 juli	15 augustus	23/24 oktober 2003	uns40-0.647
30 september	01 augustus	15 augustus	15 september	23/24 oktober 2003	uns40-0.647
31 oktober	01 september	15 september	15 oktober	22/23 januari 2004	uns40-0.647
30 november	01 oktober	15 oktober	15 november	22/23 januari 2004	uns40-0.647
31 december	01 november	15 november	15 december	22/23 januari 2004	uns40-0.647
31 januari	01 december	15 december	15 januari	27/28 mei 2004	uns40-0.647
28 februari	01 januari	15 januari	15 februari	27/28 mei 2004	uns40-0.647
31 maart	01 februari	15 februari	15 maart	27/28 mei 2004	uns40-0.647
30 april	01 maart	15 maart	15 april	27/28 mei 2004	uns40-0.647
31 mei	01 april	15 april	15 mei	oktober 2004	uns40-0.647
30 juni	01 mei	15 mei	15 juni	oktober 2004	uns40-0.647
31 juli	01 juni	15 juni	15 juli	oktober 2004	uns40-0.647
31 augustus	01 juli	15 juli	15 augustus	oktober 2004	uns40-0.647

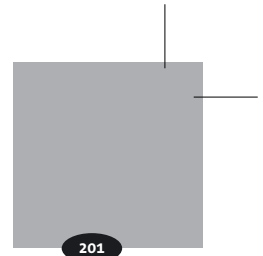
Wanneer blijkt dat een student er niet in slaagt om de aangevraagde afstudeerdatum daadwerkelijk te halen, dan vervalt deze aanvraag en moet de aanvraag voor een volgende datum opnieuw worden ingediend. Ongeveer twee weken voor de diploma-uitreiking ontvangen de betreffende studenten schriftelijk bericht van de examencommissie over de examenuitslag, de plaats en het tijdstip van afstuderen. Wanneer de student denkt in aanmerking te komen voor een cum laude, moet deze dit zelf aanvragen.

Voor de inlevering van het afstudeerwerkstuk gelden de volgende regels: Na inlevering van het afstudeerwerkstuk hebben de beoordelaars 20 werkdagen de tijd om dit na te kijken. Indien het afstudeerwerkstuk tijdig bij bureau onderwijs is ingeleverd, draagt bureau onderwijs er zorg voor dat de beoordeling op tijd terugkomt. Indien het afstudeerwerkstuk later ingeleverd wordt, ligt de verantwoordelijkheid bij de student zelf. Deze moet er dan voor zorgen dat de beoordeling op tijd binnen is bij bureau onderwijs.

**Medewerkers faculteit der
psychologie**

**Leeropdracht hoogleraren en
universitair hoofddocenten**

201

Studiegids 2003-2004

Medewerkers faculteit der psychologie**Lijst van afkortingen**

AiO	Assistent in Opleiding
BO	Bureau onderwijs
EP	Experimentele psychologie
Ex.cie.	Examencommissie
Ex.adm.	Examenadministratie
FB	Faculteitsbureau
FdP	Faculteit der psychologie
FR	Faculteitsraad
HgL	Hoogleraar, professor
Instr.Dienst	Instrumentele dienst
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
NC	Neurocognitie
OB	Opleidingsbestuur
OiO	Onderzoeker in Opleiding
OWW	Onderwijswetenschappen
Oz.ass.	Onderzoeksassistent
Pers.ass.	Personeelsassistent
Secr.	Secretariaat
Toeg.	Toegevoegd
UD	Universitair docent
UHD	Universitair hoofddocent
Vz.	Voorzitter
W&V	Werving en voorlichting

Algemene opmaak van de e-mail-adressen medewerkers:
voorletter.voorvoegselachternaam@psychology.unimaas.nl

Titel	Naam, Voornaam	Groep	Functie	Kamer	Telefoon
Drs.	Alberts, Hugo	EP	AiO	k. 2.755	38 81948
Drs.	Atteveldt van, Nienke	NC	AiO, Docent	k. 4.773	38 81906
	Beerthuizen, Jessie	EP	Secr.	k. 3.731	38 84015
Ing.	Beursgens, Jacques	FB	IT-coördinator, Vz. FR	k. 5.754	38 81882
	Blaauw, Ellen	BO	Secr..stages / Ex.adm.	k. 5.761	38 84002
	Bles, Mart	NC	AiO	k. 4.737	38 84042
Dr.	Blokland, Arjan	NC	UD	k. 4.743	38 81903/ 81039
Dr.	Blomert, Leo	NC	UHD	k. 4.748	38 81949
Drs.	Bonte, Milene	NC	AiO, Docent	k. 4.777	38 84036
Drs.	Braak, van de Maartne	EP	Oz.ass	k. 3.731	38 81943
Dr.	Boon, Brigitte	EP	UD	k. 3.736	38 81943
Dr.	Breukelen van, Gerard	FB	UD	k. 5.741	38 84001/ 82274
Dr.	Broers, Nick	FB	UD	k. 5.741	38 81929/ 82274
	Brongers, Myrtle	BO	Secr. Ex. cie	k. 5.773	38 84058
Drs.	Candel, Ingrid	EP	AiO	k. 3.743	38 81963
Drs.	Capalbo, Michael	NC	AiO, Docent	k. 4.755	38 84037
Drs.	Cima, Maaïke	EP	Honorair	n.v.t.	n.v.t.
Dr.	Cremer De, David	EP	UHD	k. 3.748	38 84009
Dr.	Curfs, Leopold	NC	Adviseur/ manager	3X-gebouw, Centr. voor Kl.Genetica	38 77850
Drs.	Dellen van, Wilfred	NC	Docent	k. 4.767	38 82467
Dr.	Doorn van, Robert	EP	UD	k. 3.749	38 81926
Drs.	Dreezens, Ellen	EP	AiO	k. 3.777	38 81944
	Duchateau, Marie-José	FB	Secr.	k. 5.748	38 84008

HOOFDSTUK 7

204

Titel	Naam, Voornaam	Groep	Functie	Kamer	Telefoon
	Duijzings, Ruud	FB	Beheerder	k. 5.731	38 81947
Drs.	Elgersma, Hermien	EP	UD	k. 3.773	38 82474
Dr.	Empelen van, Pepijn	EP	Post Doc.	k. 3.753	38 81554
	Engelen, Ina	FB	Internationa- lisering	k. 5.753	38 81920
Drs.	Fontejn, Herco	EP	UD	k. 3.777a	38 81907
Dr.	Formisano, Elia	NC	UD	k. 4.738	38 84040
Drs.	Galenkamp, Gerda	NC, FB	Studieadviseur, Docent	k. 5.747	38 81888
	Geelen, Boudewijn	FB	Systeembe- heerder	k. 5.756	38 81946
	Gielissen, Johan	FB	Instr.Dienst	k. 3.756	38 84007
Prof.dr.	Goebel, Rainer	NC	HgL	k. 4.754	38 84014
Ing.	Hamers, Huub	FB	Instr. Dienst	k. 3.754	38 81919
Drs.	Hammer, Anke	NC	Oz.Ass.	k. 4.747	38 82469
	Hartmans, Maurice	FB	Netwerkbe- heerder	k. 5.756	38 81946
Drs.	Havermans, Remco	EP	AiO, Docent	k. 3.735	38 84053
	Hellenbrand, Ron	FB	Instr.Dienst	k. 3.756k	38 84059
Drs.	Heijden van der, Francy	OWW	Docent	k. 5.737	3884012
Drs.	Horselenberg, Robert	EP	AiO, Docent	k. 3.743	38 81924
Dr.	Hospers, Harm	EP	UHD, Opl.Dir.	k. 3.731	38 82399
Dr.	Houx, Peter	NC	UHD	k. 4.731	38 81902
Dr.	Hurk van den, Marianne	FB	UD	k. 5.755	38 81953
Prof.dr.	Jansen, Anita	EP	HgL	k. 3.731a	38 81910
	Jeukens, Annemie	NC	Secr. NC	k. 4.756	38 82173
Dr.	Jelicic, Marko	EP	UD	k. 3.736	38 81904
Prof.dr.	Jolles, Jelle	NC	HgL	drt. 10	38 81912
Drs.	Jongen, Ellen	EP	AiO	k. 3.777	38 82179
Dr.	Jonkman, Lisa	NC	UD	k. 4.732	38 81956
Drs.	Kaas, Amanda	NC	AiO	k. 4.777	38 82172

Titel	Naam, Voornaam	Groep	Functie	Kamer	Telefoon
Drs.	Kesteren van, Nicole	EP	AiO, docent	k. 3.755	38 84051
Prof.dr.	Kok, Gerjo	FB, EP	HgL, Decaan FdP	k. 5.732 k. 3.746	38 81937 38 84009
Drs.	Kokx, Irma	BO	Hoofd BO	k. 5.777	38 81883
Drs.	Kools, Marieke	EP	AiO	k. 3.761	38 82475
Drs.	Kriegeskorte, Niko	NC	AiO, Docent	k. 4.749	38 84038
Drs.	Lamers, Caroline	NC	AiO	k. 4.735	38 81901
Dr.	Lamers, Monique	NC	Honorair	k. 4.747	38 82469
	Lenoir, Yvonne	OWW	Medewerker	k. 5.761	38 84123
	Ligtenberg, Liane	FB	Ass.beheerder	k. 5.731	38 81980
Dr.	Lingnau, Angelika	NC	Honorair	k. 4.777	38 81885
Dr.	Loosbroek van, Erik	NC	UD	k. 4.747	38 84045
Dr.	Martijn, Carolien	EP	UD	k. 3.767	38 84067
Dr.	Markus, Rob	EP	UD	k. 3.773	38 82474
Prof.dr.	Merckelbach, Harald	EP	HgL	k. 3.732a	38 81945
Dr.	Mier van, Hanneke	NC	UD, Vz. Ex.cie	k. 4.744	38 84010
Drs.	Mitterer, Holger	NC	AiO, Docent	k. 4.759	38 82177
	Mordang, Yvonne	FB	Secr. FB	k. 5.738	38 81886
Dr.	Mulkens, Sandra	EP	UD	k. 3.773	38 84052
Dr.	Nederkoorn, Sjaan	EP	UD	k. 3.735	38 81925
	Niering, Nicole	EP	Secr. EP/Beheerder	k. 3.737	38 81908
Drs.	Oorsouw, Kim	NC	AiO	k. 3.757	38 84050
Drs.	Peters, Judith	NC	AiO	k. 4.759	38 82472
	Pieters, Marian	BO	Ex.adm.	k. 5.765	38 81939
Dr.	Raaijmakers, Wijnand	NC	UD	k. 4.777a	38 81880
Dr.	Ramaekers, Jan	NC	UD	k. 4.737	38 81951
Drs.	Rauner, Michael	EP	Honorair	n.v.t.	n.v.t.
Drs.	Reithler, Joël	NC	AiO	k. 4.761	38 81896
Drs.	Roebroek, Alard	NC	AiO	k. 4.749	38 84039

HOOFDSTUK 7

206

Titel	Naam, Voornaam	Groep	Functie	Kamer	Telefoon
Drs.	Roefs, Anne	EP	OiO	k. 3.747	38 82191
Drs.	Römkens, Monique	FB	Studieadviseur, Docent	k. 5.759	38 81936
Dr.	Ruiter, Rob	EP	UD	k. 3.753	38 82413
Dr.	Schiller, Niels	NC	KNAW	k. 4.743	38 84041
	Schipper, Willie	FB	W&V	k. 5.771	38 81871
Dr.	Schmitt, Bernadette	NC	UHD	k. 4.742	38 81934
Dr.	Schwarzbach, Jens	NC	UD	k. 4.761	38 82468
Drs.	Slegers, Karin	NC	AiO	k. 4.731	38 81902
	Smeets, Nathalie	FB	Secr. decaan, Pers. ass.	k. 5.732a	38 81918
Drs.	Smeets, Sandra	NC	AiO, Docent	k. 4.773	38 82170
Dr.	Smit, Harry	NC	UD	k. 4.771	38 82176
Dr.	Smulders, Fren	EP	UD	k. 3.744	38 81909
Drs.	Sprokkel, Ed	FB	Directeur	k. 5.742	38 82174
Drs.	Stapert, Sven	NC	UD	k. 4.741f	38 81912
Dr.	Stauder, Hans	NC	UHD	k. 4.736	38 81933
	Stoel van der, Anke	FB	Internationa- lisering	k. 5.749	38 84031
Drs.	Stouten, Jeroen	EP	AiO	k. 3.753	38 81955
Drs.	Theunissen, Eef	NC	AiO	k. 4.735	38 81940
Drs.	Theunissen, Nicole	EP	AiO	k. 3.759	38 81927
	Timmers, Harrie	BO	Logistiek & planning	k. 5.773	38 84013
	Uijen van, Truus	EP	Secr. EP	k. 3.737	38 81905
Dr.	Unema, Pieter	EP	UD	k. 3.749	38 81954
Drs.	Vermeer, Peter	NC	Onderzoeker	k. 4.744	38 81895
Drs.	Vermeeren, Annemiek	NC	UD	k. 4.737	38 81952
Drs.	Wittingham, Jill	EP	AiO	nog	onbekend
	Vestjens, Michiel	FB	Instr.Dienst	k. 3.730	38 81932

Titel	Naam, Voornaam	Groep	Functie	Kamer	Telefoon
Drs.	Vries de, Anton	NC	UD	k. 4.765	38 84043
Drs.	Vries de, Rob	NC	UD	k. 4.767	38 81894
Drs.	Werrij, Marieke	EP	AiO, docent	k. 3.747	38 84046
Dr.	Wessel, Ineke	EP	UD	k. 3.738	38 81941
Dr.	Wiel van de, Margje	EP	UD	k. 3.742	38 82171
Dr.	Wiers, Reinout	EP	UD	k. 3.732	38 81935
Drs.	Wildenberg van den, Ester	EP	AiO	k. 3.777	38 81944
	Winants, Jules	FB	Grafisch medewerker	k. 5.748	38 82180
Drs.	Zijlstra, Corien	NC	Oz.ass.	k. 4.741f	38 84042

Titel	Naam, Voornaam	Groep	Functie	Kamer	Telefoon
Drs.	Alberts, Hugo	EP	AiO	k. 2.755	38 81948
Drs.	Atteveldt van, Nienke	NC	AiO, Docent	k. 4.773	38 81906
	Beerthuijzen, Jessie	EP	Secr.	k. 3.731	38 84015
Ing.	Beurgens, Jacques	FB	IT-coördinator, vz. FR	k. 5.754	38 81882
	Blaauw, Ellen	BO	Secr.stages / Ex.adm.	k. 5.765	38 84002
Drs.	Bles, Mart	NC	AiO	k.4.737	38 84042
Dr.	Blokland, Arjan	NC	UD	k. 2.731	38 81903
Dr.	Blomert, Leo	NC	UHD	k. 4.748	38 81949
Drs.	Bonte, Milene	NC	AiO, docent	k. 4.777	38 84036
Drs.	Braak van de, Marten	EP	Oz. ass.	k. 3.731	38 81943
Dr.	Breukelen van, Gerard	FB	UD	k. 5.741	38 84001/ 82274
Dr.	Broers, Nick	FB	UD	k. 5.741	38 81929/ 82274
	Brongers, Myrtle	BO	Secr. Ex. cie	k. 5.773	38 84058
Drs.	Candel, Ingrid	EP	Post doc.	k. 3.743	38 81963

HOOFDSTUK 7

208

Drs.	Capalbo, Michael	NC	AiO, docent	k. 4.741f	38 84037
Drs.	Cima, Maaïke	EP	Honoraire	n.v.t.	n.v.t.
Dr.	Cremer De, David	EP	UHD	k. 2.761	38 84009
Dr.	Curfs, Paul	NC	Adviseur/manager	3x-gebouw Centr. voor Kl. Genetica	38 77850
Drs.	Dellen van, Wilfred	NC	Docent	k. 4.767	38 82467/847 97
Dr.	Doorn van, Robert	EP	UD	k. 3.749	38 81926
Drs.	Dreezens, Ellen	EP	AiO	k. 2.755	38 82179
	Duchateau, Marie-José	FB	Secr.	k. 5.748	38 84008
	Duijzings, Ruud	FB	Fin. controller	k. 5.731	38 81947
Dr.	Empelen van, Pepijn	EP	Post doc.	k. 2.753	38 81554
	Vacature	FB	Internationalisering	k. 5.753	38 81920
Drs.	Fonteyjn, Herco	EP	UD	k. 3.777a	38 81907
Dr.	Formisano, Elia	NC	UD	k. 4.738	38 84040
Drs.	Galenkamp, Gerda	NC, FB	Studieadviseur, Docent	k. 5.747	38 81888
	Geelen, Boudewijn	FB	Systeembeheerder	k. 5.756	38 81946
	Gielissen, Johan	FB	Instr. dienst	k. 3.756	38 84007
Drs.	Giesbrecht, Timo	EP	AiO	k. 3.757	38 82178
Prof.dr.	Goebel, Rainer	NC	HgI	k. 4.753	38 84014
Ing.	Hamers, Huub	FB	Instr. dienst	k. 3.754	38 81919
Drs.	Hammer, Anke	NC	Oz. ass.	k. 4.747	38 82469
	Hartmans, Maurice	FB	Netwerkbeheerder	k. 5.756	38 84034
Drs.	Hauer, Beatrijs	EP	AiO	k. 3.755	38 84024
Drs.	Havermans, Remco	EP	AiO, docent	k. 3.741	38 84053
Prof.dr.	Heerden van, Jaap	NC	HgI	k. 4.750	38 84035
	Hellenbrand, Ron	FB	Instr. dienst	k. 3.756k	38 84059
Drs.	Heijden van der, Francy	OWW	Docent	k. 5.737	38 84012

Drs.	Horselenberg, Robert	EP	AiO, docent	k. 3.743	38 81924
Dr.	Hospers, Harm	EP	UHD, Opl. Dir.	k. 5.731a	38 82399
Drs.	Houben, Katrijn	EP	AiO	k. 3.755	38 81953
Dr.	Hurks, Petra	NC	UD	k. 2.747	38 84269
Dr.	Jansma, Bernadette	NC	UHD	k. 4.742	38 81934
Prof.dr.	Jansen, Anita	EP	HgL	k. 3.731a	38 81910
Drs.	Jansen, Esther	EP	Oz. ass.	k. 3.731	38 81943
	Jeukens, Annemie	NC	Secr. NC	k. 4.755	38 82173
Dr.	Jelicic, Marko	EP	UD	k. 3.736	38 81904
Prof.dr.	Jolles, Jelle	NC	HgL	k. 2.732	38 84270/ 81041
Drs.	Jongen, Ellen	EP	AiO	k. 3.767	38 84029
Dr.	Jonkman, Lisa	NC	UD	k. 4.732	38 81956
Drs.	Kaas, Amanda	NC	AiO	k. 4.777	38 82172
Drs.	Kesteren van, Nicole	EP	AiO, docent	k. 2.749	38 84051
Prof.dr.	Kok, Gerjo	FB, EP	HgL, Decaan FdP	k. 5.732 k. 3.746	38 81937 38 84009
Drs.	Kokx, Irma	BO	Hoofd BO	k. 5.777	38 81883
Drs.	Kools, Marieke	EP	AiO	k. 2.749	38 82475
Drs.	Kraag, Gerda	EP	AiO	k. 3.777	38 84084
Drs.	Kriegeskorte, Niko	NC	AiO, docent	k. 4.749	38 84038
Drs.	Kuijpers, Kim	NC	AiO	k. 2.743	38 81902
Drs.	Lamberts, Petra	EP	Oz. ass./stud. ass.	k. 3.777	38 84084
Drs.	Lamers, Caroline	NC	AiO	k. 2.735	38 81901
	Lenoir, Yvonne	OWW	Medewerker	k. 5.761	38 84123
	Ligtenberg, Liane	FB	Ass. fin. controller	k. 5.731	38 81980
Dr.	Lingnau, Angelika	NC	Honorair	k.4.777	38 81885
Dr.	Loosbroek van, Erik	NC	UD	k. 4.747	38 84045
Dr.	Markus, Rob	EP	UD	k. 3.773	38 82474

HOOFDSTUK 7

210

Dr.	Martijn, Carolien	EP	UD	k. 3.748	38 84067
Prof.dr.	Merckelbach, Harald	EP	HgL	k. 3.732a	38 81945
Drs.	Meijer, Ewout	EP	AiO	k. 3.755	38 84505
Dr.	Metaal, Nico	EP	UHD	-	-
Dr.	Mier van, Hanneke	NC	UD, vz. Ex.cie	k. 4.744	38 84010
Drs.	Mikolajczak, Jochen	EP	AiO	k. 2.759	38 84048
Drs.	Mitterer, Holger	NC	AiO, docent	k. 4.759	38 82177
	Mordang, Yvonne	FB	Secr. FB	k. 5.738	38 81886
Dr.	Mulkens, Sandra	EP	UD	k. 3.773	38 84052
Dr.	Nederkoorn, Sjaan	EP	UD	k. 3.725	38 81925
	Niering, Nicole	EP	Secr. EP/beheerder	k. 3.737	38 81908
Drs.	Oorsouw, Kim	NC	AiO	k. 3.757	38 84050
Drs.	Opdenacker, Joke	EP	AiO	k. 3.761	38 81927
Drs.	Peters, Judith	NC	AiO	k.4.759	38 82472
Drs.	Peters, Maarten	EP	AiO	k. 3.753	38 84026
	Pieters, Marian	BO	Ex. adm.	k. 5.765	38 81939
Drs.	Pluijm van der, Jet	BO	BaMa coörd.	k. 5.755	38 82175
Dr.	Raaijmakers, Wijnand	NC	UD	k. 4.777a	38 81880
Dr.	Ramaekers, Jan	NC	UD	k. 2.736	38 81951
Drs.	Rauner, Michael	EP	Honorair	n.v.t.	n.v.t.
Drs.	Reithler, Joël	NC	AiO	k. 4.761	38 81896
Drs.	Roebroeck, Alard	NC	AiO	k. 4.749	38 84039
Drs.	Roefs, Anne	EP	OiO	k. 3.747	38 82191
Drs.	Römkens, Monique	FB	Studeadviseur, docent	k. 5.759	38 81936
Ing.	Ronner, Jacco	FB	Medew. Ozonderst./ systeembeheer	k. 3.750	38 84511
Dr.	Ruiter, Rob	EP	UD	k. 2.761	38 82413
Dr.	Sack, Alexander	NC	Post doc/oz.	k. 4.765	38 84267

ctlpar	Sahertian, Griet	NC	Secr. NC	k. 4.755	38 84273
Drs.	Satijn, Tim	EP	Oz. ass	k. 3.731	38 81943
Dr.	Schiller, Niels	NC	UHD	k. 4.743	38 84041
	Schipper, Willie	FB	W&V	k. 5.771	38 81871
Drs.	Schrooten, Martien	EP	AiO	k. 3.735	38 84197
Dr.	Schwarzbach, Jens	NC	UD	k. 4.761	38 82468
Drs.	Slegers, Karin	NC	AiO	k. 2.737	38 81942
	Smeets, Nathalie	FB	Secr. decaan, pers. ass.	k. 5.732a	38 81918
Drs.	Smeets, Sandra	NC	AiO, docent	k. 4.773	38 82170
Drs.	Smeets, Tom	EP	AiO	k. 3.753	38 84506
Dr.	Smit, Harry	NC	UD	k. 4.771	38 82176
Dr.	Smulders, Fren	EP	UD	k. 3.744	38 81909
Drs.	Sprokkel, Ed	FB	Directeur	k. 5.742	38 82174
Drs.	Stapert, Sven	NC	UD	k. 2.731	38 81912
Dr.	Stauder, Hans	NC	UHD	k. 4.736	38 81933
Dr.	Stinglhamber, Florence	EP	Post doc.	k. 3.771	38 84049
	Stoel van der, Anke	FB	Internationalisering	k. 5.749	38 84031
Drs.	Stouten, Jeroen	EP	AiO	k. 2.753	38 81955
Drs.	Theunissen, Eef	NC	AiO	k. 2.735	38 81940
Drs.	Thewissen, Roy	EP	AiO	k. 3.735	38 82476
	Timmers, Harrie	BO	Logistiek & plan.	k. 5.773	38 84013
	Uijen van, Truus	EP	Secr. EP	k. 3.737	38 81905
Dr.	Unema, Pieter	EP	UD	k. 3.749	38 81954
Drs.	Vermeer, Peter	NC	Onderzoeker	k. 4.741f	38 81895
Drs.	Vermeeren, Annemiek	NC	UD	k. 2.738	38 81952
	Weeber, Saskia	FB	Secr. decaan, pers. admin.	k. 5.731a	38 81918
Drs.	Wittingham, Jill	EP	AiO	k. 3.771	38 84018
	Vestjens, Michiel	FB	Instr. dienst	k. 3.730	38 81932

HOOFDSTUK 7

212

Drs.	Vries de, Anton	NC	UD	k. 4.765	38 84043
Drs.	Vries de, Rob	NC	UD	k. 4.767	38 81894
Drs.	Werrij, Marieke	EP	AiO, docent	k. 3.747	38 84046
blDr.	Wessel, Ineke	EP	UD	k. 3.738	38 81941
Dr.	Wiel van de, Margje	EP	UD	k. 3.742	38 82171
Dr.	Wiers, Reinout	EP	UD	k. 3.732	38 81935
Drs.	Wildenberg van den, Ester	EP	AiO	k. 3.757	38 81944
	Winants, Jules	FB	Grafisch medew.	k. 5.748	38 82180
Drs.	Wingen, Marleen	NC	AiO	k. 2.743	38 84268

Leeropdrachten hoogleraren en universitair hoofddocenten

Naam	Blomert, Dr. L.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Universitair hoofddocent
Wetenschapsgebied	Cognitieve neurowetenschappen
Telefoon	043 - 38 81949
E-mail	l.blomert@psychology.unimaas.nl
Naam	Curfs, Prof. dr. L.M.G.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Hoogleraar
Wetenschapsgebied	Biologische ontwikkelingspsychologie (genetica/mentale retardatie)
Telefoon	043 - 38 77850
E-mail	curfs@msm.nl
Naam	De Cremer, Dr. D.
Capaciteitsgroep	Experimentele psychologie
Functie	Universitair Hoofddocent
Wetenschapsgebied	Motivatie, cognitie en gedrag in sociale setting
Telefoon	043 - 38 84009
E-mail	d.decremer@psychology.unimaas.nl

Naam	Goebel, Prof. dr. R.W.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Hoogleraar
Wetenschapsgebied	Cognitieve neurowetenschappen
Telefoon	043 - 38 84014
E-mail	r.goebel@psychology.unimaas.nl
Naam	Heerden van, Prof. Dr. J.H.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Hoogleraar
Wetenschapsgebied	Theorie en geschiedenis van de psychologie
Telefoon	043 - 38 84035
E-mail	j.vanheerden@psychology.unimaas.nl
Naam	Hospers, Dr. H.J.
Capaciteitsgroep	Experimentele psychologie
Functie	Universitair hoofddocent
Wetenschapsgebied	Toegepaste psychologie
Telefoon	043 - 38 82399
E-mail	h.hospers@psychology.unimaas.nl
Naam	Jansen, Prof. dr. A.T.M.
Capaciteitsgroep	Experimentele psychologie
Functie	Bijzonder hoogleraar
Wetenschapsgebied	Klinische psychologie i.h.b. eetstoornissen
Telefoon	043 - 38 81910
E-mail	a.jansen@psychology.unimaas.nl
Naam	Jansma, Dr. B.M.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Universitair hoofddocent
Wetenschapsgebied	Cognitieve neurowetenschappen (taal en aandacht)
Telefoon	043 - 38 81934
E-mail	b.jansma@psychology.unimaas.nl
Naam	Jolles, Prof. dr. J.J.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Hoogleraar
Wetenschapsgebied	Biologische psychologie en neuropsychologie
Telefoon	043 - I 38 81041/38 81912
E-mail	j.jolles@psychology.unimaas.n

Naam	Kok, Prof. dr. G.J.
Capaciteitsgroep	Experimentele psychologie
Functie	Hoogleraar toegepaste psychologie en bijzonder hoogleraar vanwege de Stichting Aids Fonds, met als opdracht: aids-preventie en gezondheidsvoorlichting
Wetenschapsgebied	Toegepaste psychologie
Telefoon	043 - 38 81937/38 84009
E-mail	g.kok@psychology.unimaas.nl
Naam	Merckelbach, Prof. dr. H.L.G.J.
Capaciteitsgroep	Experimentele psychologie
Functie	Hoogleraar
Wetenschapsgebied	Toegepaste functieleer, in het bijzonder de experimentele psychologische studie van afwijkend gedrag
Telefoon	043 - 38 81945
E-mail	h.merckelbach@psychology.unimaas.nl
Naam	Metaal, Dr. N.
Capaciteitsgroep	Experimentele psychologie
Functie	Universitair hoofddocent
Wetenschapsgebied	Basisopleiding psychologie
Telefoon	
E-mail	n.metaal@psychology.unimaas.nl
Naam	Schiller, Dr. N.O.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Universitair hoofddocent
Wetenschapsgebied	Cognitieve neurowetenschappen (taal; taalstoornissen; fonologisch encoderen)
Telefoon	043 - 38 84041
E-mail	n.schiller@psychology.unimaas.nl
Naam	Stauder, Dr. J.E.A.
Capaciteitsgroep	Neurocognitie
Functie	Universitair hoofddocent
Wetenschapsgebied	Biologische ontwikkelingspsychologie
Telefoon	043 - 38 81933
E-mail	h.stauder@psychology.unimaas.nl
Naam	Wiers, Dr. R.
Capaciteitsgroep	Experimentele psychologie
Functie	Universitair hoofddocent

[< *KOPTEKST]

215

Wetenschapsgebied	Cognitieve psychologie ten behoeve van verslaving
Telefoon	043 - 38 81935
E-mail	r.wiers@psychology.unimaas.nl

Algemeen adres faculteit der psychologie

Bezoekadres	Universiteitssingel 40, oost 6229 ER Maastricht
-------------	--

Postadres	Postbus 616 6200 MD Maastricht
-----------	-----------------------------------

Algemeen telefoonnummer	043 - 38 81886
Algemeen faxnummer	043 - 38 84199